

Cartografia digital dels hàbitats CORINE i dels Hàbitats d'Interès Comunitari del Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac a escala 1:10.000

Autors: Arnau Mercadé López, Albert Ferré Codina

Coordinació: Jordi Carreras Raurell

Novembre 2019

**Diputació
Barcelona**

Xarxa de Parcs Naturals

**UNIVERSITAT DE
BARCELONA**

Resum

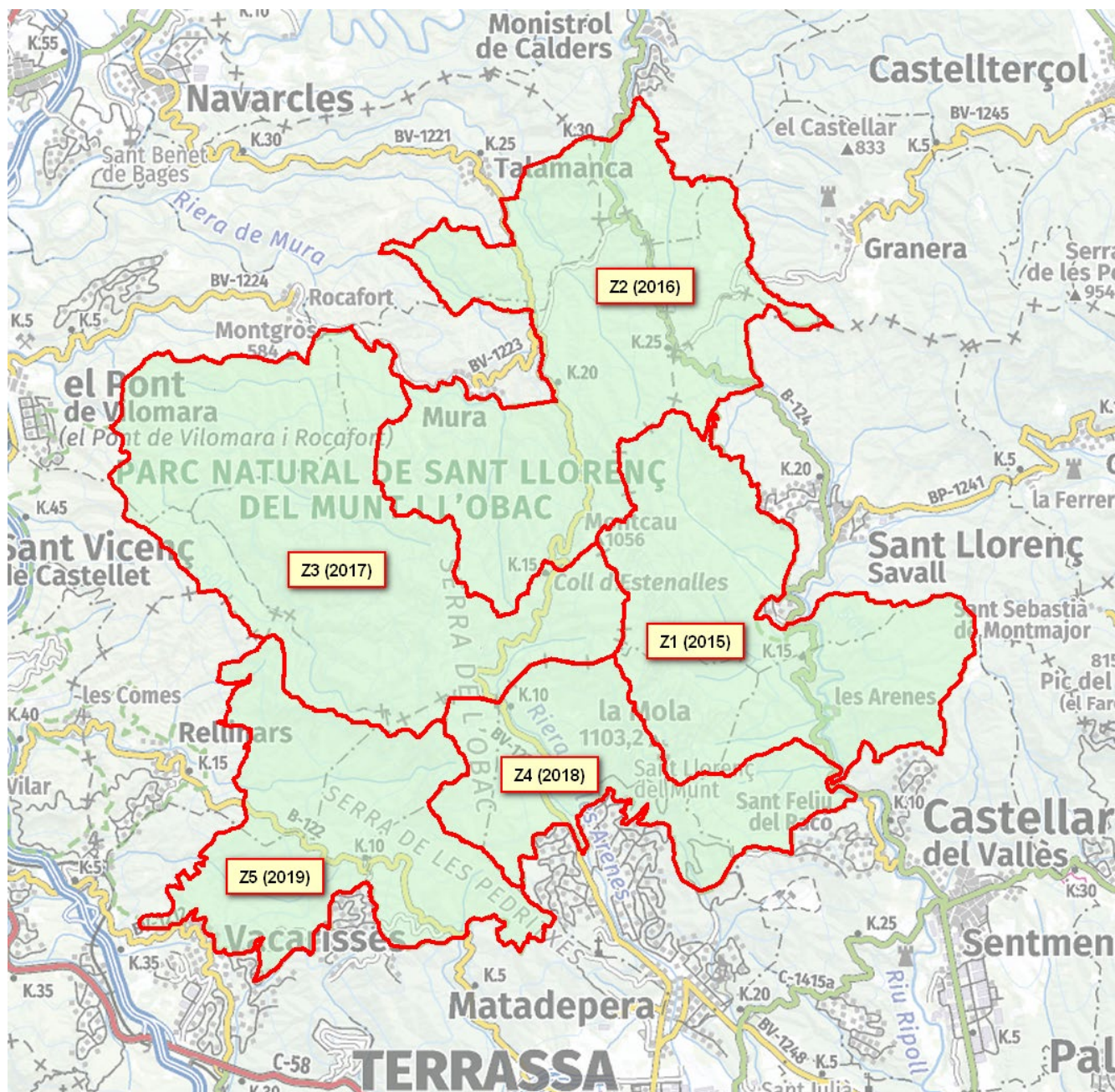
El present treball correspon a l'aixecament cartogràfic a escala 1:10.000, dels hàbitats CORINE i dels Hàbitats d'Interès Comunitari del Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac. En total s'han cartografiat 13.694 Ha.

L'aixecament s'ha fet utilitzant els ortofotomapes en IRC a 1:5.000 i en color de ICGC (2008-2009 i posteriors). El treball de camp s'ha realitzat la primavera i l'estiu de 2015 a 2019. La llegenda està constituïda per unitats CORINE enunciades i explicades al Manual dels Hàbitats de Catalunya, segona edició (Carreras, Ferré & Vigo, eds. 2015). La informació cartogràfica està estructurada en tres capes: una de polígons (Sant_Llorenç_pol), una de punts (Sant_Llorenç_pt) i una darrera que inclou la informació de les dues anteriors en forma de polígons (Sant_Llorenç). Totes elles duen la informació dels hàbitats CORINE (U) i dels Hàbitats d'Interès Comunitari (HIC). L'àrea mínima s'ha establert en 2.000 m² per als polígons. Els hàbitats que ocupen menys d'aquesta mida s'han representat amb punts.

S'han pogut delimitar un total de 6406 polígons i s'han marcat 4800 punts. Un cop fusionades les dues capes en una, aquesta conté 11206 elements. En total s'han reconegut 168 hàbitats diferents (116 a la capa de polígons i 149 a la de punts), dels quals 23 són Hàbitats d'Interès Comunitari (14 a la capa de polígons i 22 a la de punts). D'aquests, 7 tenen caràcter prioritari.

Paraules clau: Hàbitats, CORINE, Hàbitats d'Interès Comunitari, Sant Llorenç del Munt, Parc Natural, GIS, Vegetació.

1. EL TERRITORI CARTOGRAFIAT

Àrea cartografiada i sectorialització per anys. Les autories dels diferents sectors són les següents: Albert Ferré (Z1) i Arnau Mercadé (Z2, Z3, Z4 i Z5).

2. CARACTERÍSTIQUES TÈCNIQUES DE L'AIXECAMENT

Els treballs de cartografia dels hàbitats CORINE es basen en la combinació de la fotointerpretació d'ortoimatges i el treball sobre el terreny. S'han utilitzat les ortoimatges a escala 1:2.500 (cel·la de 25 cm) i 1:5.000 (cel·la de 50 cm) de l'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya (ICGC), principalment en infraroig color (IRC), però també en color, dels vols compresos entre els anys 2009 i 2014. El procés d'aixecament comprés tres fases:

1. Fotointerpretació digital de l'àrea a cartografiar, sobre la base de les imatges esmentades, amb el resultat d'una delimitació preliminar dels polígons que formaran el mapa (l'àrea mínima dels polígons és de 2000 m², llevat d'algunes hàbitats especialment rellevants, en què s'ha baixat fins a 1000 m²).

2. Treball de camp per validar la fotointerpretació prèvia, assignar els hàbitats als polígons i enregistrar amb GPS els punts que corresponen a hàbitats de mida reduïda. Les unitats de la llegenda es corresponen amb les unitats CORINE del Manual dels Hàbitats de Catalunya (J. Carreras, A. Ferré i J. Vigo, eds., 2015). En el cas dels polígons on conviuen diversos hàbitats de manera indestruïble, com que cada polígon només pot contenir un sol hàbitat, s'ha donat prioritat a les unitats més estructurades; primer les de bosc, després les de matollar i finalment els prats. Per tant, tal i com s'especifica més endavant a la llegenda ampliada, quan parlem de boscos o matollars s'ha d'entendre que, en alguns casos pot tractar-se de comunitats esclarissades que permeten l'existència de petits fragments d'altres hàbitats (timonedes, pradells, bardisses...), no representables a l'escala del mapa. En els casos que s'ha cregut convenient, en general perquè l'hàbitat era prou estructurat, o bastant rar, aquests petits retalls d'hàbitats han estat incorporats com a punts a la capa corresponent.

3. Delineació definitiva dels polígons incorporant totes les modificacions considerades segons les observacions fetes al camp. En aquesta fase s'incorporen a la taula d'atributs de la capa de polígons i de la capa de punts el codi d'hàbitat i la resta d'atributs que es comenten a continuació.

Per al tractament digital de la cartografia s'ha fet servir el programari ArcGIS 10.2.2 (Esri), amb el qual s'ha generat una geobase de dades amb tres capes d'informació. La capa de polígons (Sant_Llorenç_pol) conté 6406 polígons, corresponents a 116 hàbitats diferents, mentre que la de punts (Sant_Llorenç_pt) conté 4800 registres que inclouen 149 hàbitats diferents, tots ells de menys de 2000 m². La tercera capa (Sant_Llorenç), resultat de fusionar les dues anteriors en forma de polígons, conté un total de 11206 registres, que recullen 169 hàbitats diferents. Les tres capes tenen un atribut (**U**) que indica el codi de la unitat i dos més (**HIC**, **Prioritari**) que informen si aquell hàbitat és d'interès comunitari i si és prioritari o no. A més, a les dues capes hi ha 3 camps més: dos, **UTEXT** i **HICTEXT** duen l'enunciat complet de l'hàbitat o de l'HIC, respectivament i un tercer (**TIPUS**) informa si el polígon és una bona representació de l'hàbitat, segons la descripció que en fa el Manual.

El mapa de punts també té, a més, un atribut (**SUP**) que dóna una estimació de la superfície de l'hàbitat en metres quadrats i un altre (**RADI**) que dóna idea de la precisió en la localització de les observacions de camp preses amb GPS, o bé de dades provinents d'inventaris extrets de la bibliografia i geolocalitzats sobre el mapa.

Els camps de la **taula d'atributs del mapa de polígons**, i el seu significat, són els següents:

Shape_area - Superfície del polígon en metres quadrats

Shape_length - Perímetre del polígon en metres

U - Codi d'hàbitat CORINE

UTEXT - Enunciat complet de l'hàbitat CORINE

HIC - Codi de l'Hàbitat d'interès Comunitari (HIC). Du un asterisc al final si és prioritari, informació que és repeteix en el següent camp

HICTEXT - Enunciat complet de l'hàbitat d'interès comunitari (HIC)

PRIORITARI - Indica si es tracta d'un HIC prioritari (Si) o no (No)

TIPUS - Indica si el polígon recull una bona representació, típica i ben estructurada de l'hàbitat en qüestió (1 = sí, 0 = no, 2= no constatat)

DATA_CAMP - Indica el període en el que s'ha portat a terme el conjunt de la cartografia.

Els camps de la **taula d'atributs del mapa de punts**, i el seu significat, són els següents:

U - Codi d'hàbitat CORINE

UTEXT - Enunciat complet de l'hàbitat CORINE

SUP - Superfície ocupada per l'hàbitat (en metres quadrats)

RADI - Precisió en la localització dels punts. Els capturats amb GPS tenen un valor de 10 m. Si n'hi ha que provenen de dades bibliogràfiques i no s'han pogut geolocalitzar amb precisió, tenen un valor superior

HIC - Codi de l'Hàbitat d'interès Comunitari (HIC). Du un asterisc al final si és prioritari, informació que és repeteix en el següent camp

HICTEXT - Enunciat complet de l'hàbitat d'interès comunitari (HIC)

PRIORITARI - Indica si es tracta d'un HIC prioritari (Si) o no (No)

TIPUS - Indica si el polígon recull una bona representació, típica i ben estructurada de l'hàbitat en qüestió (1 = sí, 0 = no, 2 = no constatat)

DATA_CAMP - Indica el període en el que s'ha portat a terme el conjunt de la cartografia.

3. AMPLIACIÓ DE LA LLEGENDA

A continuació llistem i comentem els 168 hàbitats CORINE reconeguts entre les dues capes, ordenats jeràrquicament segons el codi. Aquests codis i els seus enunciats es corresponen exactament amb els que s'especifiquen al Manual d'Hàbitats de Catalunya (J. Carreras, A. Ferré i J. Vigo, eds., 2015).

Detallem per a cadascuna de les unitats la següent informació:

- Codi i enunciat de l'hàbitat: els codis que duen una creu com a superíndex són els que es van crear de nou en fer la llista d'hàbitats de Catalunya respecte de la llista original, en anglès.
- Nombre de polígons i de punts que hi ha a les respectives capes.
- Superfície total que ocupa: quan existeix almenys un polígon correspon a la superfície total en hectàrees que aquests ocupen (no hem comptabilitzat la dels punts perquè sol ésser petita). En canvi, si només hi ha punts donem la superfície d'aquests en metres quadrats.
- Estat de conservació general de l'hàbitat en aquest territori: fa referència a la qualitat de l'hàbitat, prenent com a base de referència el model descrit al Manual d'Hàbitats. Pot tenir quatre valors: bo (3), mitjà (2), dolent (1) i no constatat (0).
- S'inclou un text comentant les particularitats d'interès de cada hàbitat.
- Al final, si s'escau, es detalla el codi i l'enunciat dels hàbitats d'interès comunitari i s'indica si és prioritari o no. A més, en els casos que convingui, també s'afegeix si l'hàbitat pertany a la llista d'hàbitats CORINE d'interès de conservació prioritari a la XPN de la Diputació de Barcelona.

2 AIGÜES CONTINENTALS

22 AIGÜES DOLCES ESTAGNANTS

22.1 AIGÜES DOLCES ESTAGNANTS

22.13. Aigües dolces estagnants eutròfiques

Z1(2015). No hi és present.

Z2(2016). No hi ha pràcticament superfícies d'entitat assignables a aquest hàbitat. Els casos que hem recollit corresponen, a més, a petites preses artificials d'alguns torrents del vessant nord de Sant Llorenç, ben integrades en l'ambient natural i amb una vegetació acompanyant pròpia d'ambients humits (herbassars helofítics, bosquines de ribera, jonqueres...).

Z3(2017). No hi és present.

Z4(2018). No hi és present.

Z5(2019). Hem marcat un sol punt corresponent a una bassa més o menys permanent d'aigües eutrofitzades situada prop dels Hostalets del Daví.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
2	2	5241,28	2

HIC que hi correspon: Cap.

22.3 VEGETACIÓ AMFÍBIA

22.3418. Altres comunitats de petites herbes (*Juncus bufonius*, *Lythrum* spp...), de llocs temporalment xops o humits de terra baixa

Z1(2015). No hi és present.

Z2(2016). Els pradells de sòls temporalment humits apareixen dispersos per tot el territori, associats a camins poc fressats o a petites acumulacions de sòls sorrencs en lleres rocoses de torrents i rieres. Es tracta de formacions florísticament heterogènies: en els indrets més pertorbats, tan sols hi apareixen poblaments gairebé monoespecífics de *Juncus bufonius*, mentre que en indrets més protegits, aquests herbeis s'enriqueixen en d'altres plantes anuals típiques dels sòls d'humitat molt fluctuant. Hi destaquen alguns tàxons d'interès local com *Lythrum thymifolia*, *L. hyssopyfolia*, *Blackstonia acuminata*, *Trifolium lappaceum* o *Juncus rechingeri*. Al torrent de la font del Buc, hi apareix una fàcies higròfila especial, en la que hi dominen *Isolepis cernua* i *Eleocharis quinqueflora*.

Z3(2017). Hem inclòs aquí tots els pradells dels sòls temporalment molt humits o xops, malgrat tractar-se de formacions florísticament força diverses. En general, destaquen per la presència de *Juncus* del grup *bufonius*, que pot arribar a fer poblaments purs (o gairebé) en indrets poc o molt alterats o dinàmics (marges de camins, per exemple). En indrets més protegits, com en marges de basses o torrents temporals, s'hi sumen (i de vegades hi dominen) altres petites herbes adaptades a les particulars condicions de l'hàbitat com són *Lythrum thymifolia*, *Lythrum hyssopifolia*, *Centaureum pulchellum*..., i d'altres tàxons anuals més banals.

Copiem aquí dos casos particulars de pradells d'aquesta unitat. El primer era dominat per *Juncus reichingeri*, i ocupava la llera rocosa, amb petites acumulacions de sediments sorrencs, d'un torrent temporal (part alta de la riera de les Arenes, 415740 4612275, 3 m²):

Juncus reichingeri 3, *Juncus bufonius* 3, *Poa bulbosa* 1, *Bromus hordeaceus* 2, *Poa annua* 1, *Arenaria cavanillesiana* +, *Allium sphaerocephalon* +, *Leontodon taraxacoides* +, *Geranium purpureum* +, *Arenaria conimbricensis* +, *Leucanthemum vulgare* subsp. *pujiulae* +, *Geranium columbinum* +.

El següent, dominat per *Lythrum thymifolia* prové del marge d'una petita bassa temporal, prop del Putxet (411176 4615039, 4 m²):

Lythrum thymifolia 3, *Juncus bufonius* 2, *Dichanthium ischaemum* 1, *Plantago lanceolata* +, *Cynodon dactylon* 1, *Polypogon monspeliensis* 1, *Thrinia hispida* 1, *Centaureum pulchellum* +.

Z4(2018). La majoria d'exemples d'aquest hàbitat detectats al territori corresponen a formacions poc diverses, dominades per *Juncus* gr. *bufonius* al que acompanyen alguns altres tàxons anuals de caràcter poc o molt ruderal. Acostumen a aparèixer en marges de camins, de bassals i altres indrets poc o molt alterats (per aquest motiu poden tenir valor Tipus de 0), on ocupen superfícies molt reduïdes.

Més localment, hem detectat pradells d'aquest tipus en lleres rocoses de torrents i petits cursos d'aigua, en acumulacions de sediments sorrencs que resten humits ben entrada la primavera. En aquesta situació, més natural, aquestes formacions presenten algunes altres espècies típiques dels sòls temporalment humits com *Lythrum hyssopifolia*, *Centaureum pulchellum*, *Linum usitatissimum*, *Blackstonia perfoliata*...

Podem destacar també, dins de la variabilitat de comunitats d'aquesta unitat, alguns prats rics en *Juncus bufonius* dels voltants de la Mola, que marquen el trànsit cap als pradells de la unitat 34.5131. Els següent inventari n'és un exemple. Va ser aixecat al vessant nord-occidental de la Mola (418159 4610479, 10 m²):

Juncus bufonius 3; *Brachypodium distachyon* 2; *Sedum acre* 1; *Leontodon taraxacoides* 1; *Linum usitatissimum* 1; *Dipsacis serotinum* 2; *Erodium cicutarium* 1; *Hirschfeldia incana* 1; *Petrorhagia prolifera* 1; *Bromus hordeaceus* 1; *Medicago minima* 2; *Alyssum alyssoides* 1; *Poa bulbosa* 2; *Anthemis arvensis* 1; *Catapodium rigidum* +; *Astragalus hamosus* +; *Sedum sediforme* +; *Trifolium scabrum* +; *Arenaria serpyllifolia* +; *Scleranthus polycarpus* +; *Herniaria glabra* +; *Trifolium striatum*, +; *Cerastium pumilum* +; *Melilotus spicatus* +.

Z5(2019). Unitat escampada per tot el territori cartografiat on ocupa petites superfícies associades a dipòsits més o menys sorrencs en cursos d'aigua (per exemple a la riera de Rellinars) o marges humits de camins, sovint prop de tolls o regalls. En general es tracta de poblaments dominats per *Juncus bufonius*, al que de vegades acompanyen altres espècies lligades als ambients temporalment humits com *Lythrum hyssopifolia*, *Polypogon maritimus* o *Centaureum pulchellum*.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
0	72	370,96	2

HIC que hi correspon: **3170* Basses i tolls temporers mediterranis**. Prioritari.

22.4 VEGETACIÓ AQUÀTICA

22.411 Poblaments natants de *Lemna* spp. (lleties d'aigua), *Azolla caroliniana* o *Riccia*, d'aigües dolces estagnants, més o menys eutròfiques

Z1(2015). En trams de curs lent del Ripoll i de la riera d'Horta i en alguns tolls desconnectats del corrent principal s'hi fan poblaments densos de *Lemna minor*. Tenen un caràcter estacional molt marcat, ja que l'establiment d'aquestes formacions és primaveral i estival, i la seva localització i extensió és variable d'una any a l'altre, en funció del cabal dels dos cursos d'aigua principals de l'àrea cartografiada. Al tram del Ripoll comprès entre les Marines i el torrent del Carner és on vam localitzar les poblacions més extenses.

Z2(2016). No hi és present.

Z3(2017). L'hem detectat només en una bassa artificial d'aigua eutròfiques (provinents del centre d'informació del coll d'Estenalles). Es tracta d'un poblament pur de lleties d'aigua, probablement de l'espècie introduïda *Lemna minuta*.

Z4(2018). No hi és present.

Z5(2019). No hi és present.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
0	6	150	3

HIC que hi correspon: **3150 Estanys naturals eutròfics amb vegetació natant (*Hydrocharition*) o poblaments submersos d'espigues d'aigua (*Potamion*)**. No prioritari.

22.422. Comunitats submerges d'herbes petites o mitjanes (*Potamogeton densus* i altres espigues d'aigua, *Elodea*, *Najas*, *Zannichellia*, *Ceratophyllum*...), d'aigües dolces estagnants

Z1(2015). No hi és present.

Z2(2016). Tan sols hem detectat en un sol punt aquest tipus d'hàbitat, al tram baix del torrent de l'Om. Es tracta d'un poblament submers de *Zannichellia* (probablement *Z. peltata*).

Z3(2017). No hi és present.

Z4(2018). No hi és present.

Z5(2019). No hi és present.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
0	1	5	3

HIC que hi correspon: **3150 - Estanys naturals eutròfics amb vegetació natant (*Hydrocharition*) o poblaments submersos d'espigues d'aigua (*Potamion*)**. No prioritari.

22.441 Poblaments submersos d'asprelles (*Chara* spp.), de basses i estanys d'aigües carbonàtiques

Z1(2015). Hàbitat localitzat únicament a la bassa que recull les aigües de la font de l'Enric de la Fonda, al sector del Parc Natural que queda a l'esquerra del Ripoll. La qualitat de l'aigua és bona i el fons de la bassa està cobert per una densa població de *Chara* sp. La seva pervivència depèn del manteniment de la qualitat de l'aigua i del règim hídric local.

Z2(2016). Hàbitat escampat pels cursos d'aigua de més entitat (riera de Talamanca, dels Nespres...) de l'àrea cartografiada, si bé apareix també en torrents secundaris d'escassa importància. Ocupa tolls i petits gorgs on l'aigua s'acumula bona part de l'època estival, malgrat que sovint s'acaben assecant.

Z3(2017). Hàbitat escampat per tot el territori cartografiat, si bé és més freqüent en aquells cursos d'aigua de certa entitat però força estacionals (riera de Santa Creu, torrent del

Flequer...), on hi són freqüents els tolls i petits gorgs on l'aigua s'acumula, si més no, bona part de l'època estival. Defuig, en canvi, els cursos més regulars, com és el cas de la riera de Mura. L'hem vist també ocupant ambients artificials com petites preses o fonts (bassa del Roure Llarg, per exemple).

Z4(2018). Hàbitat que tan sols hem sabut detectar al límit meridional del parc, al torrent de la Font de la Riba, on ocupa alguns tolls que es formen en la seva llera rocosa i que acumulen aigua, si més no, una part de l'època estival.

Z5(2019). Unitat rara, present en alguns tolls temporals de la banda oriental de l'àrea cartografiada (per exemple a la riera de Rellinars).

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
0	60	287,96	3

HIC que hi correspon: **3140 Aigües estagnants oligomesotròfiques, dures, amb vegetació bentònica de carofícies**. No prioritari.

24 AIGÜES CORRENTS

24.2 CODOLARS FLUVIALS

24.21 Codolars fluvials sense vegetació

Z1(2015). Hàbitat cartografiat només al curs principal de la vall de Mur, anomenat riera Seca al sector central i torrent de les Arenes al tram més baix. No hi ha circulació d'aigua en superfície i la llera del torrent està coberta de graves i còdols menuts. Es tracta d'un substrat mòbil i molt eixut, la qual cosa, afegida a les revingudes torrencials que es donen en cas de pluges intenses, impedeix la colonització d'aquest hàbitat per la vegetació circumdant. Aquesta situació es dona també al sot de Matalonga, però allà l'amplada de la llera descoberta de vegetació, molt estreta, no ha permès representar-ho en el mapa.

Z2(2016). No hi és present.

Z3(2019). No hi és present.

Z4(2017). Unitat rara que tan sols sembla tenir una certa entitat a la riera de Santa Creu, on abunden els codolars, la majoria dels quals pertanyen, però, a la unitat 24.226.

Z5(2019). No hi és present.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
3	2	18478,15	3

HIC que hi correspon: Cap

24.223 Matollars de *Myricaria germanica*, dels codolars fluvials

Z1(2015). No hi és present.

Z2(2016). No hi és present.

Z3(2017). Hàbitat detectat en un sol punt de la riera de Mata-rodona i caracteritzat per la presència de *Myricaria germanica*, tàxon que ja va ser trobat per Canals (2002) en aquest mateix indret. Aquesta població, sobre codolars i arenys, ocupa un tram d'uns 500 metres, i és interrompuda per lloses i codolars sense vegetació. El tàxon característic apareix espars en la formació arbustiva dominant, que correspon a un sargar de *Salix elaeagnos* molt obert, i tan sols en una petita superfície arriba a ser relativament abundant. Copiem aquí la composició florística d'aquesta àrea (410857, 4613180; 20 m²):

Salix elaeagnos 3, *Myricaria germanica* 2, *Coriaria myrtifolia* 2, *Molinia coerulea* subsp. *arundinacea* 2, *Melica ciliata* 1, *Leucanthemum vulgare* subsp. *pujiulae* 1, *Geranium purpureum* 1, *Geranium lucidum* 1, *Ptychotis saxifraga* 1, *Melilotus officinalis* +, *Galeopsis ladanum* subsp. *angustifolia* +, *Erysimum ruscitonense* +, *Biscutella* gr. *laevigata* +, *Thymus vulgaris* +, *Echium pustulatum* +, *Euphorbia exigua* +, *Arenaria cavanillesiana* +, *Arenaria conimbricensis* +, *Catapodium rigidum* +, *Polypogon monspeliensis* +, *Satureja vulgaris* +, *Rhamnus alaternus* +, *Aphyllanthes monspeliensis* +.

Dins del massís de Sant Llorenç, *Myricaria germanica* tan sols es coneix d'aquest punt. Aquesta població, a més, té un elevat interès biogeogràfic ja que es troba molt isolada respecte l'àrea catalana de l'espècie. La població presenta una baixa vitalitat, ja que s'hi han observat alguns individus morts i un elevat nombre de branques seques en els que persisteixen. Aquest fet podria estar relacionat amb la forta sequera patida els dos anys anteriors al mostreig.

Z4(2018). No hi és present.

Z5(2019). No hi és present.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
0	1	500	2

HIC que hi correspon: Cap.

24.225 Comunitats obertes de llonja (*Andryala ragusina*), cascall marí (*Glaucium flavum*)..., de codolars de rambles i rieres de terra baixa (i de la muntanya mitjana)

Z1(2015). No hi és present.

Z2(2016). No hi és present.

Z3(2017). No hi és present.

Z4(2018). Hem delimitat dos polígons corresponents a aquesta unitat a la part baixa de la riera de les Arenes. Malgrat que és l'únic curs fluvial del mapa amb presència de codolars, aquests hi són força extensos. Els de la unitat que ens ocupa, força més rars que els de la següent, es caracteritzen sobretot per l'abundància de *Scrophularia canina* subsp. *canina*, i per la presència més local d'altres tàxons característics com *Andryala ragusina*, *Linaria minor* o *Helichrysum italicum* subsp. *serotinum*. Alguns d'ells hi mantenen les úniques poblacions del massís.

Un exemple d'aquestes formacions, provinent del tram mitjà de la riera de les Arenes (416576 4609124), tenia la composició florística següent:

Andryala ragusina 2; *Bromus madritensis* 1; *Scrophularia canina* subsp. *canina* 1; *Hirschfeldia incana* +; *Teucrium botrys* 1; *Plantago sempervirens* 2; *Carduus tenuiflorus* 1; *Geranium rotundifolium* 1; *Euphorbia characias* +; *Bromus sterilis* 2; *Santolina chamaecyparissus* +; *Mercurialis* gr. *annua* 1; *Galium lucidum* +; *Melilotus spicatus* +; *Medicago minima* +.

Z5(2019). No hi és present.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
2	0	4985,38	2

HIC que hi correspon: **3250 Rius mediterranis amb vegetació del *Glaucion flavi***. No prioritari.

24.226 Codolars fluvials amb vegetació no especialitzada, sobretot a terra baixa

Z1(2015). No hi és present.

Z2(2016). Unitat poc comú, associada en alguns trams d'algunes rieres i torrents de certa entitat (riera de Talamanca, per exemple). En general es tracta de dipòsits mixtos de còdols de mida petita i sorres. Ocupen petites superfícies, i la vegetació associada acostuma a ser poc específica, amb plantes dels pradells i herbeis ruderals, tot i que alguna espècie com *Ptychotis saxifraga* hi mostra preferència.

Z3(2017). La majoria dels codolars del territori es localitzen a la riera de Santa Creu i al torrent de l'Infern, on arriben a fer superfícies cartografiades. Donat que el dinamisme fluvial no és molt destacable, aquests codolars gairebé sempre presenten vegetació associada, en general molt esclarissada i poc específica. Hi són habituals alguns teròfits i mates pròpies de les codines circumdants, a les que s'hi afegeixen alguns tàxons poc o molt característics dels codolars com són *Ptychotis saxifraga* o *Galeopsis ladanum* subsp. *angustifolia*.

Z4(2018). Unitat que ocupa superfícies relativament notables al tram baix de la riera de les Arenes. A diferència dels codolars anteriors, aquests presenten una vegetació associada constituïda per plantes poc específiques. Hi són habituals alguns teròfits i mates pròpies de les codines circumdants, i d'altres espècies oportunistes o més o menys ruderals. Donat que el dinamisme fluvial no és molt destacable, aquest hàbitat apareix principalment prop d' on eventualment circula l'aigua. Fora d'aquesta franja el codolar es veu envaït fàcilment per espècies llenyoses pròpies de les brolles i de les bardisses (*Coriaria myrtifolia*, *Rosmarinus officinalis*, *Ulex parviflorus*...).

Z5(2019). N'hem marcat en un sol indret, a la llera seca d'un torrent (torrent de la Saiola).

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
8	26	42805,53	2

HIC que hi correspon: Cap

24.6 LLERES ROCOSES GENERALMENT NO SUBMERGIDES

24.61⁺ Lleres rocoses generalment no submergides

Z1(2015). El Ripoll, en el sector estudiat, discorre en bona part sobre una llera rocosa compacta, que només permet l'establiment de bosquines de ribera, bardisses, canyissars o herbassars higròfils en els trams on l'acumulació de sediments ha donat lloc al desenvolupament de sòl. És, de llarg, l'hàbitat fluvial més abundant entre les Marines i la Mare de Déu de les Arenes.

Z2(2016). La presència de substrats eocènics durs com gresos i conglomerats alternats amb d'altres més tous com argiles i margues, i la seva disposició en capes horitzontals, ha fet que per erosió diferencial els torrents i rieres del territori quedin sovint excavats en els materials durs, presentant lleres rocoses, en les que la vegetació és molt escassa o nul·la. Tan sols la presència de fissures on s'acumula una mica de sòl, o de concavitats o gorgs, afavoreix la presència de vegetació, ja sigui higròfila i helofítica (*Phragmitetalia*, *Molinio-Holoschoenion*), o hidrofítica (poblacions de *Chara* ssp., per exemple). De vegades aquestes lleres rocoses són força amples, de manera que a les zones marginals hi apareixen també fragments de vegetació xeròfila pròpia de les brolles o prats secs de les àrees circumdants (*Rosmarinetalia*). Són especialment extenses en alguns trams de les rieres de Talamanca i Mura.

Z3(2017). La disposició en capes horitzontals de substrats eocènics durs (gresos i conglomerats) i d'altres més tous (argiles i margues) propicia que molts dels torrents i rieres del territori estudiat acabin excavats en els primers, presentant lleres rocoses en les que la vegetació és molt escassa o nul·la. Tan sols als marges més o menys elevats hi podem trobar restes de pradells o de matollars secs (brolles o timonedes), mentre que al fons, per on eventualment hi corre l'aigua, fragments de vegetació higròfila (retalls de jonqueres o de canyissars) o hidrofítica (tolls amb *Chara* ssp.).

Z4(2018). Només hem trobat lleres rocoses de certa entitat al tram del riu Ripoll cobert pel mapa. Fora d'aquest sector, la majoria dels cursos d'aigua estan excavats en materials tous, de manera que el seu entorn és majoritàriament forestal. Tan sols a l'extrem meridional de l'àrea estudiada, reapareix algun curs d'aigua excavat en conglomerats, com el torrent de la Font de

la Riba. La vegetació associada hi és molt escassa, si bé pot ser relativament diversa (restes de pradells, retalls de vegetació higròfila o hidrofítica, herbeis més o menys ruderals...).

Z5(2019). Només n'hem marcat superfícies de certa entitat en alguns trams de la riera de Rellinars, al sector occidental de l'àrea cartografiada. Acompanyant a la roca nua, en les fissures on s'acumula una mica de sòl, hi podem trobar superfícies exigües d'herbassars higròfils (*Phragmitetalia*, *Molinio-Holoschoenion*).

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
78	20	374723,60	3

HIC que hi correspon: Cap

3 VEGETACIÓ ARBUSTIVA I HERBÀCIA

31.8 BOSQUINES, MATOLLARS I HERBASSARS GENERALMENT PREFORESTALS O
POSTFORESTALS

31.8122 Bardisses amb esbarzer (*Rubus ulmifolius*), aranyoner (*Prunus spinosa*), gavarreres (*Rosa* spp.)..., mesoxeròfiles, lligades a boscos més aviat secs, de la muntanya mitjana poc plujosa

Z1(2015). No hi és present.

Z2(2016). Aquestes bardisses, de caràcter poc o molt muntanyenc, són presents al territori estudiat sota formes atípiques, car ens trobem molt a prop del seu límit meridional de distribució. Això condiona que haguem donat un valor 0 al camp TIPUS en la majoria dels casos. Hi hem assignat alguns polígons associats a rieres i torrents de la meitat nord del territori d'estudi, en àrees amb inversió tèrmica. Es diferencien de les bardisses dominants al territori (del *Rubo-Coriarietum*, unitat 31.891) perquè en aquestes hi dominen espècies com *Crataegus monogyna* o *Prunus spinosa*, i per què hi apareixen algunes espècies de rosers silvestres (*Rosa* gr. *canina*, *Rosa micrantha*, *Rosa agrestis*...). En general van vinculades a indrets afectats per incendis forestals, si bé també les podem trobar associades a cultius abandonats o a vores d'horts.

Z3(2017). Les bardisses de caràcter submediterrani, recollides majoritàriament en aquest hàbitat, són escasses en un territori de caràcter força mediterrani com el que hem cartografiat. Apareixen sobretot a l'extrem oriental, més humit, a la capçalera de la riera de les Arenes i entorns del coll d'Estenalles. Fan generalment petites taques en clarianes, marges forestals o antics camps abandonats. Tan sols prop de la Mata (416127 4613344) n'hem pogut cartografiar una taca de certa entitat, la composició florística de la qual podem sintetitzar en el següent inventari d'uns 15 m²:

Rosa micrantha 2; *Rubus ulmifolius* 4; *Clematis vitalba* 2; *Rosa canina* 1; *Rubia peregrina* 1; *Lonicera xylosteum* 1; *Lonicera etrusca* 1; *Vicia tenuifolia* +; *Hedera helix* +.

Z4(2018). Les bardisses més o menys muntanyenques són rares en un territori amb marcat caràcter mediterrani com el que ens ocupa. N'hem localitzat petites superfícies sobretot a la part més elevada, als entorns de la Mola, i més avall, en alguna torrentera secundària. En tots els casos es tracta de comunitats dominades per *Prunus spinosa*, al que acompanyen altres tàxons propis de les bardisses d'aquesta unitat com *Rosa agrestis*, *R. canina*, *Clematis vitalba*, *Rubus ulmifolius*... Apareixen envaint prats més o menys humits o en marges forestals.

Z5(2019). No hi és present.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
--------------------	--------------	------------	----------------------

HIC que hi correspon: Cap

31.8123 Matollars de corner (*Amelanchier ovalis*), boix (*Buxus sempervirens*), espina cervina (*Rhamnus saxatilis*)..., calcícoles, de costers rocosos, secs, de la muntanya mitjana

Z1(2015). No hi és present.

Z2(2016). No hi és present.

Z3(2017). Hem recollit, en un sol punt, el testimoni de la presència d'aquest tipus de matollar al territori. Es tracta d'un exemple no gaire típic, i per tant, té un valor tipus de 0. Correspon a una màquia esclarissada de la sèrie de l'alzinar muntanyenc en un codina ombrívola amb abundància d'*Amelanchier ovalis*.

Z4(2018). No hi és present.

Z5(2019). No hi és present.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
0	1	50	3

HIC que hi correspon: **5110 Boixedes xerothermòfiles permanents, dels vessants rocosos.** No prioritari.

31.8127* Saücars (bosquines de *Sambucus nigra*), amb vidalba (*Clematis vitalba*), esbarzer (*Rubus ulmifolius*)..., higròfils i subnitròfils, lligats sobretot als boscos de ribera

Z1(2015). Hem localitzat tres bosquines dominades pel saüc, que hem cartografiat en forma de punts; un als marges del Ripoll, vora la font de la Boixa, i els altres, més extensos, a la vall d'Horta (al molí de la Roca i al Marquet de les Roques).

Z2(2016). Hem indicat aquest tipus de bardissa en alguns pocs punts del territori, sempre sota formes poc típiques (valor 0 en el camp TIPUS). Es tracta de bardisses àmpliament dominades per *Clematis vitalba*, en les que *Sambucus nigra* hi apareix escassament. En trobem algunes exemples vinculats a clotades humides properes a cases de pagès, sobre sòls força humits i nitrificats.

Z3(2017). Hi hem assignat un sol punt, localitzat a la riera de Mura. Correspon a una forma poc típica de l'hàbitat (valor tipus de 0), dominada per *Clematis vitalba* i amb presència d'altres espècies pròpies de les bardisses humides i eutròfiques com *Rubus caesius*.

Z4(2018). Unitat detectada tan sols en un punt, en un talús inclinat obac proper a la Barata. Hi domina *Clematis vitalba*, mentre que *Sabucus nigra* hi és força rar.

Z5(2019). No hi és present.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
2	9	8785,83	2

HIC que hi correspon: Cap

31.82 Bardisses amb abundància de boix (*Buxus sempervirens*), calcícoles, de la muntanya mitjana poc plujosa, sobretot als Prepirineus

Z1(2015). No hi és present.

Z2(2016). Hem assignat a aquesta unitat un matollar de boix que forma part del mantell marginal de l'alzinar muntanyenc, a l'àrea del Moncau. Hi apareixen alguns arbusts esclerofil·les i, sobretot, hi abunda *Rubus ulmifolius*. Es tracta d'una formació divergent respecte les bardisses amb boix típiques pel fet de trobar-se en un ambient força mediterrani, fet que condiciona que tingui un valor TIPUS de 0.

Z3(2017). No hi és present.

Z4(2018). Unitat molt rara a l'àrea estudiada. Hem marcat tan sols dos polígons petits a la part més elevada de la Mola, on el boix es barreja amb diversos arbusts de les bardisses (*Prunus spinosa*, *Rosa canina*, *Rosa micrantha*...), i també amb alguns propis de l'alzinar. De fet, corresponen a formes de degradació de l'alzinar muntanyenc amb boix en indrets més o menys pertorbats, en aquest cas, a causa de la pastura.

Z5(2019). No hi és present.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació

2	1	1266,09	2
---	---	---------	---

HIC que hi correspon: **5110 Boixedes xerothermòfiles permanents, dels vessants rocosos**. No prioritari.

31.863 Falgars (poblaments de *Pteridium aquilinum*), xeromesòfils, de la muntanya mitjana (i de terra baixa

Z1(2015). Els falgars dominats per *Pteridium aquilinum* troben el seu òptim en terrenys silicis i sobre sòls profunds. Això fa que siguin molt escassos al territori estudiat. N'hem detectat en un sol punt, a tocar del gual de la Font del Plàtan, en una clariana oberta artificialment al costat de la pista forestal.

Z2(2016). Unitat molt rara al territori i que tan sols hem detectat en alguns punts, en general formant part de vorades i clarianes de boscos de tendència humida, com són rouredes o alzinars de tipus muntanyenc.

Z3(2017). Els falgars són molt escassos a l'àrea cartografiada. Només n'hem vist en dos fondals associats a les proximitats de fonts, on ocupen clarianes de bardisses, en sòls humits i profunds. De fet, la planta dominant, *Pteridium aquilinum*, és gairebé inexistent en la majoria de boscos del massís, apareixent tan sols, com a planta rara, a les rouredes i boscos afins que creixen sobre gresos de la capçalera de la riera de les Arenes

Z4(2018). No hi és present.

Z5(2019). Un sol punt ubicat a la banda silícia del territori cartografiat, ocupant el marge ombrívol de l'alzinar, prop d'una torrentera.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
0	8	152	3

HIC que hi correspon: Cap

31.8712 Herbassars de belladona (*Atropa belladonna*), bleneres (*Verbascum* spp.)..., de clarianes forestals, en sòls eutròfics, als estatges montà i subalpí

Z1(2015). No hi és present.

Z2(2016). No hi és present.

Z3(2017). No hi és present.

Z4(2018). Hem inclòs en aquesta unitat un herbassar esclarissat dominat per *Verbascum thapsus* que creixia en una clariana d'una brolla, sobre sòl més o menys sorrenc. Es tracta d'un extrem meridional i empobrit respecte els herbassars típics d'aquest hàbitat, propis d'àrees més humides i muntanyenques. Per aquesta raó l'hi hem assignat un valor TIPUS de 0.

Z5(2019). No hi és present.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
0	1	15	2

HIC que hi correspon: Cap

31.891 Bardisses amb roldor (*Coriaria myrtifolia*), esbarzer (*Rubus ulmifolius*)..., de terra baixa (i de l'estatge montà)

Z1(2015). Hàbitat freqüent a tot el territori, que es localitza preferentment en tres tipus d'ambients: marges d'antics camps de conreu, avui abandonats, vores de rius i barrancs, i al fons d'algunes canals ombrívols del massís principal (canal de Tanca, canal del Senglar, canal Fonda, canal del Tro, etcètera). En aquestes canals, de vegades s'hi barreja l'arítjol (*Smilax aspera*), que hi assoleix un gran recobriment. En general, però es tracta de poblaments densos i impenetrables d'esbarzer (*Rubus ulmifolius*), i les superfícies més extenses s'han cartografiat al fons del sot de Matalonga, al torrent de les Comes, a la riera Seca i als marges de la riera d'Horta i del Ripoll.

Z2(2016). Unitat dispersa per tot el territori, si bé amb una representació força més notable fora de l'àrea més forestal (valls del Montcau i proximitats). Fent petites superfícies apareix a gairebé tot arreu, però les extensions més importants les trobem vinculades als fons de vall i prop de torrents i rieres. És el cas d'alguns punts de la riera de Mura i afluents, o de la capçalera del Ripoll. Es tracta d'una tipologia de bardissa força variable pel que fa a la seva composició florística. *Coriaria myrtifolia* hi sol tenir un paper important, sobretot en els substrats argilosos del nord del territori d'estudi. De vegades, però, hi manca, i és *Rubus ulmifolius* la planta dominant.

Z3(2017). Es tracta d'una unitat àmpliament repartida pel territori però que acostuma a fer superfícies poc importants. Malgrat que la seva ubicació original és en les clarianes i marges forestals, cap a la banda occidental, en tota l'àrea afectada per incendis forestals, arriba a

dominar en fondalades i alguns vessants obacs. En aquesta situació, forma part d'etapes més o menys inicials de recuperació del bosc, podent ésser força persistents. Florísticament es una unitat relativament heterogènia. *Coriaria* hi sol ser comú i de vegades dominant, però de vegades es presenten com a masses amb dominància de *Rubus ulmifolius*.

Z4(2018). Es tracta duna unitat dispersa per tot el territori estudiat però fitotopogràficament circumscripita en fondals i vores de torrents i rieres. Ocupa superfícies petites, recollides sobretot en la cartografia de punts, si bé pot fer taques de certa extensió en alguns conreus abandonats i cursos d'aigua de certa entitat. És el cas del tram baix de la riera de les Arenes, on és freqüent als codolars més estabilitzats, on constitueix, però, formes poc denses, poc madures, barrejades amb espècies llenyoses de les brolles. Fora d'aquest sector, aquetes bardisses acostumen a prendre un aspecte dens, típic, en el que *Coriaria* i *Rubus ulmifolius* en defineixen l'estructura. Un bon exemple l'hem recollit en el següent inventari, pres al sot del Sabater (421365 4610036, 25 m²), en un fondal humit:

Coriaria myrtifolia 3; *Hedera helix* 3; *Prunus spinosa* 2; *Rubus ulmifolius* 2; *Coronilla emerus* +; *Prunus cf. fruticans* 1; *Oryzopsis paradoxa* 1; *Clematis vitalba* 1; *Ligustrum vulgare* 2; *Asparagus acutifolius* +; *Rhamnus alaternus* +; *Viola alba* +; *Bryonia dioica* +; *Satureja vulgaris* +; *Rosa gr. canina* 1; *Celtis australis* +; *Lilium martagon* +.

Z5(2019). Hàbitat dispers per tot el territori estudiat, on ocupa bàsicament clarianes i marges de boscos en fons de barrancs, rieres i altres indrets més aviat humits. Es tracta de comunitats dominades per *Rubus ulmifolius* i *Coriaria*.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
134	231	824285,53	2

HIC que hi correspon: Cap

31.8C2⁺ Avellanoses (bosquines de *Corylus avellana*), amb *Polystichum setiferum*..., mesohigròfiles, dels barrancs i fondals molt ombrívols de terra baixa (i de l'estatge submontà)

Z1(2015). Les avellanoses són un dels hàbitats més interessants del territori cartografiat, ja que suposen una penetració de la vegetació típicament eurosiberiana en un territori absolutament dominat pels elements mediterranis. Es fan en algunes canals ombrívols i orientades al nord del massís principal, per sobre dels 700 m d'altitud (canal de Tanca, canal de la Coma Roja...), sent la més extensa l'avellanosa de la canal de Santa Agnès, l'única que s'ha pogut representar en un polígon. Excepcionalment, hem assenyalat tres avellanoses de baixa altitud (al voltant dels 400 m) a l'est del Ripoll (torrent d'en Carner i vora la font de Can Barceló), que es troben

al límit de les condicions òptimes per a l'hàbitat, i hi manquen bona part de les espècies nemorals característiques.

Z2(2016). Unitat restringida tan sols a la capçalera del torrent de font Freda, on té una certa extensió resseguint estrictament el fons de vall. Es tracta d'una formació heterogènia pel què fa a la composició, ja que malgrat presentar un recobriment poc o molt continu de *Corylus avellana*, hi apareixen arbres com *Tilia platyphyllos*, *Quercus humilis* o *Acer opalus*, que hi fan un estrat arbori espars. Al sotabosc no hi manquen arbusts del bosc esclerofil·le, però presenta un estrat herbaci ric en tàxons nemorals mesòfils. Alguns d'ells presenten aquí alguna de les poques localitats conegudes al massís (*Cardamine heptaphylla*, *Asplenium scolopendrium*...).

Z3(2017). No hi és present.

Z4(2018). No hi és present.

Z5(2019). No hi és present.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
3	6	20997,43	3

HIC que hi correspon: Cap

31.8C3+. Avellanoses (bosquines de *Corylus avellana*), mesòfiles o mesoxeròfiles, d'ambients secs de la muntanya mitjana

Z1(2015). No hi és present.

Z2(2016). En alguns punts del país de l'alzinar muntanyenc, en torrenteres o clotades humides, l'avellaner arriba a fer rodals de certa importància, si bé de vegades força barrejat amb l'alzinar. Malgrat que l'ambient hi és localment humit, el sotabosc d'aquests bosquets no difereix gaire del dels boscos esclerofil·les circumdants.

Z3(2017). No hi és present.

Z4(2018). No hi és present.

Z5(2019). No hi és present.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
0	2	175	3

HIC que hi correspon: Cap

31.8D Bosquines d'arbres caducifolis joves, procedents de rebrot o de colonització, estadis inicials del bosc

Z1(2015). No hi és present.

Z2(2016). Unitat amb cert pes només al nord de Sant Llorenç de Savall, a l'àrea afectada pels incendis forestals del 2003. Una part d'aquesta, sobretot fons de vall i obagues, pertany al domini potencial de les rouredes seques del *Violo-Quercetum*, de manera que es tracta de bosquines de *Quercus faginea*. En els fondals aquestes formacions es barregen amb bardisses de les unitats 31.8122 o 31.891, mentre que vessant amunt passen a ser màquies amb alzina (unitat 32 1152⁺).

Z3(2017). N'hem dibuixat alguns polígons a les parts baixes de les valls occidentals i septentrionals (riera de Santa Creu, de Mura), en indrets afectats per incendis forestals i alhora sota certa influència d'inversió tèrmica. Són bosquines dominades principalment per *Quercus faginea*, amb algunes plantes pròpies de les rouredes, però en general, amb un pes important d'arbusts propis de l'alzinar (*Bupleurum fruticosum*, *Arbutus unedo*, *Lonicera implexa*...), i per tant, afins a l'aliança *Quercion ilicis*.

Heus ací un exemple de l'obaga dels Ermitanets (409362 4615953; 50 m²):

Quercus cerrioides 4; *Hedera helix* 3; *Viburnum tinus* 3; *Quercus faginea* 1; *Quercus cf. ilex* 1; *Arbutus unedo* 1; *Coriaria myrtifolia* 1; *Buxus sempervirens* 1; *Smilax aspera* 1; *Conopodium arvense* 1; *Clematis vidalba* +; *Daphne laureola* +; *Hieracium glaucinum* +; *Rubia peregrina* +; *Cytisophyllum sessilifolium* +; *Amelanchier ovalis* +; *Prunella grandiflora* +; *Viola willkommii* +; *Asparagus acutifolius* +.

Z4(2018). No hi és present.

Z5(2019). No hi és present.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
-----------------	--------------	------------	-------------------

24	0	324715,21	2
----	---	-----------	---

HIC que hi correspon: Cap

32.1 MÀQUIES I ALTRES BOSQUINES ALTES

32.1121⁺ Màquies d'alzina (*Quercus ilex*), acidòfiles, de terra baixa i de la muntanya mediterrània

Z1(2015). No hi és present.

Z2(2016). No hi és present.

Z3(2017). No hi és present.

Z4(2018). Els substrats silícis que poden afavorir l'existència d'aquestes màquies i d'altres formacions vegetals acidòfiles queden restringits a una petita àrea del sud-est del territori estudiat, cap a Sant Feliu del Racó. En el cas que ens ocupa, tan sols n'hem marcat un sol polígon, que ocupava la franja situada sota una línia d'alta tensió.

Z5(2019). Màquies que apareixen tan sols a la franja meridional del territori cartografiat, en l'àrea silícia o sobre sòls gresosos descarbonatats. En general es tracta de formacions secundàries, situades en indrets on l'alzinar ha estat degradat (tala, carboneig, incendis, etc.), si bé en alguns sectors, on el sòl és més pedregós i prim, poden arribar a tenir caràcter potencial. A l'alzina, l'acompanyen *Erica arborea* o algunes espècies de estepa (*Cistus* spp.), i d'altres arbusts propis de l'alzinar (*Arbutus*, *Rhamnus alaternus*...).

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
8	0	184539,65	2

HIC que hi correspon: **9340 Alzinars i carrascars**. No prioritari.

32.1131⁺ Màquies d'alzina (*Quercus ilex*), calcícoles, de terra baixa i de la muntanya mediterrània

Z1(2015). Aquests matollars ocupen extenses superfícies a la capçalera de la vall d'Horta, als terrenys afectats per l'incendi forestal del 2003 (Baiarols, castell de Pera, roca Sereny, els Emprius...). Es tracta de formacions secundàries, més o menys denses segons l'indret, que es troben en evolució cap a bosquines més altes, denses i estructurades. D'altra banda, també és un hàbitat freqüent, però en superfícies reduïdes, a les parts altes del massís (especialment al vessant llevantí del Montcau), on ocupa els espais que disposen d'un sòl relativament ben desenvolupat entremig de les codines. En aquest cas, es tracta de formacions permanents, l'estructura de les quals està limitada pel gruix del sòl i pels eixuts estivals.

Z2(2016). Unitat repartida per a tot el territori, vinculada a indrets afectats per incendis forestals (sobretot el del 2003) i a sòls poc desenvolupats, sobretot de l'àrea conglomeràtica. Es tracta generalment de bosc menut dominat per *Quercus ilex* subsp. *ilex*, si bé cap a la banda nord-occidental del territori l'espècie dominant pot tenir certes característiques intermèdies amb *Q. ilex* subsp. *ballota*. Arbusts com *Arbutus unedo*, *Viburnum tinus* o *Buxus sempervirens*, aquest a les parts més elevades del territori, hi poden tenir un paper important, però sense ser mai dominants. En general aquestes formacions van associades a altres tipologies de vegetació de la sèrie de recuperació del bosc, especialment a l'àrea afectada per incendis forestals. Així, sovint formen un mosaic indestruïble amb brolles de romaní, prats secs (*Rosmarinetalia*) i bardisses (*Rubus-Corietum*, unitat 31.891). En alguns punts també s'hi barreja *Pinus halepensis* jove, formant comunitats mixtes amb *Q. ilex* subsp. *ilex*.

Z3(2017). Les màquies de la sèrie de l'alzinar apareixen principalment a l'àrea central i oriental del territori estudiat. En alguns casos poden provenir de la degradació dels boscos originals (molt sovint com a etapes de recuperació post-incendi), o més sovint, corresponen a formacions lligades a sòls poc profunds, on el bosc es desenvolupa amb dificultat. Són habitualment dominades per *Quercus ilex* subsp. *ilex*, però hi tenen també protagonisme altres espècies esclerofil·les com *Arbutus unedo*, *Phillyrea latifolia*, *Bupleurum fruticosum* o *Viburnum tinus*. Als fondals i obagues, aquestes màquies poden presentar abundància d'arbusts de la roureda (com el boix) o de les bardisses. A la meitat oest, aquestes màquies limiten de manera força gradual amb les que presenten roures (32.1152⁺), les dominades per carrasca (32.1134⁺) o amb els arboçars (32.1B⁺).

Z4(2018). Les màquies de la sèrie de l'alzinar apareixen disperses per tot el territori però tenen un pes més important en aquells indrets antigament afectats per incendis forestals (Pedritxés 1986), com és el cas de l'àrea sud-occidental del mapa (vessants solells del Puig Codina-turó de la Carlina). Fora d'aquest sector, corresponen sovint a formacions de caràcter més permanent, lligades a sòls rocosos o poc profunds, on el bosc s'estableix amb dificultat. En conjunt hi acostuma a dominar l'alzina, però no hi són rars altres arbusts com *Arbutus unedo*, *Erica arborea*, *Phillyrea latifolia*, *Viburnum tinus*, *Bupleurum fruticosum*..., o d'altres propis de les bardisses (*Coriaria myrtifolia* principalment). No rarament, sobre sòls prims de codines i altres afloraments rocosos dels vessants solells, apareixen com a formacions obertes on hi entren plantes dels matollars xeròfils (brolles, savinoses...). Finalment, a les obagues de la part alta, el boix hi sol ser un component habitual.

Z5(2019). Trobem màquies de l'alzinar disperses per tot el territori estudiat, però ocupen més superfície a la banda oriental, en indrets afectats per incendis forestals. A la resta bàsicament es troben associades a sòls prims o molt pedregosos, i més rarament, a indrets on el bosc ha estat tallat. Són habitualment dominades per *Quercus ilex* subsp. *ilex*, però hi tenen també protagonisme altres espècies esclerofil·les com *Arbutus unedo*, *Phillyrea latifolia*, *Bupleurum fruticosum* o *Viburnum tinus*. A les clarianes, no hi manquen plantes dels matollars xeròfils (brolles, savinoses...).

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
413	14	8297355,69	3

HIC que hi correspon: **9340 Alzinars i carrascars**. No prioritari.

32.1134⁺ Màquies de carrasca (*Quercus rotundifolia*), calcícoles, de les contrades mediterrànies i de l'estatge submontà

Z1(2015). No hi és present.

Z2(2016). Només hem detectat alguns pocs polígons en els que l'espècie dominant ens ha semblat més afí a *Quercus rotundifolia*. Els trobem situats en solells del sector nord-occidental, en una àrea afectada per incendis forestals (2003).

Z3(2017). Les localitzem a la banda més interior del territori cartografiat, al sector nord-occidental. La gran majoria d'aquestes màquies provenen de recuperació post-incendi, i les trobem sobretot en exposicions intermèdies i parts arrecerades de solells, on s'intercalen amb brolles de romaní i arboçars. En aquesta darrera exposició és habitual que el pi blanc (*Pinus halepensis*), en forma d'arbust, hi sigui força freqüent, fent formacions mixtes.

El límit que hem marcat entre aquestes màquies i les anteriors és, però, relativament artificial, ja que no sempre és clara la separació entre *Quercus ilex* i *Q. rotundifolia*. A més, alguns arbusts propis dels ambients marítims (*Arbutus unedo*, *Bupleurum fruticosum*, *Viburnum tinus*...) encara hi són força freqüents, o fins i tot dominants. Aquest caràcter intermedi es pot observar bé en algunes àrees de les obagues més occidentals (Vallhonesta, Flequer...). A continuació mostrem dos exemples d'aquestes màquies poc típiques:

Obaga dels Ermitanets (408735 4615933, 50 m²):

Viburnum tinus 3; *Arbutus unedo* 2; *Amelanchier ovalis* 2; *Pistacia lentiscus* 1; *Quercus rotundifolia* 1; *Rubia peregrina* 1; *Pinus halepensis* 1; *Lonicera implexa* 1; *Thalictrum tuberosum* +; *Genista hispanica* +; *Coriaria myrtifolia* 1; *Viola willkommii* +.

Prop de Vallhonesta (408422 4614992, 50 m²):

Bupleurum fruticosum 3; *Arbutus unedo* 3; *Quercus rotundifolia* 2; *Quercus cerrioides* 1; *Quercus coccifera* 1; *Lonicera implexa* 1; *Pistacia lentiscus* 1; *Brachypodium retusum* 1; *Rubia peregrina* 1; *Juniperus oxycedrus* 1; *Phillyrea latifolia* +; *Rhamnus alaternus* +; *Rosmarinus officinalis* +; *Conopodium arvense* +; *Cytisophyllum sessilifolium* +; *Viola alba* +.

Z4(2018). No hi és present.

Z5(2019). No hi és present.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
36	2	987428,44	3

HIC que hi correspon: **9340 Alzinars i carrascars**

32.1151⁺ Màquies amb barreja de carrasca (*Quercus rotundifolia*) i roures (*Quercus* spp.), de les terres mediterrànies

Z1(2015). No hi és present.

Z2(2016). No hi és present.

Z3(2017). A les obagues i fondals del sector nord-occidental del territori cartografiat, la gran majoria de les màquies presenten en la seva composició un pes important de roures, especialment de *Quercus faginea* o de formes híbridogèniques (*Quercus cerrioides*). La carrasca (*Quercus rotundifolia*) hi és present però en general té poc pes. En canvi, altres arbusts propis de l'alzinar i de les bardisses hi són més freqüents, afavorits per les condicions de més humitat que es donen a les obagues. Aportem aquí dues llistes representatives d'aquest tipus de màquies:

Pla de la Mandra (409001 4615306, 50 m²):

Quercus faginea 4; *Quercus rotundifolia* 2; *Pinus halepensis* 2; *Cornus sanguinea* 1; *Bupleurum fruticosum* 2; *Coronilla emerus* 1; *Phillyrea angustifolia* +; *Viburnum tinus* 1; *Rubia peregrina* 1; *Cytissophyllum sessilifolium* 1; *Daphne gnidium* +; *Phillyrea latifolia* +; *Buxus sempervirens* +; *Smilax aspera* +; *Ruscus aculeatus* +; *Asparagus acutifolius* +.

Prop de la font del Flequer (410323 4617332, 50 m²):

Quercus cerrioides 3; *Hedera helix* 3; *Quercus rotundifolia* 2; *Arbutus unedo* 2; *Viburnum tinus* 2; *Quercus coccifera* 1; *Pistacia lentiscus* 1; *Rubia peregrina* 1; *Coriaria myrtifolia* 1; *Pinus halepensis* 1; *Sorbus domestica* +; *Viola alba* +; *Rhamnus alaternus* +; *Rubus ulmifolius* +; *Phillyrea latifolia* +; *Amelanchier ovalis* +; *Teucrium chamaedrys* +; *Hieracium glaucinum* +; *Phillyrea angustifolia* +.

Com en el cas anterior, aquestes formacions són en la majoria de casos de caràcter secundari, resultat de la recuperació d'àrees afectades per incendis forestals.

Z4(2018). No hi és present.

Z5(2019). No hi és present.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
58	1	2143244,37	3

HIC que hi correspon: **9340 Alzinars i carrascars**

32.1152⁺ Màquies amb barreja d'alzina (*Quercus ilex*) i roures (*Quercus* spp.), de les terres mediterrànies

Z1(2015). Aquest hàbitat correspon també a estadis dinàmics de recuperació de la vegetació després de l'incendi forestal del 2003 a la vall d'Horta. El roure és força escàs en aquest sector del Parc Natural, i només hem localitzat aquestes bosquines amb roures i alzines barrejats a la carena del Cargol i al torrent del Romeu, on ocupa una certa extensió.

Z2(2016). Aquest tipus de màquies són àmpliament esteses a l'àrea afectada pels incendis forestals del nord de Sant Llorenç de Savall, on són relativament importants els fenòmens d'inversió tèrmica. Ocupen les parts mitjanes dels vessants, fent una franja de transició (de vegades molt ample) entre els boscos esclerofil·les de les parts més elevades i els boscos caducifolis, que poblarien els fons de vall. El roure correspon habitualment a *Quercus faginea*, o a formes híbridogèniques entre aquest i *Q. humilis*. Com en el cas de les màquies de la unitats anteriors, hi poden aparèixer també formes aparentment intermèdies entre *Q. ilex* i *Q. rotundifolia*, especialment a l'àrea occidental del territori cartografiat. En general aquestes formacions no fan superfícies pures, sinó que fan complèxida amb retalls de broles de romaní (*Rosmarino-Ericion*), joncedes (*Aphyllanthion*) o bardisses (*Rubio-Corietum*).

Z3(2017). Fora del sector nord-occidental, en el país de l'alzinar típic o muntanyenc, les màquies amb presència de *Quercus ilex* i riques en roures (principalment formes híbridogèniques, assignables a *Quercus cerrioides*) són més aviat rares. La majoria apareixen en terrenys afectats per incendis forestals, en una franja vertical més o menys ample que va des del coll de Gipó al coll de la Creueta. Ocupen sobretot obagues, però també en trobem en fondals dels solells. Alguns arbusts esclerofil·les com *Arbutus unedo* o *Viburnum tinus* poden arribar a dominar, junt amb els roures, aquestes formacions. La separació entre aquestes màquies i les anteriors, determinada principalment per la presència d'alzina o carrasca, no sempre és clara, i encara més en aquells casos en que aquests tàxons són molt rars.

Z4(2018). El peu de mont de l'àrea compresa entre la Barata i l'àrea de l'Escaiola està cobert en gran part per una màquia de l'alzinar amb abundància de roure (*Quercus cerrioides* principalment), provinent de la recuperació de l'incendi de les Pedritxes del 1986. Els substrat hi és sorrenc, de manera que dins la màquia hi són freqüents algunes espècies poc o molt

calcífugues, com per exemple *Erica arborea*. Actualment, una part d'aquestes màquies són objecte d'intenses aclarides selectives per tal d'afavorir-ne un creixement més estructurat.

Z5(2019). Només n'hem marcat un sol punt a l'àrea nord-oriental del mapa, on els boscos mixtos d'alzina i roure són relativament freqüents.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
92	2	3653234,61	2

HIC que hi correspon: **9340 Alzinars i carrascars**. No prioritari.

32.123 Màquies de llentiscle (*Pistacia lentiscus*), de terra baixa

Z1(2015). No hi és present.

Z2(2016). Hem inclòs en aquesta unitat una garriga amb abundància de *Pistacia lentiscus* d'un indret rocós molt sec i assolellat.

Z3(2017). Malgrat que el llentiscle és un arbust comú a una gran part del territori cartografiat, especialment a la seva meitat occidental, hem cregut oportú recollir en aquesta unitat algunes màquies on té una presència notable. Són rares, i provenen de la degradació de carrascars en indrets molt secs i assolellats, sovint rocosos. Es tracta, doncs, de formacions secundàries, poc típiques per la manca de altres plantes marcadament termòfiles, de manera que els hi hem assignat sempre un valor TIPUS de 0

Z4(2018). No hi és present.

Z5(2019). No hi és present.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
2	4	5288,93	2

HIC que hi correspon: Cap

32.1311 Cadequers (màquies o garrigues amb abundància de *Juniperus oxycedrus* arborescent), no litorals

Z1(2015). No hi és present.

Z2(2016). Malgrat que el càdec és una planta relativament comuna als indrets rocosos i assolellats del territori, rarament arriba a dominar. Només ho hem observat en alguns punts de la part baixa de l'àrea conglomeràtica, en clarianes o en fent part del sotabosc de boscos xeròfils i esclarissats de pi blanc.

Z3(2017). Com succeeix amb el llentiscle, el càdec no és un arbust rar en una bona part del territori d'estudi. Ara bé, la seva dominància en les màquies és poc habitual, i en general, quan ho fa, ocupa petites superfícies. Així, tots els exemples recollits són en forma de punts, i apareixen en clarianes, de vegades en sòls prims, o fent sotabosc de pinedes de pi blanc esclarissades.

Z4(2018). Malgrat que el càdec és un arbust força comú en tota l'àrea cartografiada, en general apareix sempre com a acompanyant en màquies esclarissades o al sotabosc de boscos poc densos. Rarament constitueix matollars purs o dominats per ell, i quan ho fa, ocupen sempre superfícies poc importants, recollides a la cartografia de punts. N'hem vist en clarianes de sòl prim o molt rocós, o fent sotabosc de pinedes esclarissades de pi blanc.

Z5(2019). Incloem aquí petites superfícies amb abundància de càdec, associades generalment a sòls prims o molt rocosos, o al sotabosc de pinedes esclarissades, sempre en indrets ben assolellats. Apareixen disperses per tot el territori cartografiat.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
0	44	3830	2

HIC que hi correspon: **5210 Màquies i garrigues amb *Juniperus* spp. arborescents, no dunars.**
No prioritari.

32.1321 Savinoses (màquies o garrigues amb abundància de *Juniperus phoenicea* subsp. *phoenicea* arborescent), calcícoles, de les contrades mediterrànies no litorals

Z1(2015). A les parts altes del massís, entre el collet del Llor al nord i el turó de Matalonga al sud, sempre per sobre dels 600 m, s'hi fan alguns claps de matollar dominat per la savina (*Juniperus phoenicea*). Es tracta de rodals de poques desenes de metres quadrats, força oberts, que creixen en indrets rocosos secs i exposats. Entremig de les savines hi creixen plantes heliòfiles pròpies de les timonedes i els prats secs adjacents.

Z2(2016). Els matollars amb abundància de *Juniperus phoenicea* queden restringits només a l'àrea amb presència de conglomerats, al sector meridional del territori cartografiat. En general ocupen superfícies petites de les carenes i replans, sobre sòls prims, de vegades constituint comunitats semirupícoles. No es tracta mai de formacions pures, i hi apareixen altres matolls xeròfils com *Cistus albidus*, *Rosmarinus officinalis* o *Juniperus oxycedrus*, entre d'altres. *Buxus sempervirens* també hi apareix, però restringit a la part més elevada i obaga del territori cartografiat (Moncau i part alta de l'Obac).

Z3(2017). Els matollars i màquies amb abundància de *Juniperus phoenicea* són un element força característic de la meitat oriental del territori cartografiat, on el relleu de conglomerats és més accidentat. No fan mai grans superfícies, però sí que apareixen aquí i allà en els sòls prims de la franja de transició entre la codina i l'alzinar, o de les parts altes i esquerdes amples de les moles i agulles de conglomerat, de vegades com a comunitat semirupícola. Malgrat que en alguns casos poden correspondre a primers estadis de recuperació dels alzinars, en general presenten caràcter primari. Es tracta sempre de formacions obertes, on a més de la savina apareixen altres arbusts i mates resistents a la sequera o adaptades a viure en sòls molt pedregosos, com són *Rosmarinus officinalis*, *Cistus albidus*, *Phillyrea latifolia* o *Juniperus oxycedrus*. *Buxus sempervirens* també hi pot ser freqüent, però a cotes elevades o en exposicions més aviat obagues.

Z4(2018). Els matollars i màquies amb abundància de *Juniperus phoenicea* són força comuns al territori d'estudi, tot i que no ocupen mai grans superfícies. Típicament se situen en els sòls prims de la franja de transició entre la codina i l'alzinar, o a les parts altes i esquerdes amples de les moles i agulles de conglomerat. Són, per exemple, força comunes als relleus trencats dels voltants de la Mola. La savina no arriba mai a fer matollars densos i purs, sinó que es tracta habitualment de formacions obertes, sovint de caràcter primari, en les que hi tenen presència d'altres mates i arbusts xeròfils propis de les brolles o dels alzinars circumdants. A la zona més elevada, i preferentment en obagues, el boix també hi pot ser freqüent.

Z5(2019). La savina tan sols fa poblacions de certa entitat en indrets pedregosos al nord de l'àmbit estudiat (carena del camí Ral), ocupant sòls prims i esquerdes de moles i codines conglomeràtiques. A la resta del territori, molt forestal, l'habitat és gairebé inexistent. Es tracta sempre de formacions obertes, on a més de la savina apareixen altres arbusts i mates xeròfiles de brolles i matollars com són *Rosmarinus officinalis*, *Cistus albidus*, *Phillyrea latifolia* o *Juniperus oxycedrus*.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
76	109	322128,80	3

HIC que hi correspon: **5210 Màquies i garrigues amb *Juniperus* spp. arborescents, no dunars.**
No prioritari.

32.142 Màquies o garrigues amb pins pinyers (*Pinus pinea*) esparsos

Z1(2015). No hi és present.

Z2(2016). Hem detectat aquest hàbitat a l'extrem nord-occidental del territori, en vessants ben assolats, rocosos i potser afectats per antics incendis. La màquia dominant pertany a la de l'alzinar de tipus litoral (*Quercion ilicis*), i a les clarianes més rocoses hi apareixen brolles calcícoles de romaní (*Rosmarino-Ericion*, unitat 32.42).

Z3(2017). No hi és present.

Z4(2018). No hi és present.

Z5(2019). No hi és present.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
2	0	84370,94	3

HIC que hi correspon: Cap

32.143 Màquies o garrigues amb pins blancs (*Pinus halepensis*) esparsos

Z1(2015). En alguns indrets de la vall d'Horta afectats per l'incendi de 2003 (el Marquet de les Roques, Comadran, can Brossa, carena del Cargol), el foc no va arribar a cremar les capçades de tots els pins, de manera que van quedar alguns arbres esparsos, sota dels quals s'hi han desenvolupat brolles de romaní o matollars dominats per alzines arbustives.

Z2(2016). Unitat no gaire comú però dispersa per tota l'àrea cartografiada, ocupant principalment solells molt rocosos en els que l'alzinar (de tipus litoral) es desenvolupa amb dificultat. Més rarament trobem màquies de l'alzinar amb pins en indrets afectats per incendis forestals, però en els que la relativa baixa virulència del foc (àrees perimetrals de l'incendi) va deixar un estrat arbori esclarissat. La màquia sovint està dominada per *Quercus ilex*, si bé en algun cas també prenen rellevància arbusts esclerofil·les com *Arbutus unedo* o *Quercus coccifera*.

Z3(2017). En alguns solells força rocosos, els bosc esclerofil·le es desenvolupa amb dificultat, de manera que la formació existent presenta l'aspecte de bosquet baix o màquia. Aquells casos en que el pi blanc arriba a fer una cobertura arbòria poc densa, corresponen a l'hàbitat que ens ocupa. És una situació poc freqüent al paisatge, que hem reconegut escasses vegades al territori cartografiat.

Z4(2018). Les màquies amb pins esparsos apareixen especialment en aquells indrets on per raons principalment edàfiques el bosc es desenvolupa amb dificultat. N'hem dibuixat en algunes esclertes amples entre àrees rocoses, marges de codines, replans de cingles, etc. Aquesta mena de màquies poden ser diverses, anant des de bosc menut d'alzines relativament dens fins a matollars més esclarissats, constituïts per altres menes d'arbusts esclerofil·les i de les brolles calcícoles.

Z5(2019). Hàbitat difós al territori cartografiat. Es tracta d'una unitat mal caracteritzada, formada per un seguit de màquies i garrigues que presenten una cobertura esparsa de pi blanc. En general, a excepció dels indrets més rocallosos, haurien de tendir cap a formacions més madures (pinedes de pi blanc o alzinars).

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
62	1	1442990,61	3

HIC que hi correspon: Cap

32.145 Màquies o garrigues amb pins roigs (*Pinus sylvestris*) o pinasses (*Pinus nigra* subsp. *salzmannii*) esparsos

Z1(2015). N'hem assenyalat un sol punt a la vall del torrent del Marquet, just al límit de l'àrea cremada el 2003. L'estrat arbori està format per algunes pinasses (*Pinus nigra* subsp. *salzmannii*) esparses que es van salvar del foc, sota de les quals s'hi està desenvolupant una màquia dominada per alzines.

Z2(2016). No hi és present.

Z3(2017). No hi és present.

Z4(2018). No hi és present.

Z5(2019). No hi és present.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
0	1	250	3

HIC que hi correspon: Cap

32.18 Màquies amb llor (*Laurus nobilis*)

Z1(2015). No hi és present.

Z2(2016). No hi és present.

Z3(2017). No hi és present.

Z4(2018). No hi és present.

Z5(2019). El llorer apareix dispers per alguns torrents de l'extrem occidental de l'àrea estudiada, i molt localment constitueix superfícies de prou entitat, com en el cas d'un fondal prop de Casajoana. Probablement es tracta de poblacions de caràcter al·lòcton.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
0	1	200	2

HIC que hi correspon: **5230*** Màquies amb llor (*Laurus nobilis*). Prioritari.

32.1B⁺ Arboçars (formacions d'*Arbutus unedo*), calcícoles, de terra baixa i de les muntanyes mediterrànies

Z1(2015). Els llocs on aquest hàbitat ocupa àrees més extenses és a la vall d'Horta, sota la roca Sareny, a la capçalera del torrent de les Acàcies i, sobretot, al peu del vessant oriental de les agulles de Finestrelles. Es tracta d'indrets que queden dins del perímetre de l'incendi forestal de 2003 i aquests matollars dominats per l'arboç (*Arbutus unedo*), on també s'hi barregen alzines joves, representen una fase dinàmica d'evolució de la vegetació cap a formacions llenyoses més estructurades. També se'n troben petits rodals, en forma de vegetació permanent, cap a les Castellasses de Can Torres. D'altra banda, hem assenyalat dins d'aquest hàbitat dues formacions esclerofil·les dominades absolutament per aladern de fulla ampla (*Phillyrea latifolia*), una a la capçalera del torrent d'en Carner i l'altra a la canal Fonda, sota la Cadireta.

Z2(2016). Els matollars amb abundància d'*Arbutus unedo* són relativament freqüents a la meitat septentrional del territori, especialment a l'àrea desforestada pels incendis forestals del 2003, on cobreixen alguns solells i exposicions intermèdies. L'arboç hi és l'arbust més important, però rarament fa formacions pures i contínues. Constitueix un estrat arbustiu alt i poc o molt lax entre el que hi apareixen altres matolls esclerofil·les de l'alzinar i retalls de

brolles del *Rosmarino-Ericion*. A la meitat sud, més forestal i amb dominància de conglomerats, *Arbutus unedo* és força menys comú. En aquest sector, però, destaquen les màquies dominades per *Phillyrea latifolia*, que de vegades ocupen els sòls prims de contacte entre el bosc i les codines, i que també hem inclòs dins d'aquesta unitat.

Z3(2017). Els arboçars són formacions freqüents i extenses a la meitat occidental de l'àrea estudiada (fent polígons importants per exemple al coll de Gipó, serra del Puig Gili, el Montgròs...). Són majoritàriament de caràcter secundari, si bé en alguns indrets, amb sòl poc desenvolupat, poden arribar a fer de comunitats permanents. L'arboç, malgrat dominar, és acompanyat per d'altres espècies esclerofil·les de l'alzinar, com la mateixa alzina o carrasca, i per *Phillyrea latifolia*, *Bupleurum fruticosum*, *Pistacia lentiscus*, entre d'altres. En les situacions més exposades, la formació sol ser poc densa, amb clarianes ocupades per brolles de romaní i d'estepa blanca (unitat 32.431), i sovint acompanyada per pins blancs joves. En canvi, en vessants poc o molt obacs hi poden arribar a tenir cert protagonisme les bosquines de roures (principalment *Quercus faginea* i híbrids).

Z4(2018). Els arboçars i comunitats afins són relativament freqüents al territori, malgrat no ocupar grans superfícies. Una part d'ells són de caràcter secundari, com els que trobem al sud-oest del mapa, i corresponen a fases de recuperació d'alzinars cremats en antics incendis forestals. Una part important, però, es troben associats a sòls prims de codines i ambients anàlegs. En aquesta situació, aquestes màquies acostumen a ser poc denses i amb presència d'altres arbusts típics de l'alzinar a part de l'arboç. Entre aquests cal destacar *Phillyrea latifolia*, que arriba a ser dominant en moltes d'elles. Un exemple l'hem recollit en el següent inventari, pres sobre Can Torres (419070 4608418, 50 m²):

Phillyrea latifolia 4; *Erica arborea* 2; *Quercus ilex* 2; *Juniperus oxycedrus* 2; *Rosmarinus officinalis* 1; *Ruscus aculeatus* 1; *Smilax aspera* +; *Asplenium onopteris* +; *Pistacia lentiscus* +; *Bupleurum frutescens* +; *Asparagus acutifolius* +; *Euphorbia characias* +.

Al ser formacions poc o molt obertes, a les clarianes hi creixen brolles de romaní i estepa blanca (32.431).

Z5(2019). Unitat rara el territori estudiat excepte al seu extrem oriental, en l'àrea afectada pels incendis forestals (Pedritxes 1986). Es tracta, doncs, de formacions secundàries en les que l'arboç constitueix un estrat arbustiu alt i poc dens, acompanyat d'espècies pròpies de les brolles calcícoles (*Cistus albidus*, *Ulex parviflorus*, *Rosmarinus officinalis*...). En aquesta unitat també hem inclòs les màquies dominades per *Phillyrea latifolia*, sovint de caràcter primari i relativament freqüents en els sòls prims de contacte entre el bosc i la codina.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
126	44	4892766,82	3

HIC que hi correspon: Cap

32.2 BOSQUINES I MATOLLARS TERMÒFILS MEDITERRANIS

32.21C Matollars dominats per ginestó (*Osyris alba*), de les contrades mediterrànies càlides

Z1(2015). No hi és present.

Z2(2016). Unitat que tan sols hem detectat a la meitat sud de l'àrea cartografiada, on dominen els conglomerats. Es fa a les vores i clarianes dels alzinars, especialment a cotes baixes, sempre fent petites superfícies. A causa de la reforestació, alguns d'aquests matollars heliòfils creixen en condicions de mitja ombra i presenten mala vitalitat, de manera que els hi hem assignat un valor TIPUS de 0.

Z3(2017). Coneguda d'un sol punt, prop del Puig de la Balma, on constitueix una vorada d'un camí en una pineda mixta de pi blanc i pinassa. A causa de l'ombra, la formació és força esclarissada i discontinua, de manera que li hem assignat un valor Tipus de 0.

Z4(2018). No hi és present.

Z5(2019). No hi és present.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
0	8	57	2

HIC que hi correspon: Cap

32.3 BOSQUINES I MATOLLARS SILICÍCOLES MEDITERRANIS

32.311 Arboçars (formacions d'*Arbutus unedo*) i altres bosquines silicícules, de les contrades mediterrànies occidentals

Z1(2015). No hi és present.

Z2(2016). No hi és present.

Z3(2017). No hi és present.

Z4(2018). No hi és present.

Z5(2019). L'arboç no és rar en l'àrea silícia del territori cartografiat, però en pocs indrets arriba a fer rodals més o menys purs cartografiables. És un hàbitat que prové de la degradació d'alzinars acidòfils, i apareix força barrejat amb elements propis dels bruguerars de bruc boal (32.322⁺).

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
3	0	35943,01	2

HIC que hi correspon: cap.

32.322⁺ Bruguerars dominats per bruc boal (*Erica arborea*), silicícoles, dels costers i dels sòls secs de les contrades mediterrànies marítimes

Z1(2015). Hàbitat molt escàs al sector estudiat, ja que es desenvolupa preferentment sobre terrenys àcids, molt rars en aquest territori. Al límit oriental del Parc Natural, a la serra de Pinós, n'hem marcat un punt en un indret desforestat on el substrat és silici. D'altra banda, n'hem localitzat un altre punt a la vall del Torrent del Marquet, dins de l'àrea que va patir l'incendi forestal del 2003.

Z2(2016). Hem inclòs en aquesta unitat un matollar atípic (valor TIPUS de 0) d'una clariana d'alzinar litoral sobre sòl gresós. Hi abundava *Erica arborea*, però també *Arbutus unedo* i *Quercus ilex* arborescent.

Z3(2017). Les formacions dominades per *Erica arborea* són força rares al territori cartografiat. L'espècie, però, és habitual al sotabosc d'alguns alzinars, especialment en sòls gresosos o més o menys sorrencs de la meitat occidental. Donat el caràcter secundari d'aquest tipus d'hàbitat, només en trobem taques de poca entitat en clarianes i marges forestals, sovint en situacions ecotòniques, en el trànsit del bosc a les codines. Florísticament estan mal caracteritzats, amb poques plantes acidòfiles i heliòfiles, i amb presència important d'arbusts de l'alzinar (*Arbutus unedo*, *Phillyrea latifolia*...). Això ha propiciat que en general els hi haguem assignat un valor TIPUS de 0.

Z4(2018). Les formacions dominades per *Erica arborea* no són rares, apareixent més o menys esparses per tot el territori. Presenten un pes més important en aquella àrea on són freqüents els substrats silicis o sorrencs que li són propicis, com és el peu de mont de la vall de les Arenes o a l'àrea silícia sud-oriental. Generalment fan taques de poca entitat i de caràcter secundari, associades a indrets on ha estat destruït el bosc original o en franges ecotòniques entre els boscos i les codines. Els que trobem sobre substrats no silicis, que són la majoria, presenten sovint una composició florística no gaire típica, ja que contenen alguns tàxons més o menys calcícoles de les brolles i matollars circumdants (*Cistus albidus*, *Rosmarius*, *Buxus*

sempervirens...). Sovint també tenen una presència important de diversos arbusts de l'alzinar (*Quercus ilex*, *Arbutus unedo*, *Phillyrea latifolia*, *Juniperus oxycedrus...*), indicant fases més avançades de recuperació del bosc. En tots aquests casos els hi hem donat un valor TIPUS de 0.

Z5(2019). Hàbitat present principalment al sector oriental del territori cartografiat, coincidint amb l'àrea silícia i alhora afectada per antics incendis forestals (entre els Alts de la Pepa i les Pedritxes). En general es tracta de formacions secundàries, si bé als afloraments rocosos de la serra les Pedritxes apareixen taques de caràcter poc o molt permanent. A part d'*Erica arborea*, que hi domina, hi apareixen estepes (*Cistus* spp.) i altres matolls de l'alzinar, més abundants en aquells indrets en els que la successió a avançat més. Des del punt de vista florístic, es tracta de bruguerars poc típics, ja que sovint presenten una certa proporció de plantes calcícoles (*Rosmarinus officinalis*, per exemple).

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
27	50	136053,83	2

HIC que hi correspon: Cap

32.335⁺ Estepars de *Cistus ladanifer*, silicícoles, d'indrets secs de terra baixa

Z1(2015). No hi és present.

Z2(2016). No hi és present.

Z3(2017). No hi és present.

Z4(2018). Localitzat en un sol punt del territori estudiat, prop de la Barata, sobre sòl arenós descarbonatat. Fa una petita població densa que ocupa una franja de pocs metres d'amplada resseguint un antic camí forestal. *Cistus ladanifer* és un tàxon molt rar a Catalunya, conegut d'escasses localitats, si bé el seu caràcter autòcton no està clar.

Z5(2019). No hi és present.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
0	1	50	2

HIC que hi correspon: Cap

Pertany a la llista d'hàbitats d'interès de conservació prioritari a la XPN de la DIBA.

32.341 Estepars dominats per estepa negra (*Cistus monspeliensis*), silicícoles, de les contrades mediterrànies marítimes

Z1(2015). No hi és present.

Z2(2016). No hi és present.

Z3(2017). No hi és present.

Z4(2018). Aquesta mena d'estepars apareixen en tot el territori fent petites superfícies en indrets oberts amb sòls sorrenc. Donat el caràcter pioner de l'espècie dominat, sovint els trobem associats a indrets poc o molt pertorbats com ara són clarianes recents, marges de camins, etc. En alguns casos, doncs, tindran un valor TIPUS de 0. Florísticament consisteixen en fàcies de les brolles de romaní i estepa blanca amb abundància de *Cistus monspeliensis*, de manera que no hi trobem gaire espècies de caràcter acidòfil.

Z5(2019). Localitzats a la part oriental, aquesta estepars acostumen a fer superfícies petites associades a indrets poc o molt dinàmics com són marges amples de camins o clarianes forestals recents. Florísticament corresponen a fàcies de les brolles de romaní i estepa blanca amb abundància de *Cistus monspeliensis*, de manera que no hi trobem gaire espècies de caràcter acidòfil.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
1	22	5160,75	2

HIC que hi correspon: Cap

32.342 Estepars dominats per estepa borrera (*Cistus salvifolius*), silicícoles, de les contrades mediterrànies marítimes

Z1(2015). No hi és present.

Z2(2016). No hi és present.

Z3(2017). No hi és present.

Z4(2018). *Cistus salvifolius* és una planta poc comú a l'àrea cartografiada. En general apareix com a acompanyant en brolles de caràcter calcífug i molt rarament arriba a fer matollars més o menys purs. N'hem marcat tan sols alguns poc punts a la part basal de la vall de les Arenes, prop de la Barata, i al sector silici.

Z5(2019). Només n'hem marcat dos punts a l'àrea silícia de les Pedritxes, on ocupen clarianes de l'alzinar amb sòl rocós.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
0	4	64	2

HIC que hi correspon: Cap

32.348 Estepars d'estepa blanca (*Cistus albidus*), silicícoles, de terra baixa

Z1(2015). No hi és present.

Z2(2016). No hi és present.

Z3(2017). No hi és present.

Z4(2018). La gran majoria dels estepars o formacions riques en *Cistus albidus* del nostre territori els hem inclòs dins de la unitat 32.431, calcícola. En els conglomerats i gresos, algunes d'aquestes brolles riques en *Cistus albidus* contenen alguns tàxons acidòfils, però en general no tenen prou pes en el conjunt de la comunitat com per ser considerada acidòfila. És a l'àrea silícia del mapa on aquest hàbitat apareix, però ho fa de manera molt escassa, donat el caràcter bàsicament forestal d'aquest territori. N'hem marcat, doncs, un sol punt prop de Sant Feliu del Racó.

Z5(2019). No hi és present.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
0	1	25	2

HIC que hi correspon: Cap

32.36 Brolles baixes i obertes d'estepes (*Cistus* spp.), brucs (*Erica* spp.)..., silicícoles, de terra baixa

Z1(2015). No hi és present.

Z2(2016). No hi és present.

Z3(2017). No hi és present.

Z4(2018). Hem delimitat alguns polígons corresponents a aquesta unitat a la part baixa de la riera de les Arenes, sobre materials quaternaris poc o molt pobres en carbonats, i també al sector silici, prop de Sant Feliu del Racó. Tots els casos corresponen a brolles més o menys pioneres situades sota línies elèctriques o antics camins forestals en desús. Un exemple el recollim en el següent inventari, pres prop la Torre de l'Àngel (416704 4608799, 50 m²):

Erica arborea 3; *Cistus monspeliensis* 3; *Cistus albidus* 2; *Daphne gnidium* 2; *Ulex parviflorus* 1; *Quercus ilex* 1; *Brachypodium phoenicoides* 2; *Carex halleriana* 1; *Lavandula stoechas* 1; *Leontodon taraxacoides* +; *Carlina corymbosa* +; *Lonicera implexa* +; *Cephalanthera longifolia* +; *Teucrium chamaedrys* +; *Polygala nicaeensis* subsp. *gerundensis* +; *Urospermum dalechampii* +; *Prunella grandiflora* +.

Z5(2019). No hi és present.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
4	1	29005,24	2

HIC que hi correspon: Cap

32.375⁺ Brolles dominades per argelaga negra (*Calicotome spinosa*), silicícoles, de les contrades mediterrànies marítimes

Z1(2015). No hi és present.

Z2(2016). No hi és present.

Z3(2017). No hi és present.

Z4(2018). Hem localitzat brolles d'aquest tipus només a la banda oriental del full, on fan petites superfícies (recollides a la capa de punts) a les vores de camins i clarianes forestals. Sobre substrats silici, formen part de fàcies més o menys emmatades de brolles d'estepes o

brucs. Quan apareixen sobre conglomerats, constitueixen variants de la brolla d'estepa blanca i romaní (unitat 32.431) amb abundància de argelaga negra.

Z5(2019). No hi és present.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
0	6	275	2

HIC que hi correspon: Cap

32.4 BOSQUINES I MATOLLARS CALCÍCOLES MEDITERRANIS

32.41 Garrigues de coscoll (*Quercus coccifera*), sense plantes termòfiles o gairebé

Z1(2015). Les garrigues de coscoll, tan extenses en terrenys rocosos carbonatats d'indrets eixuts i desforestats, són molt poc freqüents a l'àrea estudiada. Només n'hem localitzat dos rodals d'una certa extensió a la vall d'Horta, prop de la Muntada, en vessants un xic abruptes i ben orientats a migjorn.

Z2(2016). Malgrat que *Quercus coccifera* és una espècie comú acompanyant màquies i bosquines xeròfiles del territori cartografiat, en general no acostuma a fer formacions pures d'importància. Les garrigues que hem detectat poblen indrets rocallosos i ben exposats, però en general fan superfícies petites.

Z3(2017). La abundància dels conglomerats en l'àrea estudiada no sembla afavorir la garriga. Aquesta fa només taques exigües, de molt poca rellevància a nivell paisatgístic i limitades a indrets rocosos molt assolellats. Acompanyant al garric, hi trobem altres tàxons resistents a les condicions d'aridesa com el pi blanc o *Pistacia lentiscus*.

Z4(2018). El garric és un arbust no gaire freqüent al territori estudiat i gairebé mai fa poblacions de certa entitat. Els conglomerats no semblen ser un substrat idoni. N'hem detectat una sola taca, a l'extrem oriental del mapa, corresponent a una màquia de degradació de l'alzinar rica en garric.

Z5(2019). Les garrigues són rares al territori cartografiat, fent taques de manera dispersa en sòls prims i ben exposats.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
3	25	20106,68	3

HIC que hi correspon: Cap

32.42 Brolles dominades per romaní (*Rosmarinus officinalis*), calcícoles, de terra baixa

Z1(2015). Es tracta de l'hàbitat no forestal més extens de l'àrea cartografiada. Només el superen en superfície les pinedes de pi blanc i els alzinars amb pins. És l'hàbitat majoritari a l'àrea afectada per l'incendi forestal del 2003 a la capçalera de la vall d'Horta, especialment als vessants orientats al sud situats entre Baiarols i la Roca Sareny. Ocupa els terrenys més castigats per l'incendi, allà on el sòl és poc profund, fent mosaic amb àrees rocoses i amb matollars d'alzina o arboçars. Donades les característiques del substrat, el pendent dels vessants, i les condicions climàtiques generals, aquestes brolles són poc dinàmiques, i l'evolució cap a formacions llenyoses més madures és lenta. D'altra banda, a la resta del territori es troben arreu claps de matollars dominats pel romaní (*Rosmarinus officinalis*) en clarianes forestals i, especialment, als marges de les codines conglomeràtiques del massís principal, allà on el sòl permet l'establiment d'una comunitat arbustiva baixa i oberta.

Z2(2016). Unitat àmpliament estesa per tot el territori cartografiat, si bé s'enrereix a les àrees més forestals i sobre substrats conglomeràtics (extrem sud i nord de l'àrea d'estudi). Les brolles presenten dues ubicacions principals al territori: vessants poc o molt assolellats afectats per incendis forestals i vessants o clarianes rocalloses en ambient forestal. En el primer cas ocupen superfícies força extenses, com passa en l'àrea del nord-oest de Sant Llorenç de Savall (incendi del 2003). En general, aquest tipus de brolles són força homogènies des del punt de vista florístic, però no fan extensions pures. Molt sovint van acompanyades, en forma de mosaic indestruïble, de fragments de prats secs (*Aphyllanthion*, *Thero-Brachypodion*), de restes de màquies de l'alzinar (*Quercion ilicis*) o de petites superfícies de roca nua.

Z3(2017). Les brolles dominades pel romaní són un tipus de vegetació secundària força estès al territori cartografiat. El seu pes en el paisatge és notable en solells de l'àrea nord-occidental, però a mida que avancem cap a l'est esdevenen cada vegada més rares i fragmentàries. Aquesta disminució és a causa sobretot del baix impacte dels incendis forestals en aquesta banda oriental, de manera que les brolles que hi apareixen corresponen bàsicament a comunitats permanents d'indrets especials, molt rocosos, poc aptes per l'establiment del bosc. A més, en aquestes situacions, i especialment en conglomerats, l'estepa blanca pot prendre protagonisme al romaní, arribant a substituir-lo a les codines de la zona alta. Així, a l'est de la riera de les Arenes, les brolles dominades pel romaní gairebé desapareixen del paisatge.

La diversitat florística d'aquestes formacions és força baixa. Les clarianes que deixa *Rosmarinus* són ocupades tan sols per algunes plantes xeròfiles (*Thymus vulgaris*, *Teucrium polium*,

Helianthemum ssp, *Brachypodium retusum*...). A l'extrem nord-occidental (torrent del Flequer, serra dels Ermitanets...), aquestes brolles fan formacions mixtes amb bosquines de colonització de pi blanc, i són també molt pobres.

Z4(2018). Les brolles de romaní apareixen per tot el mapa cartografiat, essent més extenses al sector sud-oriental, en àrees afectades per antics incendis forestals. Malgrat que en la majoria de casos es tracta de vegetació de tipus secundari, en alguns punts apareixen com a comunitats permanents, coincidint amb indrets molt rocosos o amb sòl prim. Ocupen gairebé sempre vessants solells, i defugen les parts més elevades, on són substituïdes per les brolles de *Cistus albidus*.

L'abundància de *Rosmarinus officinalis* és una constant en totes elles, però hi ha certa variabilitat en la composició florística lligada a les altres espècies arbustives acompanyants. Per exemple, en sòls gresosos o sorrencs poc o molt descarbonatats, hi apareixen fàcies riques en algunes plantes calcífugues (*Erica arborea*, *Cistus salviifolius*, *C. monspeliensis*...). El següent inventari, pres al sot del Sabater (420485 4609976, 30 m²), correspon a un exemple d'aquestes mena de brolles:

Rosmarinus officinalis 3; *Erica arborea* 2; *Cistus monspeliensis* 2; *Cistus salviifolius* 1; *Bupleurum frutescens* +; *Orobancha latisquama* +; *Lathyrus clymenum* +; *Gladiolus communis* 1; *Asparagus acutifolius* 1; *Cistus albidus* 1; *Thymus vulgaris* 1; *Pistacia lentiscus* +; *Heteropogon contortus* +; *Smilax aspera* +; *Rhamnus alaternus* 1; *Carex halleriana* 1; *Stipa offneri* +; *Stipa bromoides* +; *Ulex parviflorus* +; *Astragalus monspessulanus* +.

També és relativament freqüent la fàcies amb abundància d'*Ulex parviflorus*, que ocupa solells de les parts baixes i mitges del territori estudiat. En tenim un exemple del torrent de la Torrota (414689 4608701, 40 m²):

Rosmarinus officinalis 4; *Ulex parviflorus* 3; *Cistus albidus* 2; *Psoralea bituminosa* +; *Polygala rupestris* +; *Cistus monspeliensis* +; *Argyrolobium zanonii* +; *Brachypodium retusum* +; *Helianthemum appeninum* subsp. *pilosum* +; *Orobancha latisquama* +; *Carex halleriana* +.

Finalment cal fer esment de fàcies més o menys embosquinades, ja sigui per arbusts propis de bardisses o per d'altres de l'alzinar (*Coriaria myrtifolia*, *Phillyrea latifolia*, *Arbutus unedo*...). Indiquen fases més o menys avançades de recuperació del bosc original, o àrees més o menys regularment pertorbades, com és el cas d'algunes brolles que poblen una part del llit de la riera de les Arenes. El següent inventari (416833 4608803, 50 m²), mostra la composició florística d'aquesta mena de brolles:

Cistus albidus 3; *Thymus vulgaris* 2; *Rosmarinus officinalis* 3; *Coriaria myrtifolia* 3; *Lonicera implexa* 1; *Phillyrea latifolia* +; *Buxus sempervirens* +; *Santolina chamaecyparissus* 1; *Helianthemum oelandicum* subsp. *italicum* 1; *Ulex parviflorus* 1; *Teucrium polium* subsp. *polium* 1; *Teucrium botrys* 1; *Leontodon taraxacoides* 1; *Hornungia petraea* 1; *Avena barbata* +; *Cotoneaster* cf. *lacteus* +; *Ruta angustifolia* +; *Oryzopsis paradoxa* +; *Arabidopsis thaliana* +; *Carduus tenuiflorus* +; *Carlina corymbosa* +; *Artemisia campestris* +; *Sedum sediforme* +; *Lavandula latifolia* +; *Euphorbia characias* +.

Z5(2019). Les brolles de romaní són força freqüents en el paisatge del territori estudiat, si bé raregen més al sector sud-oriental. Ocupen les àrees afectades per pertorbacions més o menys recents (incendis principalment) així com els sòls prims o molt pedregosos dels vessants abruptes. Semblen preferir indrets pendents i ben exposats. Cap a les cotes elevades, així com en les codines poc pendents, el romaní cedeix el lloc a *Cistus albidus*, mentre que a les parts més baixes i calentes, és *Ulex parviflorus* qui sol dominar. El trànsit entre unes brolles i les altres és, però, molt gradual, de manera que les diverses espècies sovint conviuen, fent brolles mixtes.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
649	31	11736877,31	3

HIC que hi correspon: Cap

32.431 Estepars dominats per estepa blanca (*Cistus albidus*), calcícoles, de terra baixa

Z1(2015). Hàbitat força repartit pel territori, però sempre en forma de clapes poc extenses, en terraprims. És especialment freqüent al marge de les codines de la part més elevada del massís, on els estepars són força densos i es troben en una posició de trànsit entre els pradells i les timonedes del marge de les codines i les comunitats arbustives més denses i altes. N'hi ha bons exemples als Òbits, a la carena dels Emprius, al puig Rodó... També n'hem cartografiat algunes taques als vessants meridionals del castell de Pera, en l'àrea cremada el 2003.

Z2(2016). Les brolles dominades per *Cistus albidus* s'estenen per tot l'àrea oriental i meridional del territori, coincidint amb el sector més marítim i alhora amb la presència freqüent de substrats que donen sòls poc compactes, com són els conglomerats i els gresos. Com en el cas de les brolles precedents, fan extensions relativament importants a l'àrea afectada per incendis forestals (sector nord-oest de Sant Llorenç de Savall), i queden limitades a sòls prims o molt rocosos a la resta. A l'àrea dominada per conglomerats (Montcau i Obac), és el tipus de brolla més habitual, i se sol desenvolupar als sòls prims de les codines de les carenes, en el trànsit entre les timonedes (32.47) o prats terofítics (34.5131) i les màquies esclerofil·les (32.1131+) o savinoses (32.1321). Cal di que en aquest tipus de formacions *Rosmarinus officinalis* no acostuma a mancar mai, i que existeix una franja de transició entre aquestes brolles i les anteriors en què l'assignació a una unitat o altra no és clara.

Z3(2017). Les brolles amb *Cistus albidus* abundant presenten, com hem apuntat abans, un patró de distribució invers a les de romaní. Són força comuns al sector oriental i central del territori estudiat, mentre que són molt més rares a la banda nord-occidental, mostrant preferència pels substrats conglomeràtics. Al trobar-se en un territori bàsicament forestal,

sense un impacte important d'incendis forestals més o menys recents, aquestes formacions ocupen principalment els sòls prims o rocosos de les codines i indrets similars, essent sovint la vegetació dominant en aquests ambients. En les codines més o menys planeres de la zona més alta i oriental (per exemple, a la carena entre el coll de Garganta i coll de Tanca) aquestes brolles són molt freqüents i gairebé monoespecífiques, amb clara dominància de *Cistus albidus*. Si ens dirigim cap a occident i en terrenys més inclinats o rocosos, *Rosmarinus officinalis* s'hi barreja amb més freqüència, fent matollars mixtos.

Les brolles d'aquesta unitat fan molt sovint un mosaic a petita escala, difícilment destriables a l'escala de treball. A les seves clarianes sovint hi apareixen timonedes de la unitat 32.47 o fragments de pradells terofítics calcícoles (34.5131).

Z4(2018). Aquesta mena de brolles estan àmpliament distribuïdes pel territori estudiat. Poblen principalment els sòls prims o rocosos de les codines i indrets similars, especialment a cotes elevades, essent sovint la vegetació dominant en aquests ambients. Comparteixen l'espai amb d'altres comunitats típiques de les codines, com els pradells d'annuals (34.5131) o les timonedes (32.37), que molt sovint n'ocupen les clarianes, o les substitueixen en cas de que la brolla mori, com passa en episodis importants de sequera. En els indrets alts i més o menys planers, *Cistus albidus* acostuma a ser preponderant, mentre que en terrenys més inclinats o rocosos, *Rosmarinus officinalis* s'hi barreja amb més freqüència. De fet, hi ha un trànsit insensible entre aquestes brolles i les de la unitat anterior, de manera que no rarament es fa difícil assignar-les a una o altra unitat.

Z5(2019). Brolles disperses per tota l'àrea d'estudi, però només amb cert pes en el paisatge en l'àrea de conglomerats, on ocupen principalment codines poc inclinades. Fan mosaic amb pradells de la unitat 34.5131 principalment. En aquest tipus de formacions *Rosmarinus officinalis* no acostuma a manca mai, i existeix una franja de transició entre aquestes brolles i les anteriors en què l'assignació a aquesta unitat o a l'anterior no és clara.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
100	532	4556926,71	3

HIC que hi correspon: Cap

32.433 Brolles amb abundància d'estepa borrera (*Cistus salvifolius*), calcícoles, de terra baixa

Z1(2015). No hi és present.

Z2(2016). Hem indicat aquests matollars en alguns punt dispersos de la part septentrional del territori, on fan petites superfícies en algunes clarianes i vorades de boscos o màquies, sobre

sòls calcaris poc compactes (gresos i conglomerats). En general hi apareixen barrejats arbustos típics de les brolles calcícoles dominants a l'entorn com *Rosmarinus officinalis*, *Thymus vulgaris* o *Cistus albidus*. A causa de la reforestació, alguns d'aquests matollars apareixen força emmatats i mal constituïts (valor TIPUS igual a 0).

Z3(2017). Unitat molt rara al territori, que fa tan sols reduïdes superfícies al seu extrem occidental, sobre sòls sorrencs (provinents de conglomerats i gresos) d'algunes carenes. Es tracta de fàcies de la brolla de *Cistus albidus* calcícoles riques en *Cistus salviifolius*.

Z4(2018). Es tracta de fàcies de la brolla de *Cistus albidus* calcícoles riques en *Cistus salviifolius*. L'hem detectat a comptats punts del territori, sobre sòls sorrencs. Tots els exemples que tenim provenen de zones obertes en les immediacions de camins o pistes forestals, marcant una mica el caràcter pioner o poc estable d'aquestes formacions.

Z5(2019). Unitat molt rara al territori. N'hem localitzat alguns rodals a la meitat occidental de l'àrea d'estudi, sobre sòls sorrencs (provinents de conglomerats i gresos). Es tracta de fàcies de la brolla de *Cistus albidus* calcícoles (32.431) riques en *Cistus salviifolius*.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
0	13	665	2

HIC que hi correspon: Cap.

32.45 Brolles baixes dominades per càdec (*Juniperus oxycedrus*), calcícoles, de terra baixa

Z1(2015). A la part oriental del Parc Natural, a l'est del Ripoll, hem assenyalat en un punt un matollar on el càdec (*Juniperus oxycedrus*) hi és abundant. Ocupa uns pocs centenars de metres quadrats al marge d'una brolla de romaní a la carena de la Creu Vermella, en una clariana de la pineda de pi blanc.

Z2(2016). No hi és present.

Z3(2017). No hi és present.

Z4(2018). No hi és present.

Z5(2019). No hi és present.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
0	1	400	2

HIC que hi correspon: Cap

32.47 Timonedes (brolles baixes) dominades per timó (*Thymus* spp.), sajolida (*Satureja montana*), esparbonella (*Sideritis scordioides*) o altres labiades (llevat d'espígols), calcícoles, de terra baixa

Z1(2015). Hàbitat freqüent a tot el territori, però sempre en forma de clapes petites. És molt abundant a les parts altes del massís, al marge de les codines, especialment als sectors dels Emprius, el Montcau i els Òbits. Són comunitats vegetals força riques on hi dominen les mates de la farigola (*Thymus vulgaris*), però també hi són abundants la sajolida (*Satureja montana*) i l'herba de la feridura (*Sideritis hirsuta*). Entremig d'aquests petits arbusts s'hi fan força plantes anuals.

Z2(2016). Hàbitat repartit per gran part del territori però més comú a l' àrea dominada per conglomerats. En general va molt associat a terraprimis o indrets amb sòls pedregosos o superficials, sovint en codines o altres menes d'afloraments rocosos. Es tracta d'una unitat que recull prats camefítics o timonedes de diversa mena, de vegades de caràcter perenne, amb una composició florística afí als *Rosmarinetalia*, i d'altres vegades amb presència d'anuals pròpies del *Thero-Brachypodion*. L'espècie més important acostuma a ser *Thymus vulgaris*, si bé altres mates xeròfiles com *Teucrium polium*, *Fumana ericifolia* o *Satureja montana* hi poden tenir cert pes.

Z3(2017). Hàbitat que trobem repartit per gran part del territori, tot i que sembla evitar la franja més occidental. En general ocupa superfícies de poca importància, de manera que una bona part dels casos han estat inclosos en la cartografia de punts. Els ambients on apareixen aquestes timonedes poden ser diversos, però habitualment ocupen els terraprimis de codines i d'altres indrets rocosos, preferentment en exposicions no solelles. Normalment són dominats per *Thymus vulgaris*, però no és rar trobar-hi altres mates acompanyants com *Teucrium polium*, *Fumana ericifolia*, *Helianthemum oelandicum* subsp. *italicum* o *Satureja montana*, o diverses espècies anuals i bulboses pròpies dels pradells terofítics calcícoles. De fet, la separació entre aquestes timonedes i els pradells no sempre és clara, existint un trànsit gradual entre els dos tipus d'hàbitats. A més, la seva detecció és molt depenent de l'època, de manera que sovint els pradells prenen l'aspecte de timonedes esclarissades fora del seu òptim.

Z4(2018). Les timonedes apareixen disperses per tot el territori estudiat, però amb preferència per la zona mitja i alta. Es fan, en general, als terraprimis de les codines, gairebé sempre cobrint superfícies poc importants, en la majoria dels casos recollides en la cartografia de punts. Comparteixen ambient amb d'altres hàbitats com els pradells d'anuals de la unitat 34.5131,

amb els quals es barregen sovint, donant lloc a comunitats intermèdies. La detecció d'aquest tipus d'hàbitat és molt depenent de l'època, ja que no rarament els pradells prenen l'aspecte de timonedes esclarissades fora del seu òptim.

Thymus vulgaris hi sol ser l'espècie dominant, però no és rar trobar-hi altres mates acompanyants com *Teucrium polium*, *Fumana ericifolia*, *Helianthemum oelandicum* subsp. *italicum*, *Agyrolobium zanonii* o *Satureja montana*. Aquesta darrera localment pot arribar a dominar, especialment en indrets obacs.

Z5(2019). Hàbitat dispers per tota l'àrea d'estudi, associat generalment a terraprimis de codines. Fa normalment superfícies de poca entitat, en mosaic amb els pradells de la unitat 34.5131 i es formacions de crespínells (34.111). Normalment són dominats per *Thymus vulgaris*, al què acompanyen altres mates com *Teucrium polium*, *Fumana ericifolia*, *Helianthemum oelandicum* subsp. *italicum*, *H. pilosum* o *Satureja montana*, aquesta darrera més freqüent en els indrets menys exposats.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
149	312	848109,76	3

HIC que hi correspon: Cap

32.4811⁺ Argelagars (matollars de *Genista scorpius*), calcícoles, de terra baixa i de la muntanya mitjana

Z1(2015). L'argelaga (*Genista scorpius*) és una planta rara al territori cartografiat, i més encara els matollars d'argelaga. N'hem cartografiat un polígon (a la carena del Cargol) i un punt (cap a Comadran) a la part central de la vall d'Horta, en els terrenys que van patir l'incendi forestal del 2003. En ambdós casos es tracta de matollars poc densos on hi domina l'argelaga.

Z2(2016). Els argelagars són força rars al territori, i apareixen en general com a fàcies de brolles calcícoles del *Rosmarino-Ericion* en les que domina *Genista scorpius*. Coincideixen, de vegades, en situacions de colonització d'antics cultius.

Z3(2017). N'hem detectat tan sols algunes petites superfícies al sector septentrional. Es tracta en tots els casos de formes de la brolla de romaní (unitat 32.42) amb abundància de *Genista scorpius*, associades a indrets amb cert dinamisme (marges o proximitats de camins).

Z4(2018). No hi és present.

Z5(2019). Hàbitat molt rar, localitzat a l'extrem nord-oriental, i corresponent a fàcies de la brolla de romaní riques en *Genista*, pròpies d'indrets poc o molt dinàmics.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
5	14	22437,90	2

HIC que hi correspon: Cap

32.4812⁺. Matollars d'argelagó (*Genista hispanica*), calcícoles, de terra baixa i de la muntanya mitjana

Z1(2015). No hi és present.

Z2(2016). Malgrat que no tenen un pes important en el paisatge, el prats emmatats per *Genista hispanica* no són rars al sector nord-oriental del territori cartografiat, en l'àrea afectada per incendis forestals (any 2003). Es fan generalment en obagues o fons de vall, i arriben a fer superfícies de certa entitat en alguns punts. Es tracta sempre de joncedes emmatades (*Aphyllanthion*).

Z3(2017). Els matollars d'argelagó queden molt restringits al sector més occidental del territori, on fan superfícies petites, difícilment cartografiables a l'escala de treball. Formen part de variants de joncedes seques (*Aphyllanthion*), en exposicions més o menys obagues i sobre substrats no conglomeràtics.

Z4(2018). No hi és present.

Z5(2019). Unitat molt rara, de la que només en coneixem dos punts prop de les Vendranes, en clarianes de pinedes de pinassa. Es tracta de fàcies de la joncada (*Aphyllanthion*) riques en *G. hispanica*.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
5	27	71783,68	3

HIC que hi correspon: Cap

32.4A11⁺ Timonedes dominades per *Helichrysum stoechas* (sempreviva) o *Stachelina dubia* (pinzell) o *Phagnalon rupestre*..., d'indrets secs de terra baixa i de l'estatge submontà

Z1(2015). Comunitats de petites mates dominades per la sempreviva (*Helichrysum stoechas*), obertes, de llocs càlids, en terraprimis eixuts. Als espais lliures que queden entremig dels subarbusts hi creixen un bon nombre de plantes anuals. Ocupa clapes de pocs metres quadrats a la vall d'Horta, al peu dels Emprius i cap al castell de Pera.

Z2(2016). Formacions esclarissades que colonitzen els sòls prims d'algunes superfícies argiloses o gresoses de la meitat nord del territori, especialment a l'àrea afectada pels incendis forestals (entorns de Sant Llorenç de Savall). Al costat d'*Helichrysum stoechas*, s'hi fan d'altres espècies xeròfiles força generalistes com *Thymus vulgaris*, *Sedum sediforme*, *Helianthemum oelandicum*, *Fumana ericifolia* o *Phagnalon rupestre*. A la primavera hi poden aparèixer també algunes plantes anuals de caire poc o molt ruderal (*Anagallis arvensis*, *Catapodium rigidum*...).

Z3(2017). Hàbitat molt escàs al territori cartografiat. Només l'hem detectat en algunes codines molt assolellades i seques del sector occidental, i en tots els casos hi domina *Helichrysum stoechas*.

Z4(2018). No hi és present.

Z5(2019). Hàbitat recollit d'un sol punt, en una codina que presentava una cert grau de pertorbació.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
0	22	582	3

HIC que hi correspon: Cap

32.4A12⁺ Matollars d'espernallac (*Santolina chamaecyparissus*), xeròfils i subnitròfils, de terra baixa

Z1(2015). No hi és present.

Z2(2016). En tenim alguns pocs exemples, situats principalment a la meitat meridional del territori cartografiat. A les àrees cultivades prop de cases de pagès (Puig de la Bauma, per exemple) és on trobem els exemples més típics, associats a marges o talussos entre camps.

Z3(2017). Al territori cartografiat, les formacions dominades per *Santolina* estan molt vinculades a les immediacions de cases de pagès, actualment inactives, on ocupen petites

superfícies en marges d'antics conreus o feixes abandonades. En general corresponen a fàcies emmatades de fenassars i comunitats afins.

Z4(2018). Hem detectat matollars amb abundància d'espennallac principalment a la llera de la riera de les Arenes, on constitueix matollars pioners sobre arenys fluvials més o menys estables. Secundàriament l'hem trobat al marge de camins poc o molt alterat, com a fàcies emmatada de fenassars.

Z5(2019). Només n'hem vist a les proximitats de cases de pagès (a les Vendranes i a les Cases), on fa fàcies emmatades de fenassars, en feixes abandonades.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
0	19	291	2

HIC que hi correspon: Cap

32.4A2 Matollars d'artemisa (*Artemisia* spp.), de terra baixa i de la muntanya mitjana

Z1(2015). No hi és present.

Z2(2016). No hi és present.

Z3(2017). En aquesta unitat recollim els matollars d'*Artemisia herba-alba* subnitròfils que hem detectat a dos punts del territori, a les immediacions de cases de pagès abandonades (Can Flequer i el Farell). A l'espècie dominant l'acompanyen altres tàxons propis dels pradells terofítics poc o molt ruderalitzats (*Aegilopion*). Es tracta d'una formació vegetal típica de les contrades continentals catalanes, que aquí ateny una posició oriental força avançada.

Z4(2018). No hi és present.

Z5(2019). No hi és present.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
0	2	21	3

HIC que hi correspon: Cap

32.4A3 Matollars d'olivarda (*Inula viscosa*), dels camps abandonats, llits de rambles i rieres, terres remogudes..., de terra baixa

Z1(2015). Només n'hem detectat una clapa d'unes quantes desenes de metres quadrats al fons de la vall d'Horta, en un camp abandonat proper a les Oliveres, sobre substrat argilós.

Z2(2016). Només hem localitzat matollars d'aquest tipus ocupant alguns eixamplaments de camins poc fressats de l'àrea afectada pels incendis forestals (nord-oest de Sant Llorenç de Savall).

Z3(2017). Matollar molt rar al territori estudiat. Només n'hem sabut trobar dos exemples de poca entitat, associats a marges de camins forestals.

Z4(2018). No hi és present.

Z5(2019). Hàbitat propi d'ambients alterats i secs. N'hem marcat un sol punt en un descampat prop d'una urbanització.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
0	7	182	2

HIC que hi correspon: Cap

32.4B + 32.2121 Brolles amb dominància o abundància de bruc d'hivern (*Erica multiflora*), calcícoles, de les contrades marítimes

Z1(2015). No hi és present.

Z2(2016). Unitat força rara, dispersa per la meitat nord de l'àrea cartografiada i defugint principalment els conglomerats. Tan sols fa alguna taca de certa importància a la capçalera del Ripoll, sobre substrats compactes (argiles eocèniques). En general es tracta de brolles amb abundància d'*Erica multiflora*, rarament dominades per aquesta espècie, d'altra banda l'única diferencial enfront a la resta de brolles de romaní dominats a bona part del territori (unitat 32.42).

Z3(2017). Tan sols a l'àrea més occidental del territori cartografiat algunes brolles de romaní s'enriqueixen amb *Erica multiflora*. En general fan superfícies de molt poca entitat, excepte als confins occidentals del parc, cap a Sant Jaume de Vallhonesta, on en trobem taques una mica

més grans. La presència d'*Erica multiflora* a les brolles va lligada a substrats no conglomeràtics, com ara són afloraments margosos o gresosos.

Z4(2018). Unitat molt rara al territori estudiat. L'hem detectat en un sol punt, al solell del sot del Guix. *Erica multiflora* sembla defugir els substrats conglomeràtics.

Z5(2019). Localitzades sobretot a la meitat occidental del territori cartografiat, fora de l'àrea dominada per conglomerats (entorns de Rellinars, Vacarisses...). No acostumen a fer grans superfícies, i no rarament apareixen com a sotabosc de pinedes esclarissades. El trànsit cap a les brolles de romaní és gradual, de manera no són rares les formes intermèdies.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
15	44	123230,25	3

HIC que hi correspon: Cap

32.4C Brolles dominades per foixarda (*Globularia alypum*), calcícoles, de terra baixa

Z1(2015). No hi és present.

Z2(2016). Unitat rara al territori cartografiat, però dispersa per tota la seva superfície. *Globularia alypum* sembla fer-se abundant en les fàcies de brolla de romaní calcícola d'indrets molt rocosos, secs i assolellats. Fa sempre petites superfícies en forma de matollars força esclarissats.

Z3(2017). Aquesta mena de brolles apareixen sobretot a la meitat occidental del territori cartografiat. Corresponen a fàcies molt seques de les brolles típiques de romaní (unitat 32.42), pròpies de llocs exposats i sovint poc o molt erosionats, sempre fent superfícies reduïdes. De nou, aquesta mena de brolles semblen mostrar una certa preferència per substrats no conglomeràtics.

Z4(2018). Es tracta de un tipus de brolla molt rara al mapa estudiat, que tan sols hem pogut marcar en un sol punt, prop de la Castellassa de Can Torres. Es tracta d'una forma molt seca i pobre de les brolla de romaní, situada en un indret sec i erosionat. De nou, aquesta mena de brolles semblen mostrar una certa preferència per substrats no conglomeràtics, la qual cosa explicaria la seva raresa al territori d'estudi.

Z5(2019). En trobem alguns exemples a la meitat oriental, principalment fora de l'àrea conglomeràtica. Sembla que es tracta d'una variant de les brolles de romaní d'indrets abruptes i ben exposats.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
2	34	6007,37	3

HIC que hi correspon: Cap

32.4D Timonedes dominades per cistàcies baixes (*Helianthemum syriacum*, *H. hirtum*..., *Fumana ericoides*, *F. thymifolia*...), calcícoles, d'indrets secs de terra baixa

Z1(2015). No hi és present.

Z2(2016). En aquesta unitat hem inclòs principalment matollars baixos amb presència notable d'*Helianthemum hirtum* o de *Fumana thymifolia*. No fan mai formacions pures, i sempre van acompanyades per altres mates xeròfiles generalistes com *Thymus vulgaris*, *Fumana ericifolia*, *Helianthemum oelandicum* subsp. *italicum*...Són timonedes molt esclarissades que fan petites superfícies en indrets amb certa dinàmica, com poden ser situacions de marge de brolla en contacte amb camins forestals, en terraprims o sòls molt pedregosos. Només n'hem marcat alguns punts a la meitat nord de l'àrea cartografiada.

Z3(2017). Aquests timonedes apareixen molt localment (nosaltres n'hem detectat tan sols dos exemples) en sols prims de codines d'indrets poc o molt alterats. Ambdós casos corresponen a poblacions dominades per *Fumana thymifolia*. *Fumana ericifolia*, en canvi, és molt comú al territori però no arriba mai a fer poblacions més o menys pures, i és un element molt habitual de diverses menes de brolles i timonedes.

Z4(2018). Hem inclòs en aquesta unitat dues menes de timonedes, recollides a la cartografia de punts. Unes dominades per *Helianthemum pilosum* i unes altres dominades per *Fumana thymifolia*. Ambdues les hem localitzat al sud del full, a la banda conglomeràtica de la serra de les Pedritxes, on ocupen sols prims de codines.

Z5(2019). Unitat rara però més o menys dispersa per tot el territori cartografiat. Hi hem inclòs aquelles timonedes dominades per *Fumana thymifolia* o per *Helianthemum pilosum*, pròpies de sòls prims i poc o molt alterats (marges de pistes...).

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
0	26	494	3

HIC que hi correspon: Cap

32.4E Timonedes dominades per sanguinària blava (*Lithospermum fruticosum*), calcícoles, de terra baixa

Z1(2015). No hi és present.

Z2(2016). *Lithospermum fruticosum* és una espècie força rara al territori, que a més, no acostuma a fer poblacions nombroses. Tan sols hem indicat aquest tipus de brolla en un sol punt, a la part nord-occidental de l'àrea cartografiada, sobre sòl margós.

Z3(2017). No hi és present.

Z4(2018). No hi és present.

Z5(2019). No hi és present.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
0	1	10	3

HIC que hi correspon: Cap

32.4F Brolles amb abundància de bufalaga (*Thymelaea tinctoria*), calcícoles, de terra baixa

Z1(2015). No hi és present.

Z2(2016). Hem detectat aquesta unitat tan sols en dos punts de la meitat nord del territori. Es tracta de brolles de romaní poc o molt esclarissades en les que *Thymelaea tinctoria* hi és força abundant, sobre sòls compactes argilosos o margosos.

Z3(2017). No hi és present.

Z4(2018). No hi és present.

Z5(2019). Només n'hem vist en un sol punt prop de Vacarisses, en sòls magosos compactes.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
0	3	60	3

HIC que hi correspon: Cap

32.4G Bosquines dominades per matabou (*Bupleurum fruticosum*), sovint fent el mantell marginal d'alzinars, de terra baixa

Z1(2015). Aquests matollars alts es troben localitzats a la vall d'Horta, en llocs càlids i a baixa altitud, en terrenys forestals que es van cremar l'any 2003. Són comunitats secundàries, dinàmiques, que van colonitzar els espais oberts després del foc en indrets amb sòls relativament profunds, i que tenen tendència a desaparèixer a causa del creixement de les alzines joves amb qui comparteixen l'espai.

Z2(2016). El matabou no fa formacions extenses al territori. Fa rodals principalment en indrets més aviat obacs o enclotats. A la banda oriental aquestes bosquines apareixen com a estadis successionalis posteriors a focs forestals. En canvi, al sector sud-oriental, en una àrea forestal dominada per conglomerats, fan la funció de mantell marginal dels alzinars de caràcter litoral, o com a bosquines pròpies de sòls poc desenvolupats.

Z3(2017). Al territori d'estudi, els matollars de matabou van lligats o bé a algunes obagues occidentals afectades per incendis forestals (torrent del Flequer, Vallhonestà...), on fan matollars densos de recuperació, o bé formant part de mantells marginals d'alzinars, tal i com s'observa a la resta del territori. En el primer cas, fan superfícies que hem pogut arribar a cartografiar a l'escala de treball, però en general apareixen en forma de petites taques. *Bupleurum* domina clarament aquestes formacions, però no hi manquen altres arbusts esclerofil·les com *Viburnum tinus* o *Arbutus unedo*.

Z4(2018). Els matollars dominats per matabou no són gaire corrents al mapa estudiat, si bé els trobem més o menys uniformement repartits. En general es tracta de matollars densos de recuperació (d'indrets pertorbats, com ara antics cultius, llocs cremats...) o propis de mantells marginals de l'alzinar. En el primer cas, ocupen superfícies prou grans com per ser cartografiades a l'escala de treball, tal i com passa als voltants de Can Pobla. Pel què fa la seva composició, no és gens rar que en indrets més aviat humits, en fondals i ambients similars, aquests matollars s'enriqueixen en arbusts propis de les bardisses, especialment *Coriaria*.

Z5(2019). Hàbitat no gaire comú al territori cartografiat, associat a marges i clarianes d'alzinar, gairebé sempre com a formació secundària. Sembla més freqüent a l'àrea dels Alts de la Pepa i carenes properes.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
12	73	31558,81	3

HIC que hi correspon: Cap

32.4H + 32.274 Brolles dominades per gatosa (*Ulex parviflorus*), calcícoles, de les contrades mediterrànies

Z1(2015). No hi és present.

Z2(2016). La presència d'aquestes brolles és gairebé testimonial a l'àrea estudiada. En trobem només alguns polígons petits al seu extrem oriental. Es tracta de brolles calcícoles de romaní i *Cistus albidus*, però amb abundància notable d'*Ulex parviflorus*. Ocupen indrets pertorbats, com estadi successional pioner subsegüent a incendis forestals.

Z3(2017). Unitat molt rara al territori, detectada tan sols a tres punts: dos a les parts baixes del sector més oriental (entorns alzina del Salari), i l'altra a l'extrem occidental, prop del Farell. Aquestes brolles fan petites superfícies en indrets poc o molt dinàmics, com per exemple al marge de camins.

Z4(2018). *Ulex* és una espècie freqüent al territori, especialment als solells de les parts baixes i mitges, però no acostuma a ser dominant. De fet, es tracta d'una espècie pionera que sol ser molt abundant a les primeres fases de recuperació post-pertorbació, i que s'enrareix a mida que les comunitats maduren. Al territori, doncs, fa d'acompanyant de moltes brolles, i apareix com a dominant fent superfícies petites, sovint associades a marges de camins o llocs poc o molt dinàmics. La composició florística d'aquestes brolles no difereix gaire de les de les unitats 32.42 o 32.431, tal i com mostra l'inventari següent, pres a la carena del Salt (418637 4608039, 50 m²):

Ulex parviflorus 3; *Cistus albidus* 2; *Rosmarinus officinalis* 2; *Cistus monspeliensis* 1; *Brachypodium retusum* 1; *Lathyrus clymenum* +; *Clematis flammula* 1; *Pistacia lentiscus* 1; *Juniperus oxycedrus* +; *Cistus salviifolius* +; *Bupleurum fruticosum* +.

Z5(2019). En tenim de localitzades a la banda oriental, en vessants baixos i ben exposats, en indrets afectats per incendis forestals. Unitat dominant als primers estadis successional post-incendi, actualment en regressió.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
3	26	38634,1	2

HIC que hi correspon: Cap

32.4M⁺ Matollars de gessamí groc (*Jasminum fruticans*), de sòls calcaris, profunds, de terra baixa (i de la muntanya mitjana), a les contrades interiors

Z1(2015). No hi és present.

Z2(2016). No hi és present.

Z3(2017). Hem detectat aquesta unitat en un sol punt del territori estudiat, on colonitzava els entorns oberts d'una casa ruïnosa (l'Oliva, sota St. Jaume de Vallhonestà). Es tracta d'una formació gairebé monoespecífica, amb presència secundària de *Coriaria myrtifolia* i *Brachypodium retusum*. *Jasminum fruticans* té aquí una de les poblacions més orientals del territori català.

Z4(2018). No hi és present.

Z5(2019). No hi és present.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
0	3	72	3

HIC que hi correspon: Cap

32.6 MATOLLARS SUBMEDITERRANIS I MEDITERRANIS MUNTANYENCS

32.641⁺ Boixedes (matollars de *Buxus sempervirens*) de la muntanya mitjana (i de les contrades mediterrànies)

Z1(2015). Els matollars dominats pel boix (*Buxus sempervirens*) són molt rars en aquest sector del Parc Natural. Només n'hem detectat dues clapes petites a les parts altes del massís, com correspon a aquesta comunitat de tendència muntanyenca: una al nord de la Mola i l'altra al turó de Matalonga. En ambdós casos creixen en indrets de sòl poc profund, prop de codines, i tenen un caràcter permanent (i testimonial).

Z2(2016). Hem indicat algunes boixedes, mai sense fer la superfície cartografiada mínima, a la vall de la riera de Talamanca i a les parts elevades de l'àrea dominada per conglomerats (Montcau, font Freda...), sempre sobre sòls poc desenvolupats d'obagues o fondals. Malgrat l'abundància del boix, també hi acostumen a ser relativament importants altres arbusts esclerofil·les típics dels alzinars (*Rhamnus alaternus*, *Quercus coccifera*...). Aquesta característica els dona un cert caràcter atípic, condicionat pel seu caràcter extrem, i que indiquem amb l'assignació d'un valor TIPUS de 0.

Z3(2017). Les boixedes són formacions pròpies de la muntanya submediterrània i que raregen molt a les contrades mediterrànies. A Sant Llorenç del Munt, i en concret a l'àrea estudiada, hem inclòs dins d'aquesta unitat algunes màquies de l'alzinar muntanyenc on el boix hi té un paper protagonista, però on sempre l'acompanyen altres arbusts o arbres esclerofil·les com la mateixa alzina o *Phillyrea latifolia*. Donat el caràcter extrem d'aquestes formacions, que queda reflectit en la seva composició florística, els hi hem d'assignat un valor Tipus de 0. N'hem detectat a bona part de l'àrea cartografiada, però són més freqüents al sector oriental, més alt i humit. Ocupen principalment els sòls relativament prims de les àrees de transició entre el bosc (alzinar muntanyenc) i les codines, en obagues.

Z4(2018). Unitat concentrada en algunes obagues altes del territori estudiat. Es tracta generalment de màquies de l'alzinar muntanyenc calcícola amb abundància de boix, que ocupen els sòls relativament prims de les àrees de transició entre el bosc i les codines. Al territori d'estudi, i en general, al massís de Sant Llorenç, aquestes formacions tenen un caràcter extrem, ja que són pròpies de contrades més septentrionals. Així doncs, la composició florística té una barreja d'alguns tàxons submediterranis típics (com el mateix boix) i un altre grup prou important de espècies de caràcter mediterrani, comunes a les màquies i brolles circumdants. Malgrat que no acostumen a fer superfícies gaire importants, en alguns sectors n'hem pogut dibuixar alguns polígons de certa entitat, com passa al rocam de la Mola i indrets propers. Un bon exemple d'aquestes formacions el recollim en el següent inventari, pres prop de la Pedrera (417698 4611390, 50 m²):

Buxus sempervirens 5; *Erica arborea* 1; *Amelanchier ovalis* 1; *Conopodium majus* subsp. *ramosum* 1; *Avenula pratensis* subsp. *iberica* 1; *Rubia peregrina* 1; *Cistus albidus* +; *Cytisophyllum sessilifolium* +; *Asplenium onopteris* +; *Viola alba* +; *Thymus vulgaris* +; *Ruscus aculeatus* +.

Z5(2019). Hàbitat rar al nostre territori. Es tracta de matollars lligats a la sèrie de l'alzinar amb boix, en què nombrosos arbusts esclerofil·les hi tenen un cert pes (*Phillyrea latifolia*, *Rhamnus...*). Aquesta característica els dona un cert caràcter atípic, indicat per un valor TIPUS de 0.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
13	61	58346,39	3

HIC que hi correspon: **5110 Boixedes xerothermòfiles permanents, dels vessants rocosos**. No prioritari.

32.A GINESTARS DE GINESTA VERA

32.A Ginestars de ginesta vera (*Spartium junceum*), de les contrades mediterrànies (sobretot les marítimes)

Z1(2015). Els ginestars de ginesta vera (*Spartium junceum*) formen taques petites a les parts baixes del sector estudiat, principalment en talussos o marges de camps abandonats (Mare de Déu de les Arenes, vall de Mur), i també a l'àrea que va patir l'incendi forestal del 2003, on tenen un caràcter més dinàmic (la Muntada, vessants del castell de Pera...). En aquest segon cas, es tracta de comunitats denses i mal estructurades, amb abundància d'espècies pròpies de les brolles o els prats secs.

Z2(2016). Hem localitzat escassos poblaments de *Spartium junceum* al territori, colonitzant fenassars en feixes abandonades.

Z3(2017). Els ginestars de *Saprtium junceum* són molt rars al sector cartografiat. Els coneixem de les zones més càlides de l'àrea estudiada: a la part baixa de la riera de les Arenes i prop de Sant Jaume de Vallhonestà. Estan associats a antics cultius abandonats i a marges de camins, i al codolar de la part més baixa de la riera de les Arenes, on arriben a fer una extensió de certa entitat.

Z4(2018). Els ginestars de *Spartium junceum* són força rars el territori d'estudi, i queden sobretot concentrats a les parts baixes de la vall de la riera de les Arenes. Els trobem associats a llocs poc o molt alterats i dinàmics, com són marges camps abandonats o camins, o en arenys i codolars més o menys fixats.

Z5(2019). No hi és present.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
10	27	55576,32	2

HIC que hi correspon: Cap

32.B* BOSQUINES DE PI BLANC (*PINUS HALEPENSIS*) PROCEDENTS DE COLONITZACIÓ

32.B* Bosquines de pi blanc (*Pinus halepensis*) procedents de colonització

Z1(2015). Al territori estudiat, tot i contenir una extensió considerable de terrenys afectats per l'incendi forestal del 2003, les bosquines de pi blanc procedents de colonització post-incendi no hi són pas gens abundants. De fet, les taques més extenses es troben fora de l'àmbit de l'àrea cremada (cap a la font de la Mina, on colonitza un antic camp abandonat, i al puig Cornador). La resta són taques petites i no gaire denses, escampades per les parts baixes i mitges de la vall d'Horta, en vessants assolellats.

Z2(2016). El pi blanc apareix mot sovint acompanyant màquies de l'alzinar en tota l'àrea afectada per incendis forestals (meitat nord del territori), però només rarament fa poblacions denses i gairebé pures. En alguns punts, aquestes formacions han estat aclarides per l'home, fet que ha permès la puixança del sotabosc esclerofil·le, fent màquies mixtes assignades a la unitat 32.1131+.

Z3(2017). Unitat molt vinculada a les àrees afectades per incendis forestals poc o molt recents, i per tant, exclusiva de l'extrem occidental de l'àrea cartografiada. Ocupa sobretot solells, on fa mosaic indestriable amb brolles de romaní. En la majoria de casos, aquestes formacions corresponen a fàcies riques en pi blanc d'aquestes brolles. A les clotades i torrenteres, aquestes bosquines presenten més vigor i s'hi fan alguns arbusts de l'alzinar (*Pistacia lentiscus* i *Arbutus unedo*, sobretot), indicant una tímida recuperació dels alzinars i carrascars originals.

Z4(2018). No hi és present.

Z5(2019). N'hem dibuixat un sol polígon a la banda oriental de l'àrea estudiada, en una zona afectada per un antic incendi forestal .

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
9	64	2301602,69	3

HIC que hi correspon: Cap

34 PRATS (I ALTRES FORMACIONS HERBÀCIES) BASÒFILS, SECS, DE TERRA BAIXA I DE LA MUNTANYA MITJANA

34.1 PRADELLS MEDIOEUROPEUS

34.111 + 36.2p Pradells de *Sedum album* i altres crespínells, de terraprimis i replans de roca, calcícoles, de la muntanya mitjana

Z1(2015). Es tracta d'un hàbitat molt freqüent a tota l'àrea de conglomerats del sector estudiat, on representa el primer estadi de colonització de les codines per plantes vasculars, sempre en forma de clapes de pocs metres quadrats. Sovint es tracta de poblaments gairebé monoespècífics de *Sedum album*, de vegades amb un recobriment notable de molses adaptades a condicions d'aridesa. Entremig s'hi poden fer altres crespínells (*Sedum dasyphyllum*, *Sedum sediforme*), alguns geòfits, sobretot *Dipcadi serotinum*, i teròfits de mida petita. Les formes més típiques són les que es troben a les parts altes del massís principal (els Emprius, Montcau, els Òbits, la Mola, Castellasses...), però també és freqüent a llevant del Ripoll, a menys altitud (el Castelló, roques d'Aguilar...) on, fins i tot, es troba al voltant dels 400 m d'altitud. En aquests sectors més càlids, els teròfits que acompanyen els crespínells són de tendència mediterrània i no pas muntanyenca, com correspon a les formes més genuïnes de l'hàbitat.

Z2(2016). Les superfícies dominades per camèfits suculents, especialment espècies de *Sedum*, apareixen només amb certa freqüència a l'àrea dominada pels conglomerats, si bé sempre fan superfícies de poca entitat. Poblens alguns relleixos o terraprimis de les codines. De fet, acostumen a ser un component habitual del mosaic d'aquestes superfícies rocoses. Hi acostuma a dominar *Sedum album*, el qual és substituït o acompanyat per *Sedum acre* en indrets més o menys ruderalitzats (lloses prop de cursos d'aigua, prop de camins...). Aquestes formacions comparteixen espais transicionals amplis amb els pradells terofítics calcícoles de la unitat 34.5131.

Z3(2017). Els pradells de crespínells són un hàbitat relativament freqüent al territori estudiat, però mai arriben a fer superfícies notables. Són un component habitual del mosaic de les codines i relleixos de la part alta, on aprofiten les petites acumulacions de sòl que queden enmig de la roca nua. Són formacions pobres, dominades normalment per *Sedum album*, tot i que també hi trobem *Sedum sediforme* o, en indrets poc o molt ruderalitzats, *Sedum acre*. Altres espècies acompanyants són les pròpies dels pradells terofítics (34.5131) o timonedes (32.47), hàbitats veïns amb els que comparteixen espais amplis de transició.

Z4(2018). Unitat lligada exclusivament a codines i altres menes d'afloraments rocosos amb poca inclinació. És per tant, un hàbitat freqüent allà on abundi aquesta mena d'hàbitats, que en el nostre territori queden circumscrits principalment a les parts altes i mitges de la muntanya. Els pradells amb abundància de crespínells fan part habitual del mosaic de la vegetació de les codines, junt amb els pradells de les unitats 34.5131 i 34.81. A priori, ocupen els sòls més primis, on les espècies de *Sedum* tenen avantatges adaptatius. El límit entre aquests pradells i els de les unitats anteriorment mencionades no és, però, ben definit, de manera que molt sovint trobem comunitats intermèdies entre els dos tipus d'hàbitat. La seva

implantació en el paisatge és normalment en taques petites, de pocs metres quadrats de superfície.

Florísticament es caracteritzen per estar dominats per alguna espècie de *Sedum*. El més abundant és *S. album*, seguit per *S. sediforme* i *S. acre*. Aquest darrer es fa en aquelles variants poc o molt ruderals. A continuació copiem tres exemples de pradells d'aquesta mena. El primer correspondria a una forma típica, mentre que els dos darrers fan part de variants subnitròfiles.

Sota la Castellassa de Can Torres (419432 4609829, 5 m²):

Sedum album 4; *Teucrium botrys* 2; *Sedum sediforme* 2; *Arenaria cavanillesiana* +; *Sonchus tenerrimus* +; *Linum strictum* 1; *Dipcadi serotinum* 1; *Brachypodium distachyon* 1; *Thymus vulgaris* +; *Leontodon taraxacoides* 1; *Allium sphaerocephalon* 1; *Narcissus dubius* +; *Heteropogon contortus* +; *Gladiolus illyricus* +.

Castellsapera (414327 4610879, 8 m²):

Sedum album 3; *Sedum acre* 1; *Anthyllis vulneraria* subsp. *gandogerii* 2; *Thapsia villosa* 1; *Micropus erectus* 1; *Cuprina vulgaris* 2; *Dipcadi serotinum* 2; *Vulpia ciliata* 1; *Teucrium botrys* 1; *Lactuca perennis* 1; *Sedum sediforme* +; *Helianthemum oelandicum* subsp. *italicum* 1; *Alyssum alyssoides* 1; *Minuartia hybrida* 1; *Brachypodium retusum* +; *Poa bulbosa* 2; *Narcissus dubius* +; *Helianthemum salicifolium* 1; *Silene nocturna* +; *Melilotus spicatus* +; *Muscari neglectum* +; *Petrorhagia prolifera* +; *Ranunculus gramineus* +; *Trifolium scabrum* +; *Carduus nigrescens* +.

Al sud de l'Escaiola (416061 4608821, 5 m²):

Sedum album 4; *Sedum acre* 2; *Sedum sediforme* 1; *Dipcadi serotinum* 2; *Avena barbata* +; *Bromus madritensis* +; *Vulpia ciliata* 1; *Teucrium botrys* 1; *Astragalus stella* +; *Brachypodium distachyon* 1; *Minuartia hybrida* 1; *Filago pyramidata* +; *Bromus rubens* +; *Sonchus oleraceus* +; *Hirschfeldia incana* +; *Medicago minima* +; *Althaea hirsuta* +; *Carduus nigrescens* +.

Z5(2019). Unitat freqüent al territori, associada bàsicament als terraprimis i sòls esquelètics de les codines de l'àrea conglomeràtica. Es tracta d'un hàbitat que acostuma a ocupar superfícies poc importants, recollides en la cartografia de punts. Normalment el trobem fent mosaic amb d'altres hàbitats típics de les codines com els pradells de la unitat 34.5131 i les timonedes de la unitat 32.47. Són formacions pobres, dominades normalment per *Sedum album*, tot i que també hi trobem *Sedum sediforme* o, en indrets poc o molt ruderalitzats, *Sedum acre*.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
3	206	14623,76	3

HIC que hi correspon: **6110* Pradells de terraprim i replans de roca, calcícoles o basòfils de l'*Alyso-Sedion albi***. Prioritari.

34.3 PRATS MEDIOEUROPEUS (O MEDITERRANIS) DOMINATS PER HERBES PERENNES

34.36 Fenassars (prats de *Brachypodium phoenicoides*), amb *Euphorbia serrata*, *Galium lucidum* (espunyidella blanca)..., xeromesòfils, de sòls profunds de terra baixa i de la baixa muntanya mediterrània

Z1(2015). L'abandonament quasi generalitzat de l'agricultura al territori estudiat (llevat d'algunes finques de la vall d'Horta) és terreny adobat per a la colonització dels antics camps de conreu pels fenassars. Es fan en terrenys plans i amb sòl profund i representen una etapa poc dinàmica de la colonització vegetal dels espais agrícoles abandonats. N'hi ha bons exemples a la capçalera del torrent del Castelló, a l'est del Ripoll, al voltant de les Arenes i a la vall d'Horta (les Oliveres, el Marquet de les Roques, el Romeu...).

Z2(2016). Els fenassars són presents sobretot prop d'àrees habitades, al voltant de poblacions com Mura o cases de pagès de la meitat nord de l'àrea cartografiada. Són inexistents en àrees forestals i poc antropitzades com és el sector conglomeràtic del Montcau i l'Obac. Són formacions que ocupen cultius abandonats, en general de fa anys, i també els talussos inclinats entre camps. En aquesta darrera situació solen formar superfícies poc importants, però acostumen a tenir una composició florística més típica. En alguns indrets, en general en aquelles fàcies més madures, amb més temps d'abandó, aquestes formacions presenten una composició florística intermèdia entre els fenassars i els prats secs i brolles dels *Rosmarinetalia*, fet que ha propiciat que els hi haguem adjudicat un valor TIPUS de 0. També ho hem fet per aquells casos més immadurs, en els que la composició també no és gaire típica.

Z3(2017). Els fenassars i comunitats afins es troben de manera dispersa al territori, però associats principalment a entorns de cases de pagès, on ocupen antics cultius i marges de camins. Són més o menys extensos al voltant de la Mata, de Mata-rodona o de Can Padre. La composició florística d'aquestes formacions és força variable, i depèn molt del temps d'abandó dels cultius ocupats. Així, les formes menys madures presenten una composició menys típica, amb un bon nombre de tàxons més o menys ruderals i efímers, mentre que les formes més madures són més típiques, i estan més àmpliament dominades per gramínies cespitoses típiques d'aquests prats. L'ambient més humit que es dona a les parts més elevades de l'àrea cartografiada (entorns del coll d'Estenalles), sembla afectar també la composició florística d'aquests prats. Hi són freqüents tàxons muntanyencs com *Trisetum flavescens*, *Phleum phleoides*, *Arrhenatherum elatius*..., rars o inexistents als fenassars de les parts mitges o baixes del massís. Un exemple d'aquestes formacions el podem veure en el següent inventari, pres prop de la Mata (416096 4613417, 25 m²):

Dactylis glomerata 2; *Brachypodium phoenicoides* 2; *Arrhenatherum elatius* 2; *Phleum phleoides* 2; *Psoralea bituminosa* 2; *Poa pratensis* 2; *Trisetum flavescens* 1; *Verbascum puberulentum* 1; *Tanacetum corymbosum* 1; *Galium lucidum* 1; *Coronilla scorpioides* 1; *Alyssum alyssoides* 1; *Urospermum dalechampii* 1; *Rubus canescens* 1; *Avena barbata* 1;

Medicago minima 1; *Medicago lupulina* 1; *Sanguisorba balearica* 1; *Bromus hordeaceus* 1; *Pallenis spinosa* +; *Onobrychis viciifolia* +; *Bromus diandrus* +; *Carthamus lanatus* +; *Echium pustulatum* +; *Medicago polymorpha* +; *Chondrilla juncea* +; *Anthirrhinum majus* +; *Hirschfeldia incana* +; *Cerastium pumilum* +; *Convolvulus arvensis* +; *Cephalaria leucantha* +; *Tordylium maximum* +; *Rumex pulcher* +; *Carlina corymbosa* +; *Festuca* gr. *rubra* +.

Z4(2018). Els fenassars són rars al mapa, limitats a l'entorn de cases de pagès, on ocupen cultius abandonats de fa anys i marges de camins. La seva composició florística és variable, dependent sobretot del temps d'abandó dels terrenys ocupats. Val a dir, però, que les formes menys madures en general no han estat incloses en aquest hàbitat, sinó que formen part de la unitat 87.1 (cultius abandonats). Les superfícies més destacables les hem trobat a l'est del mapa, prop de Can Torres i cap al riu Ripoll.

Z5(2019). Unitat més aviat rara al territori, només fent superfícies de certa entitat prop de cases de pagès (les Vendranes, les Cases, les Boades...), en antics camps abandonats. En els indrets amb més temps d'abandó, aquestes formacions presenten un cert emmatament de plantes de les brolles circumdants.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
69	48	510771,56	2

HIC que hi correspon: Cap

34.37* Prats o poblaments de *Plantago albicans* de sòls argilosos secs de terra baixa

Z1(2015). Hàbitat detectat en un sol punt, a l'àrea d'esplai de les Arenes, en un talús eixut i argilós.

Z2(2016). No hi és present.

Z3(2017). Molt rars al territori, n'hem detectat petites superfícies prop de cases de pagès, en marges de camins i talussos molt secs amb sòl més o menys argilós. Queden restringits només a la part més occidental de l'àrea cartografiada, més seca i calenta.

Z4(2018). No hi és present.

Z5(2019). N'hem localitzat només a l'extrem occidental de l'àrea cartografiada, al voltant de les Cases, en sòls argilosos secs i molt assolellats.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
0	8	75	3

HIC que hi correspon: Cap

34.4 VORADES HERBÀCIES

34.41 Vorades herbàcies xeròfiles (lligades a les rouredes i altres boscos poc humits), amb *Origanum vulgare* (orenga), *Geranium sanguineum*, *Tanacetum corymbosum*, *Oryzopsis paradoxa*..., de la muntanya mitjana i de les contrades mediterrànies plujoses

Z1(2015). No hi és present.

Z2(2016). Les vorades de caràcter sec tenen certa representació a la part forestal del sector conglomeràtic, on apareixen principalment en clarianes i vorades de l'alzinar muntanyenc o en marges de feixes abandonades, en general en exposicions obagues. Es tracta de comunitats poc constants pel què fa a la composició florística. Hi hem pogut distingir una fàcies dominada per *Oryzopsis paradoxa*, pròpia de les clarianes de l'alzinar i en general molt pobre (de vegades monoespecífica, amb un valor TIPUS igual a 0), i unes formes més riques, amb dominància de *Vicia tenuifolia*, *Origanum vulgare*, *Tanacetum vulgare*..., vinculades a vores de bardisses o a feixes abandonades.

Z3(2017). Les vorades de caràcter poc humit apareixen per tot el territori cartografiat però són més freqüents a la meitat oriental. Fan bandes més o menys estretes al marge de camins en ambient forestal poc o molt humit, especialment en el territori dels alzinars muntanyencs. Son formacions variables i més o menys riques, on a part de les plantes pròpies de la vorada (*Origanum*, *Satureja vulgaris*, *Vicia tenuifolia*, *Tanacetum corymbosum*...), n'apareixen d'altres més o menys forestals i d'altres banals, de llocs oberts. En els indrets més secs, aquestes formacions es poden reduir a poblaments gairebé monoespecífics de *Oryzopsis paradoxa*. En canvi, a les codines altes, en les clarianes de màquies de l'alzinar muntanyenc, la planta que pren protagonisme és *Thalictrum minus*.

El següent inventari, fet a la vorada d'una pineda de pinassa del sot de l'Infern (413176 4614320, 10 m²), mostra un exemple típic d'aquestes vorades a l'àrea estudiada:

Vicia tenuifolia 2; *Oryzopsis paradoxa* 2; *Origanum vulgare* 2; *Sanguisorba balearica* 2; *Satureja vulgaris* 1; *Prunella grandiflora* 1; *Solidago virgaurea* 1; *Brachypodium sylvaticum* 1; *Lotus corniculatus* 1; *Poa compressa* 1; *Ononis spinosa* +; *Trifolium pratense* +; *Helleborus foetidus* +; *Aquilegia vulgaris* +; *Knautia nevadensis* var. *lanceolata* +; *Ranunculus bulbosus* +; *Hypericum perforatum* +.

Z4(2018). Unitat repartida per bona part del territori forestal del mapa, però lligada a boscos (principalment alzinars) de caràcter poc o molt humit. Cobreixen petites superfícies, en general en forma de franges entre el bosc i espais oberts com són camins o clarianes. La seva composició florística és diversa. A les formes mesoxeròfiles, típiques, hi acostuma a ser abundant *Vicia tenuifolia*, *Tanacetum corymbosum*, *Origanum vulgare* o *Oryzopsis paradoxa*. Aquesta darrera espècie és la que suporta millor les condicions d'aridesa, de manera que domina a les estacions més seques. Als indrets més frescos, en canvi, hi apareixen d'altres tàxons més exigents, com són *Fragaria vesca*, *Brachypodium sylvaticum* o *Vicia sepium*, entre d'altres.

Z5(2019). Al territori estudiat només trobem vorades de caràcter mesoxeròfil, associades generalment a alzinars poc o molt humits. En la majoria de casos es tracta de formacions poc diverses en les que la planta dominant és *Oryzopsis paradoxa*, que pot arribar a fer poblaments monoespecífics. Al trobar-se sovint al marge de camins i llocs poc o molt exposats, no és rar que es vegin afectades per furgades de senglar o per desbrossades. En aquests casos els hi adjudiquem un valor TIPUS de 0.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
0	92	1260	2

HIC que hi correspon: Cap

34.42 Vorades herbàcies mesòfiles (lligades a les fagedes, freixenedes i altres boscos humits), amb *Trifolium medium*, *Trifolium ochroleucon*, *Valeriana officinalis* (valeriana)..., de la muntanya mitjana

Z1(2015). No hi és present.

Z2(2016). Hem inclòs en aquest hàbitat algunes vorades amb elevada abundància de *Valeriana officinalis* i amb presència d'altres tàxons de caràcter mesòfil propis de les vorades medioeuropees com *Fragaria vesca*, *Brachypodium sylvaticum*, *Stellaria holostea* o *Clinopodium vulgare*, entre d'altres. N'hem trobat exemples sobretot en fons de vall, prop de torrents o rieres (riera de Mura, font del Formatget...), o en alguns replans humits de la part més alta i obaga, al Montcau. Es tracta de formacions extremes, en general empobrides, però que acullen alguns tàxons d'interès, molt rars al massís, com *Hypericum hirsutum*.

A continuació copiem un parell d'exemples d'aquestes formacions:

Font del Formatget (414736 4616747, 15 m²):

Valeriana officinalis 3; *Pastinaca sativa* subsp. *sylvestris* 2; *Fragaria vesca* 2; *Hedera helix* 2; *Satureja vulgaris* 2; *Viola* gr. *suavis* 2; *Geranium robertianum* 2; *Hypericum hirsutum* 1; *Trifolium repens* 1; *Stellaria holostea* 1; *Arrhenatherum elatius* 1; *Myosotis arvensis* 1; *Equisetum telmateia* 1; *Chelidonium majus* +; *Poa trivialis* +; *Campanula trachelium* +; *Oryzopsis paradoxa* +; *Galium lucidum* +; *Dactylis glomerata* +; *Sison amomum* +; *Inula conyzae* +; *Picris hieracioides* +; *Poa nemoralis* +; *Viola* gr. *sylvestris* +; *Cerastium fontanum* +.

Vessant nord del Montcau, part alta (417026 4614351):

Valeriana officinalis 3; *Anthemis triumphettii* 2; *Brachypodium sylvaticum* 2; *Geranium robertianum* 2; *Arrhenatherum elatius* 1; *Thalictrum minus* 2; *Rubia peregrina* 1; *Poa compressa* 1; *Primula veris* +; *Satureja vulgaris* +; *Ruscus aculeatus* +; *Galium lucidum* +; *Thymus vulgaris* +; *Geranium columbinum* +; *Cardamine hirsuta* +; *Avenula pubescens* +.

Z3(2017). Les vorades mesòfiles són raríssimes a l'àrea cartografiada. L'ambient mediterrani preponderant no n'afavoreix la seva existència, de manera que quan apareixen, són formes empobrides i poc característiques. N'hem marcat tres exemples (amb valor Tipus de 0) al sector oriental, en els que la planta dominant i diagnòstica és *Valeriana officinalis*. De fet, aquest tàxon no és rar a les codines altes i obagues, en les clarianes de boxedes i màquies de l'alzinar muntanyenc, però en general no constitueix masses d'entitat.

Z4(2018). Unitat molt rara al territori i força mal caracteritzada, pròpia de contrades septentrionals. Hi hem inclòs alguns poblaments de *Valeriana officinalis* lligats a clarianes de boscos o matollars humits, en obagues o fondalades. A part de la *Valeriana*, que n'és l'espècie més característica, hi trobem altres tàxons amants de les condicions de mitja ombra com són *Arabis turrita*, *Sison amomum*, *Fragaria vesca* o *Clinopodium vulgare*. Hem observat l'afectació dels senglars en algun cas, posant un valor TIPUS de 0 per a indicar-ho.

Z5(2019). No hi és present.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
0	9	100	3

HIC que hi correspon: Cap

34.5 PRADELLS I PRATS SECS MEDITERRANIS

34.511 Llistonars (prats secs de *Brachypodium retusum*) amb teròfits, calcícoles, de terra baixa

Z1(2015). Els llistonars són rars en aquest sector del Parc Natural. Cerquen indrets càlids, entre 400 i quasi 900 m d'altitud, en sòls prims i rocosos. Es presenten en forma de poblaments densos i poc extensos de llistó (*Brachypodium retusum*), que no deixen gaires espais per a l'establiment de plantes anuals, com passa a les formes més típiques de l'hàbitat. Se'n troben al castell de Pera, a la carena del Cargol, al camí de la Senyora, etcètera.

Z2(2016). Es tracta d'un hàbitat poc corrent al territori i que normalment ocupa petites superfícies, en sòls rocosos d'indrets calents i solells. Generalment les plantes anuals hi solen aparèixer amb més o menys importància, si bé en alguns casos són molt rars o inexistents. Aquests casos corresponen a exemples poc típics de l'hàbitat, i els hem adjudicat un valor TIPUS de 0. En els polígons més grans (Mura, Puig de la Bauma...) els llistonars apareixen íntimament relacionats amb pradells terofítics de la unitat següent i superfícies de conglomerat, fent un mosaic indestruïble.

Z3(2017). Encara que força rars, els llistonars arriben a poblar petites superfícies en sòls prims o molt pedregosos de codines i altres indrets rocosos, gairebé sempre en situacions molt exposades. Secundàriament, al sector més occidental, apareixen també en talussos i feixes seques d'antics conreus, i en alguns casos, formant part de les fàcies més seques de les joncades (unitat 34.721). En general presenten un cert pes d'espècies anuals en la seva composició, si bé els que trobem en clarianes de brolles o de pinedes seques sovint no ho fan, fet que justifica que tinguin un valor Tipus de 0.

Z4(2018). Trobem llistonars escampats per tot el territori, associats a indrets secs i assolellats, generalment sobre sòls prims o molt pedregosos. Secundàriament apareixen també en talussos i feixes seques d'antics conreus, com hem pogut observar prop del Bufí. Ocupen normalment petites superfícies, recollides en la majoria de casos a la cartografia de punts, excepte prop de Can Pobla, on n'hem pogut dibuixar alguns polígons de certa entitat.

Pel què fa a la seva composició florística, són força diversos. Les formes típiques presenten, a més del llistó, que domina la comunitat, un conjunt important d'espècies anuals, moltes d'elles compartides amb els pradells de la unitat següent. Un exemple d'aquestes formacions l'hem pres en una codina prop del Muronell (419820 4609996, 15 m²):

Brachypodium retusum 3; *Festuca ovina* 2; *Ranunculus gramineus* 2; *Thymus vulgaris* 2; *Potentilla hirta* 1; *Conopodium majus* subsp. *ramosum* 1; *Euphorbia exigua* 1; *Echium pustulatum* 1; *Gladiolus communis* 1; *Sanguisorba minor* subsp. *balearica* +; *Allium sphaerocephalon* 1; *Geranium purpureum* 1; *Leontodon taraxacoides* 1; *Lathyrus clymenum* +; *Carduus nigrescens* +; *Convolvulus cantabrica* +; *Arenaria conimbricensis* 1; *Teucrium botrys* +; *Satureja montana* +; *Anagallis arvensis* +; *Koeleria vallesiana* +.

Els que apareixen prop d'àrees cultivades, en canvi, acostumen a presentar nombrosos tàxons de caràcter més o menys nitròfil. Els llistonars de les proximitats del Bufí en són bons exemples, i tenen la composició florística següent (416772 4610954, 20 m²):

Brachypodium retusum 3; *Reichardia picrioides* 1; *Calendula arvensis* 2; *Alyssum alyssoides* 3; *Convolvulus cantabrica* 1; *Reseda lutea* +; *Hirschfeldia incana* 1; *Trifolium stellatum* 1; *Psoralea bituminosa* 1; *Silene nocturna* 1; *Petrorhagia prolifera* 1; *Galactites tomentosa* 1; *Astragalus*

hamosus 1; *Euphorbia helioscopia* 1; *Cynoglossum creticum* +; *Lathyrus cicera* +; *Verbascum puerulentum* +; *Crepis sancta* 2; *Urospermum picrioides* 1; *Centaurea melitensis* +; *Capsella bursa-pastoris* +; *Dactylis glomerata* subsp. *hispanica* 1; *Echium pustulatum* +; *Eryngium campestre* +; *Antirrhinum majus* +; *Misopates orontium* +; *Medicago minima* +; *Erodium cicutarium* 1; *Muscari comosum* +; *Galium lucidum* +; *Scandix pecten-veneris* +.

Dins la variabilitat d'aquesta mena de prats encara podem destacar aquells situats a les parts més baixes i tèrmiques del territori d'estudi, que molt sovint presenten elements propis dels prats sabanoides de la unitat 34.632. Al sud de l'Escaiola (416166 46088812, 20 m²), n'hem recollit el següent exemple:

Brachypodium retusum 4; *Asparagus acutifolius* 1; *Sanguisorba minor* subsp. *balearica* +; *Galactites tomentosa* 1; *Lathyrus clymenum* 2; *Psoralea bituminosa* +; *Melica ciliata* 1; *Phagnalon rupestre* +; *Thymus vulgaris* 1; *Carduus nigrescens* 1; *Sonchus oleraceus* +; *Teucrium polium* subsp. *polium* 1; *Urospermum picrioides* 1; *Leontodon taraxacoides* 1; *Argyrolobium zanonii* +; *Rosmarinus officinalis* +; *Lathyrus saxatilis* 1; *Campanula erinus* +; *Sherardia arvensis* 1; *Euphorbia characias* +; *Allium sphaerocephalon* +; *Sedum sediforme* +; *Senecio lividus* +; *Dipcadi serotinum* +; *Teucrium botrys* +.

Z5(2019). Unitat dispersa per tota l'àrea estudiada però sense fer mai superfícies gaire importants. Apareixen en sòls rocosos, com ara codines, d'indrets molt secs i assolellats, fent mosaic amb diverses menes de brolles. Secundàriament en trobem també en talussos de feixes abandonades.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
19	142	146600,61	3

HIC que hi correspon: **6220*** **Prats mediterranis rics en anuals, basòfils (*Thero-Brachypodietalia*)**. Prioritari.

34.5131 Prats de teròfits, calcícoles, de terra baixa, a la Mediterrània occidental

Z1(2015). És un dels hàbitats més freqüents i característics d'aquest sector del Parc Natural, tot i que en la majoria d'ocasions ocupa superfícies de pocs metres quadrats. De fet, és l'hàbitat més representat a la capa de punts, amb diferència. Es troba en terraprimis i codines, des de les parts més baixes de la vall del Ripoll fins a les carenes del massís principal, amb una composició d'espècies canviant d'un lloc a un altre, en funció de l'aridesa, de la profunditat del sòl, de l'altitud, etcètera. *Arenaria conimbricensis* és constant, i sovint abundant, en la majoria d'indrets, tot i que als voltants del Montcau hi predomina l'endèmica *Arenaria fontqueri* subsp. *cavanillesiana*. És notable també la presència de geòfits en aquests pradells; destaquen, per

vistosos al temps de la florida, *Narcissus assoanus* i *Narcissus dubius*. En unes poques localitats, l'hàbitat acull poblacions d'*Iris lutescens* subsp. *chameiris*, una planta rara en aquest sector del Parc Natural. Hem inclòs sota aquest epítet, amb reserves, els prats culminants de la Mola, situats per sobre de 1000 m d'altitud. A diferència d'allò que passa a la majoria de pradells del territori estudiat, aquí les plantes perennes, especialment gramínies, hi tenen un recobriment important, tot i que hi continua havent un bon nombre de teròfits. Caldria fer un estudi particular i acurat d'aquests prats per tal d'acabar de tipificar-los correctament, tant des del punt de vista dels hàbitats com de la classificació de les comunitats vegetals.

Z2(2016). Els prats calcícoles dominats per plantes anuals es troben repartits per a tot el territori, si bé són molt més freqüents cap el sud, a l'àrea conglomeràtica. En aquest sector, són un component habitual (de vegades dominant) de les codines, sobretot a les cotes més altes, on arriben a cobrir superfícies de certa entitat (Montcau, carenes de l'Obac). Malgrat que es tracta de pradells bàsicament terofítics, presenten certa presència de camèfits (hi són freqüents *Thymus vulgaris*, *Teucrium polium* o *Fumana ericifolia*) i d'algunes bulboses (*Dipcadi serotinum*, *Narcissus assoanus*...). La llista de plantes anuals està encapçalada per *Arenaria conimbricensis* (*A. fontqueri* subsp. *cavanillesiana* a les parts més elevades), que acostuma a dominar, però també hi tenen un pes notable altres teròfits com *Euphorbia segetalis*, *Melilotus spicatus* o *Teucrium botrys*, entre d'altres. Aquestes formacions, en aquells polígons on presenten dominància, sempre tenen proporcions poc o molt importants de superfície de roca nua (62.41), de timonedes o formacions afins (32.47) o de brolles dominades per *Cistus albidus* (32.431), impossibles de separar a l'escala de treball. Fora dels conglomerats, els pradells terofítics calcícoles apareixen menys ben caracteritzats (de vegades els hi hem assignat un valor TIPUS de 0) i sempre com a comunitats marginals en els sòls prims de lloses calcàries, sobre gresos o argiles.

Z3(2017). Els pradells terofítics calcícoles configuren una unitat important en el mapa, ja que sovint és un dels principals tipus de vegetació que pobla els sòls prims de les codines. Per aquest motiu, malgrat trobar-se distribuïts per tota l'àrea cartografiada, apareixen amb més freqüència i tenen més importància en el paisatge a la meitat oriental, on dominen els conglomerats. En general, les codines dominades per aquestes formacions solen ser les de la zona alta, amb poca inclinació i una orientació preferentment obaga. En aquests casos, però, no hi solen manca altres menes de vegetació acompanyant (timonedes i estepars de *Cistus albidus*) i superfícies de roca nua (62.41+), impossibles de destriar a l'escala de treball. Fora de la zona alta, els pradells continuen essent força freqüents però prenen un rol secundari.

Florísticament són relativament homogenis. El protagonisme és per les plantes anuals i alguns geòfits, entre les que sobresurten per la seva freqüència i abundància *Arenaria conimbricensis*, *Arenaria fontqueri* subsp. *cavanillesiana* (a les carenes superiors), *Melilotus spicatus*, *Teucrium botrys*, *Dipcadi serotinum* o *Linum strictum*, entre d'altres. Alguns camèfits, però, com *Thymus vulgaris*, no hi solen manca mai. En algunes situacions, quan el sòl de la codina es fa una mica més profund però no suficient com per portar un matollar pre-forestal, aquests prats poden estar dominats per gramínies perennes pròpies dels prats mesoxeròfils, però segueixen tenint un pes molt important dels tàxons anuals. A continuació en copiem dos exemples:

A l'est del turó de Coll Prunera (415554 4612076, 20 m²):

Festuca gracilior 3; *Carex humilis* 3; *Koeleria vallesiana* 2; *Anthericum liliago* 2; *Arenaria conimbricensis* 2; *Conopodium arvense* 2; *Thymus vulgaris* 2; *Narcissus assoanus* 2; *Anthyllis gandogerii* 1; *Melilotus spicatus* 1; *Gladiolus communis* 1; *Thrincia hispida* 1; *Allium sphaerocephalon* 1; *Teucrium polium* 1; *Lathyrus clymenum* 1; *Echium pustulatum* +; *Linum strictum* +; *Cerastium pumilum* +; *Valerianella dentata* +; *Geranium purpureum* +; *Ranunculus bulbosus* +; *Melica ciliata* +; *Cuprina vulgaris* +; *Euphorbia exigua* +.

A l'est del coll d'Estenalles (416403 4613475, 20 m²):

Melica ciliata 2; *Festuca gracilior* 3; *Koeleria vallesiana* 2; *Melilotus spicatus* 2; *Thymus vulgaris* 2; *Anthyllis gandogerii* 2; *Brachypodium distachyon* 2; *Bromus squarrosus* 1; *Trifolium campestre* 1; *Geranium columbinum* 1; *Geranium purpureum* 1; *Plantago lanceolata* +; *Ranunculus bulbosus* 1; *Cerastium pumilum* 1; *Trigonella gladiata* 1; *Coronilla scorpioides* 1; *Thrincia hispida* 1; *Sherardia arvensis* 1; *Valerianella dentata* 1; *Linum strictum* 1; *Sideritis romana* 1; *Micropus erectus* 1; *Aira cupaniana* 1; *Cuscuta cf. approximata* 1; *Bupleurum baldense* 1; *Phleum phleoides* +; *Cuprina vulgaris* +; *Alyssum alyssoides* +; *Teucrium polium* +; *Anagallis arvensis* +; *Hypericum perforatum* +; *Allium sphaerocephalon* +; *Catapodium rigidum* +; *Xeranthemum inaeptum* +; *Helianthemum apenninum* +; *Dipcadi serotina* +; *Arenaria conimbricensis* +; *Aira caryophylla* +; *Veronica arvensis* +; *Teucrium botrys* +; *Medicago minima* +; *Carlina corymbosa* +; *Carduus nigrescens* +.

Aquesta tipologia de prats, en situacions especials (proximitats de cases de pagès, peus de roques...), poden tenir un cert pes de plantes anuals més o menys nitròfiles, de manera que la seva composició s'acosta a la dels prats subnitròfils de la unitat 34.81, amb els que fan trànsits molt graduals. En mostrem un exemple en el següent inventari, pres sota la Rocapereny (414527 4613887, 25 m²):

Melica ciliata 3; *Dactylis glomerata* subsp. *hispanica* 2; *Mercurialis huetii* 2; *Althaea hirsuta* 2; *Helianthemum salicifolium* 2; *Anthyllis gandogerii* 2; *Melilotus spicatus* 2; *Alyssum alyssoides* 2; *Thymus vulgaris* 2; *Avena barbata* 1; *Orobancha gr. ramosa* 1; *Geranium columbinum* 1; *Euphorbia exigua* 1; *Bromus madritensis* 1; *Sanguisorba balearica* 1; *Legousia scabra* 1; *Vicia hybrida* +; *Papaver argemone* +; *Tordylium maximum* +; *Crepis capillaris* +; *Torilis nodosa* +; *Aira cupaniana* +; *Bromus squarrosus* +; *Allium sphaerocephalon* +; *Euphorbia helioscopia* +; *Lathyrus cicera* +; *Echium pustulatum* +; *Ranunculus bulbosus* +; *Cerastium pumilum* +; *Convolvulus cantabrica* +; *Plantago lanceolata* +; *Sherardia arvensis* +; *Draba muralis* +; *Arabis auriculata* +; *Cynosurus echinatus* +.

Z4(2018). Els pradells terofítics d'aquesta unitat són el tipus d'hàbitat pradenc amb més rellevància al territori estudiat. Componen un dels tipus de vegetació més importants associats als terraprimers de les codines, distribuïnt-se, per aquesta raó, per la zona mitja i alta, allà on els afloraments rocosos són freqüents. Es desenvolupen amb el seu màxim esplendor en aquelles codines poc inclinades, especialment a la part alta, on arriben a cobrir superfícies de certa entitat. Comparteixen l'espai amb d'altres comunitats amants dels sòls primers com són els pradells de crespínells (34.111) i les timonedes de la unitat 32.47, i cedeixen lloc a les brolles amb abundància de *Cistus albidus* quan el sòl esdevé una mica més profund.

La seva composició és variable en funció sobretot de les característiques del substrat. Les formes típiques, desenvolupades en sòls prims carbonatats, es caracteritzen per l'abundància i diversitat de tàxons anuals, alguns d'ells molt característics com són *Arenaria conimbricensis*, *Arenaria cavanillesiana*, *Brachypodium distachyon*, *Melilotus spicatus* o *Teucrium botrys*, entre d'altres. No hi manquen mai, però, alguns camèfits (sobretot *Thymus vulgaris*) i alguns geòfits (*Narcissus assoanus*, *Dipcadi serotinum*...). A continuació copiem dos exemples d'aquests pradells inventariats al territori estudiat:

Prop de la Pedrera (417624 4611325, 20 m²):

Narcissus assoanus 2; *Erucastrum nasturtiifolium* 1; *Ranunculus gramineus* 2; *Arenaria conimbricensis* 2; *Arenaria cavanillesiana* +; *Euphorbia exigua* 1; *Brachypodium distachyon* 2; *dipcadi serotinum* 1; *Linum strictum* 1; *Thymus vulgaris* 2; *Erodium glandulosum* +; *Leontodon taraxacoides* 2; *Koeleria vallesiana* 1; *Festuca ovina* 1; *Argyrolobium zanonii* +; *Asterolinon linum-stellatum* +; *Anagallis arvensis* +; *Teucrium botrys* 1; *Sedum sediforme* +; *Bromus madritensis* +; *Allium sphaerocephalon* +; *Hornungia petraea* +; *Linum trigynum* +; *Reseda phyteuma* +.

Al sud de l'Escaiola (416141 4608817, 20 m²):

Thymus vulgaris 2; *Dipcadi serotinum* 2; *Arenaria cavanillesiana* 2; *Leontodon taraxacoides* 3; *Teucrium botrys* 2; *Linum strictum* 2; *Melilotus spicatus* 2; *Brachypodium distachyon* 2; *Sedum sediforme* 1; *Helianthemum oelandicum* subsp. *italicum* 1; *Sanguisorba minor* subsp. *balearica* 1; *Centaurea melitensis* 1; *Micropus erectus* 1; *Carduus nigrescens* 1; *Anthyllis vulneraria* subsp. *gandogerii* 1; *Lathyrus clymenum* +; *Allium sphaerocephalon* +; *Galactites tomentosa* +; *Cuscuta* +; *Ajuga chamaepitys* +; *Euphorbia exigua* +; *Convolvulus cantabrica* +.

Sobre sòls molt poc desenvolupats trobem fàcies saxícoles, d'escàs recobriment vegetal i més pobres, en les que hi dominen tàxons adaptats a aquestes condicions com són *Saxifraga tridactylites* o *Hornungia petraea*. El següent inventari, pres al sot del Sabater (420815 4610037, 10 m²), n'és un bon exemple:

Saxifraga tridactylites 2; *Geranium purpureum* +; *Poa bulbosa* 1; *Minuartia hybrida* +; *Poa annua* +; *Sedum sediforme* +; *Euphorbia exigua* +; *Leontodon taraxacoides* 1; *Anagallis arvensis* +; *Thymus vulgaris* +; *Dipcadi serotinum* +; *Geranium columbinum* +.

No rarament alguns pradells d'aquesta unitat presenten una certa proporció de tàxons de caràcter subnitròfil (*Plantago afra*, *Vulpia ciliata*, *Erodium cicutarium*, *Filago pyramidata*...), indicant un cert grau d'eutrofització dels sòls. Aquestes pradells són intermedis entre els d'aquesta unitat i els de la unitat 34.81. Un bon exemple l'hem pres sota els Caus Cremats (415396 4609029, 20 m²):

Plantago afra 3; *Leontodon taraxacoides* 2; *Micropus erectus* 2; *Silene nocturna* 1; *Psoralea bituminosa* 1; *Linum strictum* 2; *Vulpia ciliata* 1; *Micropus erectus* 1; *Linaria arvensis* 1; *Arabidopsis thaliana* 1; *Anagallis arvensis* 1; *Clypeola jonthlaspi* 1; *Echium pustulatum* 1; *Asterolinon linum-stellatum* 1; *Thymus vulgaris* 1; *Brachypodium distachyon* 1; *Sideritis romana* 1; *Astragalus stella* +; *Avena barbata* +; *Allium sphaerocephalon* +; *Erodium cicutarium* +;

Centaurea melitensis +; *Urospermum picrioides* +; *Sonchus oleraceus* +; *Filago pyramidata* +; *Hornungia petraea* +.

Dins la variabilitat dels pradells d'aquesta unitat, encara, podem destacar aquells que s'estableixen en sòls més o menys sorrencs, a priori descarbonatats. Són formes de trànsit cap al pradells calcífugs de la unitat 35.31⁺, i es caracteritzen per la presència d'alguns tàxons acidòfils. No són rars, per exemple, al voltant de la Mola. El següent inventari (417996 4610758, 20 m²) n'és un exemple:

Vulpia myuros 3; *Brachypodium distachyon* 2; *Scleranthus polycarpus* 2; *Trifolium scabrum* 1; *Convolvulus cantabrica* 1; *Cerastium pumilum* 1; *Muscari neglectum* 1; *Melilotus spicatus* 1; *Leontodon taraxacoides* +; *Poa bulbosa* 2; *Dipcadi serotinum* 1; *Erodium cicutarium* 1; *Alyssum alyssoides* 1; *Narcissus assoanus* 1; *Minuartia hybrida* 1; *Hirschfeldia incana* +; *Allium sphaerocephalon* +; *Anthemis arvensis* +; *Euphorbia exigua* +; *Bromus hordeaceus* +; *Petrorhagia prolifera* +; *Medicago rigidula* +; *Cerastium semidecandrum* +.

Finalment, com a formes especials podem encara destacar els pradells desenvolupats sobre els arenys més o menys fixats de la riera de les Arenes (415527 4610825, 20 m²):

Arenaria conimbricensis 2; *Arenaria cavanillesiana* 1; *Geranium purpureum* 2; *Teucrium botrys* 2; *Lactuca viminea* 1; *Sedum sediforme* +; *Sonchus* +; *Thlaspi perfoliatum* +; *Hypericum perforatum* +; *Gernaium rotundifolium* 1; *Linaria supina* 1; *Thymus vulgaris* 1; *Desmazeria rigida* +; *Saxifraga tridactylites* +; *Hornungia petraea* 1; *Chondrilla juncea* +; *Trigonella monspeliaca* +; *Medicago minima* 1; *Campanula erinus* +; *Arabidopsis thaliana* +; *Melica ciliata* 1; *Sanguisorba minor* subsp. *balearica* +; *Ononis natrix* +; *Alyssum alyssoides* +; *Ptychotis saxifraga* +; *Arenaria serpyllifolia* +; *Festuca* gr. *ovina* +; *Spartium junceum* +; *Galeopsis ladanum* subsp. *angustifolia* +; *Bromus madritensis* +; *Helichrysum stoechas* +; *Melilotus spicatus* +; *Asperula cynanchica* +; *Biscutella laevigata* +; *Leucanthemum vulgare* subsp. *pujiule* +; *Silene vulgaris* +; *Minuartia hybrida* +; *Legousia scabra* +.

O d'altres situats en sòls una mica més profunds, en els que alguns hemicriptòfits perennes tenen cert pes, com els de la part alta del Castellsapera (414305 4610761, 20 m²):

Festuca ovina 2; *Ferula communis* 3; *Asphodelus cerasiferus* 1; *Brachypodium retusum* 1; *Lactuca perennis* 1; *Anthyllis vulneraria* subsp. *gandogerii* 2; *Linus strictum* 1; *Lathyrus setifolius* +; *Argyrolobium zanonii* +; *Dactylis glomerata* +; *Minuartia hybrida* 2; *Narcissus dubius* 1; *Petrorhagia prolifera* 1; *Sedum sediforme* 1; *Thapsia villosa* 1; *Micropus erectus* 1; *Cistus albidus* +; *Allium sphaerocephalon* +; *Dianthus* sp. +; *Cuprina vulgaris* +.

Z5(2019). Els pradells d'aquesta unitat són un dels tipus de vegetació més corrent a les codines del territori estudiat, tot i que mostren un cert caràcter muntanyenc. Cap a les parts baixes són substituïts per brolles, llistonars o per prats de la unitat 34.634. Apareixen sobretot a la banda oriental i septentrional, a l'àrea amb predomini de substrats conglomeràtics. Florísticament són relativament homogenis. El protagonisme és per les plantes anuals i alguns geòfits, entre les que sobresurten per la seva freqüència i abundància *Arenaria conimbricensis*. No hi manquen mai, però, els camèfits xeròfils (*Thymus*, *Teucrium*, *Fumana*...), de manera que no rarament trobem situacions intermèdies (difícils d'assignar) amb les timonedes de la unitat 32.47.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
243	534	1142339,49	3

HIC que hi correspon: **6220*** **Prats mediterranis rics en anuals, basòfils (*Thero-Brachypodietalia*)**. Prioritari.

34.6 PRATS ALTS MEDITERRANIS

34.6321⁺ Prats oberts amb dominància de ripoll (*Oryzopsis miliacea*), dels camps abandonats, terres remogudes..., de terra baixa

Z1(2015). No hi és present.

Z2(2016). Hàbitat en general força vinculat a l'activitat antròpica, i que al territori cartografiat tan sols apareix en comptats punts, associat a vores de camins lleugerament ruderalitzades.

Z3(2017). Hàbitat vinculat a l'activitat antròpica que al territori cartografiat tan sols apareix en comptats punts, associat a vores de camins lleugerament ruderalitzades.

Z4(2018). Hàbitat que al territori només hem localitzat en un sol punt, associat a una vora alterada d'un camí forestal.

Z5(2019). Hàbitat rar i dispers pel territori, associat bàsicament a marges de camins poc o molt fressats.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
0	20	425	2

HIC que hi correspon: Cap.

34.6322⁺ Prats, sovint emmatats, de pelaguers (*Stipa offneri*, *S. pennata*, *S. capillata*) amb teròfits, calcícoles i xeròfils, de terra baixa (i de l'estatge submontà)

Z1(2015). Aquests prats, que al territori considerat estan dominats sempre per *Stipa offneri*, cerquen indrets càlids i arrecerats del marge de les codines, especialment a baixa altitud, tot i que al vessant oriental del Montcau, en llocs de condicions favorables, s'enfilen fins a més de 900 metres. On són més abundants, però, és a l'est del Ripoll, cap a les valls properes al Serradell, Can Barceló i les coves d'en Carner. Entremig de les tofes de la gramínia dominant s'hi fan nombroses plantes anuals i alguns camèfits de terraprim i llocs oberts.

Z2(2016). Les formacions de pelaguers ocupen sempre petites superfícies a l'àrea cartografiada. Apareixen associades a sòls prims o molt rocosos, en general formant part dels mosaics de les codines o lloses calcàries de llocs ben exposats i assolellats. En gairebé tots els casos *Stipa offneri* és l'espècie dominant. *Stipa pennata* subsp. *iberica*, en canvi, és molt més rara i localitzada. Normalment presenten una proporció poc destacable de teròfits, arribant a ser nuls en algunes situacions, com és el cas de fàcies de brolles de romaní dominades per *S. offneri*. En aquestes darreres les hi hem assignat un valor 0 en el camp TIPUS.

Z3(2017). Dins d'aquest hàbitat hem inclòs formacions de *Stipa offneri*, que al territori són poc o molt freqüents. Poden aparèixer, però, com a dos tipologies de vegetació: com a fàcies de brolles de romaní d'indrets pedregosos, situades principalment a la meitat occidental, o com a prats de zones culminants de cingles i codines, en llocs molt secs i assolellats de la meitat oriental. Els primers generalment no presenten gaire espècies anuals, de manera que els hi hem assignat un valor Tipus de 0. Els segons són una mica més típics en aquest aspecte, i de vegades també presenten un cert pes de geòfits.

Z4(2018). Hàbitat constituït al territori per formacions dominades per *Stipa offneri*, caracteritzades per tenir una ecologia força restringida, lligada a les parts culminants de moles i cingles, sempre en indrets molt secs i assolellats. Es tracta d'un hàbitat que sempre cobreix superfícies petites, d'alguns pocs metres quadrats, però que el trobem més o menys escampat per tot el territori. Són formacions florísticament força pobres i esclarissades, en les que, a part de l'espècie dominant, hi apareixen alguns teròfits i geòfits, i també algunes mates xeròfiles. Sovint formen mosaic amb les savinoses de la unitat 32.1321.

Z5(2019). Prats lligats a àrees culminants de cingles i codines, on ocupen petites superfícies sobre sòls prims d'indrets molt exposats. Els trobem repartits per les zones més trencades del territori cartografiat, a la carena del Camí Ral (al nord) i als cingles de Vacarisses (al sud). En tots els casos que hem observat la planta dominant és *Stipa offneri*, i en general, la proporció de teròfits és poc important. De fet, sovint es tracta de fàcies de brolles de romaní riques en *Stipa*.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
15	115	52480,7	3

HIC que hi correspon: **6220*** Prats mediterranis rics en anuals, basòfils (*Thero-Brachypodietalia*). Prioritari.

34.634 Prats sabanoides d'albellatge (*Hyparrhenia hirta*), de vessants solells de les contrades marítimes

Z1(2015). Aquest hàbitat es troba en vessants càlids de la part meridional del territori, per sota dels 700 metres d'altitud. On ocupa superfícies més extenses és als solells del sot de Matalonga, del puig Rodó i, especialment, a les valls més orientals (Castelló, Carner...). Normalment es troba al marge de les codines de conglomerat, en sòls prims, eixuts i rocosos. En la majoria de casos, la gramínia dominant és *Heteropogon contortus*, que rebrota i floreix a finals d'estiu i principis de la tardor. A la primavera, entremig de les tofes seques, hi creixen un bon nombre de plantes anuals. *Hyparrhenia hirta* és molt rara al territori i fa poblaments molt reduïts al peu de la Cadireta i de la Castellassa del Dalmau.

Z2(2016). Les poblacions d'*Hyparrhenia hirta* i espècies afins arriben de forma força extrema al territori d'estudi. Ocupen superfícies força petites, en sòls prims associats a roques i codines molt assolellades, de vegades en condicions semirupícoles. A diferència dels exemples més típics, al territori normalment són prats poc densos, dominats per *Hyparrhenia hirta* subsp. *pubescens* o *Heteropogon contortus*, amb espais entre les tofes ocupats per algunes mates o espècies anuals. L'aspecte magre d'aquestes formacions, condicionat pels sòls poc profunds on apareix, fa que en alguns casos els hi haguem assignat un valor TIPUS de 0.

Z3(2017). Hem inclòs en aquesta unitat alguns tipus de prats de relleixos i codines de llocs molt assolellats i calents en els que hi dominen gramínies típiques dels prats sabanoides de l'aliança *Hyparrhenion*. Al territori, hi té un paper preponderant *Heteropogon contortus*, que sovint domina, i més secundàriament ho fan *Oryzopsis coerulescens* i *Hyparrhenia hirta* subsp. *pubescens*. Al desenvolupar-se sobre sòls relativament prims de codines i altres indrets pedregosos, aquestes formacions no prenen un aspecte típic de prat sabanoide, alt i dens, sinó que acostumen a ser menys ufanosos, amb un pes força important de les plantes anuals. Són poc o molt corrents en codines solells de la part central del territori cartografiat (solells de l'Espluga, del turó del Pujol, del torrent del Còdol llarg...), on arriben a cobrir superfícies relativament importants, cartografiables a l'escala de treball.

Els tres inventaris següents són una mostra de la variabilitat dels prats d'aquesta unitat al territori:

Riera de Santa Creu (409094 4615097, 25 m²), peu de roques:

Hyparrhenia hirta subsp. *pubescens* 4; *Urospermum picrioides* 1; *Brachypodium distachyon* 2; *Rosmarinus officinalis* 1; *Thrinia hispida* 1; *Thymus vulgaris* 1; *Sedum sediforme* 1; *Stipa offneri* 1; *Oryzopsis coerulescens* +; *Psoralea bituminosa* +; *Bupleurum frutescens* +; *Centhranthus ruber* +; *Euphorbia segetalis* +; *Cuprina vulgaris* +; *Foeniculum vulgare* +; *Melica ciliata* +; *Reichardia picrioides* +; *Globularia alypum* +; *Erucastrum nasturtiifolium* +; *Galium lucidum* +; *Euphorbia serrata* +.

Turó del Pujol (412958 4612487, 25 m²), codina:

Heteropogon contortus 4; *Oryzopsis coerulescens* 3; *Thymus vulgaris* 2; *Brachypodium distachyon* 2; *Anthyllis gandogerii* 2; *Avena barbata* 1; *Sedum sediforme* 1; *Lathyrus clymenum* 1; *Dipcadi serotinum* 1; *Psoralea bituminosa* 1; *Melilotus spicatus* 1; *Teucrium botrys* 1; *Linum strictum* 1; *Helianthemum oelandicum* subsp. *italicum* 1; *Micropus erectus* 1; *Filago pyramidata* 1; *Thrincia hispida* 1; *Euphorbia segetalis* +; *Thapsia villosa* +; *Urospermum picrioides* +; *Echium pustulatum* +; *Mercurialis huetii* +; *Gladiolus communis* +; *Sherardia arvensis* +; *Reseda phyteuma* +; *Cuscuta* cf. *approximata* +; *Allium sphaerocephalon* +; *Anagallis foemina* +; *Argyrolobium zanonii* +.

Serrat de Puig Gili, solell (410623 4615858, 25 m²), codina:

Heteropogon contortus 4; *Thymus vulgaris* 3; *Linum strictum* 2; *Melilotus spicatus* 2; *Thrincia hispida* 2; *Narcissus dubius* 1; *Cuprina vulgaris* 1; *Helianthemum oelandicum* subsp. *italicum* 1; *Helianthemum pilosum* 1; *Psoralea bituminosa* 1; *Arenaria conimbricensis* 1; *Sedum sediforme* 1; *Ononis reclinata* 1; *Teucrium botrys* 1; *Brachypodium distachyon* 1; *Micropus erectus* +; *Anagallis foemina* +; *Dicanthium ischaemum* +; *Reicardia picrioides* +; *Althaea hirsuta* +; *Blackstonia perfoliata* +; *Argyrolobium zanonii* +; *Dactylis glomerata* subsp. *hispanica* +; *Euphorbia exigua* +; *Fumana thymifolia* +; *Erodium malacoides* +; *Allium sphaerocephalon* +; *Centaureum pulchellum* +.

Z4(2018). Unitat restringida a la part meridional i termòfila del territori d'estudi, al sector comprès entre el Ripoll i el vessant meridional de la Mola, i a l'àrea de les Pedritxes. Inclou prats que ocupen sòls més o menys superficials de codines i altres indrets rocosos orientats al sud, i en els que hi domina alguna espècie de gramínia típica dels prats sabanoides de l'aliança *Hyparrhenion*. A l'àrea estudiada, l'espècie dominant més habitual és *Heteropogon contortus*, però no rarament hi apareixen *Hyparrhenia hirta* subsp. *pubescens* o *Oryzopsis coerulescens*. *Ferula communis* també hi és una planta habitual, i de vegades hi fa poblacions notables. Com que són prats que es desenvolupen en indrets molt secs i pedregosos, les plantes anuals hi tenen un pes important. En aquest sentit, la presència d'alguna de les espècies anteriors pot marcar la diferència, pel què fa a la composició florística, entre aquests prats i els pradells de la unitat 34.5131.

A continuació copiem 4 inventaris que il·lustren la variabilitat d'aquestes formacions al territori estudiat. El dos primers corresponen a fàcies més o menys típiques, amb dominància d'espècies de gramínies perennes i amb abundància de *Ferula*. Els tres següents, recullen les variants pròpies de sòls més primers, dominades per *Heteropogon contortus* o *Hyparrhenia hirta* subsp. *pubescens*, i amb un component terofític molt notable.

Sota la Roca Petanta (417173 4610329, 25 m²)

Ferula communis 4; *Euphorbia characias* 2; *Cistus albidus* 2; *Hyparrhenia hirta* subsp. *villosa* 2; *Heteropogon contortus* +; *Thymus vulgaris* 1; *Psoralea bituminosa* 1; *Carex halleriana* 1; *Lathyrus clymenum* 1; *Dipcadi serotinum* 1; *Teucrium botrys* 1; *Melilotus spicatus* 1; *Asparagus acutifolius* +; *Hyparrhenia hirta* subsp. *pubescens* +; *Linaria supina* +; *Rosmarinus officinalis* +.

Prop de la font de les Mosques (418820 4609460, 20 m²)

Ferula communis 3; *Oryzopsis coerulescens* 3; *Linum strictum* 2; *Teucrium botrys* 2; *Thymus vulgaris* 2; *Gladiolus illyricus* 1; *Leontodon taraxacoides* 2; *Heteropogon contortus* 2; *Avena barbata* 1; *Brachypodium distachyon* 2; *Arenaria conimbricensis* 1; *Sonchus oleraceus* +; *Euphorbia exigua* 1; *Lathyrus clymenum* +; *Sedum sediforme* 1; *Sedum album* +; *Sanguisorba minor* subsp. *balearica* +; *Anagallis arvensis* 1; *Melilotus spicatus* 1; *Mercurialis annua* subsp. *huetii* +; *Euphorbia characias* +; *Dipcadi serotinum* 1; *Asterolinon linum-stellatum* 1; *Argyrolobium zanonii* +; *Anthyllis vulneraria* subsp. *gandogeri* 1; *Asparagus acutifolius* +; *Teucrium polium* subsp. *polium* +; *Narcissus dubius* +; *Cuprina vulgaris* +; *Sherardia arvensis* +; *Arenaria serpyllifolia* +; *Pallenis spinosa* +; *Medicago minima* +.

Sot del Sabater, vessant solell (420445 4610003, 20 m²)

Heteropogon contortus 4; *Thymus vulgaris* 2; *Teucrium botrys* 1; *Leontodon taraxacoides* 2; *Arenaria conimbricensis* 1; *Stipa offneri* 1; *Anthyllis tetraphylla* 1; *Melilotus spicatus* 1; *Dipcadi serotinum* 1; *Narcissus dubius* 1; *Lathyrus clymenum* +; *Ferula communis* +; *Gladiolus communis* 1; *Campanula erinus* +; *Sedum sediforme* 1; *Brachypodium distachyon* 1; *Allium sphaerocephalon* +; *Scorpiurus subvillosus* +; *Euphorbia exigua* +; *Anagallis arvensis* +; *Linum strictum* 1; *Medicago minima* 1; *Blackstonia perfoliata* +; *Bromus madritensis* +.

Turó de Matalonga (419485 4609830, 20 m²)

Heteropogon contortus 3; *Iris lutescens* 3; *Erucastrium nasturtiifolium* 1; *Gladiolus communis* 1; *Leontodon taraxacoides* 2; *Asterolinon linum-stellatum* +; *Micropus erectus* 1; *Reseda phyteuma* 1; *Anagallis arvensis* 1; *Euphorbia exigua* 1; *Dipcadi serotinum* 2; *Ononis reclinata* 1; *Althaea hirsuta* 1; *Erodium cicutarium* 1; *Melilotus spicatus* +; *Convolvulus cantabrica* 1; *Sonchus tenerrimus* +; *Teucrium botrys* 1; *Alyssum alyssoides* +; *Lathyrus clymenum* +; *Sedum sediforme* +; *Arenaria cavanillesiana* +; *Arenaria conimbricensis* +; *Anthyllis tetraphylla* +; *Coris monspeliensis* +; *Phlomis lychnitis* +; *Narcissus dubius* +.

Al Nord del Bosc de Parets (415293 4608593, 20 m²)

Hyparrhenia hirta subsp. *pubescens* 4; *Phagnalon rupestre* 2; *Thymus vulgaris* 2; *Leontodon taraxacoides* 1; *Koeleria vallesiana* 2; *Teucrium botrys* 1; *Narcissus dubius* 1; *Dipcadi serotinum* 1; *Psoralea bituminosa* 1; *Urospermum picrioides* 1; *Centaurea melitensis* 1; *Gladiolus illyricus* 1; *Pallenis spinosa* 1; *Linum strictum* 1; *Micropus erectus* 1; *Brachypodium distachyon* 1; *Plantago afra* +; *Allium sphaerocephalon* +; *Carduus nigrescens* +; *Lathyrus clymenum* +; *Anagallis arvensis* +; *Argyrolobium zanonii* +; *Convolvulus cantabrica* +; *Erucastrium nasturtiifolium* +; *Erodium cicutarium* +; *Silene nocturna* +; *Melica ciliata* +; *Echium pustulatum* +.

Z5(2019). En aquesta unitat hem inclòs aquelles fàcies de prats secs rics en teròfits dominades per alguna espècie de gramínia de tipus sabanoide. En la majoria de casos la planta dominant és *Heteropogon contortus*, si bé en indrets més secs o amb menys sòl hi poden predominar *Hyparrhenia hirta* subsp. *pubescens* o *Oryzopsis coerulescens*. Aquests prats es troben dispersos per tot el territori, amb preferència per indrets baixos, secs i molt assolellats, on poden arribar a cobrir superfícies de certa entitat (solells de la carena del roure Monjo, carenes entre les Pedritxes i el Alts de la Pepa).

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
54	174	295567,99	3

HIC que hi correspon: Cap

Pertany a la llista d'hàbitats d'interès de conservació prioritari a la XPN de la DIBA.

34.7 PRATS SUBMEDITERRANIS

34.721 Joncedes (prats, sovint emmatats, d'*Aphyllanthes monspeliensis*), calcícoles, de les contrades mediterrànies i de la muntanya mitjana poc plujosa

Z1(2015). En aquest sector del Parc Natural, de forta influència marítima, els prats submediterranis amb *Aphyllanthes monspeliensis*, en les seves formes més típiques, són molt tars. Només n'hem detectat alguns punts a les parts baixes de la vall del Ripoll i al fons de la vall d'Horta, en indrets frescals, i es tracta de poblaments d'*Aphyllanthes monspeliensis* on hi manquen les espècies que caracteritzen l'hàbitat en la seva àrea natural característica. En canvi, s'hi fan alguns camèfits i gramínies de les brolles i dels prats secs mediterranis.

Z2(2016). Les joncedes i pastures similars apareixen repartides per tot el territori, però són molt més escasses a les àrees més forestals. Tenen un pes notable en el paisatge a l'àrea nord-oriental, afectada pels incendis, sobre substrats argilosos o gresosos eocènics, on cobreixen els fons de vall i obagues. En general, però, es tracta de joncedes poc madures, sovint amb dominància de *Brachypodium phoenicoides* i amb presència de plantes poc o molt pioneres en la seva composició (*Dorycnium pentaphyllum*, per exemple, pot arribar a ser força comú). En alguns d'aquests casos, doncs, els hi hem assignat un valor TIPUS de 0.

Les joncedes semblen defugir l'àrea de conglomerats (Montcau i carenes de l'Obac), especialment les zones més altes, on els sòls prims i molt secs a l'estiu no en permeten l'establiment. En aquest sector, però, hem assignat provisionalment a aquest hàbitat alguns prats densos hemicriptofítics mesoxeròfils dominats per *Festuca ovina*, *Avenula iberica*, *Melica ciliata* i *Dactylis hispanica*, amb un cert component terofític i de geòfits, que ocupen els sòls més profunds i planers d'algunes codines. Presenten també un valor TIPUS de 0. Copiem aquí sota un parell d'exemples d'aquesta darrera tipologia de prats:

Vessant nord del Montcau, part alta (417019 4614335, 25 m²):

Avenula praensis subsp. *iberica* 4; *Festuca gracilior* 3; *Melica ciliata* 2; *Geranium columbinum* 1; *Allium sphaerocephalon* 1; *Koeleria vallesiana* 1; *Anthemis triumphettii* 1; *Euphorbia segetalis* 1; *Cuprina vulgaris* 1; *Thalictrum minus* 1; *Sedum sediforme* 1; *Thymus vulgaris* +; *Avenula*

pubescens +; *Conopodium arvense* +; *Arenaria conimbricensis* +; *Thrinicia hispida* +; *Galium lucidium* +; *Vicia angustifolia* +; *Bromus diandrus* +; *Carduus nigrescens* +; *Petrorhagia prolifera* +.

Els Cortins, vessant sud (416751 4614170, 25 m²):

Festuca ovina 4; *Avenula pratensis* subsp. *iberica* 2; *Allium sphercephalon* 2; *Anthericum liliago* 2; *Lactuca perenis* 2; *Convolvulus cantabrica* 2; *Thapsia villosa* 2; *Koeleria vallesiana* 1; *Sedum sediforme* 1; *Anthyllis gandoneri* 1; *Thymus vulgaris* 1; *Lathyrus clymenum* 1; *Helianthemum oelandicum* subsp. *italicum* 1; *Crupina vulgaris* 1; *Geranium columbinum* 1; *Linum tryginum* 1; *Asphodelus cerasiferus* +; *Arenaria serpyllifolia* +; *Aira caryophyllea* +; *Petrorhagia prolifera* +; *Micropus erectus* +.

Z3(2017). Les joncedes i pastures mesoxeròfiles afins són força rares a l'àrea cartografiada. Semblen defugir la part oriental, on el caràcter bàsicament forestal i els sòls massa prims dels llocs oberts (codines i altres indrets rocosos) no n'afavoreixen l'establiment. A la meitat occidental, són una mica més freqüents, però queden relegades a fons de vall i obagues d'indrets afectats per incendis forestals, sobre sòls més o menys profunds desenvolupats sobre substrats no conglomeràtics. En aquest sector, baix i força sec, les joncedes es troben una mica a l'extrem de les seves possibilitats, de manera que els exemples que trobem són de vegades poc típics (valor Tipus de 0), amb una diversitat d'espècies força baixa. També hem inclòs en aquesta unitat alguns prats establerts sobre cultius abandonats de fa molt temps, constituint fàcies incipients de les pastures d'aquesta unitat, i en les que hi domina *Brachypodium phoenicoides*. Els hi hem assignat també un valor Tipus de 0.

Z4(2018). Les joncedes són molt rares a l'àrea estudiada. N'hem trobat tan sols a 4 localitats, on cobreixen superfícies poc importants, recollides a la cobertura de punts. La manca de prats d'aquesta mena en un territori boreomediterrani com el nostre, a priori favorable per aquestes comunitats, rau principalment en el seu caràcter forestal i en la presència de sòls massa prims en els llocs oberts (codines i altres indrets rocosos). Les mostres que hem pogut observar corresponen a formes pobres (la majoria amb un valor TIPUS de 0), situades sovint en clarianes forestals i marges de camins poc fressats.

Z5(2019). Tot i que mal caracteritzades, en alguns fons de vall i vessants obacs apareixen petits claps de joncada. Es troben més o menys disperses per tot el territori, si bé semblen més freqüents a la vall de la riera del Teix. En els casos en que la diversitat florística és molt baixa (indrets massa secs, fàcies emmatades per arbusts de les brolles...), els hi hem assignat un valor TIPUS de 0.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
51	114	1144293,94	2

HIC que hi correspon: Cap

34.8 PRADELLS SUBNITRÒFILS MEDITERRANIS

34.81 Prats subnitròfils de teròfits (o cardassars), amb *Aegilops geniculata* (traiguera), *Bromus rubens*, *Medicago rigidula*, *Carthamus lanatus*..., de terra baixa

Z1(2015). Al territori estudiat, la presència de bestiar és molt escassa, i la freqüentació humana és notable només en indrets puntuals, de manera que gairebé enlloc es donen les condicions idònies perquè es desenvolupin aquests pradells subnitròfils. Només n'hem assenyalat dos punts, un al cim del Montcau, i l'altre al peu de la boca de la cova Simanya, dos indrets molt concorreguts.

Z2(2016). Hem localitzat aquesta tipologia de prats sobretot al sector sud-oriental de l'àrea cartografiada. Apareixen sobretot en codines o altres menes d'indrets rocosos poc o molt ruderalitzats (a causa sobretot del trepig humà o de bestiar), prop de camins o corriols, on fan superfícies generalment petites. La seva composició florística és diversa, i pot estar dominada per plantes com *Aegilops geniculata*, *Carthamus lanatus* o *Echium pustulatum*, entre d'altres.

Z3(2017). Els pradells d' anuals de caràcter subnitròfil apareixen de manera dispersa per tot el territori, i van lligats principalment a proximitats de cases de pagès i a d'altres indrets poc o molt fressats (vores de camins, corriols...). No acostumen a fer superfícies grans, de manera que la majoria han estat recollits en la cartografia de punts. El seu caràcter subnitròfil és clarament indicat per l'abundància d'espècies com *Aegilops geniculata*, *Bromus madritensis*, *B. rubens*, *Filago pyramidata*, *Vulpia ciliata*, *Plantago lanceolata*, *Carthamus lanatus*..., tot i que no és gens rar trobar formes de trànsit entre aquests pradells i els de la unitat 34.5131.

Un exemple força típic l'hem recollit prop de Puigdoure (412017 4613791, 20 m²):

Aegilops geniculata 4; *Bromus rubens* 2; *Helianthemum salicifolium* 2; *Thapsia villosa* 1; *Filago pyramidata* 2; *Chondrilla juncea* 1; *Bromus madritensis* 1; *Convolvulus cantabrica* 1; *Medicago minima* 1; *Plantago lagopus* 1; *Dactylis glomerata* subsp. *hispanica* 1; *Linus strictum* 1; *Plantago lanceolata* 1; *Vulpia ciliata* 1; *Santolina chamaecyparissus* +; *Plantago sempervirens* +; *Salvia verbenaca* +; *Carthamus lanatus* +; *Psoralea bituminosa* +; *Astragalus seameus* +; *Hypericum perforatum* +; *Bromus squarrosus* +; *Allium sphaerocephalon* +; *Urospermum dalechampii* +; *Alyssum alyssoides* +; *Bupleurum baldense* +; *Trifolium scabrum* +; *Pallenis spinosa* +; *Teucrium polium* +; *Trifolium campestre* +; *Medicago rigidula* +.

Z4(2018). Els pradells d' anuals subnitròfils són una unitat força estesa a l'àrea d'estudi. Els trobem habitualment en forma de petites taques associades a vores de camins i corriols, o altres indrets poc o molt fressats com són cims de moles i cingleres. Les superfícies més importants, però, les hem detectat en codines situades a les proximitats de cases. Constitueixen, per exemple, els prats dominants a l'entorn de la Mola, probablement afavorits per la pastura històrica d'aquest sector.

Es tracta d'un grup de prats molt divers i florísticament molt ric. A un conjunt nodrit de plantes comuns amb els pradells habituals del territori (unitats 34.5131, o més rarament, 35.31*), s'hi sumen un paquet important de tàxons de caràcter poc o molt ruderal, la majoria d'ells teròfits. Al massís hi són molt freqüents *Vulpia ciliata*, *Plantago afra*, *Hirschfeldia incana*, *Filago pyramidata*, *Erodium cicutarium*, *Echium pustulatum*, *Poa bulbosa* o *Plantago sempervirens*, entre d'altres.

A continuació copiem alguns inventaris presos a l'àrea d'estudi, i que exemplifiquen la variabilitat d'aquests prats:

En arenys més o menys fixats, a la part baixa de la riera de les Arenes (416876 4608718, 20 m²):

Bromus sterilis 2; *Plantago sempervirens* 3; *Scrophularia canina* subsp. *canina* 1; *Centaurea aspera* 1; *Sanguisorba minor* subsp. *balearica* 1; *Alyssum alyssoides* 1; *Oryzopsis miliacea* +; *Carduus tenuiflorus* 1; *Erodium cicutarium* +; *Geranium rotundifolium* +; *Medicago minima* 2; *Santolina chamaecyparissus* 1; *Euphorbia segetalis* +; *Hirschfeldia incana* +; *Thymus vulgaris* +; *Mercurialis* gr. *annua* +; *Avena barbata* +; *Veronica arvensis* +; *Teucrium botrys* 1; *Sedum sediforme* 1; *Galium lucidum* +; *Campanula erinus* +; *Minuartia hybrida* +; *Ulex parviflorus* +; *Crepis sancta* +; *Plantago lanceolata* +.

Fàcies més ruderal, dominada per *Salvia verbenaca*, sota Can Torres (419013 4608140, 20 m²):

Salvia verbenaca 3; *Cerastium pumilum* 1; *Trifolium stellatum* 2; *Filago pyramidata* 1; *Geranium molle* 1; *Dactylis glomerata* subsp. *hispanica* 1; *Sideritis romana* +; *Astragalus hamosus* 1; *Foeniculum vulgare* +; *Crepis sancta* 2; *Plantago afra* 2; *Urospermum picrioides* 1; *Avena barbata* 1; *Trifolium tomentosum* +; *Euphorbia helioscopia* 1; *Alyssum alyssoides* 1; *Helianthemum salicifolium* 1; *Calendula arvensis* 1; *Sherardia arvensis* 2; *Vulpia ciliata* 1; *Veronica arvensis* 1; *Carthamus lanatus* 1; *Arenaria serpyllifolia* 1; *Erodium cicutarium* 1; *Medicago truncatula* +; *Astragalus sesameus* +; *Silene nocturna* +; *Urospermum dalechampii* +; *Arabidopsis thaliana* +; *Poa bulbosa* 1; *Allium sphaerocephalon* +; *Draba muralis* +; *Anthyllis tetraphylla* +; *Linum strictum* +; *Brachypodium distachyon* +; *Vicia hirsuta* +; *Sonchus oleraceus* +; *Dipcadi serotinum* +; *Oryzopsis miliacea* +.

Formes associades a indrets poc o molt fressats de codines i cims de moles, relativament properes als pradells de la unitat 34.5131:

Morral Gros (416916 4611784, 20 m²):

Thymus vulgaris 1; *Allium sphaerocephalon* 1; *Alyssum alyssoides* 2; *Astragalus stella* 2; *Anagallis arvensis* 1; *Poa bulbosa* 2; *Leontodon taraxacoides* 2; *Linaria arvensis* 1; *Brachypodium distachyon* 2; *Linum strictum* 1; *Silene nocturna* 1; *Melilotus spicatus* 1; *Micropus erectus* 1; *Petrorhagia prolifera* 1; *Sonchus oleraceus* +; *Hirschfeldia incana* +; *Medicago minima* +; *Trigonella monspeliaca* 1; *Dactylis glomerata* +; *Sedum sediforme* 2; *Arenaria serpyllifolia* 1; *Erodium cicutarium* 1; *Plantago lanceolata* 1; *Erucastrum nasturtiifolium* 1; *Sedum acre* +; *Anthyllis vulneraria* subsp. *gandogerii* +; *Sherardia arvensis* +; *Gladiolus communis* +; *Filago minima* +; *Linum usitatissimum* +.

Pujant al Castellsapera, prop de les Codines (414812 4610843, 20 m²)

Hirschfeldia incana 3; *Mercurialis annua* subsp. *huetii* 2; *Koeleria vallesiana* 2; *Pallenis spinosa* 2; *Anthyllis vulneraria* subsp. *gandogeri* 2; *Echium pustulatum* 1; *Linum strictum* 1; *Brachypodium distachyon* 1; *Dipcadi serotinum* 1; *Allium sphaerocephalon* +; *Euphorbia exigua* 1; *Althaea hirsuta* 1; *Argyrolobium zanonii* +; *Psoralea bituminosa* +; *Leontodon taraxacoides* 1; *Sanguisorba minor* subsp. *balearica* +; *Sideritis hirsuta* +; *Dipcadi serotinum* 1; *Anagallis arvensis* 1; *Arenaria conimbricensis* +; *Arenaria cavanillesiana* +; *Galium parisiense* subsp. *parisiense* +; *Teucrium botrys* +; *Convolvulus cantabrica* +; *Thymus vulgaris* +; *Cuprina vulgaris* +; *Cuscuta* +.

I finalment, fàcies més o menys acidificada, en sòls sorrenca, al vessant nord de la Mola (418350 4610382, 20 m²):

Vulpia ciliata 3; *Vulpia myuros* 1; *Anthemis arvensis* 1; *Hirschfeldia incana* 1; *Poa bulbosa* 1; *Dipcadi serotinum* 2; *Sedum acre* 1; *medicago minima* 1; *Helianthemum salicifolium* 1; *Brachypodium distachyon* 1; *Alyssum alyssoides* 1; *Arenaria serpyllifolia* 2; *Silene gallica* +; *Petrorhagia prolifera* +; *Plantago lanceolata* +; *Erodium cicutarium* +; *Eryngium campestre* +; *Convolvulus cantabrica* +; *Malva sylvestris* +; *Minuartia hybrida* +; *Trifolium scabrum* +; *Bromus hordeaceus* +.

Z5(2019). Ja sigui en codines poc o molt fressades, o en les proximitats de cases de pagès (les Cases, les Boades...), apareixen pradells d'annuals amb abundància de plantes de caràcter subnitròfil. En l'àrea estudiada són bones diagnòstiques d'aquests prats espècies com ara *Aegilops geniculata*, *Bromus rubens*, *Plantago afra*, *Thapsia villosa*, *Filago pyramidata*, *Echium pustulatum*, etc.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
28	146	173927,25	3

HIC que hi correspon: Cap

35.3 PRADELLS ACIDÒFELS MEDITERRANIS

35.31⁺ Pradells de teròfits (*Helianthemum guttatum*, *Tolpis barbata*, *Crassula tillaea*, *Silene gallica*, *Aira cupaniana*...), sovint amb *Sedum* spp. (crespinells), silicícoles, de terra baixa

Z1(2015). No hi és present.

Z2(2016). Els terraprimis de les codines situades a la part alta de l'àrea cartografiada (Montcau, la Mata...) molt localment pateixen un cert procés de descarbonatació que afavoreix la presència de pradells rics en nombrosos tàxons calcífugs característics de l'aliança *Helianthemion guttati* (*Helianthemum guttatum*, *Trifolium arvense*, *Vulpia myuros*, *Trifolium glomeratum*...). Hem assignat aquests prats a l'hàbitat que ens ocupa però sent conscients de que es tracta de formes atípiques, caracteritzades per una relativa baixa diversitat de tàxons acidòfils i per una presència encara prou elevada de plantes calcícoles. Tot i tenir un elevat interès a nivell local, els hi hem assignat, doncs, un valor TIPUS de 0.

Z3(2017). En algunes codines de la zona alta, els sòls sorrencs que s'hi desenvolupen poden patir un cert rentat de carbonats per efecte de la pluja, de manera que localment són àcids. Aquest fenomen afavoreix la presència de pradells en els que les espècies de caràcter calcífug de l'*Helianthemion guttati* tenen un paper protagonista. De vegades es tracta de pradells amb un fons florístic comú amb els de la unitat 34.5131 però amb abundància d'unes poques espècies d'aquesta aliança (que normalment són *Aira cupaniana*, *Trifolium arvense* i *Vulpia myuros*). En aquests casos els hem assignat un valor Tipus de 0. D'altres casos tenen una composició més típica, com passa en els del sector més oriental. Un exemple d'aquests l'hem recollit al sot de la Bota (416645 4612298, 10 m²):

Aira caryophylla 1; *Helianthemum nummularium* 2; *Potentilla neumanniana* 1; *Moenchia erecta* 1; *Myosotis ramosissima* 1; *Luzula campestris* 1; *Cerastium pumilum* 2; *Antoxanthum odoratum* 2; *Veronica orsiniana* 1; *Avenula pratensis* subsp. *iberica* 1; *Trifolium arvense* +; *Trifolium striatum* 1; *Trifolium campestre* 1; *Ranunculus bulbosus* +; *Polygala gerundensis* +; *Vicia tenuifolia* +; *Draba muralis* +; *Lathyrus sphaericus* +; *Geranium columbinum* +; *Sedum rupestre* +; *Trifolium ochroleucon* +.

Z4(2018). Aquesta mena de pradells apareixen més o menys repartits per tota l'àrea estudiada. No queden, per tant, només relegats a l'àrea silícia, sinó que apareixen també en codines o clarianes de la resta del territori, allà on els sòls sorrencs que s'hi desenvolupen han patit un cert rentat de carbonats per efecte de la pluja. En funció del grau de carbonatació del sòl, doncs, trobem des de pradells amb un fons florístic comú amb els de la unitat 34.5131 però amb abundància d'unes poques espècies acidòfiles (que normalment són *Aira cupaniana*, *Filago minima*, *Trifolium arvense*, *Vulpia myuros* o *Vulpia bromides*) fins a comunitats clarament calcífugues, amb una presència més notable de plantes acidòfiles. En els primers, quan la diversitat de plantes acidòfiles és baixa, els hi hem assignat un valor TIPUS de 0.

En general fan taques molt petites, recollides a la cartografia de punts. Només a l'àrea de la Mola hem pogut cartografiar superfícies d'una certa entitat.

A continuació copiem alguns inventaris que exemplifiquen la diversitat d'aquestes formacions al territori estudiat. Els tres següents corresponen a fàcies poc diverses pel què fa a plantes acidòfiles:

Turó de la Carlina (414986 4609749, 15 m²), pradell calcícola acidificat

Vulpia myuros 2; *Filago minima* 3; *Dipcadi serotinum* 2; *Erodium cicutarium* 1; *Alyssum alyssoides* 1; *Arenaria serpyllifolia* 1; *Althaea hirsuta* 1; *Melilotus spicatus* 1; *Leontodon taraxacoides* 1; *Medicago minima* 2; *Teucrium botrys* 1; *Anagallis arvensis* 1; *Sedum album* 1; *Sedum sediforme* +; *Helianthemum oelandicum* subsp. *italicum* +; *Avena barbata* +; *Petrorhagia prolifera* +; *Reseda phyteuma* +; *Psoralea bituminosa* +; *Brachypodium distachyon* +.

Al SW del turó de la Carlina (414547 4609838, 15 m²), pradells acidificats

Aira cupaniana 2; *Asterolinon linum-stellatum* 1; *Sedum sediforme* 1; *Leontodon taraxacoides* 2; *Dipcadi serotinum* 1; *Anthyllis vulneraria* subsp. *gandogerii* 1; *Vulpia myuros* 2; *Valeriana dentata* 2; *Teucrium botrys* 1; *Bromus squarrosus* 1; *Bromus hordeaceus* 1; *Cerastium pumilum* 1; *Medicago minima* 2; *Aira caryophylla* +; *Sherardia arvensis* +; *Poa bulbosa* +; *Erodium glandulosum* +; *Hornungia petraea* +; *Arabidopsis thaliana* +; *Cerastium brachypetalum* +; *Helianthemum oelandicum* subsp. *italicum* +; *Euphorbia exigua* +; *Thymus vulgaris* +; *Melilotus spicatus* +.

Sobre la roca de les Onze Hores (418358 4609053, 15 m²)

Vulpia myuros 2; *Sedum album* 1; *Aira cupaniana* 1; *Plantago afra* 1; *Vulpia myuros* 2; *Dipcadi serotinum* 1; *Alyssum alyssoides* 1; *Leontodon taraxacoides* 2; *Silene nocturna* 1; *Anagallis arvensis* 1; *Teucrium botrys* 1; *Arenaria serpyllifolia* 1; *Brachypodium distachyon* 1; *Helianthemum guttatum* 1; *Filago minima* 1; *Arabidopsis thaliana* 1; *Linaria arvensis* +; *Catapodium rigidum* +; *Trifolium scabrum* +; *Cerastium pumilum* +; *Polycarpon tetraphyllum* +; *Vicia angustifolia* +.

Els següents són formes més típiques. Els de l'àrea de la Mola, a més de mil metres d'altitud, es caracteritzen per la presència d'alguns tàxons calcífugs muntanyencs, com són *Scleranthus polycarpus*, *Trifolium striatum*, *Vulpia bromoides*, etc.

Vessant est de la Mola (418073 4610233, 20 m²):

Vulpia myuros 3; *Silene gallica* 1; *Scleranthus polycarpus* 2; *Alyssum alyssoides* 1; *Herniaria glabra* 1; *Helianthemum salicifolium* 1; *Dipcadi serotinum* 2; *Brachypodium distachyon* 1; *Trifolium scabrum* 1; *Leontodon taraxacoides* 1; *Linum usitatissimum* 1; *Anthemis arvensis* 1; *Medicago rigidula* +; *Sedum album* +; *Minuartia hybrida* +; *Sanguisorba minor* subsp. *balearica* +; *Trifolium striatum* +; *Trifolium campestre* +; *Astragalus hamosus* +; *Plantago lanceolata* +; *Melilotus spicatus* +.

Vessant nord de la Mola (418096 4610588, 20 m²):

Vulpia bromoides 3; *Anthemis arvensis* 2; *Trifolium striatum* 2; *Arenaria serpyllifolia* 1; *Scleranthus polycarpus* 1; *Erodium cicutarium* 1; *Leontodon taraxacoides* 1; *Linum*

usitatissimum 1; *Bromus hordeaceus* 1; *Alyssum alyssoides* 1; *Poa bulbosa* 1; *Trifolium scabrum* 1; *Aegilops geniculata* +; *Micropus erectus* +; *Anthyllis vulneraria* subsp. *gandogeri* +; *Plantago lanceolata* +; *Vulpia myuros* +; *Cerastium semidecandrum* +; *Medicago minima* +; *Aira cupaniana* +; *Teucrium polium* subsp. *polium* +; *Eryngium campestre* +; *Geranium molle* +; *Brachypodium distachyon* +; *Trifolium arvense* +; *Trifolium campestre* +.

Prop de les Pedritxes (415239 4608152, 15 m²), sobre els Morros Curts:

Leontodon taraxacoides 2; *Dipcadi serotinum* 2; *Vulpia myuros* 1; *Vulpia bromoides* 1; *Medicago minima* 1; *Filago minima* 1; *Vulpia ciliata* 1; *Aira cupaniana* 1; *Poa bulbosa* 1; *Galium parisiense* subsp. *divaricatum* 1; *Melilotus spicatus* 2; *Thymus vulgaris* 1; *Teucrium botrys* 1; *Arenaria serpyllifolia* 1; *Astragalus stella* +; *Allium sphaerocephalon* +; *Sedum sediforme* +; *Astragalus stella* +; *Cerastium pumilum* +; *Arenaria conimbricensis* +; *Helianthemum appeninum* subsp. *pilosum* +; *Helianthemum oelandicum* subsp. *italicum* +; *Erodium cicutarium* +; *Anagallis arvensis* +; *Hirschfeldia incana* +; *Sonchus oleraceus* +; *Echium pustulatum* +; *Sherardia arvensis* +; *Linum trigynum* +; *Conopodium majus* subsp. *ramosum* +.

Z5(2019). N'hem marcat alguns punts a l'àrea silícia, al sud-est del territori cartografiat. Donat el caràcter marcadament forestal d'aquest sector, aquests pradells queden acantonats principalment a vores de camins forestals o en clarianes de algunes brolles obertes, sobre substrats rocosos (les Pedritxes). Molt localment també apareixen, sota formes atípiques, en codines on el substrat ha patit un cert grau de descarbonatació, com a l'àrea del Pou de Glaç.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
2	62	2674,3	3

HIC que hi correspon: Cap

37.2 JONQUERES I HERBASSARS HUMITS EUTRÒFICS, MEDIOEUROPEUS

37.241 Jonqueres subnitròfiles, de sòls calcigats i temporalment inundats, de la muntanya mitjana

Z1(2015). No hi és present.

Z2(2016). Hem detectat aquest tipus de jonqueres en un sol punt, en una clotada humida al marge d'un camí. Hi dominava *Juncus inflexus*.

Z3(2017). Només n'hem vist en un sol punt, prop del coll d'Estenalles, associada a la proximitat d'una bassa d'aigües eutròfiques.

Z4(2018). No hi és present.

Z5(2019). No hi és present.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
0	2	12	1

HIC que hi correspon: Cap.

37.26* Herbassars amb cua de cavall (*Equisetum telmateia*) i càrexes (*Carex pendula*, *C. remota*)..., de fons de còrrecs i sòls xops, al territori catalanídic septentrional i central

Z1(2015). Hàbitat localitzat en un únic punt, al marge del Ripoll, vora el pont del Pinetó. Es tracta d'una població de cua de cavall (*Equisetum telmateia*) de pocs metres quadrats, a la riba del riu.

Z2(2016). Unitat que només hem detectat al tram baix de la riera de Mura, prop del poble. Ocupa superfícies relativament petites, en àrees més o menys ombrejades i sòls entollats o amb aigües superficials. També en els marges de recs provinents de fonts, com la del Formatget i la del Foradot. Al territori *Carex pendula* és força rar, de manera que en general es tracta de poblaments d'*Equisetum telmateia*.

Z3(2017). Unitat raríssima, detectada només a un sol punt de la riera de Mura. Es tracta d'un herbassar dominat per *Equisetum telmateia*, sense presència de les espècies de *Carex* que també defineixen l'hàbitat.

Z4(2018). No hi és present.

Z5(2019). No hi és present.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
0	7	122	2

HIC que hi correspon: Cap

37.3 JONQUERES I HERBASSARS HUMITS, OLIGOTRÒFICS, MEDIOEUROPEUS

37.311 Herbassars graminoides amb alba roja (*Molinia coerulea*), higròfils i basòfils, de la muntanya mitjana

Z1(2015). Hàbitat molt rar al sector cartografiat, constituït per dues poblacions d'alba roja (*Molinia coerulea*) en què hi manquen altres espècies característiques de l'hàbitat. Tot i això, per tractar-se d'un hàbitat escàs i lligat a l'aigua ens ha semblat interessant incloure'l sota aquest epítet. Es troba a la font del Carner i al torrent del Castelló, en ambdós casos a l'est del Ripoll.

Z2(2016). Hem assignat a aquesta unitat algunes jonqueres dominades per *Molinia coerulea* subsp. *arundinacea*, en general força pobres florísticament, que presenten algunes espècies poc comunes a les jonqueres de caire més mediterrani (37.4) com *Succisa pratensis* o *Lathyrus pratensis*. En algun cas són el refugi d'algun tàxon d'elevat interès local com *Epipactis palustris*. Es fan en alguns torrents i rieres, fen petits claps en els marges de lloses calcàries, en sòls prims però generalment molt humits, de vegades en indrets poc o molt ombrejats. A causa de que ens trobem molt al límit de distribució d'aquest tipus de formacions, presenten una composició poc típica, fet que justifica que els hi assignem sovint un valor TIPUS de 0.

Z3(2017). Hem assignat a aquesta unitat algunes jonqueres dominades per *Molinia coerulea* subsp. *arundinacea*. Es tracta de formacions pobres, lligades a mulladius en lloses calcàries de cursos d'aigua, que al territori cartografiat només hem trobat a la riera de Mata-rodona. Ens trobem molt al límit de distribució dels herbassars d'aquest tipus, de manera que la seva composició és atípica, i per tant tenen un valor Tipus de 0.

Z4(2018). No hi és present.

Z5(2019). N'hem marcat un sol punt al torrent del Teix, prop de les Vendranes. Es tracta d'una jonquera dominada per *Molinia coerulea* subsp. *arundinacea* situada en un mulladiu. La seva composició és poc típica, ja que manquen algunes de les espècies característiques d'aquest hàbitat, de caràcter muntanyenc.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
0	21	231	2

HIC que hi correspon: **6410 Herbassars de *Molinia coerulea* en sòls calcaris torbosos o argil·lollimosos (*Molinion caeruleae*)**. No prioritari.

37.4 JONQUERES MEDITERRÀNIES

37.4 Jonqueres de jonc boval (*Scirpus holoschoenus*) i herbassars graminoides, higròfils, de terra baixa (i de la muntanya mitjana)

Z1(2015). Es tracta de poblaments de jonc boval (*Scirpus holoschoenus*), pobres en altres espècies característiques de l'hàbitat, que ocupen superfícies molt petites al voltant de fonts o petites surgències, sempre al fons de la vall del Ripoll (font de la Boixa, Can Barceló, etcètera).

Z2(2016). Unitat força estesa per torrents i rieres de tot el territori, però sempre fent superfícies petites. Són relativament freqüents a les rieres de Talamanca, Mura o al torrent de la font del Buc. Es tracta de formacions florísticament heterogènies, però en general dominades per *Scirpus holoschoenus*. *Molinia coerulea* subsp. *arundinacea* i, sobretot, *Schoenus nigricans*, poden abundar en algunes fàcies, especialment les més xeròfiles associades en sòls prims o fissures de lloses calcàries de la llera dels cursos d'aigua.

Z3(2017). Les jonqueres de tipus mediterrani només apareixen en comptats punts, al fons de vall, associades a mulladius de torrents i rieres que no s'eixuguen excessivament a l'estiu. És el cas de la riera de Mata-Rodona, de Mura o del torrent de l'Infern, per exemple. Aquestes formacions creixen normalment en les acumulacions de sòl que es donen en les esquerdes i marges de les lloses de la llera, de manera que mai fan superfícies extenses. Per tant, només les hem recollit a la cartografia de punts. Florísticament són relativament heterogènies, i poden estar dominades per diverses espècies com són *Scirpus holoschoenus*, *Molinia coerulea* subsp. *arundinacea*, *Schoenus nigricans* (en les fàcies més xeròfiles) o *Carex mairei*, entre d'altres. Aquest darrer cas correspon a comunitats pròpies d'indrets formadors de tosca. Un exemple de la seva composició el trobem en l'inventari següent, pres al sot de l'Infern (412929 4614532):

Carex mairei 3; *Eupatorium cannabinum* 1; *Juncus articulatus* 1; *Samolus valerandi* 1; *Carex flacca* 1; *Lysimachia ephemerum* +; *Phragmites communis* +.

Z4(2018). Aquest tipus de jonqueres són gairebé inexistents a l'àrea estudiada. Hi manquen cursos d'aigua o surgències prou regulars com per a mantenir-les. Només n'hem marcat dos punts, que corresponen a poblaments de jonc boval lligats a mulladius estacionals, de composició florística força atípica. Per aquesta raó, ambdós presenten un valor TIPUS de 0.

Z5(2019). Hem recollit exemples d'aquest hàbitat principalment a la cartografia de punts. Ocupa sempre petites superfícies lligades a marges de rieres o torrents amb humitat poc o molt permanent, com és el cas de la riera de Rellinars o el torrent del Teix. Localment presenten una composició florística prou completa, amb espècies típiques dels mulladius calcaris mediterranis com *Scirpus holoschoenus*, *Molinia coerulea* subsp. *arundinacea*, *Sonchus aquatilis*, *Lysimachia ephemerum* o *Schoenus nigricans*.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
1	62	3137,81	3

HIC que hi correspon: **6420 Jonqueres i herbassars graminoides humits, mediterranis, del *Molinio-Holoschoenion***. No prioritari.

37.5 PRATS HUMITS MEDITERRANIS

37.5 Prats i gespes de sòls argil·lomargosos, temporalment inundats, de terra baixa

Z1(2015). S'ha localitzat una única població de pota de cavall (*Tussilago farfara*) atribuïble a aquest hàbitat a la sortida d'aigües de la font del Plàtan, a l'est de la vall del Ripoll. S'hi barregen altres espècies pròpies de les jonqueres i els herbassars humits (*Scirpus holoschoenus*, *Eupatorium cannabinum*...).

Z2(2016). Hem fet correspondre a aquest hàbitat alguns poblaments de *Jasonia tuberosa* o de *Tussilago farfara* associats, en general, a camins poc fressats i marges d'aquests, sobre sòls compactes margosos i argilosos humits. Es tracta de comunitats pioneres i florísticament pobres, que molt sovint s'estableixen després d'actuacions d'arranjament de pistes forestals (per a desembosc, per incendis forestals...). *Tussilago* acostuma a prosperar en els talussos humits de certa inclinació, mentre que *Jasonia tuberosa* s'estén millor en situacions planeres, en petites depressions o a la vora de bassals temporals. En alguns casos, quan aquestes formacions són molt inicials, les hem indicat amb un valor de TIPUS igual a 0.

Z3(2017). Hem inclòs en aquesta unitat les formacions dominades per *Tussilago farfara* o *Jasonia tuberosa* que es fan en sòls compactes (més o menys argilosos) temporalment humits. Les dues espècies són indicadores d'aquestes condicions, però no acostumen a conviure. La primera es pròpia de talussos, fent comunitats de caràcter molt pioner, mentre que la segona fa gespes poc denses en indrets planers, en pistes poc fressades o prop de bassals temporals. Són formacions rares al territori, disperses per la meitat occidental, i força dependents de l'activitat humana (arranjaments de camins...).

Z4(2018). No hi és present.

Z5(2019). No hi és present.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
0	17	129	2

HIC que hi correspon: Cap

37.7 VORADES HERBÀCIES SUBNITRÒFILES

37.71 Herbassars i vels de plantes enfiladisses, subnitròfils, de les vores d'aigua

Z1(2015). A les vores del Ripoll, en llocs ombrívols i amb arbres, s'hi fan alguns poblaments densos de llúpol (*Humulus lupulus*) que s'enfilen pels troncs i es barregen amb bardisses i herbassars subnitròfils. N'hem assenyalat tres punts, a l'àrea d'esplai de les Arenes, a l'alçada de la Mare de Déu de les Arenes i a la confluència del torrent del Castelló amb el Ripoll, sempre d'extensió reduïda.

Z2(2016). Al territori cartografiat, aquesta unitat està representada principalment per herbassars amb dominància d'*Epilobium hirsutum*, associats la majoria d'ells a la riera de Mura. Ocupen sòls molt humits, en illes enmig de la llera.

Z3(2017). No hi és present.

Z4(2018). No hi és present.

Z5(2019). No hi és present.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
0	11	264	2

HIC que hi correspon: **6430 Herbassars higròfils, tant de marges i vorades com de l'alta muntanya**. No prioritari.

37.72 Herbassars subnitròfils de marges i clarianes forestals, en indrets ombrejats i frescals de la muntanya mitjana

Z1(2015). A la riba del Ripoll, aprofitant l'ombra dels arbres, la humitat del sòl, i els nutrients dels dipòsits fluvials, s'hi fan alguns herbassars subnitròfils, que es desenvolupen en un entorn plenament mediterrani que els hi és desfavorable gràcies a la particularitat dels microambients descrits. Sovint són poblaments d'ortigues (*Urtica dioica*) o d'herba de l'all (*Alliaria petiolata*), i també hem assignat a aquest hàbitat algunes poblacions denses de *Ranunculus repens*. S'hi barregen espècies ruderals i de les bardisses. Se'n troben a tot el tram del Ripoll inclòs a l'àrea estudiada, però molt especialment entre el pont del Pinetó i la Mare de Déu de les Arenes.

Z2(2016). Hem seleccionat com a pertanyents a aquesta unitat alguns herbassars o herbeis amb abundància de plantes com *Geranium lucidum*, *Valeriana officinalis* i *Lapsana communis*, entre d'altres. Són vorades subnitròfiles associades a fondals, en ambient forestal de ribera o d'alzinars muntanyencs. En aquesta darrera situació, *Geranium lucidum* acostuma a ser la planta dominant.

Z3(2017). Hàbitat divers que engloba diferents menes d'herbassars de sòls humits i poc o molt nitròfils associats a clarianes i marges de boscos poc secs. Al territori queden limitats a fons de vall, prop de torrents i rieres, i tenen només certa rellevància al sector central i oriental, al sot de l'Infern i a la capçalera de la riera de les Arenes. Els trobem a les clarianes dels alzinars de fons de vall i de les rouredes de roure de fulla gran i avellanoses. Són florísticament heterogenis, però es caracteritzen per la presència d'herbes altes amants dels sòls rics i humits com *Alliaria petiolata*, *Elymus caninus*, *Anthriscus sylvestris*, *Eupatorium cannabinum* o *Valeriana officinalis*, que sovint poden ser dominants. *Geranium lucidum* domina també herbassars d'aquesta mena, però formen una variant especial pròpia de sòls primis de codines ombrívols i humides, amb força plantes anuals i moltes.

A continuació mostrem 2 d'aquestes menes de herbassars:

Sot de la Teula (415205 4611514, 10 m²):

Geranium robertianum 1; *Aquilegia vulgaris* 2; *Alliaria petiolata* 2; *Urtica dioica* 1; *Euphorbia amygdaloides* 1; *Melica uniflora* 1; *Saponaria officinalis* 2; *Torilis japonica* 1; *Vicia sepium* +; *Lapsana communis* +; *Cardamine hirsuta* +; *Centhranthus ruber* +; *Biscutella laevigata* +; *Galium maritimum* +; *Helleborus foetidus* +; *Viola sylvestris* gr. +; *Brachypodium sylvaticum* +; *Hedera helix* +; *Ptychotis saxifraga* +; *Galium aparine* +; *Campanula trachelium* +; *stellaria holostea* +; *Rubia peregrina* +.

Variant de *Geranium lucidum*, del canal de les Teixoneres (416191 4612571, 8 m²):

Geranium lucidum 3; *Saxifraga granulata* 3; *Sedum album* 1; *Draba muralis* 1; *Veronica arvensis* 2; *Valerianella dentata* 1; *Cerastium cf. brachypetalum* 1; *Myosotis ramosissima* 1; *Geranium purpureum* 1; *Ctenidium molluscum* 3; *Bromus sterilis* +; *Geranium columbinum* +; *Inula conyzae* +; *Arabis hirsuta* +; *Fragaria vesca* +; *Moehringia pentandra* +; *Plagiomnium* +; *Conopodium arvense* +; *Vicia sepium* +; *Lamium hybridum* +; *Asplenium trichomanes subsp. quadrivalens* +.

Z4(2018). Hàbitat escàs en la part del massís estudiada. Apareix en comptats punts, lligat a clarianes i marges de camins, en ambient forestal més aviat humit. Els exemples que hem detectat es troben concentrats al voltant de la Barata, i en algun sot de la banda oriental. Les plantes més característiques són *Alliaria petiolata*, *Geranium lucidum* o *Lithospermum officinale*. A l'àrea de la Barata, aquest hàbitat allotja les úniques poblacions de *Glechoma hederacea*, planta eurosiberiana que ateny al massís posicions meridionals molt extremes.

Z5(2019). Hem recollit en aquest hàbitat un herbassar amb abundància d'*Elymus caninus* i *Melissa officinalis* localitzat prop del torrent de la Font del Conill.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
43	43	1758	3

HIC que hi correspon: **6430 Herbassars higròfils, tant de marges i vorades com de l'alta muntanya**. No prioritari.

4 BOSCOS

41 BOSCOS CADUCIFOLIS, PLANIFOLIS

41.1 BOSCOS MIXTOS, O ROUREDES, HIGROFILS

41.2A⁺ Boscos de roure sessiliflor (*Quercus petraea*), mesohigròfils, dels Pirineus i de les muntanyes catalanídiques septentrionals

Z1(2015). No hi és present.

Z2(2016). No hi és present.

Z3(2017). Els boscos dominats *Quercus petraea* ocupen algunes obagues i fons de vall de les torrenteres de la capçalera de la riera de les Arenes. Tradicionalment la majoria d'ells s'havien inscrit dins d'aquest tipus d'hàbitat, però un estudi detallat de l'àrea determina que les formes mesohigròfiles són força rares, quedant restringides tan sols a les parts més baixes del sot de la Bóta i de la canal de les Teixoneres. En aquesta darrera localitat és on ocupen una superfície més important i tenen una composició florística més completa, amb abundància de plantes diagnòstiques, pròpies dels boscos caducifolis humits com *Doronicum paradianches*, *Melica uniflora*, *Festuca heterophylla* i *Sanicula europaea*.

Z4(2018). No hi és present.

Z5(2019). No hi és present.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
1	2	17698,79	3

HIC que hi correspon: Cap.

Pertany a la llista d'hàbitats d'interès de conservació prioritari a la XPN de la DIBA.

41.4 BOSCOS MIXTOS DE VESSANTS ROSTOS I D'ENGORJATS

41.44 Boscos caducifolis mixtos, sovint amb tells (*Tilia* spp.), dels engorjats i dels vessants ombrívols, pirenaicocantàbrics

Z1(2015). Al massís de Sant Llorenç del Munt no es donen les condicions adequades per a l'establiment de boscos mixtos caducifolis eurosiberians de barrancs i vessants abruptes humits, per manca d'altitud i, sobretot, per un clima desfavorable, amb eixuts estivals molt acusats. Amb tot, al fons d'algunes canals molt ombrívols de les parts més altes del massís, en petits rodals, s'hi fan algunes poblacions de caducifolis, sobretot til·lers (*Tilia platyphyllos*) i blades (*Acer opalus*), que hem assignat a aquest codi, tot i que es troben en una situació molt

extrema respecte l'àrea de distribució de les formes més genuïnes de l'hàbitat. Al sotabosc les plantes de l'alzinar hi són freqüents, mentre que hi manquen les espècies pròpies dels boscos humits mediterranis. També hi creixen, però, algunes de les espècies de les avellanoses mesohigròfiles (*Sanicula europaea*, *Polystichum setiferum*...), amb les quals estan molt relacionats. El clat més extens es troba a la canal de Santa Agnès, prop de l'ermita, a uns 800 metres d'altitud. La resta són localitats on el bosc caducifoli ocupa molt poca extensió: la canal Freda de la Mola i tres punts més entre la canal de Tanca i la Morella, totes per sobre de 800 metres. Llevat de la canal de Santa Agnès, la resta de punts es troben en indrets de difícil accés que hem pogut identificar des d'una certa distància però que no hem pogut visitar.

Z2(2016). Bosquets dominats principalment per *Tilia platyphyllos*, limitats exclusivament al torrent de font Freda. Ocupen petites superfícies, fent petits rodals escampats per l'avellanosa dominant al fons (unitat 31.8C2⁺). En realitat, es tracta de fàcies d'aquestes avellanoses d'indrets trencats i rocosos.

Z3(2017). Unitat molt rara al territori, coneguda tan sols de dos punts (sot de l'Infern i canal del Cellerot). Es tracta de variants de boscos més o menys humits (avellanoses i rouredes) riques en til·lers (en el nostre cas, *Tilia platyphyllos*), pròpies d'indrets ombrívols i rocosos.

Z4(2018). No hi és present.

Z5(2019). No hi és present.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
2	10	10664,87	3

HIC que hi correspon: **9180* Boscos de vessants rocosos, tarteres o barrancs, del *Tilio-Acerion*.** Prioritari.

41.5 ROUREDES ACIDÒFILES DE CARÀCTER ATLÀNTIC

41.5611 Boscos de roure sessiliflor (*Quercus petraea*), de vegades amb altres caducifolis (*Betula pendula*...), acidòfils i xeromesòfils, pirinencs i del territori catalanídic septentrional

Z1(2015). No hi és present.

Z2(2016). No hi és present.

Z3(2017). Com ja hem comentat anteriorment, la major part de la superfície ocupada per les rouredes de roure de fulla gran al territori estudiat no correspon a boscos de caràcter mesohigròfil (unitat 41.2A⁺), si no a formes més aviat xeròfiles. La dominància de *Quercus*

petraea i la presència en el seu sotabosc d'alguns tàxons indicadors de caràcter acidòfil, suggereix que han de ser incloses en aquesta unitat, tot i que en deuen constituir una forma molt extrema, en situació de límit de distribució. Aquest caràcter extrem l'indiquen la migradesa del sotabosc i la presència d'espècies de caire mediterrani, provinents dels boscos circumdants. Així doncs, malgrat tenir un elevat interès biogeogràfic, i ser en molts casos boscos ben constituïts i fins i tot sorprenents pel què fa a la notable mida dels arbres, en tots ells els hi hem assignat un valor Tipus de 0.

Mostrem a continuació la composició florística de tres exemples d'aquestes rouredes:

Sot de la Bóta (416700 4612339, 200 m²):

Quercus petraea 4; *Quercus ilex* 2; *Pinus sylvestris* 2; *Doronicum pardalianches* 2; *Hedera helix* 1; *Festuca heterophylla* 1; *Deschampsia flexuosa* 1; *Rubia peregrina* 1; *Luzula forsteri* 1; *Fragaria vesca* 1; *Erica arborea* +; *Anemone hepatica* +; *Stachys officinalis* +; *Stellaria holostea* +; *Hieracium murorum* +; *Phillyrea latifolia* +; *Buxus sempervirens* +; *Euphorbia amygdaloides* +; *Asplenium adiantum-nigrum* +; *Cruciata glabra* +; *Polypodium vulgare* +; *Digitalis lutea* +; *Sanicula europaea* +; *Prunella grandiflora* +; *Daphne laureola* +; *Melica uniflora* +.

Canal de les Teixoneres, part alta (417079 4612761, 200 m²):

Quercus petraea 5; *Quercus ilex* 1; *Veronica officinalis* 1; *Festuca heterophylla* 1; *Hedera helix* 1; *Sanicula europaea* 1; *Buxus sempervirens* 1; *Moehringia trinervia* 1; *Stachys officinalis* 1; *Luzula forsteri* 1; *Sanicula europaea* +; *Crataegus monogyna* +; *Lonicera xylosteum* +; *Geranium robertianum* +; *Primula veris* +; *Daphne laureola* +; *Digitalis lutea* +; *Euphorbia amygdaloides* +; *Rosa* +; *Ilex aquifolium* +; *Polypodium vulgare* +; *Viola gr. sylvestris* +; *Asplenium adiantum-nigrum* +; *Rubia peregrina* +; *Cruciata glabra* +; *Campanula persicifolia* +.

Més amunt (417209 4612775, 200 m²):

Quercus petraea 5; *Quercus ilex* 1; *Hedera helix* 1; *Festuca heterophylla* 1; *Pteridium aquilinum* 1; *Luzula forsteri* 1; *Lonicera xylosteum* 1; *Stachys officinalis* 1; *Holcus mollis* +; *Ilex aquifolium* +; *Ruscus aculeatus* +; *Moehringia trinervia* +; *Melica uniflora* +; *Euphorbia amygdaloides* +; *Alliaria petiolata* +; *Rosa* +; *Cephalanthera* +; *Daphne laureola* +; *Rubia peregrina* +; *Rubus ulmifolius* +; *Crataegus monogyna* +; *Viola alba* +; *Cruciata glabra* +; *Fragaria vesca* +; *Hieracium murorum* +; *Epipactis microphylla* +; *Veronica officinalis* +.

Z4(2018). No hi és present.

Z5(2019). No hi és present.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
7	1	150893,13	3

HIC que hi correspon: Cap.

41.7 ROUREDES SUBMEDITERRÀNIES

41.7131⁺ Boscos de roure martinenc (*Quercus pubescens*), calcícoles, de la muntanya mitjana, i comunitats equivalents

Z1(2015). No hi és present.

Z2(2016). Les rouredes poc xeròfiles de roure martinenc són molt rares al territori. Ens trobem molt al límit meridional de la seva distribució. Tan sols hem indicat alguns pocs rodals dominats per *Quercus humilis* i amb una composició florística prou rica en tàxons submediterranis del *Quercion pubescenti-petraeae*. Apareixen al sector sud-oriental, on ocupen fondals i baixos vessants obacs poc abruptes i especialment frescos, enmig dels alzinars muntanyencs dominants. A l'obaga enfront de Mura aquesta roureda arriba a fer una taca d'alguns milers de metres quadrats.

Un exemple d'aquests boscos el podem sintetitzar en el següent inventari, realitzat prop del roure del Parrac (415745 4614683, 150 m²):

Quercus humilis 5; *Pinus nigra* subsp. *salzmannii* 3; *Quercus ilex* 1; *Buxus sempervirens* 2; *Viburnum tinus* 1; *Arbutus unedo* 1; *Ruscus aculeatus* 1; *Juniperus communis* 1; *Daphne laureola* 1; *Coronilla emerus* +; *Rubus canescens* +; *Erica arborea* +; *Lonicera implexa* +; *Festuca heterophylla* 2; *Hedera helix* 2; *Luzula forsteri* 1; *Hieracium murorum* 1; *Vicia sepium* 1; *Rubia peregrina* 1; *Cruciata glabra* 1; *Brachypodium sylvaticum* 1; *Satureja vulgaris* +; *Cephalanthera rubra* +; *Euphorbia amygdaloides* +; *Fragaria vesca* +; *Knautia nevadensis* +; *Doronicum pardalianches* +; *Platanthera* +; *Anthoxanthum odoratum* +; *Sanicula europaea* +; *Acer monspessulanum* +; *Sorbus domestica* +; *Asplenium onopteris* +; *Galium papillosum* +.

Z3(2017). Als sots orientals (canals del Cellerot i de la Bóta) hem marcat algunes taques de bosc en les que el roure dominant és *Quercus humilis* (de vegades barrejat amb *Quercus petraea* i híbrids) i el sotabosc és dominat per plantes de caràcter submediterrani o eurosiberià. Donat que els sòls d'aquest sector són gresosos i pateixen processos de descarbonatació, hi manquen molts dels tàxons típics de les rouredes calcícoles. Malgrat tot, els hem assignat a aquesta unitat, de la que en constitueixen una forma un xic especial, i per tant, tenen un valor Tipus de 0.

Un exemple d'aquests boscos l'hem pres a la canal de la Calçada (416952 4613254, 150 m²):

Quercus humilis 4; *Quercus ilex* 2; *Festuca heterophylla* 2; *Pinus sylvestris* 2; *Euphorbia amygdaloides* 1; *Luzula forsteri* 1; *Primula veris* 1; *Digitalis lutea* 1; *Viola gr. sylvestris* 1; *Rubia peregrina* 1; *Cruciata glabra* 1; *Stellaria holostea* 1; *Daphne laureola* 1; *Sanicula europaea* +; *Sorbus aria* +; *Poa nemoralis* +; *Prunella grandiflora* +; *Fragaria vesca* +; *Brachypodium sylvaticum* +; *Rosa canina* +; *Erica arborea* +; *Crataegus mongyna* +.

Z4(2018). No hi és present.

Z5(2019). No hi és present.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
2	5	37413,94	3

HIC que hi correspon: Cap.

41.714 Boscos de roures (*Quercus pubescens*, *Q. × cerrioides*), sovint amb alzines (*Q. ilex*), de terra baixa

Z1(2015). A la vall del Ripoll, els roures, i encara més les rouredes, són escassos. Les formacions forestals dominants són els boscos mediterranis d'alzines o de pi blanc. Tot i això, al fons de la vall del Castelló i al peu de les obagues, en un entorn general de naturalesa clarament mediterrània, s'hi donen unes condicions locals més idònies per als roures (inversió tèrmica a l'hivern, humitat ambiental més elevada, menys insolació...). Així, més amunt de la font del Plàtan, cap al sot de l'Àliga, el fons de la vall és ocupat per una roureda de roure martinenc (*Quercus pubescens*) o híbrids (*Quercus x cerrioides*), on al sotabosc hi predominen les espècies característiques de l'alzinar.

Z2(2016). Els roures (*Quercus humilis*, *Q. faginea* i híbrids) són força abundants a bona part del territori, sobretot als sectors sud-occidental i nord-oriental. En aquest darrer, molt afectat per incendis forestals, apareixen bàsicament en forma de bosquines o formant part de màquies amb l'alzina. Són més aparents en el primer, on no rarament apareixen fent boscos mixtos amb l'alzina (fàcies d'alzinars muntanyencs riques en roures), arribant a dominar l'estrat arbori en algunes obagues i fondals. És el cas, per exemple, de l'àrea compresa entre el Montcau i el torrent de Font Freda.

Z3(2017). Els boscos dominats per roures però amb un sotabosc propi de l'alzinar són relativament freqüents a l'àrea cartografiada, i arriben a cobrir superfícies notables en algunes obagues i canals de les valls occidentals i del sector més oriental. En general es tracta de rouredes de *Quercus faginea* o d'híbrids amb *Quercus humilis*, si bé a la capçalera de la riera de les Arenes (canals de la Bóta, Teixoner, Cellerot...) també hi apareix *Quercus petraea*. Aquests boscos constitueixen franges de transició entre els alzinars, dominants en la majoria de solells i indrets planers, i les rouredes més humides dels fons de vall i baixos obacs.

Z4(2018). Només tenim constància de la presència d'aquest tipus de boscos al vessant occidental de la Mola. Prop de Can Pèlecs, fan una taca de certa entitat. Es tracta de

formacions dominades per *Quercus humilis* (i formes híbridogèniques properes) però amb un sotabosc propi de l'alzinar.

Z5(2019). Bosc força rar al territori estudiat, localitzat principalment en obagues i fondals de la banda occidental. Es tracta de rouredes (dominades per *Quercus humilis* i formes híbridogèniques afins) que, malgrat tenir encara nombroses espècies típiques de l'alzinar, en tenen moltes d'altres de caràcter més muntanyenc, pròpies de les rouredes. A la riera de Rellinars és on en trobem els millors exemples.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
58	18	893531,17	3

HIC que hi correspon: Cap

Pertany a la llista d'hàbitats d'interès de conservació prioritari a la XPN de la DIBA.

41.7713 Boscos de roure valencià (*Quercus faginea* o híbrids), calcícoles, de la muntanya mitjana poc plujosa (i de terra baixa)

Z1(2015). No hi és present.

Z2(2016). *Quercus faginea* és força comú i arribaria a dominar algunes obagues i fons de vall de la meitat nord de l'àrea cartografiada. Ara bé, a causa dels incendis forestals i la presència de pinedes de substitució (pinassa sobretot), gairebé no existeixen boscos madurs dominats per aquest roure. N'hem localitzat a escassos punts, i a més, sovint es tracta de boscos mal estructurats i poc característics (valor TIPUS de 0). En algun cas, *Acer monspessulanum* té importància en l'estrat arbori.

Z3(2017). Hem adjudicat a aquesta unitat un bosquet de *Quercus faginea* situat a la part baixa d'una obaga, a la vall de la riera de Santa Creu, a poca altitud però sota la influència de la inversió tèrmica. Així doncs, la roureda submediterrània de roure de fulla petita és gairebé inexistent en aquest territori, i la major part dels boscos dominats o potencialment dominats per *Quercus faginea* són florísticament més afins als alzinars (unitats 41.714, 31.8D). Adjuntem a sota un inventari realitzat en aquest rodal, on s'observa el caràcter extrem d'aquests boscos per la presència notable d'espècies pròpies dels alzinars.

Pla de la Mandra (408883 4615444, 150 m²):

Quercus faginea 4; *Quercus rotundifolia* 1; *Brachypodium phoenicoides* 2; *Crataegus monogyna* 1; *Euphorbia amygdaloides* 1; *Amelanchier ovalis* 1; *Rubia peregrina* 1; *Coronilla emerus* 1; *Bupleurum fruticosum* 1; *Lonicera implexa* 1; *Aphyllanthes monspeliensis* 1; *Viola alba* 1;

Hieracium glaucinum 1; *Viburnum tinus* +; *Digitalis lutea* +; *Arbutus unedo* +; *Phillyrea latifolia* +; *Phillyrea angustifolia* +; *Rubus ulmifolius* +; *Epipactis kleinii* +; *Cytissophyllum sessilifolium* +; *Rhamnus alaternus* +; *Conopodium arvense* +; *Primula veris* +; *Viola willkomii* +; *Inula salicina* +.

Z4(2018). No hi és present.

Z5(2019). No hi és present.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
2	2	8699,72	1

HIC que hi correspon: **9240 - Rouredes ibèriques de roure valencià (*Quercus faginea*) i roure africà (*Quercus canariensis*)**. No prioritari

41D. TREMOLEDES

41.D4 Tremoledes (bosquets de *Populus tremula*), mesòfiles, sovint sense sotabosc forestal, de la muntanya mitjana (i del país dels boscos esclerofil·les)

Z1(2015). No hi és present.

Z2(2016). No hi és present.

Z3(2017). No hi és present.

Z4(2018). El trèmol és un arbre molt rar al territori estudiat, i només puntualment apareix fent grupets, constituint comunitats pioneres associades a clarianes i marges de camins forestals. N'hem observat només a dos punts en el domini de l'alzinar muntanyenc calcífug: prop de la Barata i prop de Sant Feliu del Racó,.

Z5(2019). No hi és present.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
0	2	175	2

HIC que hi correspon: Cap

42 BOSCOS ACICULIFOLIS

42.5 BOSCOS DE PI ROIG

42.5922* Boscos de pi roig (*Pinus sylvestris*), neutrobasòfils i mesòfils, dels Pirineus i de les contrades septentrionals

Z1(2015). No hi és present.

Z2(2016). Hem inclòs en aquest hàbitat algunes pinedes de pi roig mesoxeròfiles de l'extrem nord del territori (riera de Talamanca, torrent del Rossinyol), vinculades a baixos vessants obacs i fondalades humides. Tot i que en general les obagues d'aquest sector deuen pertànyer al domini potencial de les rouredes de *Q. faginea* (*Violo-Quercetum*), aquests pinedes d'indrets més humits, en les que sovint hi apareixen de forma esparsa roures de caràcter híbridogènic entre *Q. humilis* i *Q. faginea*, deuen correspondre a boscos de transició cap a les pinedes secundàries del *Buxo-Quercetum*, més septentrionals. Al no ser boscos típics, doncs, els hi hem assignat un valor TIPUS de 0.

Z3(2017). No hi és present.

Z4(2018). No hi és present.

Z5(2019). No hi és present.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
2	2	134837,66	2

HIC que hi correspon: Cap

42.5F* Pinedes de pi roig (*Pinus sylvestris*), amb sotabosc de màquies o brolles mediterrànies

Z1(2015). No hi és present.

Z2(2016). Només en coneixem un sol polígon a l'extrem nord del territori, i correspon a una pineda secundària de pi roig (provinent d'una antiga repoblació) de la part alta d'una obaga.

Z3(2017). A la part més alta i humida del territori cartografiat, al seu extrem oriental, el pi roig és relativament freqüent a les obagues, on amb certa freqüència fa un estrat arbori d'alzinars relativament joves. Aquesta situació respon bàsicament a l'evolució de pinedes afavorides per l'home però que actualment no s'exploten, tal i com demostra la presència d'arbres

relativament vells i pràcticament sense regeneració. Són relativament extenses al sot de la Bóta i a les obagues del Salari.

Z4(2018). El pi roig és un arbre relativament rar al mapa, tot i que arriba a ser localment freqüent en algunes fondalades i vessants obacs. Normalment apareix fent boscos mixtos amb la pinassa, i de manera molt més escassa, fa poblacions pures. Aquestes corresponen a pinedes secundàries, establertes en el domini dels alzinars de tipus muntanyenc. A l'obaga de la Barata és on ocupen una extensió més considerable. En aquells punts en que aquestes pinedes fa més temps que no s'exploten (als entorns de la Mola, per exemple), estan condemnades a desaparèixer en poc temps. La regeneració dels pins és gairebé nul·la, i no rarament s'observen exemplars vells amb mala vitalitat.

Z5(2019). No hi és present.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
14	7	241777,45	2

HIC que hi correspon: Cap

42.6 BOSCOS DE PINASSA

42.632 Boscos de pinassa (*Pinus nigra* subsp. *salzmannii*) dels Prepirineus, el territori ausosegàrric i les muntanyes mediterrànies septentrionals (fins a l'alt Gaià)

Z1(2015). En aquest sector del Parc Natural, de marcada influència marítima, les pinedes de pinassa hi ocupen molt poca superfície. Només en algunes obagues frescals al peu del massís principal (obaga del Dalmau, vall de Mur, sot de Matalonga...), de 450 m en amunt, formen masses forestals contínues un xic extenses, tot i que al sotabosc hi predominen les espècies pròpies de l'alzinar. També n'hem pogut delimitar un clap a llevant del Ripoll, al fons del torrent del Castelló, on s'hi barreja algun pi roig (*Pinus sylvestris*). Al collet que separa les agulles de Finestrelles dels Emprius hi ha un bon exemple dels bosquets de pinasses de les parts més elevades del massís, amb arbres relativament grossos.

Z2(2016). Les pinedes de pinassa amb sotabosc d'alzinar muntanyenc o de rouredes seques apareixen repartides per bona part del territori. Actualment no ocupen grans extensions, excepte a les valls més septentrionals o occidentals, on cobreixen algunes obagues (torrent del Rossinyol, Ramonet, Refardes...). Antigament sí que ho feien a l'àrea afectada pels incendis forestals del 2003 (meitat oriental del territori), actualment coberta majoritàriament per joncades, màquies i bosquines de caducifolis. A l'àrea conglomeràtica, al sud-oest del territori, aquests mena de boscos ocupen una superfície més reduïda. Apareixen com a clapes de

caràcter relictual a la part més elevada (l'abandó de les activitats forestals no permet ni el reclutament ni el manteniment a mig termini), i només tenen certa extensió a la part basal i a les valls més occidentals (torrent del Puig, d'Estenalles...).

Z3(2017). La pinassa és el pi més comú a les obagues de la part central del territori cartografiat, on cobreix àrees relativament extenses. La seva superfície potencial era més extensa, però una part ha estat afectada per incendis forestals (obagues occidentals) i està actualment ocupada per màquies de l'alzinar i bosquines de caducifolis. Les pinedes actuals se situen bàsicament en el país de l'alzinar muntanyenc, i com en el cas de la unitat anterior, provenen majoritàriament de boscos afavorits i explotats per l'home, actualment en desús. Al sector oriental, marcadament més forestal i trencat, la pinassa perd pes en el paisatge, de manera que només fa alguns petits rodals, gairebé de caràcter relict, amb una pervivència força compromesa a mitjà termini (no hi ha arbres joves ni reclutament).

Z4(2018). La pinassa és el pi més comú a les obagues del territori cartografiat, especialment al sector central, als vessants poc abruptes que miren a la riera de les Arenes, on cobreix superfícies força notables (obagues de la Barata, l'Escaiola...). Cap a les parts més elevades, en general de relleu força més trencat, aquestes pinedes queden limitades a petites superfícies o rodals. Les pinedes actuals se situen bàsicament en el país de l'alzinar muntanyenc, i com en el cas de la unitat anterior, provenen majoritàriament de boscos afavorits i explotats per l'home, actualment en desús.

Z5(2019). Bosc de caràcter muntanyenc, molt rar i localitzat al territori cartografiat. Només ocupa superfícies de certa entitat a l'obaga de les Vendranes. Es tracta de pinedes secundàries amb un sotabosc propi dels alzinars muntanyencs calcícoles.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
119	38	3182508,96	3

HIC que hi correspon: **9530* Pinedes submediterrànies de pinassa (*Pinus nigra* subsp. *salzmannii*)**. Prioritari.

42.67 Pinedes de pinassa (*Pinus nigra* subsp. *salzmannii*), o repoblacions, sense sotabosc forestal

Z1(2015). N'hem assenyalat dos punts a la vall d'Horta, en rodals on els arbres es van salvar de l'incendi forestal del 2003, però en què el sotabosc és embardissat i hi manquen espècies nemorals.

Z2(2016). Hem indicat aquest hàbitat bàsicament en alguns vessants de la part nord-oriental del territori cartografiat. Es tracta de l'àrea perimetral de l'incendi, on les pinedes de pinassa van patir tan sols foc de sotabosc. Aquest és ara ocupat per prats secs i brolles dels *Rosmarinetalia*, i en els llocs més humits, per bardisses o fases molt incipients de bosquines caducifòlies o de màquies.

Z3(2017). Un sol polígon corresponent a un poblament artificial de pinassa, amb arbres de la mateixa edat i sotabosc herbós.

Z4(2018). No hi és present.

Z5(2019). No hi és present.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
12	3	299981,77	2

HIC que hi correspon: Cap

42.8 PINEDES MEDITERRÀNIES

42.827⁺ Pinedes de pinastre (*Pinus pinaster*), o repoblacions, sense sotabosc llenyós

Z1(2015). El pinastre (*Pinus pinaster*) creix bé en terrenys silicis, de manera que en tot el territori estudiat no hi ha les condicions idònies per al seu desenvolupament. Tot i això, se'n troben algunes clapes, probablement fruit de plantacions, totes a la vall d'Horta. La més extensa es troba a la capçalera del torrent de la Roca, sota el puig Cornador.

Z2(2016). Hem trobat tan sols en un punt una petita repoblació antiga de *Pinus pinaster*, ocupant antigues feixes.

Z3(2017). No hi és present.

Z4(2018). No hi és present.

Z5(2019). No hi és present.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
-----------------	--------------	------------	-------------------

HIC que hi correspon: Cap

42.8315 Pinedes de pi pinyer (*Pinus pinea*), sovint amb sotabosc de brolles o de bosquines acidòfiles, de la terra baixa catalana

Z1(2015). Com passa amb el pinastre, els terrenys carbonàtics dominants al territori estudiat no són els més idonis per al pi pinyer (*Pinus pinea*). Tot i això, se'n troben d'aïllats aquí i allà, i formen petits rodals a la carena de la Creu Vermella, a l'est del Ripoll i a la vall d'Horta, prop del Romeu, molt probablement plantats de fa temps. Més sorprenent és l'existència de pins pinyers a la part alta del massís, entre el collet de la canal de la Revella i la Morella, a uns 900 metres d'altitud, en un vessant càlid i eixut.

Z2(2016). Incloem en aquest unitat pinedes de *Pinus pinea* que presenten sotabosc de màquies esclerofil·les o de brolles calcícoles. N'hem localitzat sobretot a la meitat nord del territori cartografiat.

Z3(2017). Incloem en aquesta unitat pinedes dominades per *Pinus pinea* amb sotabosc de màquies de l'alzinar o de brolles de romaní. Queden restringides a l'extrem nord de l'àrea cartografiada, en vessants que miren cap a la riera de Mura.

Z4(2018). Unitat amb poc pes al paisatge, amb taques confinades principalment als vessants orientals de la vall de la riera de les Arenes. Es tracta sobretot de pinedes amb sotabosc de màquies d'alzinar de tipus litoral. En el mateix sector, el pi pinyer apareix sovint fora d'aquest unitat, constituint pinedes mixtes amb d'altres congèneres (sobretot *Pinus halepensis* i *Pinus nigra* subsp. *salzmannii*).

Z5(2019). El pi pinyer apareix fent formacions pures de forma puntual al territori cartografiat, molt possiblement provinent d'antigues plantacions. En tenim exemples sobretot al sector de Rellinars, al sud del turó de les Planeres. Es tracta de pinedes de *Pinus pinea* que presenten sotabosc de màquies esclerofil·les o de brolles calcícoles.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
24	15	345046,79	2

HIC que hi correspon: **9540 Pinedes mediterrànies**. No prioritari.

42.8413⁺ Pinedes de pi blanc (*Pinus halepensis*), amb sotabosc de màquies o garrigues d'alzinar o de carrascar

Z1(2015). Aquest hàbitat és, amb diferència, el que ocupa més superfície al sector cartografiat. Una quarta part (24,7 %) de l'àrea estudiada està poblada per pinedes de pi blanc (*Pinus halepensis*) que duen un sotabosc llenyós força dens, format majoritàriament per les espècies pròpies de l'alzinar (alzines joves —*Quercus ilex*—, marfull —*Viburnum tinus*—, aladern —*Rhamnus alaternus*—, fals aladern —*Phillyrea latifolia*—, arboç —*Arbutus unedo*—, etcètera). S'estenen per les parts baixes i càlides de la conca del Ripoll, fins a 600 m o 700 m d'altitud. Són especialment extenses a les valls orientals, a l'est del Ripoll, i també al sot de Matalonga i a la vall de Mur. En canvi, a la vall d'Horta són escasses, restringides a les àrees no cremades el 2003, a poca altitud.

Z2(2016). Ocupen certa extensió als solells i vessants intermedis de la meitat nord del territori no afectats per incendis forestals poc o molt recents, sobretot en l'àrea compresa entre la riera de Talamanca i el torrent del Rossinyol. Fora d'aquest sector fan superfícies més petites, sobretot a la part baixa de l'àrea dominada per conglomerats.

Z3(2017). Unitat important en tota la meitat occidental de l'àrea cartografiada, on ocupa superfícies notables, sobretot en solells i àrees planeres (torrent de la font de la Cansalada, Mata-rodona...). En tota l'àrea afectada per incendis forestals, on també aquestes pinedes eren força extenses, actualment han estat substituïdes per màquies esclerofil·les i bosquines de pi blanc. En les darreres dècades els alzinars han estat molt poc explotats al territori, de manera que el sotabosc de moltes d'aquestes pinedes ha experimentat una elevada puixança. Aquesta situació en compromet el seu futur a mitjà termini excepte, potser, les àrees més rocoses i acinglerades, on l'alzinar prospera amb més dificultat.

Z4(2018). Les pinedes d'aquesta unitat tenen un pes força important en el paisatge, essent freqüents sobretot en exposicions solelles i àrees planeres de tot el territori estudiat, però especialment del lòbul oriental, on constitueixen la unitat forestal dominant. En la majoria de casos el sotabosc correspon a màquies de l'alzinar litoral, en diferents fases de creixement en funció del grau d'explotació d'aquests boscos. En les fases més madures, com s'observa, per exemple, en alguns vessants més o menys obacs del sector oriental (per exemple al sot del Guix, prop de Sant Feliu del Racó), els pins, sovint de mida considerable, fan una cobertura poc densa a un alzinar ja força ben constituït, i presenten una escassa regeneració.

Z5(2019). Hàbitat molt estès pel territori cartografiat, ocupant tan solells com obacs. Hi hem inclòs des de formes amb sotabosc esclerofil·le poc dens i barrejat sovint amb arbusts de les brolles calcícoles, fins a situacions en les que sota un estrat arbori alt de pins poc o molt dens hi trobem un alzinar prou ben desenvolupat. Presumiblement l'absència de perturbacions menarà aquestes pinedes cap al grup d'hàbitats del 45.3 (alzinars).

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
363	7	20362427,44	3

HIC que hi correspon: **9540 Pinedes mediterrànies**. No prioritari.

42.8414⁺ Pinedes de pi blanc (*Pinus halepensis*), amb sotabosc de brolles calcícoles, de les contrades marítimes

Z1(2015). És un dels hàbitats forestals més extensos de l'àrea cartografiada. L'àrea de distribució és coincident amb l'hàbitat anterior (parts baixes del territori, llevat de l'àrea cremada el 2003 a la vall d'Horta), però es fa en indrets més eixuts i càlids, sovint sobre sòls poc desenvolupats (carenes, vessants abruptes, etcètera). La coberta arbòria no és molt densa, penetra molt llum al sotabosc, i això permet l'establiment de la majoria d'espècies heliòfiles que es fan a les brolles de romaní i als prats secs mediterranis.

Z2(2016). Pinedes escampades per gairebé tota l'àrea cartografiada, però força més rares a gran part del sector conglomerat. Ocupen solells calents i exposats, i presenten un sotabosc dominat per matolls típics de les brolles calcícoles, amb presència esparsa d'arbusts esclerofil·les propis de l'alzinar com *Arbutus unedo*, *Rhamnus alaternus*, *Quercus coccifera* o *Juniperus oxycedrus*, entre d'altres.

Z3(2017). A la meitat occidental de l'àrea cartografiada, en solells antigament cultivats (vinya sobretot), el bosc original (alzinars i carrascars) ha prosperat molt poc. Actualment són ocupats de forma parcial per les pinedes xeròfiles d'aquesta unitat, amb un sotabosc de plantes xeròfiles poc exigents, moltes d'elles comuns a les brolles de romaní i prats xeròfils. L'àrea actual d'aquestes formacions al territori és poc important donat que una bona part de la seva superfície potencial ha estat destruïda per incendis forestals. És el cas dels solells de la part baixa occidental, actualment ocupats per brolles de romaní pobres i bosquines de pi blanc. Secundàriament aquesta unitat apareix també associada a llocs molt rocosos de la part central, on té un cert caràcter permanent.

Z4(2018). En una territori com el nostre, de caràcter molt forestal, amb una baixa activitat silvícola i amb una presència molt baixa d'àrees agrícoles abandonades, aquesta unitat té un paper poc important. Queda relegada tan sols en vessants solells molt secs i rocosos, on pot arribar a tenir un caràcter poc o molt permanent. Secundàriament, apareix en alguns pocs indrets on el sotabosc ha estat castigat suficientment com per què no hi hagin prosperat les espècies forestals. Aquestes situacions les hem observat bàsicament en solells de la banda oriental del mapa.

Z5(2019). En solells ben exposats, sovint en substrats rocosos o poc aptes per l'establiment d'un bosc dens i ben constituït, o en indrets on el sotabosc esclerofil·le ha estat degradat,

trobem pinedes corresponents a aquesta unitat. Es tracta doncs, de formacions poc denses sota les quals hi predominen els arbusts de les brolles calcícoles, si bé gairebé sempre hi trobem de forma esparsa arbusts esclerofil·les propis de l'alzinar (*Rhamnus alaternus*, *Arbutus unedo*, *Juniperus oxycedrus*...). Apareixen disperses per tot el territori cartografiat.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
145	6	3533163,55	2

HIC que hi correspon: **9540 Pinedes mediterrànies**. No prioritari.

42.8416+ Pinedes de pi blanc (*Pinus halepensis*), amb sotabosc de brolles silicícoles, de terra baixa

Z1(2015). A l'extrem sud-oriental de l'àrea estudiada hi afloren terrenys silicis que permeten l'establiment de comunitats vegetals on les plantes acidòfiles hi tenen un paper destacat. A la capçalera dels sots de l'Uit i del Castanyer, en vessants solells i amb un pendent força pronunciat, s'hi fan algunes pinedes de pi blanc (*Pinus halepensis*) no gaire denses en què al sotabosc s'hi fan arbusts característics de les brolles acidòfiles, com ara el bruc boal (*Erica arborea*) o l'estepa borrera (*Cistus salviifolius*).

Z2(2016). No hi és present.

Z3(2017). No hi és present.

Z4(2018). Unitat rara i localitzada a la banda oriental del mapa, a l'àrea silícia i proximitats. El sotabosc està constituït bàsicament per brolles pobres, dominades per *Erica arborea* però amb presència notable d'alguns arbusts esclerofil·les. En els casos en que aquestes pinedes es troben en sòls desenvolupats sobre conglomerats, la brolla s'enriqueix en alguns tàxons calcícoles com ara *Rosmarinus officinalis*. Aquests casos atípics els hi hem assignat, doncs, un valor TIPUS de 0.

Z5(2019). Unitat limitada a la banda silícia del territori d'estudi (Perditxes), on a més és molt rara. La trobem lligada a sòls poc desenvolupats, on el sotabosc esclerofil·le es desenvolupa amb dificultat i, en els seu lloc, s'hi fan arbusts de les brolles calcífugues, principalment *Erica arborea*.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
9	4	114454,43	2

HIC que hi correspon: **9540 Pinedes mediterrànies**. No prioritari.

42.8417* Pinedes de pi blanc (*Pinus halepensis*), sense sotabosc llenyós

Z1(2015). N'hi unes poques taques, poc extenses, que responen a circumstàncies diferents: indrets on han netejat el sotabosc (franja de seguretat de cases o urbanitzacions), plantacions, i indrets molt rocosos, amb poc sòl, on els pins han colonitzat els llocs més favorables. En els llocs on l'hàbitat és mantingut artificialment a base d'estassades del sotabosc, la seva dinàmica dependrà de la regularitat d'aquestes accions, que si no es mantenen probablement portaran a la colonització de mates (hàbitat 42.8414*).

Z2(2016). No hi és present.

Z3(2017). No hi és present.

Z4(2018). No hi és present.

Z5(2019). No hi és present.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
9	0	83894,92	3

HIC que hi correspon: Cap

42.B BOSCOS MIXTOS DE CONÍFERES

42.B3* Boscos mixtos de pi roig (*Pinus sylvestris*) i pinassa (*Pinus nigra* subsp. *salzmannii*)

Z1(2015). No hi és present.

Z2(2016). Aquests boscos mixtos apareixen a les obagues i fondals de la part no afectada per incendis forestals de la meitat nord de l'àrea cartografiada. El sotabosc hi és divers, però

majoritàriament té una composició florística afí a la dels alzinars muntanyencs (45.3132⁺) o a la de les rouredes seques del *Violo-Quercetum*.

Z3(2017). Aquestes pinedes queden restringides a l'extrem oriental del territori, on arriben a fer algunes taques d'entitat (obaga del sot de la Bóta). Són boscos de caràcter secundari, amb un sotabosc de caire forestal propi dels alzinars muntanyencs (45.3132⁺) o de les rouredes de roure de fulla gran (41.5611).

Z4(2018). Aquestes pinedes poblen principalment algunes obagues de la meitat septentrional de la vall de les Arenes, sobretot a la banda de l'Obac (sots al nord i est de la Barata). Són boscos de caràcter secundari, amb un sotabosc de caire forestal propi dels alzinars muntanyencs (45.3132⁺).

Z5(2019). No hi és present.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
29	8	1401845,37	3

HIC que hi correspon: Cap.

42.B4⁺ Boscos mixtos de pi blanc (*Pinus halepensis*) i pinassa (*Pinus nigra* subsp. *salzmannii*)

Z1(2015). Dins de l'àrea de distribució de la pinassa (*Pinus nigra* subsp. *salzmannii*) a l'àrea estudiada, en alguns vessants obacs situats a la franja de contacte entre aquest pi i el pi blanc (*Pinus halepensis*), al voltant sempre dels 500 m d'altitud, es fan boscos mixtos d'ambdues espècies. Són taques petites que es troben a la vall de Mur i zones pròximes.

Z2(2016). Aquestes pinedes apareixen en vessants septentrionals o en orientacions intermèdies de bona part de l'àrea cartografiada. El sotabosc hi pot ser de caire forestal, constituït per màquies de l'alzinar, tan litoral com muntanyenc, o de caire més xeròfil, corresponent a brolles calcícoles de romaní.

Z3(2017). Pinedes de caràcter secundari pròpies d'alguns vessant obacs o amb exposició intermèdia de la part central i occidental de l'àrea estudiada, on poden fer superfícies notables (obaga del Flequer, del Regal...). En general fan el trànsit entre els boscos més frescos de les obagues i fondals (pinedes de pinassa) i les pinedes de pi blanc dels solells i parts altes dels serrats. Una part notable de la seva superfície potencial s'ha vist afectada per incendis, de manera que avui hi trobem sobretot màquies de l'alzinar muntanyenc (32.1131⁺).

Z4(2018). Pinedes que apareixen més o menys repartides per tot el territori, i que ocupen vessants obacs o amb exposició intermèdia. En trobem taques de certa importància a l'obaga

del turó de les Rovires o al sot de la Carda. Com en el cas de les unitats anteriors, es tracta de boscos secundaris, en els que els pins fan una cobertura arbòria a màquies o alzinars poc o molt desenvolupats, tan de tipus litoral com muntanyenc, o de tipus intermedi entre els dos. A continuació donem un exemple d'aquesta darrera situació:

Obaga del sot del Sabater (420993 4609993, 150 m²):

Pinus halepensis 3; *Pinus nigra* subsp. *salzmannii* 2; *Quercus ilex* 5; *Ruscus aculeatus* 2; *Phillyrea latifolia* 1; *Smilax aspera* 1; *Hedera helix* 2; *Erica arborea* 1; *Rubia peregrina* 1; *Asparagus acutifolius* 1; *Aspenium onopteris* 1; *Tamus communis* 1; *Brachypodium sylvaticum* +; *Conopodium majus* subsp. *ramosum* +; *Clematis flammula* +; *Euphorbia amygdaloides* +; *Carex flacca* +; *Clematis vitalba* +; *Viburnum tinus* 1; *Carex halleriana* +; *Pistacia lentiscus* +.

Z5(2019). En tenim localitzats dos exemples a la meitat occidental de l'àrea estudiada. Corresponen a vessants o replers més o menys obacs. El sotabosc hi és esclerofil·le, amb algunes plantes muntanyenques.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
56	8	1659130,76	3

HIC que hi correspon: **9540 Pinedes mediterrànies**. No prioritari.

42.B5⁺ Altres boscos mixtos de coníferes

Z1(2015). No hi és present.

Z2(2016). En aquesta unitat recollim pinedes mixtes de caire mediterrani que presenten combinacions de dos o tres espècies de coníferes. Les més comunes són les pinedes de *Pinus halepensis* i *P. pinea*, que s'estenen per alguns solells i exposicions intermèdies de la part no afectada per incendis forestals de la meitat nord de l'àrea estudiada, on poden arribar a ser força extenses. De vegades, en els indrets menys secs, *Pinus nigra* subsp. *salzmannii* s'afegeix al conjunt. Acostumen a ser boscos poc densos, amb sotabosc constituït per un mosaic de brolles calcícoles i arboçars o màquies de l'alzinar litoral.

Z3(2017). Les pinedes d'aquesta unitat les hem cartografiat sobretot a l'extrem nord-oriental del territori, on a més *Pinus halepensis* i *Pinus nigra* subsp. *salzmannii*, hi trobem amb certa freqüència *P. pinea*. La barreja més habitual és entre el primer i el darrer, però en situacions poc solells s'hi afegeix també la pinassa. El sotabosc està constituït per màquies esclerofil·les i arboçars als vessants menys exposats, i per brolles de romaní a les parts més assolellades.

Z4(2018). En aquesta unitat recollim aquelles pinedes mixtes amb estrat arbori integrat bàsicament per una barreja de *Pinus halepensis* i *P. pinea*, i en el que no rarament s'hi afegeix *Pinus nigra* subsp. *salzmannii*, especialment en aquelles orientacions poc solelles. Aquí, de nou, el sotabosc està constituït per màquies o alzinars, principalment de caire poc muntanyenc. Localment, en indrets exposats, les brolles de romaní o estepa blanca en poblen el sotabosc. Malgrat que en trobem per tot el territori estudiat, tan sols tenen rellevància paisatgística en els vessants poc abruptes de l'àrea compresa entre el turó de la Rovira i el Gabí, a l'est de la riera de les Arenes.

Z5(2019). Incloem aquí pinedes mixtes de *Pinus halepensis* i *P. pinea*, localitzades al sud del turó de les Planeres. En algun indret prop del fons de vall s'hi pot afegir també *Pinus nigra* subsp. *salzmannii*. El sotabosc està constituït per màquies esclerofil·les clares barrejades amb brolles de romaní.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
55	2	3322799,14	2

HIC que hi correspon: Cap.

43.7131⁺ Boscos mixtos de roure martinenc (*Quercus pubescens*) i pi roig (*Pinus sylvestris*), calcícoles, de la muntanya mitjana

Z1(2015). Al peu de l'obaga de la vall del Castelló, prop de la font del Plàtan, es donen les condicions de temperatura i humitat adequades perquè hi puguin prosperar el roure martinenc (*Quercus pubescens*) i el pi roig (*Pinus sylvestris*), dues espècies típiques d'ambients submediterranis o eurosiberians. Probablement es tracta d'una irradiació cap al sud dels boscos del Moianès, on aquestes espècies són molt abundants. Aquí, en un entorn general d'acusada mediterraneïtat, es refugien en aquest vessant frescal. Al sotabosc, però, hi dominen les espècies característiques dels alzinars, i fins i tot no hi falten algunes alzines (*Quercus ilex*).

Z2(2016). No hi és present.

Z3(2017). Ja hem incidit abans en la raresa de les rouredes submediterrànies de roure martinenc (41.7131⁺) al territori, quedant restringides només en algun punt de les obagues més orientals. Prop de les taques marcades com a pures, també n'hem localitzat una que correspon als boscos mixtos d'aquesta unitat. Com en el cas de les rouredes pures, es tracta de formacions poc típiques, i tenen per tant un valor Tipus de 0.

Z4(2018). No hi és present.

Z5(2019). No hi és present.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
1	1	37581,23	2

HIC que hi correspon: Cap

43.7713 Boscos mixtos de roure valencià (*Quercus faginea* o híbrids) i pinassa (*Pinus nigra* subsp. *salzmannii*) o pi roig (*Pinus sylvestris*), calcícoles, de la muntanya mitjana poc plujosa (i de terra baixa)

Z1(2015). No hi és present.

Z2(2016). A la meitat nord del territori, a les obagues i fondals del país de la roureda de roure de fulla petita (*Violo-Quercetum*), és habitual trobar boscos mixtos assimilables a aquesta unitat. Normalment són boscos de *Pinus nigra* subsp. *salzmannii* i roures (*Quercus faginea* i híbrids), però als indrets més frescos (parts baixes d'obagues) s'enriqueixen amb *Pinus*

sylvestris. Malgrat el seu caràcter mixt, els pins acostumen a dominar la part alta de l'estrat arbori d'aquests boscos, mentre que els roures ho fan en un estrat inferior o arborescent.

Z3(2017). A les obagues de la part central de l'àrea cartografiada les pinedes de pinassa (unitat 42.632) sovint presenten un sotabosc més o menys dens i alt d'alzines o roures (sobretot *Quercus faginea*). Només en comptats indrets, però, els roures han crescut suficientment com per arribar a constituir boscos mixtos amb la pinassa assignables a aquesta unitat.

Z4(2018). No hi és present.

Z5(2019). No hi és present.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
21	3	998264,23	2

HIC que hi correspon: Cap

43.H Altres boscos mixtos de caducifolis i coníferes

Z1(2015). Al sector més oriental del Parc Natural, al sot de l'Àliga, en un ambient de fons de vall, s'hi barregen pinasses (*Pinus nigra* subsp. *salzmanni*) i roures martinencs (*Quercus pubescens*). Aquest bosc mixt ocupa només uns centenars de metres quadrats.

Z2(2016). Hi hem assignat algun polígon d'algun fons de vall del vessant nord de Sant Llorenç del Munt. Presentaven barreja de *Pinus sylvestris*, *P. nigra* subsp. *salzmannii* i roures assimilables al grup de *Q. humilis*.

Z3(2017). Hem utilitzat aquesta unitat per a recollir aquells boscos mixtos de *Pinus sylvestris* i *Quercus petraea* dels sots més orientals (Bóta i Teixoneres). Constitueixen fàcies riques en pi roig de les rouredes de la unitat 41.5611.

Z4(2018). No hi és present.

Z5(2019). No hi és present.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació

6	2	107915,6	2
---	---	----------	---

HIC que hi correspon: Cap

44.1 COMUNITATS DOMINADES PER *SALIX* SPP.**44.122 Sargars de terra baixa**

Z1(2015). No hi és present.

Z2(2016). Unitat esparsa per diversos cursos d'aigua del territori, en especial al torrent de l'Om, riera de Talamanca i riera de Mura. En aquesta darrera és on tenen més entitat, fent claps relativament extensos i densos. *Salix elaeagnos* és sempre l'espècie dominant, i en general constitueix formacions esclarissades, amb petites superfícies de roca nua (lloses) i codolars intercalats. Als indrets més secs, on només corre l'aigua de forma estacional, acompanyen a la sarga altres arbusts propis de les bardisses (per exemple *Coriaria myrtifolia* hi sol ser freqüent). Als indrets més humits, en canvi, hi poden aparèixer herbes pròpies de les jonqueres i herbassars higròfils (*Molinia coerulea* subsp. *arundinacea*, *Eupatorium cannabinum*...).

Z3(2017). Els sargars d'aquesta unitat queden restringits als cursos d'aigua de la meitat occidental, però només són freqüents i amb certa entitat paisatgística a la riera de Santa Creu-Matarodona. Són sempre formacions força obertes de *Salix elaeagnos*, intercalades amb claps de codolars, lloses i arenys. Als indrets més secs, acompanyen a la sarga arbusts i herbes poc específiques com són *Coriaria myrtifolia*, *Melilotus officinalis*, *Leucanthemum pujiule*, *Galium lucidum*, o diverses plantes anuals dels pradells terofítics calcícoles, entre d'altres. Als indrets més humits, on l'aigua hi corre superficialment més temps hi apareixen tàxons més higròfils, com són per exemple *Molinia coerulea* subsp. *arundinacea* o *Phragmites*.

Z4(2018). No hi és present.

Z5(2019). N'hem localitzat un sol polígon al torrent de les Vendranes, en un llit fluvial força rocós. Es tracta d'una formació dominada per *Salix elaeagnos*, al què acompanyen algunes espècies pròpies de les bardisses i de les jonqueres i herbassars higròfils.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
14	17	67036,97	3

HIC que hi correspon: Cap

44.128* Gatelledes (bosc, generalment baixos, de *Salix atrocinerea*), amb *Equisetum telmateia*, *Carex pendula*..., de fons de barrancs i depressions, amb sòl xop, al territori catalànic

Z1(2015). Les gatelledes són la comunitat forestal de ribera més estesa a l'àrea estudiada, tot i que es troba força degradada a causa sobretot de la contaminació de l'aigua. La presència de cursos d'aigua permanents o quasi al territori (sobretot el Ripoll, però també el torrent de Pregona, a la vall d'Horta), permeten l'establiment d'aquest hàbitat. On és més extensa és al Ripoll, principalment al voltant de la font de la Boixa i l'Àrea d'esplai de les Arenes, però també aigües amunt d'aquest tram se'n troben alguns exemples. La llera rocosa del Ripoll dificulta en força indrets l'assentament d'aquestes bosquines. Una conseqüència directa de la contaminació de les aigües és la ruderalització i banalització del sotabosc, on hi predominen les espècies nitròfiles o oportunistes (*Rubus ulmifolius*, *Urtica dioica*, *Alliaria petiolata*...).

Z2(2016). Hem detectat petits rodals dominats per *Salix atrocinerea* en sòls més o menys profunds d' indrets permanentment humits, en cursos d'aigua regulars. En tenim exemples principalment a la part baixa de la riera de Mura i d'alguns afluents alimentats per fonts, amb aigua força permanent (torrent del Reixac). En el seu sotabosc *Carex pendula* hi és molt rar, mentre que *Equisetum telmateia* hi acostuma a fer esteses importants. També n'hem trobat a la cua d'alguna petita presa artificial, fent formes atípiques (valor TIPUS igual a 0), molt pobres florísticament.

Z3(2017). Només coneixem dos petits rodals d'aquests bosquets a la riera de Mura. Ocupen sòls profunds i sempre humits. Són molt fragmentaris i poc típics. Hi manca *Carex pendula*, i *Equisetum telmateia* hi rareja.

Z4(2018). No hi és present.

Z5(2019). No hi és present.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
5	9	78223,29	2

HIC que hi correspon: Cap

Pertany a la llista d'hàbitats d'interès de conservació prioritari a la XPN de la DIBA.

44.6 ALBEREDES I ALTRES BOSCOS DE RIBERA MEDITERRANIS

44.6111⁺ Alberedes (i pollancredes) amb vinca (*Vinca difformis*), de la terra baixa (i de la muntanya mitjana)

Z1(2015). No hi és present.

Z2(2016). Aquesta tipologia de boscos de ribera ocupen escassa superfície a l'àrea cartografiada, ja que necessiten sòls poc o molt profunds i força humits, preferentment associats a cursos d'aigua més o menys regulars. La majoria de torrents i rieres del nostre territori són molt irregulars i fluctuants, a més de tenir molt sovint lleres molt rocoses. Així, només trobem exemples d'aquests boscos en alguns poc indrets (part baixa de la conca de la riera de Mura, torrent de la Refardes, de la font del Buc...), on a més, sovint apareixen poc o molt degradats, amb bardisses intercalades. Tan sols a la part baixa del torrent d'Estenalles, es conserva un exemple prou madur i ben constituït de bosc d'aquest tipus. Els arbres que hi dominen són *Populus alba*, *P. nigra* i *Ulmus minor*.

Z3(2017). Les alberedes i boscos afins són molt rars a l'àrea cartografiada. Depenen de cursos d'aigua de certa entitat, gairebé inexistents. Només la riera de Mura, de cabal més o menys regular, podria portar boscos d'aquest tipus, però la seva llera sovint rocosa (lloses) i el seu grau d'alteració fa que aquests hi siguin molt rars i fragmentaris. N'hem marcat algunes poques taques, dominades sobretot per *Populus nigra* i *Salix alba* i amb bardisses i herbassars higròfils intercalats. Fora d'aquest sector, existeixen rodals de *Populus alba* en algun altre torrent, però es tracta d'exemples atípics, gairebé anecdòtics.

Z4(2018). Els boscos de ribera d'aquesta unitat queden limitats a les ribes de l'únic curs fluvial de certa entitat del territori, el riu Ripoll, a l'extrem oriental del mapa. En aquest tram de riu, de llera força rocosa i amb un grau d'antropització força important, aquestes boscos hi apareixen molt fragmentaris, constituïts per formacions mixtes de *Populus nigra* i *P. alba* amb bardisses, canyars i herbassars higròfils intercalats. Per aquesta raó, els hi hem assignat un valor TIPUS de 0.

Z5(2019). Hàbitat conegut només de la riera del Teix, a l'extrem occidental de l'àrea cartografiada. Ocupa alguns trams de llera poc rocosa, i apareix sota formes poc madures, dominades per *Populus nigra* i amb plantes pròpies d'ambients oberts i humits (bardisses, herbassars higròfils...).

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
13	6	60151,38	1

HIC que hi correspon: **92A0 Alberedes, salzedes i altres boscos de ribera**. No prioritari.

44.62 Omedes de terra baixa

Z1(2015). Les omedes, menys exigents que les gatelledes pel que fa a la necessitat d'un nivell freàtic prou elevat i constant, es troben repartides per diversos indrets humits del territori cartografiat, sempre en forma de taques petites. Sovint són bosquines mal estructurades, amb

arbres joves i força embardissades, llevat de l'omeda que es troba a la riba del Ripoll, poc més amunt de la Mare de Déu de les Arenes, on els oms (*Ulmus minor*) són relativament grossos i l'ambient al sotabosc és força nemoral. Les més extenses es troben a la vall d'Horta, sota la casa de Pregona i entre la Roca i les Oliveres, però no són boscos continus d'oms, sinó que s'hi barregen espais oberts, sobretot de bardissa, i alguns altres arbres (roures, principalment).

Z2(2016). Indiquem aquesta unitat d'escassos llocs del territori estudiat, fent petits rodals associats a les proximitats de fonts, torrents o rieres. En algun cas, també trobem alguna població desvinculada d'aquests llocs humits, poblant el marge de feixes o antics cultius (sobretot horts), amb nombroses plantes pròpies de bardissa. En conjunt es tracta de formacions mal constituïdes, joves i florísticament força pobres, fet que indiquem amb un valor TIPUS de 0.

Z3(2017). Les omedes són raríssimes a l'àrea estudiada, i a més, apareixen sota formes joves i mal constituïdes. N'hem detectat a dos punts, associades a marges de torrents secundaris de poca entitat, i molt barrejades amb bardisses. El hi hem adjudicat un valor Tipus de 0.

Z4(2018). N'hem localitzat dos rodals en llocs força antropitzats, a la part central del mapa estudiat. Corresponen en realitat a bosquines joves d'oms barrejats amb altres arbusts propis de les bardisses. Donat el seu caràcter atípic, doncs, els hi hem adjudicat un valor TIPUS de 0.

Z5(2019). Hem detectat petits grupets d'oms, molt sovint joves i barrejats amb bardissa, en alguns torrents (del Teix, dels Oms) del sector oriental del territori. Com que no podem considerar aquestes formacions veritables omedes, els hi hem assignat un valor TIPUS de 0.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
5	16	39624,37	1

HIC que hi correspon: **92A0 Alberedes, salzedes i altres boscos de ribera**. No prioritari.

45.3 ALZINARS I CARRASCARS

45.3121⁺ Alzinars de terra baixa, catalanooccitans

Z1(2015). L'alzinar de terra baixa, o alzinar típic, o alzinar amb marfull és, juntament amb les pinedes de pi blanc (*Pinus halepensis*), el bosc més ben adaptat a les condicions ambientals de la terra baixa de l'àrea estudiada, de forta influència mediterrània. Així, aquests dos tipus de bosc comparteixen àrea de distribució, juntament amb els boscos mixtos d'alzina i pi blanc. Les superfícies més extenses d'alzinar pur es troben al peu del massís principal (sot de Matalonga, vall de Mur, vall de la Font del Llor...), on s'enfilen pels vessants més càlids fins gairebé a 900 metres d'altitud, i també a la part oriental, a l'est del Ripoll (sobretot a la conca del torrent del Castelló).

Z2(2016). El domini potencial dels alzinars litorals abraçaria una superfície notable de l'àrea cartografiada, tot i que una gran part d'aquesta ha estat afectada per incendis forestals o es troba coberta per pinedes de caràcter secundari. Així, tan sols resten superfícies d'alzinars litorals més o menys purs als vessants baixos i solells de l'àrea dominada per conglomerats, on pugen ben bé fins els 800 metres.

Z3(2017). Trobem alzinars de tipus litoral ben constituïts a la franja central del territori cartografiat, on ocupen bàsicament solells, enfilant-se fins els 750-800 metres. La seva àrea potencial seria força més extensa, però actualment una part es troben en forma de pinedes amb sotabosc esclerofil·le (42.8413⁺) i una altra ha estat destruïda per efecte d'incendis forestals més o menys recents. Més a l'oest, aquests boscos són substituïts per carrascars (45.3411), però el trànsit entre les dues formacions és molt gradual, de manera que la divisió entre uns i altres de vegades resulta un punt artificial.

Z4(2018). Els alzinars litorals típics i més o menys ben constituïts poblen una bona part dels vessants solells del territori cartografiat. S'enfilen ben bé fins els 800 metres, aprofitant les canals i esclatxes amples entre el rocam de la part alta. La seva àrea potencial seria més extensa, però una part d'ells han estat destruïts per antics incendis forestals, i actualment en el seu lloc hi ha brolles i màquies de diversa mena, com s'observa a l'àrea sud-occidental. Un fracció també no menyspreable es troba en forma de pinedes secundàries (45.8413⁺) o de boscos mixtos de pins i alzines (45.3123⁺). Florísticament són força homogenis, si bé es veuen comparativament empobrits quan es desenvolupen en els indrets més elevats o sobre substrats silícis. En algunes obagues baixes, aquests alzinars litorals s'enriqueixen en espècies dels boscos caducifolis més o menys humits (*Quercus-Fagetea*).

Z5(2019). L'alzinar pur és un bosc força estès al territori cartografiat, més abundant i continu al sectors de relleu més trencat, cap al nord i l'est. Apareix preferentment en obagues, canals i fondals. En el sector oriental, afectat per antics incendis forestals, aquests boscos es barregen i formen transicions amb unitats molt properes, com ara les màquies d'alzina (32.1121⁺). En la resta del territori, una bona part del seu domini potencial està ocupat per altres menes de variants de l'alzinar (amb pins sobretot, unitats 45.3123⁺ i 42.8413⁺)

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
207	3	8380580,81	2

HIC que hi correspon: **9340 Alzinars i carrascars**. No prioritari.

45.3122⁺ Alzinars amb roures (*Quercus faginea*, *Q. pubescens*...), de terra baixa i de l'estatge submontà

Z1(2015). Com s'ha explicat anteriorment, aquest sector del Parc Natural no és un terreny gaire propici pels roures, a causa sobretot dels eixuts estivals. Troben refugi en alguns fondals i vessants frescals, on es barregen sovint amb els boscos d'alzines. Així, d'alzinars amb roures en trobem sobretot a les parts més humides i fresques de la vall del torrent del Castelló. També a la riera d'Horta, on es comporta gairebé com un bosc de ribera, donat el règim fluvial irregular d'aquest curs d'aigua. Finalment, també n'hi ha petits claps a les parts altes del massís, en el domini de l'alzinar muntanyenc (canal del Llor, carena del Pagès, Sesta de l'Arç...).

Z2(2016). Seguint una lògica de distribució similar a la dels boscos anteriors, els alzinars amb roures es troben bàsicament a l'àrea dominada per substrats conglomeràtics. Ocupen notables superfícies principalment a les obagues, des de les parts basals fins a gairebé les carenes, i en general són assimilables a fàcies riques en roures de l'alzinar muntanyenc calcícola (*Quercetum ilicis viburnetosum lantanae*, 45.3132⁺). El roure dominant en aquest territori correspon sobretot a formes properes a *Quercus humilis*, o a híbrids amb *Quercus faginea* (*Q. X cerrioides*).

Z3(2017). Els alzinars amb roures sovintegen a la meitat oriental de l'àrea cartografiada, on ocupen bàsicament obagues, especialment baixos i mitjos vessants. Els roures que hi predominen són *Quercus humilis* (i híbrids amb *Quercus faginea*), tot i que als sots més orientals *Quercus petraea* participa en boscos mixtos d'aquest tipus. La composició florística del sotabosc és afí a la dels alzinars muntanyencs calcícoles (45.3132⁺).

Z4(2018). Els alzinars amb roures són relativament escassos a l'àrea d'estudi. Només n'hem detectat a la part central de la vall de la riera de les Arenes, especialment als vessants de l'Obac. Val a dir que una part de la seva àrea potencial (entre l'Escaiola i la Torre de Salvans) està ocupada per màquies mixtes d'alzina i roure, provinents de recuperació post-incendi. El roure que hi predomina és *Quercus humilis* i formes híbridogèniques properes. Florísticament són boscos afins als alzinars muntanyencs calcícoles (45.3132⁺), però que amb certa freqüència, quan apareixen en substrats gresosos més o menys descarbonatats, s'enriqueixen significativament en tàxons de caràcter acidòfil. Aquesta variant pot ser assignada a la subassociació *veronicetosum officinalis* de l'alzinar muntanyenc típic (*Asplenio-Quercetum ilicis*). Un bon exemple l'hem inventariat prop de la Barata (415479 4610547, 150 m²), en una clotada humida:

Quercus humilis 3; *Quercus ilex* 3; *Erica arborea* 2; *Buxus sempervirens* 1; *Ruscus aculeatus* 1; *Daphne laureola* 1; *Ulex parviflorus* +; *Coronilla emerus* +; *Crataegus monogyna* +; *Smilax aspera* 1; *Lonicera etrusca* +; *Rubus canescens* 1; *Solidago virgaurea* 1; *Cruciata glabra* 1; *Festuca heterophylla* 2; *Hedera helix* 2; *Luzula forsteri* 1; *Hieracium sabaudum* 1; *Rubia peregrina* 1; *Fragaria vesca* 1; *Viola alba* +; *Prunella grandiflora* +; *Brachypodium sylvaticum* +; *Hieracium nobile* +; *Anthoxanthum odoratum* +.

Z5(2019). Aquest bosc fa taques disperses per tot el territori, però és més freqüent a la meitat nord, on ocupa algunes obagues i fondalades (torrent de la Saiola, torrent de la font del Conill). El roure que hi predomina és *Quercus humilis* (i formes híbridogèniques afins), i el sotabosc presenta una composició semblant a la dels alzinars muntanyencs calcícoles.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
109	26	3662907,06	2

HIC que hi correspon: **9340 Alzinars i carrascars**. No prioritari.

45.3123⁺ Alzinars amb pins (*Pinus* spp.) de terra baixa

Z1(2015). Amb més de 350 hectàrees, es tracta del segon hàbitat més extens al territori estudiat, només per darrere de les pinedes de pi blanc (*Pinus halepensis*) amb sotabosc de màquia. Es troba ben repartit per tota la part baixa de l'àrea cartografiada, fins a 600 o 700 metres d'altitud, llevat de la zona cremada el 2003. Normalment presenta una estructura amb un estrat superior no gaire dens format pel pi blanc, que supera en alçada a les alzines, sota del qual hi creix un alzar típic. Defuig els vessants més secs i abruptes, on s'hi fan pinedes de pi blanc o brolles i màquies.

Z2(2016). Unitat estesa sobretot per la part basal de l'àrea dominada per conglomerats, i per les carenes situades entre el Montcau i Talamanca. Ocupa gairebé sempre exposicions solells o intermèdies. Hi hem inclòs formacions clarament mixtes, però també aquelles pinedes més o menys esclarissades amb un estrat arborescent o subarbori d'alzines (de vegades amb roures), corresponent a etapes molt avançades de recuperació de l'alzar. Els pins que hi apareixen són principalment *Pinus halepensis* i *Pinus pinea*, de vegades fent formacions mixtes.

Z3(2017). Unitat que només ocupa extensions notables a la part centro-meridional del territori (Puigdore, Mata-rodona, font de la Cansalada...). Són boscos mixtos d'alzar i *Pinus halepensis*, o pinedes amb sotabosc subarbori d'alzines, i s'estenen per solells i exposicions intermèdies. La pinassa (*Pinus nigra* subsp. *salzmannii*) només hi apareix puntualment a les obagues. Aquests boscos corresponen a etapes de recuperació de l'alzar molt avançades en pinedes secundàries de les unitats 42.8413⁺ i 42.632.

Z4(2018). Aquesta mena de boscos es troben bastant estesos pel territori estudiat. Estan principalment integrats per boscos mixtos d'alzina i pi blanc, o pinedes amb sotabosc subarbori d'alzines. Localment el pi blanc es barreja o és substituït per altres pins, sobretot pi pinyer. Aquestes formacions corresponen a etapes força avançades de pinedes secundàries amb sotabosc esclerofil·le. S'estenen principalment per vessants solells poc inclinats, des de la part basal fins a les cotes mitges. Florísticament pertanyen a alzinars de tipus litoral (45.3121⁺), amb variants associades al tipus de substrat. A la part més oriental, sobre substrat silici, o en indrets on el sòl pateix processos de rentat de carbonats, aquests boscos s'empobreixen en plantes de l'alzinar i n'adquireixen d'altres acidòfiles o pròpies dels boscos més o menys humits. El següent inventari, pres prop de Sant Feliu del Racó (420205 4608565, 150 m²), exemplifica aquesta situació:

Pinus halepensis 3; *Quercus ilex* 5; *Quercus humilis* 1; *Arbutus unedo* 1; *Asplenium onopteris* 1; *Rubia peregrina* 1; *Polypodium* gr. *vulgare* +; *Hieracium sabaudum* gr. +; *Erica arborea* 2; *Hedera helix* 1; *Ruscus aculeatus* +; *Cephalanthera longifolia* +; *Viburnum tinus* +; *Prunella grandiflora* +; *Lonicera implexa* +; *Solidago virgaurea* +.

Z5(2019). Es tracta del bosc més estès al territori, ocupant vessants de tota mena. Aquesta unitat inclou des de formacions clarament mixtes d'alzina i pins fins a alzinars ben constituïts amb una cobertura més o menys esparsa de pins. En molts casos deu tractar-se de boscos amb un cert abandonament de pràctiques silvícoles, en els que el pi té un paper testimonial. El pi més freqüent és, i la pinassa (*Pinus nigra* subsp. *salzmannii*) apareix més rarament, associada a obagues i fondals, com succeeix al torrent dels Caus o del Teix. Finalment, *Pinus pinea* té un paper testimonial en aquests boscos.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
248	4	11096541,7	2

HIC que hi correspon: **9340 Alzinars i carrascars**. No prioritari.

45.3132⁺ Alzinars muntanyencs en terreny calcari, dels Pirineus orientals i dels territoris ruscínic, olositànic i catalanídic

Z1(2015). Es tracta del bosc dominant a tota la part alta del massís, des de la Mola, al sud, fins als Emprius, al nord, a tots els vessants no rocosos situats per sobre de 600 o 700 metres on s'hi ha pogut desenvolupar un sòl prou profund. A diferència d'altres tipus de bosc també molt extensos, l'extensa àrea de l'alzinar muntanyenc s'ha delimitat amb molt pocs polígons, ja que la massa forestal és força contínua. Aquests polígons, però, tenen un contorn molt irregular, a causa del relleu abrupte d'aquests vessants orientals del massís principal. Són alzinars que ja

no tenen algunes de les plantes pròpies de l'alzinar de terra baixa (arítjol —*Smilax aspera*—, lligabosc —*Lonicera implexa*—, fals aladern —*Phillyrea latifolia*—...) i n'hi trobem d'altres d'ambients més muntanyencs o submediterranis, tot i que sempre en poca proporció (boix —*Buxus sempervirens*—, coronil·la boscana —*Coronilla emerus*—, cucut —*Primula veris* subsp. *columnae*—...). De fet, en força casos es tracta de boscos amb un sotabosc molt pobre, ple de fullaraca i amb poques espècies. És notable la presència d'alguns alzinars muntanyencs a la part oriental del territori, en fondals frescals situats poc per sobre dels 500 metres (sot de l'Àliga).

Z2(2016). Els alzinars muntanyencs calcícoles purs són els boscos dominants a les obagues i parts elevades del sector conglomeràtic del territori estudiat. A la resta són formacions molt rares ja que, o han estat cremades per incendis forestals, o es troben sota formes dominades per pins (*Pinus nigra* subsp. *salzmannii* principalment). Des del punt de vista sintaxonòmic, corresponen en la seva gran majoria a exemples de l'alzinar muntanyenc calcícola amb boix (*Quercetum ilicis viburnetosum lantanae*), malgrat que a les parts més elevades i planes de Sant Llorenç del Munt (Coma d'en Vila), sobre sòls lleugerament descarbonatats, hi trobaríem exemples d'alzinar muntanyenc de tendència calcífuga (*Asplenio-Quercetum veronicetosum*).

Z3(2017). Els alzinars muntanyencs d'aquesta unitat ocupen extensions importants a la part més muntanyenca i humida del territori, és a dir, en tota la meitat oriental. S'estendrien per algunes obagues occidentals, però actualment a causa dels incendis forestals han estat substituïts per màquies, i només en resten algunes poques taques. La majoria d'ells tenen una composició florística afí als alzinars muntanyencs calcícoles típics (*Quercetum ilicis viburnetosum lantanae*), però a la part més oriental, i sobre sòls sorrenc descarbonatats, s'enriqueixen en tàxons més o menys calcífugs (*Luzula forsteri*, *Veronica officinalis*, *Erica arborea*...). Les taques que hem fet correspondre a aquesta variant, descrita com una subassociació dels alzinars muntanyencs calcífugs (*Asplenio-Quercetum veronicetosum*), els hi hem assignat un valor Tipus de 0.

Z4(2018). Boscos repartits principalment per la part més muntanyenca del territori. La seva distribució fa una mena de ferradura al voltant de la vall de la riera de les Arenes, essent força més extensos i baixant més en direcció sud per la carena de Sant Llorenç del Munt, més àmplia i d'altitud mitjana més gran que la de l'Obac. La majoria dels boscos inclosos dins d'aquesta unitat s'assimilen força bé als alzinars muntanyencs calcícoles típics (*Quercetum ilicis viburnetosum lantanae*), i tenen una composició florística força constant. Existeix, però, una certa variabilitat associada al tipus de sòls en els que s'estableixen. Així, quan ho fan sobre substrats sorrencs que han patit una certa descarbonatació per rentat, tal i com passa en alguns indrets planers o vessants baixos poc inclinats (proximitats de la Barata, per exemple), s'enriqueixen en tàxons calcífugs (*Luzula forsteri*, *Veronica officinalis*, *Hieracium sabaudum*, *Erica arborea*...). Aquest tipus de boscos són assimilables a la subassociació *veronicetosum officinalis* dels alzinars muntanyencs acidòfils (*Asplenio-Quercetum*), descrita dels sòls descarbonatats de l'àrea prelitoral compresa entre Bertí i Montserrat.

Z5(2019). Aquesta mena d'alzinars de caràcter muntanyenc no són gaire freqüents al territori, i apareixen principalment a les obagues de les parts més elevades (Alts de la Pepa i carena del Camí Ral). Localment en trobem taques associades a baixos vessants obacs, prop de torrents i

rieres, però en aquestes situacions generalment es veuen substituïts per altres menes d'alzinars com els que porten roures (45.3122⁺) o pins (45.3123⁺).

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
118	9	15569563,68	2

HIC que hi correspon: **9340 Alzinars i carrascars**. No prioritari.

45.3133⁺ Alzinars muntanyencs amb pins (*Pinus* spp.)

Z1(2015). Dins del domini de l'alzinar muntanyenc, per sobre de 600 metres d'altitud, en alguns indrets hi trobem alguns pins a l'estrat arbori. En la majoria de casos es tracta de pinassa (*Pinus nigra* subsp. *salzmannii*), tot i que a les parts més elevades també hi ha alguns rodals amb pi roig (*Pinus sylvestris*) i, molt puntualment, cap a la Morella, amb pi pinyer (*Pinus pinea*). Les àrees més extenses es troben a l'obaga del la font del Llor, l'obaga del coll Gavatx i a l'entorn dels Òbits. També és notable la gran extensió de bosc mixt d'alzines i pinasses que hi ha al sector més oriental, a l'obaga del torrent del Castelló, més amunt de la font del Plàtan. En aquest cas, l'hàbitat es troba fins poc més avall dels 500 metres d'altitud. L'ambient general és molt mediterrani, però a les obagues i els fondals d'aquesta vall es donen unes condicions locals d'humitat i temperatura pròpies de llocs més elevats.

Z2(2016). Unitat escampada per algunes obagues del territori cartografiat, sobretot de la franja central. Corresponen a fàcies amb pins de l'alzinar muntanyenc calcícola amb boix (45.3132⁺, *Quercetum ilicis viburnetosum lantanae*), i *Pinus nigra* subsp. *salzmannii* n'és l'integrant principal. Més rarament, apareixen també *P. sylvestris* o *P. halepensis*. Hi hem inclòs formacions clarament mixtes, però també aquelles pinedes més o menys esclarissades amb un estrat arborescent o subarbori d'alzines (sovint també amb roures), corresponent a etapes molt avançades de recuperació de l'alzinar muntanyenc.

Z3(2017). Unitat limitada a la meitat oriental, on apareix en algunes obagues. Es tracta de fàcies de l'alzinar amb boix (45.3132⁺, *Quercetum ilicis viburnetosum lantanae*) riques en pins, especialment *Pinus nigra* subsp. *salzmannii*. Més rarament hi trobem *P. sylvestris* o *P. halepensis*. Hi hem inclòs formacions clarament mixtes, però també aquelles pinedes més o menys esclarissades amb un estrat arborescent o subarbori d'alzines (sovint també amb roures), corresponent a etapes molt avançades de recuperació de l'alzinar muntanyenc.

Z4(2018). Unitat més aviat rara, associada a algunes obagues i fondals de la part mitjana i alta del full. Tan sols ocupa extensions més o menys destacables a les obagues de la Barata i en algun sot de la banda oriental. Es tracta de fàcies de l'alzinar amb boix (*Quercetum ilicis viburnetosum lantanae*, 45.3132⁺) riques en pins, especialment pinassa, amb la que es pot

barrejar més rarament el pi blanc o el pi roig. Hi hem inclòs formacions clarament mixtes, però també aquelles pinedes més o menys esclarissades amb un estrat arborescent o subarbori d'alzines, corresponent a etapes molt avançades de recuperació de l'alzinar muntanyenc. Com en el cas dels boscos anteriors, presenten una variabilitat en la composició associada al substrat en el què apareixen.

Z5(2019). N'hem cartografiat alguns polígons a l'obaga dels Alts de la Pepa. Es tracta d'alzinars amb boix amb una cobertura més o menys esparsa de pins (*Pinus halepensis* i *Pinus nigra* subsp. *salzmannii*).

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
61	2	2596391,71	2

HIC que hi correspon: **9340 Alzinars i carrascars**. No prioritari.

45.3411 Carrascars iberoorientals, de les contrades interiors, a terra baixa

Z1(2015). No hi és present.

Z2(2016). No hi és present.

Z3(2017). El carrascar ocuparia potencialment solells i parts altes dels serrats de la franja occidental del territori cartografiat. Els incendis forestals, però, n'han devastat la major part, de manera que només en queden petites taques, intercalades amb màquies esclerofil·les (32.1131⁺), arboçars (32.1B⁺) i brolles de romaní (32.42). En un territori de caire relativament marítim com el nostre, el carrascar apareix sota una forma poc típica, rica en plantes dels alzinars litorals (*Quercetum ilicis quercetosum rotundifoliae*). Per aquesta raó, i com ja hem indicat abans, la línia divisòria entre aquests boscos i els alzinars típics és poc clara, i per tant, un xic artificial.

Z4(2018). No hi és present.

Z5(2019). No hi és present.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
7	0	97333,15	2

HIC que hi correspon: **9340 Alzinars i carrascars**. No prioritari.

45.3416⁺ Carrascars amb roures (*Quercus faginea*, *Q. pubescens*...), de terra baixa i de l'estatge submontà

Z1(2015). No hi és present.

Z2(2016). No hi és present.

Z3(2017). També a la franja occidental, però a les obagues, hi trobem restes de boscos que han quedat fora de l'abast dels incendis forestals. Corresponen a boscos mixtos de carrasques i roures (especialment *Quercus faginea* i híbrids), i tenen un sotabosc relativament ric en plantes muntanyenques.

Z4(2018). No hi és present.

Z5(2019). No hi és present.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
10	0	174737,97	2

HIC que hi correspon: **9340 Alzinars i carrascars**. No prioritari.

45.3417⁺ Carrascars amb pins (*Pinus* spp.)

Z1(2015). No hi és present.

Z2(2016). A les carenes de l'extrem nord-oriental, morfotipus afins a la carrasca (*Quercus ilex* subsp. *ballota*) apareixen barrejats amb pins, principalment *Pinus halepensis* i *Pinus nigra* subsp. *salzmannii*.

Z3(2017). Unitat molt localitzada en algunes obagues occidentals no afectades per incendis forestals (Casassaies, puig Gili...). Es tracta principalment de pinedes de *Pinus halepensis* amb un estrat subarbori de carrasca.

Z4(2018). No hi és present.

Z5(2019). No hi és present.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
12	0	631902,73	2

HIC que hi correspon: **9340 Alzinars i carrascars**. No prioritari.

45.8 GREVOLEDES

45.8 Grevoledes

Z1(2015). Al vessant nord de la Castellassa del Dalmau, a la canal d'accés a la part superior de la Castellassa i a uns 690 metres d'altitud, hi ha una grevoleda d'unes quantes desenes de metres quadrats. És una població densa de grèvols vells, grossos i alts, que ocupen tot el fons de la canal, en un indret especialment abrupte i estret. El sotabosc és molt pobre, a causa de la poca llum que hi arriba i d'una certa dinàmica provocada pel pendent pronunciat de la canal en aquest punt. Aquesta població va ser posada en coneixement fa pocs anys per Albert Petit i Estela Illa (com. pers.), i es tracta, sens dubte, d'un dels hàbitats més singulars d'aquest sector del Parc Natural.

Z2(2016). *Ilex aquifolium* és un tàxon relativament comú als alzinars muntanyencs de la part més elevada i obaga de Sant Llorenç del Munt, però només de forma excepcional arriba a tenir un cert pes en l'estrat arbori d'aquests boscos. Només n'hem detectat un rodal d'escassos metres quadrats a l'obaga dels Cortins.

Z3(2017). Hem inclòs dins d'aquesta unitat dos rodals amb bosc mixt de grèvol i alzines, situats ambdós en canaletes molt ombrívols. No es tracta, doncs, de grevoloses pures, sinó de alzinars muntanyencs molt rics en grèvol, i per tant, els hem assignat un valor Tipus de 0.

Z4(2018). Hem inclòs dins d'aquesta unitat un rodal d'alzinar muntanyenc amb boix amb molta abundància de grèvol, situat a la base d'una cinglera, a l'obac de la Mola. Al no tractar-se d'una grevolosa pura, li hem assignat un valor Tipus de 0.

Z5(2019). No hi és present.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
0	5	245	2

HIC que hi correspon: **9380 Grevoledes**. No prioritari.

5 MOLLERES I AIGUAMOLLS

53.1 CANYISSARS I FORMACIONS ANÀLOGUES

53.111 Canyissars sempre inundats

Z1(2015). Al Ripoll, el curs lent i la llera ampla permeten l'establiment de petits rodals de canyissars a tot el tram inclòs a l'àrea cartografiada, allà on hi roman aigua permanentment. On ocupen més superfície és a l'extrem nord, prop de les Marines. Fora del Ripoll, n'hem assenyalat, molt puntualment, al torrent del Castelló i a la riera d'Horta (en aquest cas, aprofiten l'ambient palustre creat per algun antic barratge). Es tracta sempre de poblaments densos i quasi monoespecífics de canyís (*Phragmites australis*).

Z2(2016). Unitat localitzada en alguns trams de torrents o rieres amb presència de gorgs o tolls més o menys permanents (torrent de la font del Buc, riera de Mura...), on n'ocupen els marges i vores. Es tracta de formacions molt pobres, gairebé monoespecífiques.

Z3(2017). Apareixen sobretot a la riera de Mura, que acostuma a tenir un cabal prou regular, on ocupen les vores i les acumulacions de sediments entre les lloses calcàries. Són un dels principals tipus de vegetació del tram d'aquesta riera cartografiat, si bé s'alternen amb petits retalls de creixenars i herbassars de caràcter higronitròfil. Molt més localment en trobem en alguna bassa o gorg que s'asseca poc a l'estiu.

Z4(2018). No hi és present.

Z5(2019). N'hem marcat un sol punt a la riera de Rellinars. Ocupa els marges d'un tram de riera de cabal poc o molt regular i de llera poc rocosa, amb sòl més o menys profund.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
7	32	31064,97	2

HIC que hi correspon: Cap

53.112 Canyissars de sòls rarament inundats

Z1(2015). Hem localitzat aquest hàbitat només en dos indrets: a la vall d'Horta, prop de la casa de les Oliveres, i a la capçalera del torrent del Castelló, a la part més oriental del mapa. En tots dos casos es tracta de poblaments densos de canyís (*Phragmites australis*) de poca superfície, que creixen sobre sòls argilosos que romanen xops durant una part de l'any.

Z2(2016). Tenim exemples d'aquestes formacions a torrents de poca entitat, que pateixen eixuts temporals severos. Ocupen sempre superfícies reduïdes, associats a marges de tolls o petits gorgs no permanents. Es tracta de formacions molt pobres, gairebé monoespecífiques.

Z3(2017). En trobem dispersos per alguns torrents de la meitat occidental. Ocupen marges de gorgs i petites basses que acostumen a estar seques una part de l'any, recobrint superfícies molt petites. Són formacions molt pobres, sovint monoespecífiques.

Z4(2018). No hi és present.

Z5(2019). En tenim un parell de localitats prop de les Vendranes. Un associat a un tram del torrent amb cabal irregular i l'altre ocupant una depressió que s'inunda temporalment.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
1	29	2002,10	2

HIC que hi correspon: Cap

53.12 Herbassars graminoides de jonca d'estany (*Scirpus lacustris*)

Z1(2015). No hi és present.

Z2(2016). N'hem detectat en un sol punt, a la riera de Talamanca. Es tracta d'un herbassar amb presència de jonca d'estany, però no hi arriba a dominar. Té, per tant, un valor TIPUS de 0.

Z3(2017). No hi és present.

Z4(2018). No hi és present.

Z5(2019). No hi és present.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
0	1	15	2

HIC que hi correspon: Cap

53.13 Poblaments de balques (*Typha* spp.)

Z1(2015). Es tracta de poblacions de balca de fulla ampla (*Typha latifolia*) que viuen als marges del Ripoll, en indrets on l'aigua circula molt lentament. Es tracta sempre de formacions que ocupen pocs metres quadrats, i que es troben a tot el tram del riu comprés dins de l'àrea cartografiada, des del pont del Pinetó, al sud, fins a les Marines, al nord. També n'hem localitzat dos punts al torrent de Pregona (vall d'Horta), a l'alçada de Can Brossa.

Z2(2016). Unitat distribuïda per diferents torrents i rieres del territori, on ocupa els marges de tolls i basses que acostumen a retenir aigua (o elevada humitat en el sòl) la major part de l'any. L'espècie dominant és *Thypha dominguensis*, força ben adaptada a condicions d'humitat relativament fluctuants. *Typha latifolia* apareix de forma més local, en els indrets més permanentment entollats (riera de Mura).

Z3(2017). Aquestes formacions ocupen una situació similar a la dels canyissars anteriors, si bé són una mica més exigents en quan a les necessitats hídriques. Ocupen tolls i gorgs temporals, però que només s'assequen a l'estiu. L'espècie dominant és *Typha dominguensis*, força ben adaptada a condicions d'humitat relativament fluctuants.

Z4(2018). Al territori hi manquen torrents i rieres amb una certa regularitat en el seu règim hídric, de manera que les comunitats higròfiles són molt rares. Pel què fa a la unitat en qüestió, hem detectat només un petit rodal corresponen a una població de *Typha dominguensis*, que ocupava un petit gorg del torrent de la font de la Riba.

Z5(2019). En coneixem una sola població situada a la riera de Rellinars, on ocupa els marges d'un toll de caràcter més o menys permanent. L'espècie que hi creix és *Typha dominguensis*.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
0	32	472	2

HIC que hi correspon: Cap

53.4 CREIXENARS I FORMACIONS ANÀLOGUES

53.4 Creixenars i comunitats anàlogues (amb *Glyceria* spp. ...), de fonts i vores de rierols

Z1(2015). Són poblaments de créixens (*Rorippa nasturtium-aquaticum*) i *Veronica anagallis-aquatica* en què, a causa de la contaminació de l'aigua i de les lleres, s'hi barregen algunes

plantes nitròfiles i algues filamentoses. Es localitzen al llit del Ripoll, entre el pont del Pinetó i l'Illa.

Z2(2016). Els creixenars queden restringits als cursos més permanents de l'àrea estudiada, com són la riera de Mura i algun tram del torrent de la font del Buc. Ocupen sempre superfícies petites, en sòls gairebé sempre inundats, en lleres rocoses o clarianes de les riberes amb sòl poc profunds. Al territori acostumen a estar dominats per *Rorippa nasturtium-aquaticum* o *Apium nodiflorum*.

Z3(2017). Els creixenars queden restringits als cursos més permanents de l'àrea estudiada, com són la riera de Mura i algun tram del torrent de Mata-rodona. Al territori acostumen a estar dominats per *Rorippa nasturtium-aquaticum* o *Apium nodiflorum*.

Z4(2018). No hi és present.

Z5(2019). Tenim constància de la presència d'aquest hàbitat a la riera de Rellinars, on n'hem marcat dos punts associats a indrets amb humitat més o menys constant, en aquest cas, prop de fonts (dels Llaminers i dels Carlets). Són herbassars dominats per *Rorippa nasturtium-aquaticum* i *Apium nodiflorum*.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
1	23	1585,41	2

HIC que hi correspon: Cap

53.6 CANYARS I FORMACIONS ANÀLOGUES

53.62 Canyars (d'*Arundo donax*), de vores d'aigua

Z1(2015). Els canyars es troben localitzats als marges del Ripoll i al tram baix de la riera d'Horta, de les Oliveres fins al pont de la Roca. Ocupen sempre superfícies petites, però, donat el seu caràcter al·lòcton, la seva capacitat invasora i la dificultat d'eradicar-los, caldria vetllar perquè no s'estenguin en perjudici d'altres comunitats de ribera i llocs humits.

Z2(2016). Molt poc freqüent al territori, n'hem vist taques tan sols a indrets més o menys alterats prop de Mura, ocupant superfícies molt reduïdes.

Z3(2017). Unitat molt poc freqüent al territori que hem detectat tan sols a tres indrets humits alterats de la franja occidental, ocupant superfícies molt reduïdes.

Z4(2018). Tan sols hem detectat canyars d'aquest tipus al tram del riu Ripoll. Es tracta d'un espai fluvial força antropitzat, on acompanyant aquesta unitat, trobem també bardisses i retalls fragmentaris de bosc de ribera.

Z5(2019). Els canyars apareixen fent taques petites en cursos fluvials o marges de camps. N'hem anotat un punt testimonial a la font de Casajoana.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
0	18	2168,9	1

HIC que hi correspon: Cap

54.1 FONTS I RIEROLS

54.12 Comunitats fontinals d'aigües dures, sovint formadores de tosca

Z1(2015). Hàbitat singular i rar al territori cartografiat, localitzat en dos únics punts. Un és a la font de la Falguera, a la riba dreta del Ripoll, on hi ha una formació de tosca relativament extensa, parcialment colonitzada per falzia (*Adiantum capillus-veneris*) i dolceta (*Samolus valerandi*) — hàbitat 62.51. L'altre punt és a l'obaga de la carena de la Cova de les Ànimes, a uns 900 metres d'altitud. Es tracta d'uns regalims que cauen pel cingle i han acabat establint un agregat de tosca disposat en forma de cascada.

Z2(2016). N'hem observat en algun punts del territori, associades a fonts o a petits torrents, de vegades en mosaic amb comunitats pertanyents a l'hàbitat 62.51. Tan sols en algun punt hi hem pogut distingir la presència i abundància de la molsa característica *Palustriella commutata*.

Z3(2017). N'hem marcat tres punts al torrent de l'Infern, associats a fonts d'aigües molt carbonatades. Apareix sobre roques o balmetes regalimants, fent mosaic amb comunitats d'*Adiantum capillus-veneris* (unitat 62.51).

Z4(2018). No hi és present.

Z5(2019). No hi és present.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
0	13	92	3

HIC que hi correspon: **7220*** **Fonts petrificants amb formació de travertí (*Cratoneurion commutati*)**. Prioritari.

6 ROQUES, TARTERES, GLACERES, COVES

61 TARTERES

61.5 TERRERS (BADLANDS)

61.51⁺ Terrers (badlands) calcaris, generalment margosos, o bé guixencs, amb vegetació molt esparsa o quasi nus

Z1(2015). La condició massissa dels conglomerats d'aquest sector del Parc Natural no dona lloc a terrers, llevat d'algunes petites àrees perifèriques, de natura argilosa, on hi ha fenòmens locals d'erosió. La dinàmica d'aquest substrat no permet l'establiment d'una coberta vegetal contínua ni permanent. Se'n troben en dos indrets molt localitzats: d'una banda, a la carena dels Pins Plantats, a la capçalera del torrent del Castelló i, d'altra banda, a la vall d'Horta, a la carena del Cargol i als vessants de puig Cornador.

Z2(2016). Localitzats a la meitat nord del territori cartografiat. Ocupen, en general, petites superfícies en afloraments de margues, o en alguns casos, d'argiles. Normalment porten escassa vegetació associada, mal constituïda, assimilable a matollars de la unitat 32.47 o brolles de la unitat 32.42.

Z3(2017). Prop de les Vendranes existeixen petits afloraments d'argiles que hem pogut recollir a la cartografia de polígons. La vegetació associada hi és escassa i constituïda per retalls de timoneda o de brolla de romaní.

Z4(2017). No hi és present.

Z5(2018). No hi és present.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
13	3	88114,31	3

HIC que hi correspon: Cap

62.1 CINGLES I PENYALS CALCARIS

62.1111 Roques calcàries amb vegetació casmofítica, termòfila, de les contrades mediterrànies

Z1(2015). El paisatge del massís principal està fortament condicionat per la gran quantitat de cingles i roques, que donen lloc a un paisatge molt abrupte i amb forts desnivells. Els vessants que cauen des de la carena principal que uneix el Montcau i la Mola cap al sot de Matalonga, la vall de Mur i la vall d'Horta són molt trencats, dominats absolutament per la roca vistos des de la base de la muntanya. Per l'altitud moderada (de 400 a 1.100 metres) i per l'exposició general a l'est o al sud-est, hem assignat totes les superfícies rocoses fortament inclinades (de 45° en amunt) a aquest hàbitat, malgrat que les poblacions de plantes estrictament rupícoles són escasses. De manera molt localitzada s'hi fan alguns peus de te de roca (*Jasonia saxatilis*). Les zones rocoses menys inclinades i desproveïdes de vegetació han estat assignades a l'hàbitat 62.41. No només hi ha roques al massís principal, també a la part oriental del Parc Natural, cap a la serra de les Codines, el Castelló o el Serradell, els vessants són abruptes i rocosos. Així mateix, hem delimitat algunes àrees rocoses als vessants que tanquen la vall d'Horta pel nord (roca Sareny, castell de Pera, Baiarols...).

Z2(2016). Les roques calcàries més o menys verticals, formadores de cingles, són escasses a la meitat nord de l'àrea del territori cartografiat però freqüents a l'àrea dominada per conglomerats. En aquest sector, malgrat l'elevada superfície coberta per roca nua, hem assignat a aquest hàbitat aquelles roques amb fort pendent o més o menys verticals i encarades cap al sud (o al nord si estan situades a baixa altitud). En elles, la vegetació hi és generalment molt escassa, i les plantes rupícoles hi acostumen a fer poblacions molt esparses, barrejades amb arbusts xeròfils que ocupen les fissures amples (*Juniperus phoenicea*, *Rosmarinus officinalis*, *Quercus ilex*...). Quan la comunitat rupícola està ben desenvolupada, és assignable al *Jasonio-Linarietum*.

Z3(2017). La majoria dels cingles i penyals del territori cartografiat han estat assignats a aquesta unitat. Són especialment freqüents a les àrees més abruptes, com ara són les cingleres de Vacarisses o, sobretot, les cingleres associades al vessant solell de la carena del Camí Ral (Roca Salvatge, el Paller de Tot l'Any, Castell de Bocs, Alts de la Pepa...), on arriben a tenir superfícies de notable entitat. Les plantes rupícoles hi constitueixen poblacions molt esparses i s'alternen amb arbusts propis de les brolles o màquies (*Rosmarinus officinalis*, *Juniperus phoenicea*, etc), que n'ocupen les esquerdes més amples. Als relleixos i repeus s'hi poden desenvolupar comunitats pradenques xeròfiles dominades per *Brachypodium retusum*, *Stipa offneri* o *Heteropogon contortus*, principalment.

Z4(2017). Hem situat en aquesta unitat aquelles formacions rocoses soleslles més o menys verticals, formadores de cingles. Són molt comuns a l'àrea conglomeràtica, on sovint s'alternen amb superfícies rocoses menys inclinades (codines), nues o amb poca vegetació. A la banda més occidental es fan més rares, però sense desaparèixer del tot. En aquest hàbitat la vegetació hi és gairebé nul·la o molt escassa. Les plantes rupícoles (*Jasonia saxatilis*, *Phagnalon sordidum*, *Linaria cadevallii*...), quan hi fan acta de presència, constitueixen poblacions molt

esparses i alternades amb arbusts propis de les brolles o màquies (*Rosmarinus officinalis*, *Juniperus phoenicea*, etc) que n'ocupen les esquerdes més amples. Als caires i relleixos, a més, s'hi poden desenvolupar comunitats pradenques xeròfiles dominades per *Brachypodium retusum* o *Stipa offneri*, principalment.

Z5(2018). Les cingleres amb vegetació termòfila apareixen sobretot en tot l'arc de relleus abruptes i trencats que constitueixen les carenes de Sant Llorenç del Munt i de l'Obac. La majoria d'elles se situen en vessants solells, però una bona part de les situades a la part baixa i mitjana ho fan també en obagues. S'alternen sovint amb codines i altres àrees rocoses menys inclinades, i amb fragments de vegetació llenyosa (alzinars litorals, savinoses o altres menes de màquies), que poblen les canaletes i esquerdes amples. Als relleixos, encara s'hi poden fer també comunitats pradenques termòfiles (unitats 34.511, 34.632...). A priori, aquest hàbitat es caracteritza per la presència de vegetació rupícola, de tipus casmofític, però generalment els polígons són dominats per roca nua. Les plantes rupícoles (al territori hem detectat *Sedum dasyphyllum*, *Jasonia saxatilis* i *Cheilanthes acrostica*), quan hi fan acta de presència, constitueixen poblacions molt esparses i alternades amb arbusts propis de les brolles o màquies (*Rosmarinus officinalis*, *Juniperus phoenicea*, etc), que n'ocupen les fissures més amples.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
344	71	2834037,06	3

HIC que hi correspon: **8210 Costers rocosos calcaris amb vegetació rupícola**. No prioritari.

62.1115 Roques calcàries ombrejades, amb vegetació comofítica de molses i falgueres, de les contrades mediterrànies

Z1(2015). Aquest és un hàbitat que resta limitat sempre a petites superfícies rocoses, sovint a l'ombra del bosc. Normalment es tracta de poblacions quasi monoespecífiques de *Polypodium vulgare*, que creix sobre una catifa força contínua de moles pleurocàrpiques, adaptades a la sequera. De vegades hi predominen els crespínells (*Sedum dasyphyllum* i *Sedum acre*), també amb molses. Es troba des de les parts més baixes (a menys de 400 metres d'altitud, prop de la Mare de Déu de les Arenes), on cerca llocs molt ombrívols, fins a les parts altes del massís (fins a més de 900 metres), aquí en llocs més secs i exposats.

Z2(2016). Hem localitzat aquest hàbitat tan sols a l'àrea dominada per conglomerats, on és rara i ocupa superfícies molt petites. Ocupa replans i relleixos de roca, de vegades en soques, en ambient local ombrívol, en el contacte entre les codines i les taques d'alzinar. Són

comunitats pobres, que molt sovint es redueixen a poblaments de *Polypodium cambricum* i molses.

Z3(2017). Hàbitat que fa petites taques en afloraments de roca en vessants obacs o a l'interior dels alzinars, i que està constituït per poblaments de falgueres (com *Polypodium cambricum*, *Asplenium trichomanes*, *Ceterach officinarum*) i diverses molses (*Ctenidium molluscum*, *Homalothecium* ssp...). A les parts elevades de les Pedritxes aquestes formacions s'enriqueixen amb *Sedum telephium* subsp. *maximum*.

Z4(2017). Unitat que cobreix sempre petites superfícies de roques més o menys ombrívols en fondals i torrenteres. Es tracta de formacions força pobres, sovint dominades per *Polypodium cambricum* i molses com *Ctenidium molluscum*, entre d'altres. N'hem localitzat només a l'àrea conglomeràtica.

Z5(2018). Unitat més o menys dispersa per tot el territori, però que hem detectat amb més freqüència a la banda oriental de la riera de les Arenes, a la carena i vessants de Sant Llorenç del Munt. Apareix sempre com a superfícies petites, de pocs metres quadrats, associades a roques i soques d'arbres, sempre en ambient força ombrívol, dins dels boscos de canaletes i bases de cingle. Al territori es caracteritza per la presència i abundància de falgueres com *Polypodium* gr. *vulgare* (*P. cambricum* i *P. inerjectum*), *Asplenium trichomanes* (subsp. *quadrivalens*) i *Ceterach officinarum*. Les molses hi són també molt abundants, i hi destaca *Ctenidium molluscum*, que hi fa esteses importants.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
0	86	741	3

HIC que hi correspon: **8210 Costers rocosos calcaris amb vegetació rupícola**. No prioritari.

62.151 Roques calcàries, amb *Potentilla caulescens*, *Saxifraga longifolia*, *Asplenium fontanum*..., de l'estatge montà i de les muntanyes mediterrànies

Z1(2015). Com s'ha comentat al parlar de l'hàbitat 62.1111, les plantes rupícoles són força escasses als cingles del massís. Tot i això, l'ambient sí que hi és. En el cas de les roques ombrejades de tendència muntanyenca, hem assenyalat les obagues rocoses del massís principal, per sobre d'uns 650 metres d'altitud (canal del Llor, les Fogueroses, canal de Tanca, la Morella, canal de Santa Agnès, la Mola, carena de la Cova de les Ànimes, castellassa del Dalmau, castellasses de Can Torres...). En aquests indrets, preferentment a la base dels cingles, s'hi fan algunes poblacions de campaneta gran (*Campanula affinis*) i de *Saxifraga catalaunica*, una espècie endèmica dels massissos de Montserrat i de Sant Llorenç del Munt i que es troba inclosa al Catàleg de Flora amenaçada de Catalunya. Un cas a part és el de *Ramonda myconi*,

molt abundant en roques ombrejades i poc inclinades, de vegades en poblacions força denses, i que pot viure fins a 400 metres d'altitud, com passa a llevant del Ripoll, cap a Can Barceló.

Z2(2016). En aquesta unitat hi hem inclòs els cingles i roques calcàries més o menys verticals obagues i muntanyenques, limitades a la part més meridional de l'àrea d'estudi. En general ocupen petites superfícies, si bé al sector del Montcau i proximitats tenen una certa extensió, cartografiada a l'escala del present treball. Com en el cas de les roques solelles (unitat 62.1111), els polígons corresponents a aquesta unitat presenten una gran part de la superfície coberta per roca nua, i les comunitats casmofítiques tan sols n'ocupen una petita part. Els millors exemples els trobem a punts de la part més elevada (Montcau, Cortins, font d'Estenalles), on presenten una composició florística més típica, encapçalada per l'abundància de *Saxifraga catalaunica* i *Ramonda myconii*.

Z3(2017). En aquesta unitat hem recollit aquells penyals i cingleres ombrívols en les que hi ha certa presència d'espècies rupícoles de caire muntanyenc (principalment poblaments de *Ramonda myconi*, *Asplenium fontanum* i molses). A causa de que ens trobem a la part més meridional i mediterrània del massís de Sant Llorenç, aquestes formacions són més aviat rares, ocupant superfícies relativament petites (recollides a la capa de punts) de les parets poc o molt obagues de les carenes del Camí Ral i dels Alts de la Pepa.

Z4(2017). Com en el cas de la unitat 62.1111, incloem en aquesta unitat cingles i roques calcàries verticals, però en aquest cas les més obagues i muntanyenques. Apareixen només a la meitat oriental del territori, on ocupen generalment petites superfícies, recollides bàsicament a la cartografia de punts. Aquest hàbitat alterna la roca nua amb petits replanets i fissures cobertes per molses i algunes plantes rupícoles de caire muntanyenc. Hi destaquen *Ramonda myconi*, que hi acostuma a dominar, i d'altres tàxons característics com *Saxifraga catalaunica*, *Campanula affinis*, *Asplenium fontanum* o alguna espècie de *Hieracium*, entre d'altres. La comunitat rupícola per excel·lència al massís és el *Saxifragetum catalaunicae*, però a l'àrea cartografiada només apareix ben constituït (amb *Saxifraga catalaunica* més o menys abundant) en algunes roques de la banda més oriental (sot de la Bóta i de les Teixoneres).

Z5(2018). Incloem en aquesta unitat cingles i roques calcàries verticals obagues i muntanyenques, a priori poblades per vegetació rupícola casmofítica molt específica. Hi destaca la presència i abundància de *Ramonda myconi*, a la que acompanyen altres tàxons característics com *Saxifraga catalaunica*, *Asplenium fontanum*, *Hieracium cordifolium* gr., entre d'altres. Val a dir que, com en el cas de les roques de la unitat 62.1111, una part important dels polígons correspon a roca nua, i les plantes rupícoles tan sols ocupen superfícies poc importants, als replanets i fissures. Al territori d'estudi aquesta mena de roques tenen un pes poc important en el paisatge excepte a la part més abrupte del massís, a la Mola i proximitats, on ocupen superfícies relativament importants. És el cas del cingle dels Cavalls, on en trobem els millors exemples, ben caracteritzats florísticament i amb presència de tàxons rupícoles molt rars a nivell del massís (*Lonicera pyrenaica*, *Potentilla caulescens*...). A continuació copiem dos inventaris que exemplifiquen bé aquest tipus de vegetació:

Sobre la Castellassa de Can Torres, a la canal de l'Elefant (418884 4609738, 10 m²)

Saxifraga catalaunica 1; *Ramona myconi* 4; *Conopodium majus* subsp. *ramosum* +; *Asplenium ruta-muraria* +; *Asplenium fontanum* +; *Hieracium* gr. *cordifolium* +; *Narcissus dubius* +; *Festuca* gr. *ovina* +; *Thymus vulgaris* +; *Allium sphaerocephalon* +.

Obaga del cingle de Cavalls (417821 4610172, 10 m²)

Saxifraga catalaunica 1; *Ramonda myconi* 3; *Conopodium majus* subsp. *ramosum* 1; *Lonicera pyrenaica* +; *Biscutella laevigata* +; *Carex halleriana* +; *Amelanchier ovalis* +; *Hieracium* gr. *cordifolium* +.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
69	136	300716,28	3

HIC que hi correspon: **8210 Costers rocosos calcaris amb vegetació rupícola**. No prioritari.

62.1C⁺ Roques calcàries ombrejades, amb vegetació comofítica de molses i falgueres, de l'estatge montà i de la muntanya mediterrània

Z1(2015). Per sobre de 700 metres d'altitud, els poblaments de *Polypodium vulgare* i molses que es fan en roques poc inclinades i molt ombrejades s'han assignat a aquest hàbitat. Es tracta sempre de superfícies de pocs metres quadrats, llevat dels Emprius (al vessant nord de les agulles de Finestrelles), on n'hi ha una àrea d'uns 200 metres quadrats.

Z2(2016). Unitat restringida al sector de relleus montserratins de l'àrea d'estudi, i encara a la seva part mitja i elevada. Es tracta d'un tipus de vegetació comofítica habitual a la base de parets o codines més o menys inclinades i ombrívols, especialment en l'àrea de contacte entre l'hàbitat rocós i l'alzinar muntanyenc circumdant. En general es tracta de formacions dominades per molses (*Ctenidium molluscum* i altres), falgueres (*Polypodium* gr. *vulgare*, *Asplenium fontanum*...) i, sobretot, per l'abundància de *Ramonda myconi*, que hi pot arribar a fer un tapís notable. Algunes plantes amb força significació (*Saxifraga fragilis* i *Moehringia muscosa*) també apareixen en aquest hàbitat, però són rares i queden limitades a la part més elevada del sector cartografiat (obac del Montcau, canal de Fontfreda).

Z3(2017). N'hem recollit alguns testimonis a la capa de punts, a les parts elevades dels Alts de la Pepa, àrea del Castellsapera i cap a les Pedritxes. Es tracta de formacions comofítiques, que recobreixen roques ombrívols i humides, sovint en ambient forestal. Les diferenciem de la unitat 62.1115 per la presència de tàxons muntanyencs com *Ramonda myconi* o *Asplenium fontanum*.

Z4(2017). En aquesta cartografia hem pretès diferenciar les comunitats comofítiques d'aquesta unitat de les comunitats casmofítiques de la unitat anterior, a priori típicament de les fissures, tot i ser florísticament força semblants. *Ramonda myconi*, que és una característica típica i diagnòstica de les segones, és alhora la principal diferencial de les primeres en esguard de la unitat 62.1115. La diferència rau principalment en la posició d'aquestes comunitats en les superfícies rocoses, podent compartir sovint una mateixa localitat. Les típicament rupícoles (62.151) són pròpies de roques obagues més verticals, mentre que les d'aquesta unitat se situen a la base de parets o codines més o menys inclinades, especialment en l'àrea de contacte entre l'hàbitat rocós i l'alzinar muntanyenc circumdant, podent suportar una ombra intensa. El següent inventari, pres a l'obaga del Tap (416702 4612626, 10 m²) és representatiu de la composició d'aquest tipus d'hàbitat al territori:

Ramonda myconi 3; *Ctenidium molluscum* 4; *Asplenium fontanum* 1; *Conopodium arvense* +; *Festuca* gr. *ovina* +; *Satureja montana* +; *Rubia peregrina* +; *Polypodium prionodes* +; *Thymus vulgaris* +; *Amelanchier ovalis* +; *Geranium robertianum*.

Z5(2018). Dins d'aquesta unitat hem inclòs aquelles comunitats comofítiques associades a peus de paret o roques situades en ambient ombrívol, sovint forestal, principalment de la part mitja i alta de l'àrea estudiada. A diferència de les de la unitat 62.1115, la seva composició florística té un cert caràcter muntanyenc, tot i que l'afinitat florística és important. Així, a part de les molles i les falgueres, entre les que destaquen *Polypodium* gr. *vulgare* (*P. interjectum*) i *Asplenium fontanum*, hi apareixen algunes plantes rupícoles diferencials com *Ramonda myconi* (que sovint hi domina), *Moehringia muscosa* o *Saxifraga fragilis*. Aquesta mena de formacions apareixen distribuïdes per bona part del territori d'estudi, però les trobem més ben representades a l'àrea de la Mola i entorns. En general ocupen superfícies petites, de pocs metres quadrats, recollides a la cartografia de punts. Els dos inventaris següents donen una idea de la seva composició florística:

Pujant al Morral Gros, prop del coll dels Ginebres (416835 4611526, 10 m²):

Ramonda myconi 4; *Polypodium interjectum* 2; *Ceterach officinarum* +; *Allium sphaerocephalon* 1; *Sedum sediforme* +; *Asplenium ruta-muraria* +; *Asplenium trichomanes* +; *Ctenidium molluscum* 1; *Hypnum cupressiforme* +; molles 2; *Conopodium majus* subsp. *ramosum* +; *Avenula pratensis* subsp. *iberica* +.

Pujant al Castellsapera (414340 4610855, 10 m²):

Polypodium interjectum 4; *Ramonda myconi* 2; *Conopodium majus* subsp. *ramosum* 1; *Biscutella laevigata* 1; *Geranium purpureum* +; *Hedera helix* 1; *Saponaria ocymoides* +; *Rubia peregrina* +; *Ruscus aculeatus* +; *Asplenium trichomanes* subsp. *quadrivalens* +; *Silene italica* subsp. *nemoralis* +; *Ferula communis* +; *Silene vulgaris* +; *Ctenidium molluscum* +.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
--------------------	--------------	------------	----------------------

0

149

1880

3

HIC que hi correspon: **8210 Costers rocosos calcaris amb vegetació rupícola**. No prioritari.

62.2 CINGLES I PENYALS SILICIS

62.28 Roques silícies, càlides i seques (amb *Cheilanthes tinaii*), de les contrades mediterrànies

Z1(2015). No hi és present.

Z2(2016). No hi és present.

Z3(2017). N'hem marcat algunes petites superfícies a la part elevada de les Pedritxes. Són penyals silícies de poca entitat, però hi creixen alguna de les falgeres diagnòstiques de l'hàbitat com *Notholaena marantae* i també *Sedum telephium* subsp. *fabaria*.

Z4(2017). No hi és present.

Z5(2018). No hi és present.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
1	3	1557,38	3

HIC que hi correspon: Cap

62.3 TERRAPRIMS I CODINES

62.32⁺ Codines amb caragoles (*Erodium rupestre*, *E. glandulosum*), *Arenaria aggregata*, *Allium senescens*..., en terrenys calcaris o conglomeràtics, a la muntanya mitjana poc plujosa i a les serres catalanídiques

Z1(2015). Les codines amb caragoles (*Erodium foetidum* subsp. *glandulosum*) formen part també del grup d'hàbitats més singulars i interessants del massís de Sant Llorenç del Munt i l'Obac. En el cas de l'àrea cartografiada, tot i que hi ha extenses superfícies de codines a la part alta del massís, només s'han trobat caragoles al Montcau, a la Panxa Contenta i a la carena de la Cova de les Ànimes, sempre de 900 metres en amunt. Es fan en vessants poc inclinats, en qualsevol orientació, i comparteixen hàbitat amb altres plantes adaptades a les dures condicions per a la vida vegetal dels terraprimis (sòls prims, grans contrastos tèrmics, seques

acusades, forta insolació...). És el cas de *Sedum album*, *Narcissus assoanus*, *Dipcadi serotinum*, *Thymus vulgaris*, etcètera. *Erodium foetidum* subsp. *glandulosum* és un camèfit pulviniforme de creixement lent, i caldria vetllar per evitar la freqüentació dels llocs on creix.

Z2(2016). Les comunitats on tenen presència notable les caragoles (*Erodium foetidum* subsp. *glandulosum* en concret) apareixen tan sols a les carenes més elevades de l'àrea d'estudi, al Montcau i entorns, on arriben a cobrir algunes superfícies de codines poc inclinades, amb preferència per exposicions no solelles. Molt localment, també n'hem vist a algunes carenes més occidentals (turó dels Ducs, Coma d'en Vila...). Donada la certa plasticitat ecològica de la planta que millor caracteritza l'hàbitat, *E. glandulosum*, hi hem inclòs dues tipologies de formacions. Aquelles molt pobres i laxes, semirupícoles, pròpies de codines més o menys inclinades; i aquelles lligades a superfícies més planeres, en sòls més disgregats, que permeten un major desenvolupament de la vegetació, amb nombrosos camèfits, geòfits i plantes anuals. Aquesta darrera tipologia de prats són molt afins als descrits en la unitat 34.5131, dels quals en constitueixen una fàcies rica en *E. glandulosum*.

Z3(2017). En aquesta unitat hem recollit aquelles codines en les que la vegetació associada presenta certa abundància de la caragola (*Erodium glandulosum*). N'hem localitzat tan sols a les parts més elevades de l'extrem nord-oriental de l'àrea cartografiada, entre el Pou de Glaç i el Castellsapera. Es tracta de formacions no gaire diferents a les dels pradells de la unitat 34.5131 i 34.111, i semblen preferir orientacions poc solelles.

Z4(2017). Les codines amb *Erodium glandulosum* poc o molt abundant queden restringides bàsicament a la part més alta del territori cartografiat, als vessants del Montcau. Molt més localment n'hem trobat a l'àrea de l'Obac, concretament al turó de Tres Creus i prop del vessant oriental del Castellsapera. Aquestes poblacions acostumen a ocupar indrets poc pendents, i florísticament són molt afins als pradells de la unitat 34.5131, dels quals en constitueixen una fàcies rica en *Erodium glandulosum*. Molt més rarament poden tenir un comportament semirupícola, en codines més inclinades, com succeeix en alguns lloms del Montcau. En aquest cas la formació és molt pobre, gairebé monoespecífica.

Z5(2018). Unitat força rara, limitada a les codines de la part més elevada del territori cartografiat. En general, ocupen àrees petites que hem recollit mitjançant la cartografia de punts. Tan sols a l'àrea del Castellsapera, a l'Obac, i cap a la Pedrera, a Sant Llorenç, hem pogut delimitar superfícies prou significatives a l'escala de treball. Pel què fa a la composició florística, es defineixen sobretot per la presència d'*Erodium glandulosum*, tot i que localment també hi pot aparèixer *Paronychia serpyllifolia* subsp. *kapela*. La flora que els acompanya generalment no és gaire diferent de la dels pradells de la unitat 34.5131. Molt localment, però, *Erodium glandulosum* colonitza ambients rocosos força inclinats, fent formacions intermèdies entre els pradells i les comunitats rupícoles de la unitat 62.1C⁺. Ho hem vist, per exemple, al Castellsapera. El següent inventari en mostra la seva composició:

Castellsapera (414378 4610969, 12 m²):

Erodium glandulosum 3; *Saxifraga fragilis* 1; *Poa bulbosa* 2; *Narcissus dubius* 1; *Muscari comosum* 1; *Sedum acre* 2; *Anthyllis vulneraria* subsp. *fontqueri* 2; *Lactuca perennis* 1; *Medicago minima* 1; *Geranium purpureum* 1; *Allium sphaerocephalon* 1; *Cerastium pumilum* 1;

Bromus squarrosus 1; *Dipcadi serotinum* 1; *Sedum sediforme* 1; *Brachypodium retusum* 1; *Legousia scabra* +; *Ceterach officinarum* +; *Cuprina vulgaris* +; *Ononis pusilla* +; *Polypodium serrulatum* +; *Bupleurum baldense* +; *Carduus nigrescens* +; *Asplenium trichomanes* subsp. *quadrivalens* +; *Allium sphaerocephalon* +; *Vulpia ciliata* +; *Melica ciliata* +; *Sonchus oleraceus* +; *Biscutella laevigata* +; *Minuartia hybrida* +; *Thymus vulgaris* +.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
15	43	82456,18	3

HIC que hi correspon: Cap

62.4 ROQUES SENSE VEGETACIÓ VASCULAR

62.41 Roques calcàries colonitzades per líquens, no litorals

Z1(2015). Les àrees rocoses sense cap vestigi de vegetació rupícola, sovint poc inclinades, s'han inclòs sota aquest codi. Són superfícies pràcticament nues, colonitzades esparsament per líquens, que es troben de les parts més baixes de la vall del Ripoll fins als cims del massís principal. No acostumen a ser àrees gaire extenses, almenys en projecció sobre el mapa, però sí que es tracta de l'hàbitat amb el nombre de polígons més alt. S'hi han inclòs també la majoria de cingles i codines de l'àrea cremada amb l'incendi forestal de 2003 (roca Sareny, castell de Pera, vessant oriental dels Emprius...).

Z2(2016). Unitat molt estesa al territori, i especialment a la seva meitat meridional, on constitueix un hàbitat de pes paisatgístic notable. Inclou les codines i afloraments rocosos en els que les taques de vegetació hi són gairebé nul·les, com en el cas de les roques moderadament inclinades, o molt minoritàries, com passa en indrets més planers. Hi podem trobar sobretot restes de pradells (34.5131, 34.111), de timonedes (32.47) o brolles (32.431).

Z3(2017). Totes aquelles superfícies de roca lliure (conglomerat bàsicament) amb inclinacions prou importants com per què la vegetació hi sigui gairebé nul·la, però sense constituir veritables cingleres, han estat incloses en aquesta unitat. És, per tant, un hàbitat freqüent i dispers per tot el territori.

Z4(2017). Unitat molt estesa al territori, i especialment a la seva meitat oriental, dominada per materials conglomeràtics, on constitueix un hàbitat de pes paisatgístic notable. Inclou les codines i afloraments rocosos en els que les taques de vegetació hi són escasses o gairebé nul·les, com és el cas de les roques moderadament inclinades que no arriben a constituir cingles. Més rarament hi hem inclòs codines més planeres. Hi podem trobar sobretot restes de

pradells (34.5131, 34.111), de timonedes (32.47) o brolles (32.42, 32.431), que en els casos que ens ha estat possible hem marcat mitjançant la cartografia de punts.

Z5(2018). Es tracta de l'ambient rocós dominant al territori cartografiat. És especialment freqüent a la part alta, on arriba a ocupar superfícies notables. Inclou sobretot aquells afloraments rocosos moderadament inclinats que no arriben a constituir cingles (un part inclosos en les unitats 62.1111 i 62.151), i també codines més planeres que pràcticament no presenten vegetació associada. Aquesta, quan apareix, ho fa de manera fragmentària i ocupant superfícies petites. Hi podem trobar sobretot restes de pradells (34.5131, 34.111), de timonedes (32.47) o brolles (32.42, 32.431), que en els casos que ens ha estat possible hem recollit en la cartografia de punts.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
854	11	5101752,91	3

HIC que hi correspon: Cap

62.5 ROQUES HUMIDES

62.51 Roques calcàries humides i degotalls, amb falzia (*Adiantum capillus-veneris*), de les contrades mediterrànies

Z1(2015). Hàbitat molt lligat a les fonts, que es troba des dels 370 metres d'altitud de la font de la Boixa, fins als més de 900 metres de la font Soleia. També es fa en alguns cingles molt humits i en roques ombrejades i molles del curs de la riera d'Horta, el torrent de Pregona i el torrent de la font del Llor. Es tracta sempre de superfícies molt reduïdes, en força casos de menys d'un metre quadrat. A la localitat de la font de la Falguera s'hi fa la dolceta (*Samolus valerandi*); també està citada de la font del Llor, però no la hi vam retrobar.

Z2(2016). Unitat escampada preferentment per la meitat meridional del territori, associada a fonts i degotalls sobretot de la base del sector conglomeràtic. És relativament freqüent als entorns de Mura, on arriba a fer superfícies de certa entitat (per exemple a la font del Foradot, al torrent d'Estenalles...).

Z3(2017). No hi és present.

Z4(2017). Hàbitat propi de roques poc o molt inclinades, de vegades en forma de balma, associades a fonts i petites surgències, en general en indrets més o menys ombrejats i que conserven certa humitat a l'estiu. Ocupen sempre superfícies força reduïdes, i n'hem trobat exemples principalment al sot de l'Infern i a la riera de Mata-rodona.

Z5(2018). No hi és present.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
0	44	174	3

HIC que hi correspon: Cap

62.7⁺ ROQUES I MURS AMB VEGETACIÓ SUBNITRÒFILA

62.7⁺ Roques i murs amb vegetació subnitròfila

Z1(2015). No hi és present.

Z2(2016). Hem detectat comunitats de falgueres (*Ceterach officinarum*, *Asplenium trichomanes* subsp. *quadrivalens*) i crespínells (*Sedum sediforme*, *S. acre*) associades a murs de pedra seca a prop d'horts o en barraques de vinya de la franja occidental del territori, sobretot als entorns de Mura.

Z3(2017). Unitat rara però dispersa per tot el territori, associada principalment a murs d'antigues construccions (cases de pagès, marges de camins o camps, tines...). Més rarament en trobem en roques de caire natural properes a camins o indrets fressats. S'hi fan falgueretes com *Ceterach officinarum* o *Asplenium trichomanes* subsp. *quadrivalens*, i diverses plantes subnitròfiles amants dels sòls rocosos com *Centranthus ruber*, *Sedum acre*, *Geranium purpureum*, entre d'altres.

Z4(2018). Unitat força rara, però amb punts escampats per gairebé tot el territori. Apareix principalment en roques i codines amb un cert grau de ruderalització, especialment a la base d'aquestes. Molt més rarament, n'hem vist en emplaçaments més típics, com ara en murs vells propers a indrets habitats (Can Pobla, per exemple). Es caracteritzen per la presència i abundància de falgueretes com *Ceterach officinarum* i *Asplenium trichomanes* subsp. *quadrivalens*, i d'algunes plantes poc o molt nitròfiles com *Geranium purpureum*, *Sedum acre*, etc.

Z5(2019). Hàbitat lligat a roques poc o molt ruderalitzades i murs. N'hem trobat exemples dispersos per tot el territori, sempre fent superfícies molt petites.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
0	28	375	2

HIC que hi correspon: Cap

65.4 Coves i avencs

Z1(2015). Les característiques geològiques del massís de Sant Llorenç afavoreixen la presència d'un bon nombre d'avencs, coves i balmes. Aquests sistemes subterrànies han estat censats i estudiats des de fa dècades, sobretot per la Secció d'Investigacions Subterrànies (SIS) del Centre Excursionista de Terrassa. Aquest treball minuciós va culminar amb el lliurament al Parc Natural de l'Inventari de cavitats de Sant Llorenç del Munt i l'Obac. En el transcurs del treball de camp de l'aixecament del mapa d'hàbitats, hem localitzat uns quants avencs, coves i balmes d'aquest Inventari, que van ser georeferenciats amb precisió. D'altra banda, hem fet una selecció de les cavitats de l'Inventari del territori cartografiat que no havíem pogut georeferenciar sobre el terreny, i les hem situat sobre el mapa, a partir de les dades de l'Inventari i d'altres fonts consultades. En els casos en què no s'han pogut localitzar amb exactitud, hem augmentat la mida del radi de precisió que donem a la base de dades de la capa de punts. Donades les característiques particulars d'aquest hàbitat, no se n'ha indicat la superfície.

Z2(2016). Hem marcat algunes coves o avencs només a l'àrea conglomeràtica. Fora d'aquí, a la meitat nord, els materials geològics no afavoreixen la formació cavitats subterrànies d'aquest tipus però si la formació de balmes més o menys profundes, que també hem inclòs en aquest hàbitat, però amb un valor TIPUS de 0. Hem afegit també els punts provinents de l'Inventari de cavitats de Sant Llorenç del Munt i l'Obac. Donades les característiques particulars d'aquest hàbitat, no se n'ha indicat la superfície.

Z3(2017). Hem afegit aquí els punts provinents de l'Inventari de cavitats de Sant Llorenç del Munt i l'Obac. Donades les característiques particulars d'aquest hàbitat, no se n'ha indicat la superfície.

Z4(2018). Hem afegit aquí els punts provinents de l'Inventari de cavitats de Sant Llorenç del Munt i l'Obac. Donades les característiques particulars d'aquest hàbitat, no se n'ha indicat la superfície.

Z5(2019). Hem afegit aquí els punts provinents de l'Inventari de cavitats de Sant Llorenç del Munt i l'Obac. Donades les característiques particulars d'aquest hàbitat, no se n'ha indicat la superfície.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
0	183	-	3

HIC que hi correspon: **8310 Coves no explotades pel turisme**. No prioritari.

8 TERRES AGRÍCOLES I ÀREES ANTRÒPIQUES

81 PASTURES INTENSIVES

81.1 CAMPS CONDICIONATS COM A PASTURA INTENSIVA, SECS O POC HUMITS

81.1 Camps condicionats com a pastura intensiva, secs o poc humits

Z1(2015). Dins del territori cartografiat, les àrees destinades a la ramaderia, de qualsevol tipus, són força escasses. Només al voltant de Can Cadafalc, a l'extrem oriental del mapa, hem trobat un parell de finques delimitades amb pastor elèctric dedicades a la pastura del bestiar. A més d'herbes farratgeres, hi ha un bon nombre d'espècies ruderals.

Z2(2016). En coneixem tan sols un sol polígon de certa entitat, corresponent a antics cultius abandonats i actualment pasturats per bestiar equí.

Z3(2017). No hi és present.

Z4(2018). N'hem marcat dos polígons corresponents a antics conreus de secà actualment pasturats amb regularitat per ovelles o per cavalls, al Gabí i a Can Pèlecs respectivament.

Z5(2019). No hi és present.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
5	0	53797,75	-

HIC que hi correspon: Cap

82 CONREUS HERBACIS

82.3 CONREUS HERBACIS EXTENSIVUS, PRINCIPALMENT DE CEREALS

82.31⁺ Conreus herbacis extensius de sòls humits (sovint de regadiu o de contrades molt plujoses)

Z1(2015). No hi és present.

Z2(2016). Hem detectat aquest tipus d'hàbitat prop de Mura, amb dos polígons corresponents a horts actius en forma de feixes petites separades per bardisses (31.891) i herbeis ruderals..

Z3(2017). No hi és present.

Z4(2018). No hi és present.

Z5(2019). No hi és present.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
2	0	12321,98	-

HIC que hi correspon: Cap

82.32⁺ Conreus herbacis extensius de secà, de terra baixa

Z1(2015). La configuració del terreny d'aquest sector del Parc Natural, tant abrupte i rocós, no afavoreix l'existència de terrenys plans i amb sòls profunds, aptes per a l'agricultura. Aquesta, queda reduïda al fons de la vall d'Horta i al voltant d'algunes cases de pagès. És en aquests llocs on s'hi poden trobar alguns conreus herbacis de secà, sobretot de cereals d'hivern o farratgers, especialment al tros comprès entre la Roca i Can Brossa (vall d'Horta), als voltants de la casa del Dalmau (vall de Mur), i a Can Cadafalc (extrem oriental del mapa).

Z2(2016). Camps de cereals o, en algun cas, d'alfals, que apareixen bàsicament associats a indrets planers prop de cases de pagès poc o molt actives i accessibles (Rossinyol, Otzet, Puig de la Balma). Donada la seva baixa superfície i isolament, es tracta de camps poc intensificats, en els que s'hi desenvolupen encara comunitats segetals més o menys ben constituïdes (atribuïbles al *Secalio*), i amb fenassars i herbassars mesoxeròfils similars (34.36) als marges.

Z3(2017). Els cultius actius són gairebé inexistents al territori cartografiat, tan per la seva complexitat orogràfica com per qüestions relacionades amb els usos del sòl (abandonament rural). N'hem detectat tan sols en dos indrets, al pla de la Gana i prop de Vallhonestà. En ambdós casos es tractava de conreus de farratge de secà (*Medicago sativa* i *Lolium* spp.).

Z4(2018). L'abandó rural i els canvis dels usos del sòl han fet que els conreus d'aquesta mena siguin gairebé inexistents en un territori ja molt limitat pel seu establiment per raons orogràfiques. Tan sols a les àrees planeres properes a cases de pagès de la part baixa de la vall de les Arenes (la Barata, el Gabí, Can Bofí, Can Garrigosa...), hem pogut marcar alguns camps roturats amb una vegetació associada rica en plantes segetals. Algunes d'elles, com *Adonis annua* o *Ammi majus*, són raríssimes al massís.

Z5(2019). Els conreus actius són molt escassos al territori cartografiat. Només n'hem cartografiat un polígon prop de les Boades.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
38	0	558800,31	-

HIC que hi correspon: Cap

83 CONREUS LLENYOSOS I PLANTACIONS D'ARBRES

83.1 CONREUS ARBORIS

83.11 Camps d'oliveres (*Olea europaea* subsp. *europaea*)

Z1(2015). No hi és present.

Z2(2016). Les superfícies conreades actives són força rares a l'àrea cartografiada, i entre aquestes, els conreus arboris de secà són esporàdics o gairebé inexistents. En el cas dels d'oliveres, tan sols n'hem detectat a dos indrets, prop de Mura. En un cas es tracta d'un cultiu recent d'arbres joves, mentre que l'altra correspon a vestigis de antic cultius en clara regressió (Olivar del Ceba, prop de Sant Lleir).

Z3(2017). No hi és present.

Z4(2018). N'hem detectat un sol polígon, a la banda meridional del mapa, prop de Cant Robert.

Z5(2019). No hi és present.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
2	1	15848,92	-

HIC que hi correspon: Cap

83.13 Camps de nogueres (*Juglans regia*)

Z1(2015). A la vall d'Horta, sota la casa del Romeu hi ha una plantació de nogueres (*Juglans regia*) d'uns 300 metres quadrats, l'única en tota l'àrea cartografiada.

Z2(2016). Hem inclòs en aquest hàbitat un rodal de nogueres plantades prop de Mura, entre horts.

Z3(2017). No hi és present.

Z4(2018). N'hem trobat un sol polígon al sud de la Barata. Correspon a una plantació jove de *Juglans regia*.

Z5(2019). No hi és present.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
1	2	32682,03	-

HIC que hi correspon: Cap

83.14 Camps d'ametllers (*Prunus dulcis*)

Z1(2015). No hi és present.

Z2(2016). Com en el cas de les oliveres, pràcticament no existeixen camps d'ametllers actius. Només n'hem dibuixat un sol polígon.

Z3(2017). No hi és present.

Z4(2018). No hi és present.

Z5(2019). No hi és present.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
1	0	8093,17	-

HIC que hi correspon: Cap

83.15 Fruiterars alts, principalment de regadiu, sobretot conreus de pomeres (*Pyrus malus*), de presseguers (*Prunus persica*), de pereres (*Pyrus communis*) i d'altres rosàcies

Z1(2015). No hi és present.

Z2(2016). A la vall de la riera de Mura, i especialment prop del poble, hem detectat algunes parcel·les de cultiu destinades a fruiters, en especial, a cirerers (*Prunus avium*). En alguns casos presenten reg mecanitzat.

Z3(2017). Existeix un camp de fruiters aparentment actiu prop de la Mata.

Z4(2018). No hi és present.

Z5(2019). No hi és present.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
4	1	17727,16	-

HIC que hi correspon: Cap

83.2 CONREUS ARBUSTIUS

83.212 Vinyes en cordó

Z1(2015). Es tracta de conreus d'instauració recent situats a la vall d'Horta, sobretot al voltant de la Muntada, però també a Can Brossa i sota el Rossinyol. Ocupen bancals molt plans del fons de la vall.

Z2(2016). Unitat limitada a una finca prop de Mura (Sant Lleir), en la que s'han reconvertit feixes més o menys estretes en vinyes d'aquest tipus. Presenten un sistema de reg mecanitzat.

Z3(2017). Un sol polígon de vinya intensiva a la banda nord de l'àrea cartografiada, prop de la riera de Mura. Es tracta d'un cultiu força recent.

Z4(2018). No hi és present.

Z5(2019). No hi és present.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
8	3	60166,17	-

HIC que hi correspon: Cap

83.221⁺ Camps d'avellaners (*Corylus avellana*)

Z1(2015). La presència d'avellaners cultivats en aquest territori és absolutament testimonial. Es redueix a un bancal, aparentment abandonat, proper a les Oliveres (vall d'Horta).

Z2(2016). No hi és present.

Z3(2017). No hi és present.

Z4(2018). No hi és present.

Z5(2019). No hi és present.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
0	1	700	-

HIC que hi correspon: Cap

83.3 PLANTACIONS D'ARBRES

83.3111 Plantacions de píceas (*Picea abies*) i d'altres pinàcies europees (excepte pins)

Z1(2015). No hi és present.

Z2(2016). No hi és present.

Z3(2017). Hem localitzat un rodal de pícees plantades prop de la Mata.

Z4(2018). No hi és present.

Z5(2019). No hi és present.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
0	1	300	-

HIC que hi correspon: Cap

83.3112 Plantacions de pinassa austríaca (*Pinus nigra* subsp. *nigra*) i d'altres pins europeus

Z1(2015). No hi és present.

Z2(2016). Hem detectat una petita superfície ocupada per aquest tipus de pi a l'extrem nord-occidental de l'àrea cartografiada.

Z3(2017). Un sol polígon a la capçalera de la riera de les Arenes (canal del Cellerot). En aquesta àrea van plantar diverses menes de coníferes exòtiques, originant rodals més o menys naturalitzats, no explotats recentment.

Z4(2018). No hi és present.

Z5(2019). No hi és present.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
1	1	4982,34	-

HIC que hi correspon: Cap

83.3121 Plantacions de cedres (*Cedrus* spp.) i d'altres pinàcies no europees (excepte pins)

Z1(2015). No hi és present.

Z2(2016). No hi és present.

Z3(2017). N'hem localitzat dos rodals a l'entorn de la casa de la Mata.

Z4(2018). No hi és present.

Z5(2019). No hi és present.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
2	0	6863,78	-

HIC que hi correspon: Cap

83.3122 Plantacions de pi insigne (*Pinus radiata*) i d'altres pins no europeus

Z1(2015). No hi és present.

Z2(2016). No hi és present.

Z3(2017). Coneixem dos indrets on es van realitzar plantacions de *Pinus radiata*, actualment abandonades i més o menys naturalitzades: prop del coll d'Estenalles i al canal del Cellerot.

Z4(2018). No hi és present.

Z5(2019). No hi és present.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
2	1	21064,67	-

HIC que hi correspon: Cap

83.321 Plantacions de pollancre (*Populus spp.*)

Z1(2015). Hi ha dues clapes petites amb pollancre plantats al marge del Ripoll (a l'àrea d'esplai de les Arenes i sota la casa de l'Illa), i una plantació més extensa al torrent de la Font del Llor, aigües avall del Marquet de les Roques.

Z2(2016). No hi és present.

Z3(2017). No hi és present.

Z4(2018). No hi és present.

Z5(2019). No hi és present.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
2	1	10843,26	-

HIC que hi correspon: Cap

83.322 Plantacions d'eucaliptus (*Eucalyptus* spp.)

Z1(2015). No hi és present.

Z2(2016). No hi és present.

Z3(2017). No hi és present.

Z4(2018). Hem marcat un punt corresponent a un rodal d'eucaliptus no explotat, prop del Gabí.

Z5(2019). No hi és present.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
0	1	100	-

HIC que hi correspon: Cap

83.324 Plantacions i formacions subespontànies de *Robinia pseudoacacia*

Z1(2015). Es tracta de poblacions no gaire extenses dominades per *Robinia pseudoacacia* que es fan en fondals. La que ocupa més superfície es troba al peu de la Mare de Déu de les Arenes, on s'hi barregen també algunes alzines. La resta són clapes petites que es troben al costat del Marquet de les Roques, al torrent de Pregona i al torrent de la Font del Daví.

Z2(2016). N'hem trobat en un sol punt de la part baixa de la riera de Mura, en un indret pertorbat prop del poble.

Z3(2017). Hem detectat formacions dominades per *Robinia* a diferents punts del territori, associades a indrets antropitzats (marges de rieres alterades, vores de cases de pagès, prop de fonts...) i sempre ocupant petites superfícies.

Z4(2018). Unitat que ocupa petites superfícies en indrets alterats prop de cursos d'aigua i àrees habitades. L'hem recollit de tres llocs diferents.

Z5(2019). No hi és present.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
3	14	18711,41	-

HIC que hi correspon: Cap

83.3251+ Plantacions de plàtans (*Platanus orientalis* var. *acerifolia*) i d'altres arbres planifolis de sòls humits

Z1(2015). Al territori estudiat les plantacions de plàtans són molt escasses i de mida reduïda, no sembla que responguin a interessos comercials. N'hi ha només a la vall d'Horta, a les rodalies de Can Brossa, i també a la vall del Ripoll, vora el pont de la font de la Boixa.

Z2(2016). Incloem aquí plantacions de plàtans amb un cert component de naturalització, ubicades prop de cursos d'aigua o fonts, amb un sotabosc propi d'ambients riberencs o bardisses.

Z3(2017). No hi és present.

Z4(2018). No hi és present.

Z5(2019). No hi és present.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
4	2	16126,96	-

HIC que hi correspon: Cap

84 FILERES D'ARBRES, TANQUES VIVES, BOSQUETS

84.11* Fileres d'arbres perennifolis (paravents de xiprers...)

Z1(2015). No hi és present.

Z2(2016). No hi és present.

Z3(2017). N'hem vist al camí que porta a la Mata. Es tracta de fileres de cedres.

Z4(2018). No hi és present.

Z5(2019). No hi és present.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
2	0	3933,81	-

HIC que hi correspon: Cap

85.3 Jardins i horts casolans

Z1(2015). Es tracta de petits horts amb hortalisses i algun arbre fruiter, que es concentren al voltant de les cases de pagès, sobretot de la vall d'Horta (Pregona, Agramunt, les Oliveres, la Roca), però també a la vall de Mur (el Daví i el Dalmau), i a l'extrem sud del territori estudiat, al voltant del Sabater Vell.

Z2(2016). Hi incloem petites superfícies d'horts o de jardins de certa entitat associats a cases o indrets habitats.

Z3(2017). No hi és present.

Z4(2018). Algunes masies importants de la part baixa del mapa (Can Pèlecs, Can Pobla i la Torre de l'Àngel) tenen en les seves immediacions horts i zones enjardinades de certa extensió, en algun cas cartografiables a l'escala de treball.

Z5(2019). No hi és present.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
4	10	15861,93	-

HIC que hi correspon: Cap

86.2 Viles i pobles (i petites ciutats)

Z1(2015). Dins del territori cartografiat no hi ha cap nucli urbà ni cap àrea industrial. S'han assenyalat sota aquest codi les cases de pagès que hi ha escampades per les parts baixes de la vall d'Horta, la vall de Mur i la vall del Ripoll, amb els magatzems o granges annexos. També s'hi han inclòs alguns espais oberts que envolten aquestes cases (horts abandonats, herbassars ruderals, aparcaments, etcètera).

Z2(2016). Trobem petites superfícies urbanes disseminades per tota l'àrea d'estudi i corresponen bàsicament a masies o cases de pagès. Sempre tenen petits fragments de vegetació natural associada, principalment comunitats ruderals de diversa mena o cultius (horts, feixes abandonades...).

Z3(2017). Al territori cartografiat no existeixen àrees urbanes d'entitat, sinó petites superfícies corresponents a masies, en molts casos abandonades.

Z4(2018). Al territori cartografiat no existeixen àrees urbanes d'entitat, sinó petites superfícies corresponents a masies.

Z5(2019). Al territori cartografiat no hi ha cap poble, però hem trobat un seguit de masies o petits nuclis residencials que hem recollit dins d'aquest hàbitat.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
046	0	206396,38	-

HIC que hi correspon: Cap

86.26* Urbanitzacions i àrees residencials

Z1(2015). Només s'ha utilitzat aquest codi per a la urbanització de les Arenes, a la vall del Ripoll. És un espai exclòs del Parc Natural, però s'ha inclòs a la cartografia per evitar que quedés un forat sense mapa. Entremig de les cases hi ha algunes alzines, pins blancs, prats secs i herbassars ruderals.

Z2(2016). No hi és present.

Z3(2017). Hem dibuixat petites superfícies d'una urbanització molt laxa pertanyent al Pont de Vilomara i situada just al límit de l'extrem nord-occidental de l'àrea cartografiada. Entremig de les cases hi ha restes de pinedes de pi blanc i brolles de la unitat 32.42.

Z4(2018). Petites porcions de la urbanització de Matadepera, al sud del mapa, estan incloses dins dels límits del parc. A part, hem marcat també una àrea urbanitzada laxa, més o menys moderna, situada al Gabí.

Z5(2019). No hi és present.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
7	0	41299,37	-

HIC que hi correspon: Cap

86.413 Pedreres

Z1(2015). No hi és present.

Z2(2016). No hi és present.

Z3(2017). Existeix una pedrera a cel obert abandonada prop del Farell. Malgrat que la vegetació natural (bardisses sobretot) n'ha recobert una part de la superfície, encara és molt visible la zona corresponent a l'àrea d'extracció, ocupada actualment per roca nua.

Z4(2018). No hi és present.

Z5(2019). No hi és present.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
1	0	7021,83	-

HIC que hi correspon: Cap

86.43 Vies i nusos de comunicacions i altres espais oberts

Z1(2015). Hem assenyalat amb aquest codi l'aparcament de l'àrea d'esplai de les Arenes. Es tracta d'una superfície no pavimentada on hi predomina el sòl nu, amb herbassars ruderals a tot el perímetre.

Z2(2016). No hi és present.

Z3(2017). Hem assignat a aquesta unitat l'aparcament de l'àrea del coll d'Estenalles.

Z4(2018). Hem inclòs en aquesta unitat l'aparcament i àrea d'esplai de l'Escaiola, i l'aparcament de Can Robert.

Z5(2019). Hem marcat un parell de polígons, corresponents a àrees encimentades prop d'una urbanització (els Caus).

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
6	0	38433,85	-

HIC que hi correspon: Cap

86.6 Llocs arqueològics

Z1(2015). Hàbitat representat només pel castell de Pera, a la carena que tanca la capçalera de la vall d'Horta per llevant. Es conserven alguns murs i restes del pati d'armes, de cisternes i de la capella.

Z2(2016). No hi és present.

Z3(2017). No hi és present.

Z4(2018). No hi és present.

Z5(2019). No hi és present.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
0	1	700	-

HIC que hi correspon: Cap

87.1 Conreus abandonats

Z1(2015). Hem marcat com a camps abandonats aquelles finques que es trobaven en estat d'abandó en el moment de l'aixecament del mapa. La situació d'aquests camps pot variar en pocs anys. La majoria es troben al voltant de les cases de pagès de la vall d'Horta i de la vall de Mur i, molt puntualment al fons de la vall del Ripoll. En molts casos es tracta d'antics camps de cereals d'hivern, actualment colonitzats per plantes oportunistes i ruderals.

Z2(2016). Disseminats principalment per la vall de la riera de Mura i algunes altres valls de la meitat nord de l'àrea cartografiada. Gairebé inexistents al sector conglomeràtic. Porten vegetació heterogènia, des de fàcies inicials de prats secs de l'*Aphyllanthion* o *Brachypodium phoenicoides* fins a comunitats de caire més ruderal, que corresponen als estadis més inicials de recolonització. En general es tracta de conreus herbacis de secà abandonats, rarament arboris.

Z3(2017). Hem inclòs aquí petites superfícies de conreus d secà abandonats que no tenen vegetació clarament assignable a d'altres unitats pròpies d'aquests ambients com són els fenassars (34.36).

Z4(2018). Hem inclòs en aquesta unitat alguns conreus (la majoria de secà) més o menys recentment abandonats, poblats per vegetació poc específica, força variable, constituïda per un barreja de plantes ruderals i arvenses. En funció del temps d'abandó, la presència d'espècies de caràcter perenne és més o menys important. A continuació, copiem un inventari de conreus abandonats inclosos en aquesta unitat, pres prop de Can Torres (419070 4608122, 20 m²):

Foeniculum vulgare 2; *Crepis sancta* 2; *Bromus madritensis* 3; *Dactylis glomerata* subsp. *hispanica* 3; *Galactites tomentosa* 1; *Plantago lanceolata* 2; *Euphorbia peplus* 1; *Vicia hirsuta* 1; *Oryzopsis miliacea* 1; *Cerastium pumilum* 1; *Euphorbia serrata* 1; *Lathyrus cicera* +; *Hirschfeldia incana* +; *Muscari comosum* +; *Sonchus oleraceus* +; *Hypericum perforatum* 1; *Psoralea bituminosa* +; *Medicago sativa* +; *Centaurea aspera* +; *Ranunculus bulbosus* subsp. *aleae* +; *Rubus ulmifolius* +; *Vicia hybrida* +.

Z5(2019). No hi és present.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
55	2	553169,35	-

HIC que hi correspon: Cap

87.21⁺ Comunitats ruderals de terra baixa

Z1(2015). Hem delimitat els herbassars més extensos, que es troben a l'àrea d'esplai de les Arenes, a l'aparcament de la font de la Boixa, als solars adjacents a la granja de la Roca, i als entorns immediats al monestir de Sant Llorenç del Munt, on l'elevada freqüentació i la presència constant dels rucs traginers fan que les comunitats pradenques culminants s'hagin degradat cap a herbassars ruderals.

Z2(2016). Unitat representada principalment per punts o petits polígons ubicats preferentment prop d'àrees habitades, prop de cases de pagès. Hi hem vist des d'herbeis moderadament ruderals de l'*Hordeion leporini* o *Sisymbrium officinalis* fins a herbassars nitròfils més ufanosos, assignables al *Silybo-Urticion*.

Z3(2017). N'hem localitzat petites superfícies associades a cases de pagès i d'altres indrets freqüentats per la gent com per exemple balms i fonts. Són formacions heterogènies, dominades per diverses espècies ruderals anuals (*Bromus* ssp., *Geranium molle*, *Hordeum murinum*, *Anacyclus clavatus*...).

Z4(2018). Unitat que apareix dispersa per bona part del territori. Ocupa normalment petites superfícies, associades a cases de pagès i altres indrets freqüentats per la gent. Localment poden ocupar superfícies més notables, cartografiables a escala de treball, tal i com passa en alguns cultius abandonats.

Són formacions diverses, però la majoria assimilables a l'aliança *Hordeion*. Hi són freqüents plantes ruderals anuals (*Bromus* ssp., *Geranium molle*, *Hordeum murinum*, *Rapsitrum rugosum*, *Anacyclus clavatus*, *Carduus tenuiflorus*...). Més localment, en sòls més profunds, també apareixen formacions més ufanoses dominades per herbes més vigoroses com *Silybum marianum*, *Malva sylvestris*, *Sisymbrium officinale*, etc.

A la part alta del massís, a les proximitats de la Mola, l'antropització i la pastura intensa ha fet que una part dels pradells dominants tinguin un grau de ruderalització força notable. Aquests, doncs, corresponen a una situació intermèdia entre les comunitats d'aquesta unitat i els pradells de la unitat 34.81. El següent inventari, aixecat a dalt de la Mola (418246 4610362, 20 m²), exemplifica aquesta situació:

Geranium pusillum 1; *Geranium molle* 2; *Hirschfeldia incana* 2; *Medicago minima* 3; *Alyssum alyssoides* 1; *Plantago sempervirens* 1; *Anthemis arvensis* 2; *Petrorhagia prolifera* 1; *Bromus hordeaceus* 1; *Salvia verbenaca* 1; *Erodium cicutarium* +; *Malva sylvestris* +; *Calendula arvensis* +; *Leontodon taraxacoides* +; *Poa annua* +; *Hordeum murinum* +; *Arenaria serpyllifolia* +; *Astragalus hamosus* +; *Helianthemum salicifolium* +; *Dactylis glomerata* +; *Plantago afra* +; *Sedum acre* +; *Dipsacis serotinum* +; *Capsella bursa-pastoris* +; *Poa bulbosa* +; *Silene nocturna* +; *Marrubium vulgare* +; *Brachypodium distachyon* +; *Filago pyramidata* +; *Psoralea bituminosa* +.

Z5(2019). En tenim punts dispersos per tot el territori, lligats a marges de camins fressats o prop de masies.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
22	71	105309,82	-

HIC que hi correspon: Cap

87.22* Comunitats ruderals de muntanya

Z1(2015). Prop de la font dels Òbits, en un indret humit i frescal a 970 metres d'altitud, s'hi fa un herbassar ruderal amb algunes plantes perennes de certa tendència muntanyenca. És l'únic indret on hem localitzat un herbassar d'aquest tipus.

Z2(2016). Herbassars de poca entitat dominats generalment per *Urtica dioica* i associats a sòls humits i nitrificats de cases de pagès del sector muntanyenc de l'àrea cartografiada.

Z3(2017). Més aviat rares i ocupant superfícies reduïdes, n'hem localitzat només a la part més elevada del sector oriental i als marges de la riera de Mura. A diferència de les comunitats anteriors, aquestes acostumen a estar dominades per espècies nitròfiles perennes. Al territori, principalment per *Urtica dioica*, *Artemisia verlotiorum*, *Dipascus fullonum*, *Arctium minus* o *Verbascum puberulentum*.

Z4(2018). Unitat rara, limitada a indrets més o menys humits de la part baixa de la vall de les Arenes. Ocupa superfícies petites, en marges de camps, camins, i proximitats de cases de pagès. Son formacions dominades per plantes nitròfiles perennes, o bianuals, de mida grossa com *Urtica dioica*, *Arctium minus* o *Artemisia verlotiorum*. Aquesta darrera espècie, de caràcter al·lòcton, fa poblacions relativament importants en sòls profunds prop de la Barata, on arriba a colonitzar parcialment camps abandonats.

Z5(2019). No hi és present.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
3	20	105309,82	-

HIC que hi correspon: Cap

87.61⁺ Arbredes i matollars d'espècies exòtiques (*Ailanthus*, *Broussonetia*, *Celtis*, *Retama sphaerocarpa*...)

Z1(2015). No hi és present.

Z2(2016). Hem detectat la presència d'un rodal d'*Ailanthus altissima* prop del coll d'Estenalles, associat a un talús proper a la carretera.

Z3(2017). Hem detectat un petit rodal d'*Ailanthus* al marge de la riera de Mura.

Z4(2018). Unitat que apareix fent petits rodals al tram inferior de la riera de les Arenes, associada sobretot als marges de vies de comunicació. Apareixen sempre com a bosquines de rebrot d'*Ailanthus*, sense presència d'arbres madurs.

Z5(2019). Hi hem recollit un poblament d'*Ailanthus* detectat prop de la Casa Nova de l'Obac.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
1	9	1771,16	-

HIC que hi correspon: Cap

89.23 Basses d'aigua dolça industrials, agrícoles..., grans canals i estanys ornamentals

Z1(2015). S'han detectat 14 basses, o dipòsits d'aigua descoberts, la majoria de les quals corresponen a basses de reg situades a la vora de les cases de pagès, o bé a les basses que hi ha a la sortida d'aigües d'algunes de les fonts d'aquest sector del Parc Natural. La més gran, de més de 800 metres quadrats, és la bassa del Molí de la Rova, a la vall d'Horta.

Z2(2016). Es tracta en tots els casos de basses agrícoles limitades per plàstics (lona) o formigó, en la majoria de casos amb vegetació associada molt escassa o nul·la.

Z3(2017). Un sol polígon, corresponent a una petita presa molt poc naturalitzada (pantà de Santa Creu de Palou).

Z4(2018). No hi és present.

Z5(2019). No hi és present.

Nombre polígons	Nombre punts	Superfície	Estat conservació
1	18	5315,56	-

HIC que hi correspon: Cap

4. TAULES

Taula 1. Relació dels hàbitats CORINE presents en el mapa (capa Sant_Llorenç), nombre de polígons i superfície ocupada.

Codi CORINE	Nom CORINE	Nombre polígons + punts	Superfície (m2)
22.13	Aigües dolces estagnants eutròfiques	4	5.241,28
22.3418	Altres comunitats de petites herbes (<i>Juncus bufonius</i> , <i>Lythrum</i> spp...), de llocs temporalment xops o humits de terra baixa	72	370,96
22.411	Poblaments natants de <i>Lemna</i> spp. (lenties d'aigua), <i>Azolla caroliniana</i> o <i>Riccia</i> , d'aigües dolces estagnants, més o menys eutròfiques	6	159,00
22.422	Comunitats submergeses d'herbes petites o mitjanes (<i>Potamogeton densus</i> i altres espigues d'aigua, <i>Elodea</i> , <i>Najas</i> , <i>Zannichellia</i> , <i>Ceratophyllum</i> ...), d'aigües dolces estagnants	1	5,00
22.441	Poblaments submersos d'asprelles (<i>Chara</i> spp.), de basses i estanys d'aigües carbonàtiques	60	287,96
24.21	Codolars fluvials sense vegetació	5	18.478,16
24.223	Matollars de <i>Myricaria germanica</i> , dels codolars fluvials	1	499,97
24.225	Comunitats obertes de llonja (<i>Andryala ragusina</i>), cascall marí (<i>Glaucium flavum</i>)..., de codolars de rambles i rieres de terra baixa (i de la muntanya mitjana)	2	4.985,38
24.226	Codolars fluvials amb vegetació no especialitzada, sobretot a terra baixa	34	42805,53
24.61+	Lleres rocoses generalment no submergides	98	374.723,61
31.8122	Bardisses amb esbarzer (<i>Rubus ulmifolius</i>), aranyoner (<i>Prunus spinosa</i>), gavarres (<i>Rosa</i> spp.)..., mesoxeròfiles, lligades a boscos més aviat secs, de la muntanya mitjana poc plujosa	27	72.501,22
31.8123	Matollars de corner (<i>Amelanchier ovalis</i>), boix (<i>Buxus sempervirens</i>), espina cervina (<i>Rhamnus saxatilis</i>)..., calcícoles, de costers rocosos, secs, de la muntanya mitjana	1	49,99
31.8127+	Sàucars (bosquines de <i>Sambucus nigra</i>), amb vidalba (<i>Clematis vitalba</i>), esbarzer (<i>Rubus ulmifolius</i>)..., higròfils i subnitròfils, lligats sobretot als boscos de ribera	11	8.785,84
31.82	Bardisses amb abundància de boix (<i>Buxus sempervirens</i>), calcícoles, de la muntanya mitjana poc plujosa, sobretot als Prepirineus	3	1.266,09
31.863	Falgars (poblaments de <i>Pteridium aquilinum</i>), xeromesòfils, de la muntanya mitjana (i de terra baixa)	8	152,00

31.8712	Herbassars de belladona (<i>Atropa belladonna</i>), bleneres (<i>Verbascum</i> spp.)..., de clarianes forestals, en sòls eutròfics, als estatges montà i subalpí	1	15,00
31.891	Bardisses amb roldor (<i>Coriaria myrtifolia</i>), esbarzer (<i>Rubus ulmifolius</i>)..., de terra baixa (i de l'estatge montà)	365	824.285,54
31.8C2 ⁺	Avellanoses (bosquines de <i>Corylus avellana</i>), amb <i>Polystichum setiferum</i> ..., mesohigròfiles, dels barrancs i fondals molt ombrívols de terra baixa (i de l'estatge submontà)	9	20.997,43
31.8C3 ⁺	Avellanoses (bosquines de <i>Corylus avellana</i>), mesòfiles o mesoxeròfiles, d'ambients secs de la muntanya mitjana	2	175,00
31.8D	Bosquines d'arbres caducifolis joves, procedents de rebrot o de colonització, estadis inicials del bosc	24	324.715,21
32.1121 ⁺	Màquies d'alzina (<i>Quercus ilex</i>), acidòfiles, de terra baixa i de la muntanya mediterrània	8	184.539,65
32.1131 ⁺	Màquies d'alzina (<i>Quercus ilex</i>), calcícoles, de terra baixa i de la muntanya mediterrània	427	8.297.355,69
32.1134 ⁺	Màquies de carrasca (<i>Quercus rotundifolia</i>), calcícoles, de les contrades mediterrànies i de l'estatge submontà	38	987.428,45
32.1151 ⁺	Màquies amb barreja de carrasca (<i>Quercus rotundifolia</i>) i roure (<i>Quercus</i> spp.), de les terres mediterrànies	59	2.143.244,38
32.1152 ⁺	Màquies amb barreja d'alzina (<i>Quercus ilex</i>) i roures (<i>Quercus</i> spp.), de les terres mediterrànies	94	3.653.234,62
32.123	Màquies de llentiscle (<i>Pistacia lentiscus</i>), de terra baixa	6	5.288,94
32.1311	Cadequers (màquies o garrigues amb abundància de <i>Juniperus oxycedrus</i> arborescent), no litorals	44	3.829,94
32.1321	Savinoses (màquies o garrigues amb abundància de <i>Juniperus phoenicea</i> subsp. <i>phoenicea</i> arborescent), calcícoles, de les contrades mediterrànies no litorals	185	322.128,81
32.142	Màquies o garrigues amb pins pinyers (<i>Pinus pinea</i>) esparsos	2	84.370,95
32.143	Màquies o garrigues amb pins blancs (<i>Pinus halepensis</i>) esparsos	63	1.442.990,62
32.145	Màquies o garrigues amb pins roigs (<i>Pinus sylvestris</i>) o pinasses (<i>Pinus nigra</i> subsp. <i>salzmannii</i>) esparsos	1	249,96
32.18	Màquies amb llor (<i>Laurus nobilis</i>)	1	199,97
32.1B ⁺	Arboçars (formacions d' <i>Arbutus unedo</i>), calcícoles, de terra baixa i de les muntanyes mediterrànies	170	4.892.766,82
32.21C	Matollars dominats per ginestó (<i>Osyris alba</i>), de les contrades mediterrànies càlides	8	57,00
32.311	Arboçars (formacions d' <i>Arbutus unedo</i>) i altres bosquines silicícoles, de les contrades mediterrànies occidentals	3	35.943,01
32.322 ⁺	Bruguerars dominats per bruc boal (<i>Erica arborea</i>), silicícoles, dels costers i dels sòls secs de les contrades mediterrànies marítimes	77	136.053,84

32.335 ⁺	Estepars de <i>Cistus ladanifer</i> , silicícoles, d'indrets secs de terra baixa	1	50,00
32.341	Estepars dominats per estepa negra (<i>Cistus monspeliensis</i>), silicícoles, de les contrades mediterrànies marítimes	23	5.160,75
32.342	Estepars dominats per estepa borrera (<i>Cistus salvifolius</i>), silicícoles, de les contrades mediterrànies marítimes	4	64,00
32.348	Estepars d'estepa blanca (<i>Cistus albidus</i>), silicícoles, de terra baixa	1	25,00
32.36	Brolles baixes i obertes d'estepes (<i>Cistus</i> spp.), brucs (<i>Erica</i> spp.)..., silicícoles, de terra baixa	5	29.005,24
32.375 ⁺	Brolles dominades per argelaga negra (<i>Calicotome spinosa</i>), silicícoles, de les contrades mediterrànies marítimes	6	275,00
32.41	Garrigues de coscoll (<i>Quercus coccifera</i>), sense plantes termòfiles o gairebé	28	20.106,68
32.42	Brolles dominades per romaní (<i>Rosmarinus officinalis</i>), calcícoles, de terra baixa	680	11.736.877,31
32.431	Estepars dominats per estepa blanca (<i>Cistus albidus</i>), calcícoles, de terra baixa	632	4.556.926,71
32.433	Brolles amb abundància d'estepa borrera (<i>Cistus salvifolius</i>), calcícoles, de terra baixa	13	665,00
32.45	Brolles baixes dominades per càdec (<i>Juniperus oxycedrus</i>), calcícoles, de terra baixa	1	399,98
32.47	Timonedes (brolles baixes) dominades per timó (<i>Thymus</i> spp.), sajolida (<i>Satureja montana</i>), esparbonella (<i>Sideritis scordiodides</i>) o altres labiades (llevat d'espígols), calcícoles, de terra baixa	461	848.109,76
32.4811 ⁺	Argelagars (matollars de <i>Genista scorpius</i>), calcícoles, de terra baixa i de la muntanya mitjana	19	22.437,90
32.4812 ⁺	Matollars d'argelagó (<i>Genista hispanica</i>), calcícoles, de terra baixa i de la muntanya mitjana	32	71.783,68
32.4A11 ⁺	Timonedes dominades per <i>Helichrysum stoechas</i> (sempreviva) o <i>Stachelina dubia</i> (pinzell) o <i>Phagnalon rupestre</i> ..., d'indrets secs de terra baixa i de l'estatge submontà	22	582,00
32.4A12 ⁺	Matollars d'espernallac (<i>Santolina chamaecyparissus</i>), xeròfils i subnitrofils, de terra baixa	19	291,00
32.4A2	Matollars d'artemisa (<i>Artemisia</i> spp.), de terra baixa i de la muntanya mitjana	2	21,00
32.4A3	Matollars d'olivarda (<i>Inula viscosa</i>), dels camps abandonats, llits de rambles i rieres, terres remogudes..., de terra baixa	7	182,00
32.4B + 32.2121	Brolles amb dominància o abundància de bruc d'hivern (<i>Erica multiflora</i>), calcícoles, de les contrades marítimes	59	123.230,26

32.4C	Brolles dominades per foixarda (<i>Globularia alypum</i>), calcícoles, de terra baixa	36	6.007,37
32.4D	Timonedes dominades per cistàcies baixes (<i>Helianthemum syriacum</i> , <i>H. hirtum</i> ..., <i>Fumana ericoides</i> , <i>F. thymifolia</i> ...), calcícoles, d'indrets secs de terra baixa	26	494,00
32.4E	Timonedes dominades per sanguinària blava (<i>Lithospermum fruticosum</i>), calcícoles, de terra baixa	1	10,00
32.4F	Brolles amb abundància de bufalaga (<i>Thymelaea tinctoria</i>), calcícoles, de terra baixa	3	60,00
32.4G	Bosquines dominades per matabou (<i>Bupleurum fruticosum</i>), sovint fent el mantell marginal d'alzinars, de terra baixa	85	31.558,81
32.4H + 32.274	Brolles dominades per gatosa (<i>Ulex parviflorus</i>), calcícoles, de les contrades mediterrànies	29	38.634,10
32.4M ⁺	Matollars de gessamí groc (<i>Jasminum fruticans</i>), de sòls calcaris, profunds, de terra baixa (i de la muntanya mitjana), a les contrades interiors	3	72,00
32.641 ⁺	Boixedes (matollars de <i>Buxus sempervirens</i>) de la muntanya mitjana (i de les contrades mediterrànies)	74	58.346,39
32.A	Ginestars de ginesta vera (<i>Spartium junceum</i>), de les contrades mediterrànies (sobretot les marítimes)	37	55.576,32
32.B ⁺	Bosquines de pi blanc (<i>Pinus halepensis</i>) procedents de colonització	73	2.301.602,70
34.111 + 36.2p	Pradells de <i>Sedum album</i> i altres crespínells, de terraprimis i replans de roca, calcícoles, de la muntanya mitjana	209	14.623,77
34.36	Fenassars (prats de <i>Brachypodium phoenicoides</i>), amb <i>Euphorbia serrata</i> , <i>Galium lucidum</i> (espunyidella blanca)..., xeromesòfils, de sòls profunds de terra baixa i de la baixa muntanya mediterrània	117	510.771,57
34.37 ⁺	Prats o poblaments de <i>Plantago albicans</i> , de sòls argilosos secs de terra baixa	8	74,98
34.41	Vorades herbàcies xeròfiles (lligades a les rouredes i altres boscos poc humits), amb <i>Origanum vulgare</i> (orenga), <i>Geranium sanguineum</i> , <i>Tanacetum corymbosum</i> , <i>Oryzopsis paradoxa</i> ..., de la muntanya mitjana i de les contrades mediterrànies plujoses	92	1.260,96
34.42	Vorades herbàcies mesòfiles (lligades a les fagedes, freixenedes i altres boscos humits), amb <i>Trifolium medium</i> , <i>Trifolium ochroleucon</i> , <i>Valeriana officinalis</i> (valeriana)..., de la muntanya mitjana	9	95,99
34.511	Llistonars (prats secs de <i>Brachypodium retusum</i>) amb teròfits, calcícoles, de terra baixa	161	146.600,61
34.5131	Prats de teròfits, calcícoles, de terra baixa, a la Mediterrània occidental	777	1.142.339,50

34.6321 ⁺	Prats oberts amb dominància de ripoll (<i>Oryzopsis miliacea</i>), dels camps abandonats, terres remogudes..., de terra baixa	20	425,00
34.6322 ⁺	Prats, sovint emmatats, de pelaguers (<i>Stipa offneri</i> , <i>S. pennata</i> , <i>S. capillata</i>) amb teròfits, calcícoles i xeròfils, de terra baixa (i de l'estatge submontà)	130	52.480,70
34.634	Prats sabanoides d'albellatge (<i>Hyparrhenia hirta</i>), de vessants solells de les contrades marítimes	228	295.567,99
34.721	Joncedes (prats, sovint emmatats, d' <i>Aphyllanthes monspeliensis</i>), calcícoles, de les contrades mediterrànies i de la muntanya mitjana poc plujosa	165	1.144.293,94
34.81	Prats subnitròfils de teròfits (o cardassars), amb <i>Aegilops geniculata</i> (traiguera), <i>Bromus rubens</i> , <i>Medicago rigidula</i> , <i>Carthamus lanatus</i> ..., de terra baixa	174	173.927,26
35.31 ⁺	Pradells de teròfits (<i>Helianthemum guttatum</i> , <i>Tolpis barbata</i> , <i>Crassula tillaea</i> , <i>Silene gallica</i> , <i>Aira cupaniana</i> ...), sovint amb <i>Sedum</i> spp. (crespinells), silicícoles, de terra baixa	64	2.674,30
37.241	Jonqueres subnitròfiles, de sòls calcigats i temporalment inundats, de la muntanya mitjana	2	12,00
37.26 ⁺	Herbassars amb cua de cavall (<i>Equisetum telmateia</i>) i càrexs (<i>Carex pendula</i> , <i>C. remota</i>)..., de fons de còrrecs i sòls xops, al territori catalanídic septentrional i central	7	122,00
37.311	Herbassars graminoides amb alba roja (<i>Molinia coerulea</i>), higròfils i basòfils, de la muntanya mitjana	21	230,98
37.4	Jonqueres de jonc boval (<i>Scirpus holoschoenus</i>) i herbassars graminoides, higròfils, de terra baixa (i de la muntanya mitjana)	63	3.137,82
37.5	Prats i gespes de sòls argil·lomargosos, temporalment inundats, de terra baixa	17	128,99
37.71	Herbassars i vels de plantes enfiladisses, subnitròfils, de les vores d'aigua	11	264,00
37.72	Herbassars subnitròfils de marges i clarianes forestals, en indrets ombrejats i frescals de la muntanya mitjana	43	1.757,95
41.2A ⁺	Bosc de roure sessiliflor (<i>Quercus petraea</i>), mesohigròfils, dels Pirineus i de les muntanyes catalanídiques septentrionals	3	17.698,79
41.44	Bosc caducifolis mixtos, sovint amb tells (<i>Tilia</i> spp.), dels engorjats i dels vessants ombrívols, pirenaicocantàbrics	12	10.664,87
41.5611	Bosc de roure sessiliflor (<i>Quercus petraea</i>), de vegades amb altres caducifolis (<i>Betula pendula</i> ...), acidòfils i xeromesòfils, pirinencs i del territori catalanídic septentrional	8	150.893,14
41.7131 ⁺	Bosc de roure martinenc (<i>Quercus pubescens</i>), calcícoles, de la muntanya mitjana, i comunitats equivalents	7	37.413,95

41.714	Bosc de roures (<i>Quercus pubescens</i> , <i>Q. x cerrioides</i>), sovint amb alzines (<i>Q. ilex</i>), de terra baixa	76	893.531,17
41.7713	Bosc de roure valencià (<i>Quercus faginea</i> o híbrids), calcícoles, de la muntanya mitjana poc plujosa (i de terra baixa)	4	8.699,73
41.D4	Tremoleds (bosquets de <i>Populus tremula</i>), mesòfiles, sovint sense sotabosc forestal, de la muntanya mitjana (i del país dels boscos esclerofil·les)	2	175,00
42.5922+	Bosc de pi roig (<i>Pinus sylvestris</i>), neutrobasòfils i mesòfils, dels Pirineus i de les contrades septentrionals	4	134.837,66
42.5F+	Pinedes de pi roig (<i>Pinus sylvestris</i>), amb sotabosc de màquies o brolles mediterrànies	21	241.777,45
42.632	Bosc de pinassa (<i>Pinus nigra</i> subsp. <i>salzmannii</i>) dels Prepirineus, el territori ausossegàrric i les muntanyes mediterrànies septentrionals (fins a l'alt Gaià)	157	3.182.508,97
42.67	Pinedes de pinassa (<i>Pinus nigra</i> subsp. <i>salzmannii</i>), o repoblacions, sense sotabosc forestal	15	299.981,78
42.827+	Pinedes de pinastre (<i>Pinus pinaster</i>), o repoblacions, sense sotabosc llenyós	5	5.637,03
42.8315	Pinedes de pi pinyer (<i>Pinus pinea</i>), sovint amb sotabosc de brolles o de bosquines acidòfiles, de la terra baixa catalana	39	345.046,80
42.8413+	Pinedes de pi blanc (<i>Pinus halepensis</i>), amb sotabosc de màquies o garrigues d'alzinar o de carrascar	370	20.362.427,44
42.8414+	Pinedes de pi blanc (<i>Pinus halepensis</i>), amb sotabosc de brolles calcícoles, de les contrades marítimes	151	3.533.163,55
42.8416+	Pinedes de pi blanc (<i>Pinus halepensis</i>), amb sotabosc de brolles silícícoles, de terra baixa	13	114.454,43
42.8417+	Pinedes de pi blanc (<i>Pinus halepensis</i>), sense sotabosc llenyós	9	83.894,92
42.B3+	Bosc mixt de pi roig (<i>Pinus sylvestris</i>) i pinassa (<i>Pinus nigra</i> subsp. <i>salzmannii</i>)	37	1.401.845,38
42.B4+	Bosc mixt de pi blanc (<i>Pinus halepensis</i>) i pinassa (<i>Pinus nigra</i> subsp. <i>salzmannii</i>)	64	1.659.130,76
42.B5+	Altres boscos mixtos de coníferes	57	3.322.799,15
43.7131+	Bosc mixt de roure martinenc (<i>Quercus pubescens</i>) i pi roig (<i>Pinus sylvestris</i>), calcícoles, de la muntanya mitjana	2	37.581,23
43.7713	Bosc mixt de roure valencià (<i>Quercus faginea</i> o híbrids) i pinassa (<i>Pinus nigra</i> subsp. <i>salzmannii</i>) o pi roig (<i>Pinus sylvestris</i>), calcícoles, de la muntanya mitjana poc plujosa (i de terra baixa)	24	998.264,23
43.H	Altres boscos mixtos de caducifolis i coníferes	8	107.915,60
44.122	Sargars de terra baixa	31	67.036,97

44.128 ⁺	Gatelledes (bosc, generalment baixos, de <i>Salix atrocinerea</i>), amb <i>Equisetum telmateia</i> , <i>Carex pendula</i> ..., de fons de barrancs i depressions, amb sòl xop, al territori catalanídic	14	78.223,29
44.6111 ⁺	Alberedes (i pollancredes) amb vinca (<i>Vinca difformis</i>), de la terra baixa (i de la muntanya mitjana)	19	60.151,39
44.62	Omedes de terra baixa	21	39.624,37
45.3121 ⁺	Alzinars de terra baixa, catalanooccitans	210	8.380.580,82
45.3122 ⁺	Alzinars amb roures (<i>Quercus faginea</i> , <i>Q. pubescens</i> ...), de terra baixa i de l'estatge submontà	135	3.662.907,06
45.3123 ⁺	Alzinars amb pins (<i>Pinus</i> spp.) de terra baixa	252	11.096.541,70
45.3132 ⁺	Alzinars muntanyencs en terreny calcari, dels Pirineus orientals i dels territoris ruscínic, olositànic i catalanídic	127	15.569.563,68
45.3133 ⁺	Alzinars muntanyencs amb pins (<i>Pinus</i> spp.)	63	2.596.391,71
45.3411	Carrascars iberoorientals, de les contrades interiors, a terra baixa	7	97.333,15
45.3416 ⁺	Carrascars amb roures (<i>Quercus faginea</i> , <i>Q. pubescens</i> ...), de terra baixa i de l'estatge submontà	10	174.737,98
45.3417 ⁺	Carrascars amb pins (<i>Pinus</i> spp.)	12	631.902,73
45.8	Grevoledes	5	244,99
53.111	Canyissars sempre inundats	39	31.064,97
53.112	Canyissars de sòls rarament inundats	30	2.002,10
53.12	Herbassars gramínoides de jonca d'estany (<i>Scirpus lacustris</i>)	1	15,00
53.13	Poblaments de balques (<i>Typha</i> spp.)	32	471,97
53.4	Creixenars i comunitats anàlogues (amb <i>Glyceria</i> spp...), de fonts i vores de rierols	24	1.585,41
53.62	Canyars (d' <i>Arundo donax</i>), de vores d'aigua	18	2.168,90
54.12	Comunitats fontinals d'aigües dures, sovint formadores de tosca	13	91,98
61.51 ⁺	Terrers (badlands) calcaris, generalment margosos o bé guixencs, amb vegetació molt esparsa o quasi nus	16	88.114,32
62.1111	Roques calcàries amb vegetació casmofítica, termòfila, de les contrades mediterrànies	415	2.834.037,06
62.1115	Roques calcàries ombrejades, amb vegetació comofítica de molses i falgueres, de les contrades mediterrànies	86	740,96
62.151	Roques calcàries, amb <i>Potentilla caulescens</i> , <i>Saxifraga longifolia</i> , <i>Asplenium fontanum</i> ..., de l'estatge montà i de les muntanyes mediterrànies	205	300.716,28
62.1C ⁺	Roques calcàries ombrejades, amb vegetació comofítica de molses i falgueres, de l'estatge montà i de la muntanya mediterrània	149	1.879,91
62.28	Roques silícies, càlides i seques (amb <i>Cheilanthes tinaei</i>), de les contrades mediterrànies	4	1.557,39

62.32 ⁺	Codines amb caragoles (<i>Erodium rupestre</i> , <i>E. glandulosum</i>), <i>Arenaria aggregata</i> , <i>Allium senescens</i> ..., en terrenys calcaris o conglomeràtics, a la muntanya mitjana poc plujosa i a les serres catalanídiques	58	82.456,19
62.41	Roques calcàries colonitzades per líquens, no litorals	865	5.101.752,91
62.51	Roques calcàries humides i degotalls, amb falzia (<i>Adiantum capillus-veneris</i>), de les contrades mediterrànies	44	173,97
62.7 ⁺	Roques i murs amb vegetació subnitròfila	28	374,98
65.4	Coves i avencs	183	183,00
81.1	Camps condicionats com a pastura intensiva, secs o poc humits	5	53.797,75
82.31 ⁺	Conreus herbacis extensius de sòls humits (sovint de regadiu o de contrades molt plujoses)	2	12.321,98
82.32 ⁺	Conreus herbacis extensius de secà, de terra baixa	38	558.800,32
83.11	Camps d'oliveres (<i>Olea europaea</i> subsp. <i>europaea</i>)	3	15.848,92
83.13	Camps de nogueres (<i>Juglans regia</i>)	3	32.682,03
83.14	Camps d'ametllers (<i>Prunus dulcis</i>)	1	8.093,17
83.15	Fruiterars alts, principalment de regadiu, sobretot conreus de pomeres (<i>Pyrus malus</i>), de presseguers (<i>Prunus persica</i>), de pereres (<i>Pyrus communis</i>) i d'altres rosàcies	5	17.727,16
83.212	Vinyes en cordó	11	60.166,18
83.221 ⁺	Camps d'avellaners (<i>Corylus avellana</i>)	1	700,00
83.3111	Plantacions de píceas (<i>Picea abies</i>) i d'altres pinàcies europees (excepte pins)	1	300,00
83.3112	Plantacions de pinassa austríaca (<i>Pinus nigra</i> subsp. <i>nigra</i>) i d'altres pins europeus	2	4.982,34
83.3121	Plantacions de cedres (<i>Cedrus</i> spp.) i d'altres pinàcies no europees (excepte pins)	2	6.863,78
83.3122	Plantacions de pi insigne (<i>Pinus radiata</i>) i d'altres pins no europeus	3	21.064,67
83.321	Plantacions de pollancre (<i>Populus</i> spp.)	3	10.843,26
83.322	Plantacions d'eucaliptus (<i>Eucalyptus</i> spp.)	1	100,00
83.324	Plantacions i formacions subespontànies de <i>Robinia pseudoacacia</i>	17	18.711,42
83.3251 ⁺	Plantacions de plàtans (<i>Platanus orientalis</i> var. <i>acerifolia</i>) i d'altres arbres planifolis de sòls humits	6	16.126,96
84.11 ⁺	Fileres d'arbres perennifolis (paravents de xiprers...)	2	3.933,81
85.3	Jardins i horts casolans	14	15.861,94
86.2	Viles i pobles (i petites ciutats)	46	206.396,39
86.26 ⁺	Urbanitzacions, àrees residencials i edificacions aïllades	7	41.299,38
86.413	Pedreres	1	7.021,84
86.43	Vies i nusos de comunicacions i altres espais oberts	6	38.433,85
86.6	Llocs arqueològics	1	700,00
87.1	Conreus abandonats	57	553.169,35

87.21 ⁺	Comunitats ruderals de terra baixa	93	105.309,83
87.22 ⁺	Comunitats ruderals de muntanya	23	8.726,99
87.61 ⁺	Arbredes i matollars d'espècies exòtiques (<i>Ailanthus</i> , <i>Broussonetia</i> , <i>Celtis</i> , <i>Retama sphaerocarpa</i> ...)	9	1.771,17
89.23	Basses d'aigua dolça industrials, agrícoles..., grans canals i estanys ornamentals	19	5.315,56

Taula 2. Relació dels hàbitats HIC presents en el mapa (capa Sant_Llorenç), nombre de polígons i superfície ocupada.

Codi	Descripció	Prioritari	Nombre de polígons + punts	Superfície (m2)
3140	Aigües estagnants oligomesotròfiques, dures, amb vegetació bentònica de carofícies	No	60	287,96
3150	Estanys naturals eutròfics amb vegetació natant (<i>Hydrocharition</i>) o poblaments submersos d'espigues d'aigua (<i>Potamion</i>)	No	6	134,00
3170*	Basses i tolls temporers mediterranis	Si	72	370,96
3250	Rius mediterranis amb vegetació del <i>Glaucion flavi</i>	No	2	4.985,38
5110	Boixedes xerotermòfiles permanents, dels vessants rocosos	No	78	59.662,48
5210	Màquies i garrigues amb <i>Juniperus</i> spp. arborescents, no dunars	No	229	325.958,75
5230*	Màquies amb llor (<i>Laurus nobilis</i>)	Si	1	199,97
6110*	Pradells de terraprimis i replans de roca, calcícoles o basòfils, de l' <i>Alyso-Sedion albi</i>	Si	209	14.623,77
6220*	Prats mediterranis rics en anuals, basòfils (<i>Thero-Brachypodietalia</i>)	Si	1068	1.341.420,81
6410	Herbassars de <i>Molinia coerulea</i> en sòls calcaris torbosos o argil·lollimosos (<i>Molinion caeruleae</i>)	No	21	230,98
6420	Jonqueres i herbassars graminoides humits, mediterranis, del <i>Molinio-Holoschoenion</i>	No	63	3.137,82
6430	Herbassars higròfils, tant de marges i vorades com de l'alta muntanya	No	54	2.021,95
7220*	Fonts petrificants amb formació de travertí (<i>Cratoneurion commutati</i>)	Si	13	91,98
8210	Costers rocosos calcaris amb vegetació rupícola	No	855	3.137.374,22
8220	Costers rocosos silícis amb vegetació rupícola	No	4	1.557,39
8310	Coves no explotades pel turisme	No	183	183,00
9180*	Bosc de vessants rostos, tarteres o barrancs, del <i>Tilio-Acerion</i>	Si	12	10.664,87
9240	Rouredes ibèriques de roure valencià (<i>Quercus faginea</i>) i roure africà (<i>Quercus canariensis</i>)	No	4	8.699,73
92A0	Alberedes, salzedes i altres boscos de ribera	No	40	99.775,76
9340	Alzinars i carrascars	No	1442	57.475.761,60
9380	Grevoledes	No	5	244,99
9530*	Pinedes submediterrànies de pinassa (<i>Pinus nigra</i> subsp. <i>salzmannii</i>)	Si	157	3.182.508,97
9540	Pinedes mediterrànies	No	637	26.014.222,98

5. BIBLIOGRAFIA

Bolòs, A. & O. Bolòs (1950). Vegetación de las comarcas barcelonesas. Descripción geobotánica y catálogo florístico. 579 pp. Instituto Español de Estudios Mediterráneos. Barcelona. bibdigital.rjb.csic.es/spa/FichaLibro.php?Libro=2188.

Bolòs, O. de. 1996. Contribució al coneixement de la vegetació del territori Auso-Segàrric. Mem. R. Acad. Cienc. Art. Barcelona, LV 4:147-272. Barcelona.

Bolòs, O.; (1998); Atlas Corològic. Volum Extraordinari: Primera compilació general. Vol. I, II; ORCA. I.E.C. (Secció de Ciències Biològiques).

Bolòs, O. de, Montserrat, J. M. & Romo, A. M. 1993. El bosc mesòfil a les Muntanyes Catalàniques septentrionals. Collect. Bot., 22: 55-71.

Bolòs, O. & J. Vigo (1984-2001). Flora dels Països Catalans, vols. 1-4. Editorial Barcino, Barcelona.

Carreras, J.; Diego, F. [coord. gen.]. Cartografia dels hàbitats a Catalunya [en línia]. [Barcelona:] Generalitat de Catalunya. Departament de Medi Ambient i Habitatge, 24 novembre 2004.

Carreras, J.; Diego, F.; Vigo, J., 2005. «Informe sobre les correspondències entre els hàbitats de Catalunya i els hàbitats d'interès comunitari» Informe per a la Generalitat de Catalunya (inèdit). [en línia]. [Barcelona:] Generalitat de Catalunya. Departament de Medi Ambient i Habitatge, 24 novembre 2004. Disponible a: http://mediambient.gencat.net/cat/el_departament/cartografia/fitxes/habitats.jsp

Carreras, J.; Ferré, A. 2013. Avaluació del grau d'amenaça i de l'interès de conservació dels hàbitats de Catalunya [en línia]. Departament de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat de Catalunya. Dipòsit Digital de la Universitat de Barcelona. Disponible a: <http://diposit.ub.edu/dspace/handle/2445/53346>

Carreras, J.; Ferré, A.; Vigo, J. (eds.). 2015. Manual dels hàbitats de Catalunya (8 vol.). Departament de Territori i Sostenibilitat, Generalitat de Catalunya. Barcelona.

Carreras, J.; Vigo, J. 2008. Informe sobre les correspondències entre els hàbitats de Catalunya i els hàbitats d'interès comunitari [en línia]. Disponible a: http://mediambient.gencat.cat/web/.content/home/ambits_dactuacio/patrimoni_natural/sistemes_dinformacio/habitats/documents_complementaris/documents/inf_correspondencies_hc_hic.pdf

COMMISSION OF THE EUROPEAN COMMUNITIES, 1991. «CORINE biotopes manual. Methodology» EUR 12587/1. Luxemburg: Office for Official Publications of the European Communities.

COMMISSION OF THE EUROPEAN COMMUNITIES, 1991. «CORINE biotopes manual. Data specifications, part 1:Country and regions codes...» EUR 12587/2. Luxemburg: Office for Official Publications of the European Communities.

COMMISSION OF THE EUROPEAN COMMUNITIES, 1991. «CORINE biotopes manual. Data specifications, part 2: Habitats of the European Community» EUR 12587/3. Luxemburg: Office for Official Publications of the European Communities.

COMMISSION OF THE EUROPEAN COMMUNITIES, 1991. «CORINE biotopes. The design, compilation and use of an inventory of sites of major importance for nature conservation in the European Community» EUR 13231. Luxemburg: Office for Official Publications of the European Communities.

Departament de Territori i Sostenibilitat. Cartografia dels hàbitats de Catalunya, versió 2 [en línia]. Disponible a: http://mediambient.gencat.cat/ca/05_ambits_dactuacio/patrimoni_natural/sistemes_dinformacio/habitats/habitats_terrestres/cartografia_dels_habitats_ver_2/

EUROPEAN COMMISSION. DG ENVIRONMENT, 2003. «Interpretation Manual of European Union Habitats» EUR 25.

Font, X. Mòdul Flora i Vegetació. Banc de Dades de Biodiversitat de Catalunya. Generalitat de Catalunya i Universitat de Barcelona. [2016] <http://biodiver.bio.ub.es/biocat/homepage.html>

Font Quer, P. 1914. Estudio fitotopográfico de Bages. Tipografía Mahonesa. Maó.

Grau, E. 2005. Camins i fonts del Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac. Diputació de Barcelona, Àrea d'Espais Naturals. Barcelona,. 165 p.

Hernández- Cardona, À.M. 1993. Estudi florístic de Sant Llorenç del Munt i l'Obac. Memòria de l'Ajut CIRIT-ACOM 92. Barcelona. 342 p.

Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya (2015) Mapa topogràfic de Catalunya. Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac, 1:25.000. 1ª ed. Sèrie Espais Naturals Protegits, 50. Generalitat de Catalunya.

Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya (consulta 2017). Mapa geològic de Catalunya 1:50:000. Descàrrega WMS. www.icgt.cat. Generalitat de Catalunya.

Mercadé López, A. (2007; pub. 2014). Mapa de vegetació de Catalunya 1: 50.000. Sabadell 392 (36-15). Universitat de Barcelona, Institut Cartogràfic de Catalunya i Direcció General del Medi Natural de la Generalitat de Catalunya, Barcelona.

Pintó, J.; Panareda, J.M. 1995. Mapa de vegetació de Sant Llorenç del Munt, a escala 1:25.000. 1995. Aster editorial, sèrie Mapes, 1.

Pintó, J. 1997. Vegetació de Sant Llorenç del Munt: les comunitats forestals de la part alta del massís. III Trobada d'estudiosos de Sant Llorenç del Munt. Diputació de Barcelona.

Secció de Ciències Naturals (Centre Excursionista de Terrassa). 1988. Itinerari botànic: camí de la font Soleia. Arxiu del Centre Excursionista de Terrassa, quarta època, gener-juny 1988, 54-55.

Secció d'Investigacions Subterrànies (Centre Excursionista de Terrassa). 2001. Inventari de cavitats de Sant Llorenç del Munt i l'Obac. Centre Excursionista de Terrassa (inèdit).

Vigo, J. & Carreras J. 2003. Los hàbitats del proyecto CORINE en el àmbito territorial català: delimitación i cartografia. Acta Botànica Barcinonensia. 49 :401- 420 Barcelona

Vigo, J.; Carreras J. & Ferré, A. eds. 2005. Manual del Hàbitats de Catalunya 8 volums. Departament de Medi Ambient i Habitatge. Generalitat de Catalunya

Vigo, J.; Carreras J. & Ferré, A. 2006. Cartografia dels hàbitats a Catalunya. Manual d'Interpretació. Departament de Medi Ambient i Habitatge. Generalitat de Catalunya.

Adreces web d'interès, d'on s'ha extret informació:

Banc de Dades de Biodiversitat de Catalunya.

<http://biodiver.bio.ub.es/biocat/homepage.html>

Cartografia dels hàbitats a Catalunya

http://mediambient.gencat.net/cat/el_medi/habitats/inici.html

Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya

<http://www.icc.cat/vissir/>

<http://icgc.cat/>